

Seria de autor

Isabel
Allende

Caietul Mayei

„Captivant! Regăsim întreaga magie a povestirii care reprezintă semnătura lui Isabel Allende.”

O: *The Oprah Magazine*

HUMANITAS
fiction

ISABEL ALLENDE

CAIETUL MAYEI

Titlul original: *El cuaderno de Maya*, 2011

Traducere din spaniolă de CORNELIA RĂDULESCU

HUMANITAS, 2013

Versiune ebook: v1.0, noiembrie 2017

*Adolescenților din tribul meu:
Alejandro, Andreea, Nicole, Sabrina, Aristoteles și Achilleas*

*Tell me, what else should I have done?
Doesn't everything die at last, and too soon?
Tell me, what is it you plan to do
with your one wild and precious life?*

Spune-mi, ce-ar fi trebuit să mai fac?
Până la urmă nu mor toate, și atât de repede?
Spune-mi, ce-ai de gând să faci
Cu viața ta prețioasă, sălbatică, unică?

MARY OLIVER,
The Summer Day

VARA

Ianuarie, februarie, martie

Acum o săptămână, în aeroportul din San Francisco bunică-mea m-a îmbrățișat fără să verse o lacrimă și mi-a reamintit, dacă puneam cât de cât preț pe viața mea, să nu vorbesc cu nimeni cunoscut până când nu vom avea certitudinea că dușmanii mei nu mă mai caută. Bunica mea Nini e paranoică, la fel ca toți locuitorii Republicii Populare Independente Berkeley, urmăriți deopotrivă de guvern și de extraterestri, numai că în cazul meu nu exagera deloc și nicio precauție nu era în plus. Mi-a dat un caiet cu o sută de file ca să țin jurnalul vieții mele, așa cum am făcut de la opt la cincisprezece ani, când destinul meu s-a succit. „Vei avea timp din belșug să te plictisești, Maya. Profită ca să scrii tâmpeniile monumentale pe care le-ai făcut, poate așa o să-ți fie totul mai clar”, mi-a spus. Există mai multe jurnale de-ale mele, sigilate cu scotch, pe care bunicul le păstra sub cheie în biroul său și pe care Nini le ține acum într-o cutie de pantofi sub pat. Acesta ar fi caietul cu numărul 9. Nini crede că-mi vor fi de folos când voi merge la psihanalist, căci conțin toate cheile care mi-ar scoate la lumină personalitatea; dacă le-ar fi citit ar ști că ele conțin un noian de povești în stare să-l bage în ceață pe însuși Freud. În principiu, bunică-mea n-are încredere în profesioniștii care câștigă cu ora, dat fiind că rezultatele rapide nu le convin. Face totuși o excepție cu psihiatrii, pentru că unul din ei a salvat-o de depresie și de capcanele magiei, asta atunci când i-a venit ideea să comunice cu morții.

Am băgat caietul în rucsac ca să n-o jignesc, n-aveam de gând să-l folosesc, dar aici timpul chiar că se lungește și scrisul e o modalitate de a umple orele. Prima săptămână de exil a fost tare lungă pentru mine. Mă aflu pe o insuliță aproape invizibilă pe hartă și în plin Ev Mediu. Mi-e greu să scriu despre viața mea pentru că nu știu cât îmi amintesc și

cât e rodul imaginației; adevărul strict poate fi searbăd, drept care, pe nesimțite, îl modific sau îl exagerez, însă mi-am propus să corijez acest defect și să mint cât mai puțin. Așa se face că acum, când până și tribul yanomami din Amazonia folosește computerul, eu scriu de mână. Pesemne cu litere chirilice, căci nici eu nu reușesc să le descifrez, dar cred că va merge tot mai bine pe măsură ce voi umple paginile. Să scrii e ca și cum ai merge pe bicicletă: nu se uită, chiar dacă au trecut ani. Eu încerc să merg în ordine cronologică, căci e nevoie de oarece ordine și mi-am zis c-o să fie mai ușor, numai că mai pierd șirul, o iau pe alături, îmi aduc aminte de ceva important mai încolo, dar nu mai am cum să intercalez asta. Memoria mea se învârte în cercuri și în spirale și face salturi la trapez.

Mă cheamă Maya Vidal, sunt o fată de nouăsprezece ani, necăsătorită, fără iubit, asta din lipsă de ocazii, nu că aș fi fițoasă, născută în Berkeley, California, cu pașaport american, temporar refugiată pe o insulă din sudul lumii. M-au botezat Maya pentru că Nini are o slăbiciune pentru India iar părinții mei nu s-au gândit la alt nume, deși au avut nouă luni de gândire. În hindi, *maya* înseamnă „vrajă, iluzie, vis”. N-are nicio treabă cu firea mea. Mi s-ar potrivi mai curând Atila, căci unde pun piciorul nici iarba nu mai crește. Povestea mea începe în Chile cu bunica Nini, cu mult înainte de a mă naște eu, căci, dacă ea n-ar fi emigrat, nu s-ar fi îndrăgostit de Popo și nu s-ar fi stabilit în California, taică-meu n-ar fi cunoscut-o pe maică-mea iar eu n-aș fi eu, ci o tânără chiliană cu totul altfel. Să vă spun și cum arăt. Un metru optzeci, cincizeci și opt de kile când joc fotbal și mai multe când nu fac mișcare, picioare musculoase, mâini împiedicate, ochi albaștri sau cenușii, în funcție de momentele din zi, cred că blondă, dar nu sunt sigură pentru că nu mi-am mai văzut culoarea naturală de ani buni. N-am moștenit aspectul exotic al bunică-mii – piele măslinie, cearcăne întunecate care-i dau un aer depravat – și nici pe al lui tata, dichisit ca un toreador și la fel de

vanitos; nu semăn nici cu bunicul – magnificul meu Popo – pentru că din păcate nu e strămoșul meu biologic, fiind cel de-al doilea soț al lui Nini.

Semăn cu mama, cel puțin la înălțime și culoare. Nu era o prințesă din Laponia, așa cum credeam eu când eram tare mică, ci o stewardesă daneză de care tata, pilot de linie, s-a amoretat în aer. Era prea tânăr ca să se însoare, dar i-a intrat în cap că era iubirea vieții lui și s-a ținut de capul ei până ce femeia a cedat plictisită. Sau pentru că rămăsese însărcinată. Fapt e că s-au căsătorit și au regretat după nicio săptămână, dar au rămas împreună până m-am născut. La câteva zile după naștere, în timp ce bărbatul ei zbura, mama și-a făcut valizele, m-a pus într-o păturică, a chemat un taxi și a mers acasă la bunicii mei. Nini era la San Francisco să protesteze împotriva Războiului din Golf, dar Popo era acasă și a preluat pachetul pe care i l-a predat fără multe explicații, că taxiul aștepta. Nepoțica îi încăpea în palmă. Nu mult după aceea, daneza a trimis prin poștă actele de divorț și ca bonus renunțarea la custodie. Pe mama o cheamă Marta Otter și am cunoscut-o în vara în care împlineam opt ani, când bunicii m-au dus în Danemarca.

Sunt în Chile, țara bunicii mele Nidia Vidal, acolo unde oceanul mușcă din pământ și continentul sud-american se desface în insule. Mai exact, sunt în Chiloé, care e o parte a Regiunii Lacurilor, între paralela 41 și 43 latitudine sudică, un arhipelag de vreo nouă mii de kilometri pătrați și două sute de mii de locuitori, cu toții mai scunzi decât mine. În mapudungun, care e limba băștinașilor de aici, Chiloé înseamnă tărâmul căhuililor, adică niște pescăruși gălăgioși cu capul negru, dar ar trebui să se numească tărâmul lemnului și al cartofilor. În afară de Insula Mare, unde se găsesc orașele cele mai populate, există multe insule mici, multe dintre ele nelocuite. Unele sunt grupate câte trei sau patru și atât de apropiate, că la reflux se unesc, dar eu n-am avut bafta să ajung acolo; sunt la o distanță de patruzeci și

cinci de minute de mers cu barca cu motor de satul cel mai apropiat – asta dacă marea e calmă.

Drumul meu din nordul Californiei spre Chiloé a început cu nobilul Volkswagen galben al bunică-mii, care din 1999 încoace a fost bușit de șaptesprezece ori, dar fuge ca un Ferrari. Am plecat într-o zi de iarnă, cu vânt și ploaie, când golful San Francisco își pierde culorile și peisajul parcă e desenat în tuș, alb-negru-gri. Bunică-mea conducea în stilul ei caracteristic, sacadat, încleștată de volan ca de un colac de salvare, uitându-se mai mult la mine decât la drum și dându-mi ultimele instrucțiuni. Încă nu-mi spusese unde mă trimitea exact; când făcuse planul pentru a mă pune la adăpost pronunțase doar cuvântul Chile. În mașină mi-a dat mai multe amănunte și mi-a dat și un pliant turistic amărât.

— Chiloé? Unde e asta?

— Ai acolo toate informațiile necesare, mi-a răspuns ea, indicându-mi pliantul.

— Pare cam departe...

— Cu cât mai departe, cu atât mai bine. În Chiloé am un prieten, Manuel Arias, singurul om de pe lume, în afară de Mike O'Kelly, căruia aș îndrăzni să-i cer să te ascundă un an sau doi.

— Un an sau doi! Nini, ai înnebunit!

— Uite ce e, fetiço, sunt momente când nu ai niciun fel de control asupra propriei vieți, lași lucrurile să treacă, atât. Iar asta e unul din momentele alea, mi-a declarat cu nasul în parbriz, încercând să se strecoare prin noianul de mașini de pe autostradă.

Am ajuns la aeroport în ultima clipă și ne-am despărțit fără sentimentalisme; ultima imagine pe care o păstrez de atunci e mașina Volkswagen care se depărta cu smucituri prin ploaie.

Am zburat câteva ore până la Dallas, înghesuită între geam și o grăsană care mirosea a arahide prăjite, apoi cu alt avion zece ore până la Santiago, trează și înfometată, amintindu-mi, cugetând și citind broșurica despre Chiloé, care lăuda

peisajul, bisericile de lemn și viața rurală. M-am îngrozit. Se revărsau zorile zilei de 2 ianuarie a acestui an, 2009 – un cer portocaliu deasupra Anzilor albaștri, definitivi, eterni și uriași –, când vocea pilotului a anunțat că ne pregăteam să coborâm. Și a apărut o vale verde, am văzut șiruri de copaci, ogoare semănate și, în depărtare, orașul Santiago unde s-au născut bunica și tata și unde se află o bucată misterioasă a istoriei familiei mele.

Știu puține lucruri despre trecutul bunică-mii, n-a prea vorbit despre asta, de parcă viața ei ar fi început atunci când l-a cunoscut pe Popo. În 1974, în Chile, îi murea primul soț, Felipe Vidal, la câteva luni după puciul militar care debarca guvernul socialist al lui Salvador Allende și instaura dictatura în țară. Pomenindu-se văduvă, a hotărât că n-avea de gând să trăiască într-un regim opresiv, așa că a emigrat în Canada împreună cu fiul ei Andrés, adică tatăl meu. Care nu poate nici el să-mi ofere mai multe amănunte, pentru că are prea puține amintiri din copilărie, dar își venerează și acum tatăl, de la care au rămas doar trei fotografii. „Nu-i așa că n-o să ne mai întoarcem?” o întrebuse în avionul de Canada, acuzator. Avea nouă ani, se maturizase brusc în ultimele luni și voia explicații, pentru că-și dădea seama că mama încerca să-l protejeze cu jumătăți de adevăr și minciuni. Acceptase bărbătește vestea atacului de cord pe care-l suferise tatăl său și că acesta fusese îngropat fără ca să-și poată lua rămas-bun de la el. După care s-a trezit în avion în drum spre Canada. „Sigur că ne vom întoarce, Andrés”, îl liniștise mama, dar el n-o crezuse.

La Toronto au fost primiți de voluntari ai Comitetului pentru Refugiați, care le-au dat îmbrăcăminte potrivită și i-au instalat într-un apartament mobilat, cu paturile făcute și frigiderul plin. În primele trei zile, cât au ținut proviziile, mama și fiul au stat în casă, copleșiți de singurătate, dar în a patra a venit o asistentă socială care vorbea bine spaniola și i-a pus la curent cu beneficiile și drepturile de care se bucură

orice locuitor al Canadei. Mai întâi și mai întâi au luat lecții intensive de engleză, copilul a fost înscris la școală; pe urmă Nidia s-a angajat ca șoferiță, ca să nu primească pomană de la stat fără să muncească. Ocupația cea mai nepotrivită pentru Nini, care și acum conduce groaznic, darămite atunci.

Scurta toamnă canadiană a lăsat locul unei ierni polare, superbă pentru Andrés – care acum se numea Andy și descoperirea fericirea patinajului și a schiului –, dar insuportabilă pentru Nidia, care nu reușea să se încălzească și nici să treacă peste durerea de a-și fi pierdut bărbatul și țara. Starea de spirit nu i s-a schimbat nici la venirea primăverii, nici la apariția florilor de azi pe mâine, iscate ca prin minune din zăpadă. Se simțea lipsită de rădăcini și ținea valiza pregătită, așteptând să revină în Chile imediat ce s-ar fi sfârșit dictatura, nebănuind că aceasta avea să dureze șaisprezece ani.

Nidia Vidal a rămas la Toronto doi ani, numărând zilele și orele, până când l-a cunoscut pe Paul Ditson II, adică pe Popo al meu, profesor la Universitatea California de la Berkeley și care venise la Toronto ca să țină o serie de conferințe despre o planetă invizibilă, a cărei existență încerca s-o dovedească prin calcule poetice și salturi de imaginație. Era unul dintre puținii astronomi afro-americani într-o profesie în care albi sunt majoritari, o somitate în domeniul său și autor a mai multe cărți. În tinerețe petrecuse un an în Kenia, la lacul Turkana, unde studiasse megaliții din regiune și dezvoltase teoria, bazată pe descoperiri arheologice, conform căreia aceste coloane de bazalt fuseseră observatoarele astronomice folosite cu trei sute de ani înainte de creștinism pentru a stabili calendarul lunar Borana, folosit și acum de păstorii din Etiopia și Kenia. Acolo, în Africa începuse să cerceteze cerul fără prejudecăți, și astfel i s-a născut bănuiala planetei invizibile, pe care mai apoi a tot căutat-o fără rezultat cu cele mai puternice telescoape.

Universitatea din Toronto îl cazase într-un apartament pentru oaspeți și îi închiriasse și o mașină printr-o agenție – așa se face că Nidia Vidal ajunsese să-l ducă cu mașina în

timpul șederii sale acolo. Aflând că șoferița era chiliană, i-a spus că fusese la Observatorul La Silla din Chile, că în emisfera sudică se pot vedea constelații necunoscute în nord, precum cele două galaxii ale Norului lui Magellan, Norul Mic și Norul Mare, și că acolo nopțile nepoluate și cu climă uscată sunt ideale pentru a scruta firmamentul. Așa s-a descoperit că galaxiile se grupează precum o pânză de păianjen.

Printr-o coincidență demnă de un roman, și-a terminat vizita în Chile în aceeași zi a anului 1974 în care ea și fiul ei plecau în Canada. Mă gândesc că poate s-au nimerit alături pe aeroport, așteptându-și fiecare zborul și fără a se cunoaște, dar ei pretind că așa ceva nu e cu puțință căci el ar fi remarcat-o pe femeia cea frumoasă, iar ea l-ar fi remarcat la rândul ei, pentru că pe atunci un negru atrăgea atenția în Chile, mai ales unul atât de înalt și de chipeș ca el.

Nidiei i-a fost de ajuns o săptămână de condus mașina cu pasagerul pe bancheta din spate pentru a-și da seama că omul era o combinație rară între o minte strălucită și o fantezie de visător, însă era total lipsit de simțul practic cu care se putea lăuda ea. Nini n-a reușit niciodată să-mi explice cum de ajunsese la această concluzie la volanul automobilului și în plin trafic, cert e că o nimerise din plin. Astronomul plutea la fel de pe altă lume precum planeta pe care o căuta pe cer; era în stare să calculeze cât ai clipi din ochi în cât timp ajunge pe Lună o navă spațială care merge cu 28.286 de kilometri la oră, dar nu știa cum funcționează un filtru de cafea. Ea nu mai simțise fiorul difuz al amorului de ceva ani, iar acest bărbat, foarte diferit de cei pe care-i cunoscuse în cei treizeci și trei de ani de viață, o intriga și o atrăgea.

Iar el, destul de speriat de stilul de condus al șoferiței, era la rândul lui atras de femeia care se ascundea sub o uniformă prea mare și o căciulă de vânător de urși. Nu era genul care să cedeze lesne impulsurilor sentimentale și, deși îi trecuse prin minte să o seducă, a renunțat la idee; era prea complicat. Dar Nini a mea n-avea nimic de pierdut, așa că s-a hotărât să ia inițiativa înainte ca el să-și termine seria de conferințe. Îi

plăcea culoarea lui de mahon – voia să-l vadă tot – și presimțea că aveau ceva în comun: el, astronomia, ea, astrologia, care în mintea ei erau cam tot aia. Și-a mai zis că ambii veniseră de departe ca să se întâlnească în partea asta a lumii și că destinele lor erau scrise în stele. Încă de pe atunci Nini a mea era dependentă de horoscop, însă nu a lăsat totul pe seama hazardului. Înainte de pasul decisiv făcuse oarece investigații, aflând că era burlac, cu o bună situație economică, sănătos și doar cu unsprezece ani mai mare ca ea, deși la prima vedere ai fi zis că e fiică-sa, dacă ar fi fost de aceeași rasă. Mulți ani mai târziu, bunicul Popo îmi spunea râzând că dacă ea nu l-ar fi făcut knockout din prima ar fi și acum amorezat de stele.

Astfel că a doua zi profesorul s-a așezat pe scaunul din față ca să-și vadă mai bine șoferul, iar ea a făcut niște ture nenecesare prin oraș pentru ca el să aibă timp suficient. Seara, după ce și-a hrănit și și-a culcat copilul, Nidia și-a lepădat uniforma, a făcut un duș, s-a rujat și a apărut înaintea prăzii chipurile ca să-i dea dosarul uitat în mașină și care putea să aștepte foarte bine până a doua zi. Niciodată nu luase o decizie amo-roasă atât de îndrăzneată. A ajuns la hotel înfruntând crivățul, a urcat la apartamentul lui, și-a făcut cruce și a bătut la ușă. Era ora unsprezece și jumătate când a intrat definitiv în viața lui Paul Ditson II.

Nini a mea trăise ca o călugăriță la Toronto. Noaptea tânjea după o mână de bărbat pe trup, însă trebuia să supraviețuiască și să-și crească fiul într-o țară în care ar fi fost veșnic străină; nu avea timp de fantezii romanțioase. Vitejia cu care se înarmase în seara aceea pentru a ajunge la ușa astronomului s-a topit în clipa în care omul i-a deschis în pijama și cu o mutră adormită. S-au privit preț de o jumătate de minut, neștiind ce să-și spună – el nu o aștepta iar ea nu avea niciun plan –, după care el a poftit-o să intre, uimit de cât de altfel arăta fără uniformă și căciulă. I-a admirat pletele negre, chipul cu trăsături neregulate și zâmbetul pieziș, pe

care până atunci le văzuse doar pe fugă. Iar ea a fost uimită de diferența de înălțime dintre ei, prea puțin vizibilă în mașină: stând pe vârfuri abia ajungea cu nasul la sternul acestui uriaș. După care i-au căzut ochii pe dezordinea de cataclism din apartament și a conchis că omul chiar că avea nevoie de ea.

Paul Ditson II își petrecuse cea mai mare parte a existenței studiind comportamentul misterios al corpurilor astrale, dar știa foarte puțin despre corpurile feminine și nimic despre capriciile amorului. Nu fusese niciodată îndrăgostit; relația cea mai recentă era cu o colegă de facultate cu care se vedea de două ori pe lună, o evreică atrăgătoare care se ținea bine pentru anii ei și care insistă să plătească nemțește nota la restaurant. Iar Nini a mea iubise doar doi bărbați, soțul ei și un amant pe care și-l smulsese din cap și din inimă în urmă cu zece ani. Primul fusese un partener cam zăpăcit, absorbit doar de munca sa și de acțiunea politică, călătorind întruna și mult prea distrat ca să se prindă de nevoile ei, cel de-al doilea fusese o legătură sporadică. Nidia Vidal și Paul Ditson II erau pregătiți pentru dragostea ce-avea să-i unească până la sfârșit.

Am ascultat de multe ori povestea – probabil romanțată – a dragostei bunicilor mei și am ajuns s-o știu pe de rost, ca pe o poezie. Firește, nu cunosc amănuntele acelei nopți, dar mi le pot imagina, doar îi cunosc pe amândoi. O fi bănuț dragul meu Popo în clipa în care îi deschidea ușa acestei chiliene că se afla înaintea unei răspântii esențiale și că alegerea avea să-i determine destinul? Nu, sigur că nu, nu i-ar fi trecut lui prin minte o frază atât de ieftină. Iar Nini? Parcă o văd mergând ca o somnambulă printre hainele aruncate pe jos și scrumierele pline până la refuz, traversând livingul, intrând în dormitor și așezându-se pe pat, pentru că fotoliul și scaunele erau ocupate de hârtii și cărți. El s-o fi așezat lângă ea în genunchi și o fi îmbrățișat-o, or fi rămas așa o vreme, încercând să se obișnuiască cu intimitatea asta nouă. Poate că ei i s-a făcut prea cald, iar el a ajutat-o să-și scoată paltonul și cizmele;

poate că atunci s-au mângâiat ezitant, recunoscându-se, pipăindu-și sufletul ca să fie siguri că nu se înșelau. „Miroși a tutun și a prăjituri. Și ești negru și lucios ca o focă”, o fi spus ea. Fraza asta am auzit-o adesea.

Ultima parte a legendei n-am nevoie s-o inventez: mi-au povestit-o ei. După prima îmbrățișare, Nini a fost sigură că-l mai cunoscuse pe astronom în altă viață și alt secol, că asta era doar o reîntâlnire și că semnele lor astrale și prevestirile tarotului se completau! „Noroc că ești bărbat, Paul. Imaginează-ți ce-ar fi fost dacă în reîncarnarea asta ai fi fost maică-mea...”, a suspinat ea stându-i pe genunchi. „Având în vedere că nu sunt maică-ta, ce-ai zice să ne căsătorim?” a răspuns el.

După două săptămâni ea ajungea în California târându-și după ea fiul, care nu mai avea chef să emigreze pentru a doua oară, cu o viză de logodnică de trei luni, la capătul cărora trebuia să se mărite sau să părăsească țara. S-au căsătorit.

Mi-am petrecut prima zi în Chile învârtindu-mă prin Santiago cu o hartă în mână, pe o căldură uscată și înăbușitoare, pierzând timpul până la sosirea autobuzului care avea să mă ducă în sud. E un oraș modern, fără nimic exotic sau pitoresc, nu vezi indieni în haine tipice și nici cartiere coloniale în culori îndrăznețe, așa cum văzusem cu bunicii în Guatemala sau Mexic. Am urcat cu funicularul până în vârful unui deal – un traseu obligatoriu pentru orice turist – și mi-am făcut o idee despre întinderea capitalei, care pare fără de sfârșit, și despre poluarea care o acoperă cu o ceață prăfoasă. Pe seară m-am urcat într-un autobuz portocaliu care mergea spre sud, spre Chiloé.

Degeaba m-am chinuit să dorm legănată de mersul vehiculului și de sforăiturile celorlalți pasageri, am avut mereu probleme cu somnul, mai ales acum, când în vene îmi mai curg reziduurile vieții pe care am dus-o. În zori ne-am oprit ca să mergem la toaletă și să bem o cafea la un han situat într-un peisaj bucolic cu pășuni verzi și vaci, după care

am mai mers niște ore până la un debarcader rudimentar, unde ne-am dezmoșit oasele și am cumpărat plăcinte cu brânză și fructe de mare de la niște femei în halate albe ca de infirmiere. Autobuzul a urcat pe un bac și am traversat canalul Chacao: o jumătate de oră pe o mare liniștită și luminoasă. Înțepeniți de multele ceasuri pe scaun, am coborât cu toții din autobuz și ne-am sprijinit de balustradă. În ciuda vântului tăios, am admirat stolurile de pescăruși, batiste pe cer, și delfinii cu burtă albă care dansau în jurul ambarcațiunii.

Autobuzul ne-a lăsat la Ancud, pe Insula Mare, al doilea oraș ca importanță al arhipelagului. De acolo urma să iau alt autobuz până în satul unde mă aștepta Manuel Arias, dar am descoperit că-mi lipsea portofelul. Nini mă prevenise de existența hoților de buzunare din Chile și de abilitatea lor de iluzioniști: îți fură și sufletul cu zâmbetul pe buze. Bine că mai aveam poza bunicului Popo și pașaportul, astea erau în alt buzunar al rucsacului. Eram singură, fără un chior, într-o țară necunoscută; dar dacă am învățat ceva din aventurile nasoale de anul trecut e că nu trebuie să mă las copleșită de inconveniente minore.

Într-o prăvălioară de artizanat din piață care vindea țesături, trei femei țeseau și stăteau de vorbă; mi-am zis că dacă erau la fel ca Nini a mea aveau să mă ajute – chilienele sar în ajutorul celor aflați la ananghie, mai ales dacă aceștia sunt străini. Le-am explicat ce pățisem în spaniola mea șovăitoare; imediat au lăsat andrelele, mi-au oferit un scaun și un suc și s-au pornit să comenteze cazul luându-și una alteia vorba din gură. Au vorbit la mobil și mi-au făcut rost de transport: un văr care mergea în aceeași direcție peste câteva ceasuri și care mă putea duce dacă acceptam să facă un ocol.

Am profitat de timpul rămas pentru a vizita satul și muzeul bisericilor din Chiloé, proiectate de misionarii iezuiți acum trei sute de ani și ridicate de localnici, mari maeștri în lemn și în construirea bărcilor. Bârnelor se îmbină, iar acoperișul boltit seamănă cu o barcă răsturnată. Ieșind din muzeu am dat

peste câine. De statură medie, șchiop, cu o blană cenușie și aspră și o coadă ca vai de ea, dar demn ca un câine cu pedigree. I-am oferit plăcinta din rucsac; a apucat-o delicat între dinții gălbui, a lăsat-o jos și m-a privit în ochi, dându-mi de înțeles că avea nevoie nu de mâncare, ci de companie. Susan, mama mea vitregă, era dresoare de câini și m-a învățat să nu ating un animal până nu se apropie el primul de mine, semn că se simte în siguranță, dar cu el am încălcat protocolul și a fost OK. Am făcut pe turiștii împreună, iar la ora stabilită m-am întors la țeșătoarele mele. Câinele a rămas afară, doar cu o labă pe prag, politicoș.

Vărul a venit cu un ceas mai devreme, într-o furgonetă încărcată până la refuz și împreună cu nevastă-sa și un copil de țăță. Le-am mulțumit binefăcătoarelor mele, care în plus îmi oferiseră și mobilul ca să vorbesc cu Manuel Arias, și i-am spus la revedere câinelui, numai că acesta avea alt plan: s-a întins la picioarele mele dând voios din coadă și zâmbindu-mi ca o hienă. Îmi făcuse favoarea de a mă băga în seamă, acum eram norocosul său biped. Atunci am schimbat tactica. *Shoo! Shoo! Fucking dog*, am strigat în engleză, dar nici nu s-a clintit, în timp ce vărul observa scena cuprins de milă. „Nu vă faceți griji, domnișoară, putem să-l luăm și pe Fákin”, a spus în cele din urmă. Și astfel s-a făcut câinele cenușiu cu noul său nume (poate că într-o viață anterioară se numea Prince). Ne-am înghesuit cu greu în furgonetă plină ochi și după o oră ajungeam în satul în care urma să mă întâlnesc cu prietenul bunică-mii, în fața bisericii, pe malul mării.

Satul, întemeiat de spanioli la 1567, e printre cele mai vechi din arhipelag și are două mii de locuitori, care habar n-am unde erau, că se vedeau mai ales găini și oi. L-am așteptat pe Manuel așezată pe treptele bisericii vopsite în alb și albastru, cu Fákin alături și privită de la distanță de patru puști tăcuți și serioși. Despre Manuel știam doar că fusese prieten cu bunica și nu se mai văzuseră din deceniul șapte, dar

rămăseseră în contact, mai întâi prin scrisori, așa cum se proceda în preistorie, apoi prin e-mail.

În fine, Manuel Arias și-a făcut apariția și m-a recunoscut după descrierea bunică-mii făcută la telefon. Ce i-o fi spus? Că sunt un fel de obelisc cu părul vopsit în cele patru culori primare și cu un cercel în nas. Mi-a întins mâna și m-a cercetat rapid, de la urmele de ojă albastră de pe unghiile roase, la blugii tociți și cizmele militarești date cu spray roz pe care le dobândisem de la Armata Salvării pe când eram cerșetoare.

— Sunt Manuel Arias, s-a prezentat el în engleză.

— Salut. Sunt urmărită de FBI, de Interpol și de o mafie criminală din Las Vegas, l-am anunțat eu din prima, ca să n-avem vorbe.

— Să fie într-un ceas bun, a zis el.

— N-am omorât pe nimeni și, sincer, nu cred c-o să vină să mă caute aici, în curul lumii.

— Mersi.

— Scuze, n-am vrut să-ți jignesc țara, omule. De fapt, aici e frumos, numai verde și apă, dar ca dracu de departe!

— Departe de ce?

— De California, de civilizație, de restul lumii. Nini nu mi-a zis c-o să fie așa de frig.

— E vară, m-a informat el.

— Vară în ianuarie? Unde s-a mai văzut așa ceva?

— În emisfera sudică, mi-a răspuns sec.

Nașpa, mi-am spus, tipul n-are simțul umorului. M-a invitat la un ceai până vine camionul care-i aducea un frigider și care întârziase trei ore. Am intrat într-o casă care avea ca semn distinctiv o cârpă albă prinsă de un par, semn că acolo se vindea pâine proaspătă. Înăuntru erau patru mese rustice cu mușama pe ele și scaune desperecheate, o tejghea și o sobă pe care fierbea un ceainic negru de funingine. O femeie îndesată, cu răs contagios, l-a salutat pe Manuel Arias cu o sărutare pe obraz și m-a cercetat nedumerită înainte de a repeta gestul.

— Americancă? l-a întrebat.
— Nu se vede?
— Și ce-a pățit la păr? a arătat ea spre capul meu vopsit.
— Așa m-am născut, am răspuns eu, înțepată.
— Uite că *gringuita* vorbește creștinește! a exclamat ea încântată. Stați jos, acușica vă aduc un ceiuț.

M-a apucat de braț și m-a așezat pe un scaun, în timp ce Manuel îmi explica că în Chile *gringo* i se spune oricărei persoane blonde și vorbitoare de engleză, dar când se folosește diminutivul *gringuito* sau *gringuita* e vorba de o nuanță afectuoasă.

Hangița ne-a adus pliculețe de ceai și un munte de felii de pâine atunci scoasă din cuptor, unt și miere, instalându-se lângă noi ca să fie sigură că mâncăm ca lumea. Curând s-a auzit motorul horcăit al camionului care se hurduca pe strada nepavată și plină de gropi aducând un frigider care se legăna în cutia lui. Femeia a ieșit în pragul ușii și a tras un chiot; câțiva tineri au apărut pe dată, au dat jos frigiderul și l-au cărat pe plajă, unde l-au urcat pe barca cu motor a lui Manuel.

Ambarcațiunea avea vreo opt metri lungime, era din fibră de sticlă, vopsită în alb-albastru-roșu, culorile drapelului chilian care flutura la prova, aproape identic cu cel al Texasului. Avea și un nume, scris pe o latură: *Cahuilla*. Băieții au fixat cât au putut mai bine frigiderul în poziție verticală și m-au ajutat să urc la bord. Câinele a venit după mine șchiopătând pieziș.

— Și ăsta? a întrebat Manuel.
— Nu-i al meu, s-a luat după mine la Ancud. Mi s-a spus că sunt tare inteligenți câinii chileni, iar ăsta e de rasă bună.
— Trebuie că e ciobănesc german corcit cu foxterier. Are corpul de câine de talie mare și labe de rasă de talie mică, a fost de părere Manuel.
— Să vezi ce frumos o să fie după ce-i fac baie.
— Cum îl cheamă?
— *Fucking dog*, în chiliană Fâkin.

— Sper să se înțeleagă cu pisicile mele. Iar noaptea va trebui să-l ții legat ca să nu omoare oi.

— N-o să fie nevoie, o să doarmă cu mine.

Fákin s-a lipit de fundul bărcii, cu nasul între labele din față și ochii țintă la mine. Nu e drăgăstos, dar ne înțelegem în limbajul florei și faunei: esperanto telepatic.

Pe cer se apropiau norii și sufla un vânt înghețat, dar marea era calmă. Manuel mi-a dat un poncho de lână și n-a mai vorbit, atent la timonă și la aparate – busolă, GPS, radio marin și Dumnezeu știe ce altceva –, în timp ce eu mă uitam la el pe furiș. Nini îmi spusese că era sociolog, sau cam așa ceva, dar în barca asta puteai să juri că e marinar: de statură medie, subțire, puternic, numai fibră și mușchi, tăbăcit de vântul sărat, cu riduri de expresie, păr tuns scurt și țepos, ochii la fel de cenușii ca părul. Nu știu să calculez vârsta oamenilor; el arată mai bine de departe, pentru că merge repede și încă n-are cocoașă de bătrânețe, dar de aproape se vede că e mai în vârstă decât Nini, să tot aibă șaptezeci și ceva de ani. Am căzut ca o bombă în viața lui. Va trebui să calc ca pe ouă, ca să nu regrete că s-a oferit să mă țină.

După o oră de navigație, timp în care am trecut pe lângă mai multe insulițe aparent nelocuite (de fapt, sunt), Manuel Arias mi-a semnalat un promontoriu care de departe era un fel de pată întunecată, dar de aproape s-a dovedit a fi o colină înconjurată de o plajă cu nisip negricios și stânci, pe care se uscau patru bărci de lemn răsturnate cu burta în sus. A tras la un debarcader plutitor și a azvârlit niște odgoane groase copiilor care veniseră în fugă și care au legat *Cahuilla* de niște pari. „Bine ai venit în metropola noastră”, mi-a spus Manuel, arătând spre un cătun de case de lemn pe piloți. M-a trecut un fior: acesta avea să fie de-acum înainte tot universul meu.

Un grup a coborât pe plajă să mă vadă. Manuel anunțase că o americană avea să-l ajute la munca lui de cercetare, dar dacă se așteptau la o persoană respectabilă au cam luat

țeapă: tricoul cu poza lui Obama pe care mi-l luase Nini de Crăciun mi se oprea deasupra buricului.

Coborâtul frigiderului fără să fie înclinat a fost treaba mai multor voluntari, care se îndemneau printre râsete și se grăbeau, căci începuse să se întunece. Am urcat spre sat într-o adevărată procesiune: întâi frigiderul, apoi Manuel și eu, în spate o duzină de puști gălăgioși, iar pe post de ariergardă o haită de maidanezi de toate culorile care-l lătrau furioși pe Fákin, dar păstrând oarece distantă – atitudinea sa de dispreț suprem arăta limpede că primul care s-ar fi apropiat și-ar fi asumat consecințele. Se pare că Fákin e greu de intimidat și nu-i place să fie mirosit sub coadă. Am trecut pe lângă un cimitir unde pășteau capre cu ugerul plin, printre flori de plastic și căsuțe de păpuși pe morminte, unele conținând mobilier pentru folosul morților.

În sat, casele pe pari erau legate între ele prin punți de lemn, iar pe strada mare, ca să-i zic așa, am văzut măgari, biciclete, un jeep al carabinieri, poliția locală, inscripționat cu simbolul puștilor încrucișate, și trei sau patru mașini vechi, care în California ar fi fost de colecție dacă n-ar fi fost atât de paradite. Manuel mi-a explicat că, din cauza terenului neregulat și a noroiului care se făcea pe timp de iarnă, transportul greu se face cu carul cu boi, cel ușor cu catârii, iar oamenii se deplasează pe cai sau pe jos. Pancarte decolorate indicau prăvălii modeste, două magazine, farmacia, câteva cârciumi, două restaurante – adică vreo două mese de fier plasate în dreptul celor două pescării – și un internet-cafe unde se vindeau baterii, băuturi gazoase, reviste și suveniruri pentru turiștii care vin o dată pe săptămână cu agențiile de ecoturism să guste cel mai bun *curanto* din Chiloé. Vă spun mai încolo ce e *curanto*, că încă nu l-am gustat.

Un mic grup a avansat și s-a uitat la mine în tăcere, până când un tip cârn și masiv ca un dulap s-a hotărât să mă salute. Și-a șters mâna de pantalon, apoi mi-a întins-o, zâmbind cu dinți de aur. Era Aurelio Ñancupel, urmașul unui faimos pirat și personajul cel mai necesar din insulă, căci

vinde alcool pe datorie, scoate măsele și are un televizor cu ecran plat, la care se uită lumea atunci când e curent. Cârциuma lui are un nume foarte nimerit, Taverna Mortului, fiind situată aproape de cimitir, deci oprire obligatorie menită a ușura durerea înmormântării.

Ñancupel s-a făcut mormon în ideea de a avea mai multe neveste, descoperind prea târziu că aceștia renunțaseră la poligamie în urma unei noi revelații profetice, mai în ton cu Constituția Statelor Unite. Așa m-a lămurit Manuel Arias, în vreme ce preopinentul se prăpădea de râs, imitat de grupul de gură-cască. Manuel mi-a prezentat și alte persoane, nu le-am reținut numele, dar care mi s-au părut cam bătrâne ca să fie părinții copiilor; acum știu că e vorba de bunicii lor, căci generația intermediară muncește departe de această insulă.

Și-atunci s-a apropiat pe stradă cu un mers marțial o tipă ca la cincizeci de ani, robustă și frumoasă, cu pletele blond-încărunțite strânse într-un coc dezordonat la ceafă. Era Blanca Schnake, directoarea școlii, sau tanti Blanca, cum îi spun oamenii în semn de respect. L-a pupat pe Manuel pe obraz, după obiceiul de aici, și mi-a urat bun venit oficial în numele comunității; asta a topit gheața și a strâns cercul de curioși în jurul meu. Tanti Blanca m-a invitat să vizitez școala a doua zi și mi-a pus la dispoziție biblioteca, două computere și jocuri video, pe care le pot folosi până în martie, când se întorc copiii la cursuri; până atunci le pot folosi nelimitat. A mai adăugat că sâmbăta la școală se pot vedea aceleași filme ca la Santiago, dar gratis. M-a bombardat cu întrebări, i-am rezumat, în spaniola mea de începător, călătoria mea de două zile din California și furtul banilor, ceea ce a iscat hohotele de râs ale copiilor, repede puși la punct de privirea ei glacială. „Măine vă fac niște scoici cu parmezan, ca să guste *gringuita* mâncarea noastră din Chiloé. Vă aștept pe la nouă”, l-a informat ea pe Manuel. Am aflat ulterior că se vine cu un ceas mai târziu, așa e políticos. Aici se mănâncă foarte târziu.

Ne-am terminat scurtul tur prin sat, ne-am aburcat într-o căruță trasă de doi catări în care se pusese deja frigiderul și

am luat-o pe o cărare abia vizibilă prin iarbă, urmați de Fákin.

Manuel Arias locuiește la o milă – cam un kilometru și jumătate – de sat, în fața mării, dar n-ai cum ajunge acolo cu barca din cauza stâncilor. Casa e un exemplu superior de arhitectură locală, mi-a declarat el cu mândrie. Mie mi s-a părut aiudoma celorlalte din sat: tot pe pari și tot din lemn, dar m-a lămurit că diferența constă în pilaștrii și bârnele tăiate cu toporul, în olanele „cu cap rotund”, foarte apreciate pentru valoarea lor decorativă, și în lemnul de chiparos de Gualtecas, pe vremuri frecvent în zonă, acum aproape dispărut. Chiparoșii din Chiloé trăiesc peste trei mii de ani, sunt copacii cei mai longevivi din lume, după baobabul din Africa și sequoia din California.

Casa are un fel de living înalt, unde viața se desfășoară în jurul unei sobe pe lemne, neagră și impunătoare, care slujește la încălzit și la gătit. Sunt două dormitoare, unul mai mare, al lui Manuel, altul mai mic, al meu, și o baie cu chiuvetă și duș. Nu există uși, doar closetul beneficiază de o cergă de lână îndungi agățată de toc, pentru intimitate. În zona bucătăriei se află o masă, un dulap și o ladă cu capac în care se țin cartofii, care în Chiloé se mănâncă la fiecare masă; de tavan atârnă mănunchiuri de ierburi, funii de usturoi, cârnați uscați și oale grele de fontă, potrivite pentru soba cu lemne. La mansardă, unde Manuel își ține majoritatea cărților și arhivele, se ajunge pe o scară fixă. Nu există tablouri, fotografii sau obiecte decorative pe pereți, nimic personal, doar hărți ale arhipelagului și un superb ceas naval în ramă de mahon și aplicații din bronz, salvat parcă de pe *Titanic*. Afară, Manuel a improvizat un jacuzzi primitiv dintr-un butoi uriaș de lemn. Uneltele, lemnele de foc, cărbunii, butoaiele cu motorină pentru barcă și generatorul se păstrează într-un șopron în curte.

Camera mea e la fel de simplă ca restul casei; un pat îngust acoperit cu o cergă la fel ca aceea de la closet, un scaun, o comodă cu trei sertare și niște cuie de care să-ți agăți hainele.

Suficient – tot ce am încapa într-un rucsac îmi place ambianța asta austeră și masculină; dacă mă nedumerește ceva e ordinea asta maniacală a lui Manuel Arias, pentru că eu sunt mai relaxată.

Bărbații au plasat frigiderul la locul indicat, i-au conectat generatorul la țeava de gaz, apoi s-au așezat să savureze două sticle de vin și un somon pe care Manuel îl afumase cu lemn de măr într-un butoi metalic în urmă cu o săptămână. Privind pe fereastră, au băut și au mâncat tăcuți, singurele vorbe fiind un sir de închinări elaborate și ceremonioase: „Sănătate!”, „Să ne aducă doar sănătate!”, „Așijderi și dumitale!”, „Să trăiești întru mulți ani!”, „Să vii la îngropăciunea mea!”. Manuel mă privea pe furiș, jenat, până l-am tras la o parte să-i spun să stea liniștit, că n-aveam de gând să mă reped la vin. Precis că bunică-mea îl prevenise iar el plănuia să ascundă băutura; absurd, nu alcoolul e problema, ci eu.

În vremea asta Fâkin și mâțele se măsurau prudent, împărțindu-și teritoriul. Aia tigrată e Motanul Bleg, pentru că e tont rău, aia morcovie e Motanul Literat, pentru că locul ei preferat e pe computer; Manuel susține că știe să citească.

Oamenii și-au terminat somonul și vinul, și-au luat la revedere și au plecat. Am observat că Manuel nici măcar nu a schițat gestul să-i plătească, cum n-o făcuse nici cu cei care-l ajutaseră să transporte frigiderul, dar n-am întrebat nimic, ar fi fost o indiscreție din partea mea.

I-am inspectat biroul, compus din două mese de scris, un biblioraft, rafturi cu cărți, un computer modern cu ecran dublu, fax și imprimantă. Exista internet, dar mi-a reamintit – de parcă aș fi putut să uit – că nu aveam voie să comunic cu nimeni. A mai adăugat, în defensivă, că toată munca lui era în computerul acela și prefera să nu-l ating.

- La ce lucrezi?
- Sunt antropolog.
- Antropofag?
- Studiez oamenii, nu-i mănânc.

— Era o glumă, omule. Dar antropologii nu mai au materie primă, până și ultimul sălbatic folosește mobilul și televizorul.

— Nu sunt specialist în sălbatici. Scriu o carte despre mitologia din Chiloé.

— Și primești bani pentru asta?

— Aproape nimic.

— Se vede că ești sărac.

— Da, dar trăiesc modest.

— N-aș vrea să fiu o povară pentru tine.

— Vei munci ca să-ți acoperi cheltuielile, Maya, așa am stabilit cu bunica ta. Mă ajuți la carte, iar din martie lucrezi cu Blanca la școală.

— Te previn că sunt tare ignorantă, nu mă pricep la nimic.

— Ce știi să faci?

— Pișcoturi și pâine, să înot, să joc fotbal și să scriu poeme cu samurai. Și să vezi ce vocabular am! Sunt un dicționar pe două picioare, dar în engleză. Nu cred să-ți folosească.

— Vom vedea. Chestia cu pișcoturile e de viitor, a spus el și mi s-a părut că-și ascunde un zâmbet.

— Ai scris și alte cărți? l-am întrebat căscând; oboseala lungii călătorii și diferența de cinci ore între California și Chile mă apăsau ca un sac cu pietre.

— Nimic care să mă facă celebru, mi-a răspuns arătând spre cărțile de pe masă. Lumea onirică a aborigenilor australieni, rituri de inițiere la triburile din Orinoco, cosmogonia mapuche din sudul Chile.

— Nini zice că Chiloé e un loc magic.

— Lumea toată e magică, Maya...

Manuel Arias mi-a declarat că sufletul casei sale e foarte vechi. Și Nini crede că orice casă are amintiri și sentimente, poate să îi capteze vibrațiile: știe dacă un loc e încărcat cu energie negativă pentru că acolo s-au petrecut nenorociri, sau cu energie pozitivă. Căsoiul ei din Berkeley are suflet bun. După ce-l recuperăm va trebui pus la punct – cade din picioare de bătrân ce e – și-atunci am de gând să trăiesc acolo

până când o să mor. Acolo am crescut, în vârful unei coline, cu o vedere la golful San Francisco care-ar fi absolut impresionantă dacă n-ar astupa-o doi pini uriași. Bunicul Popo a interzis să fie tăiați, spunea că arborii suferă când sunt mutilați și mai suferă și toată vegetația pe o rază de un kilometru în jur, căci totul e legat sub pământ, și-ar fi o crimă să ucizi doi pini ca să vezi o baltă perfect vizibilă de pe autostradă.

Primul Paul Ditson a cumpărat casa în 1948, exact anul când a fost abolită restricția rasială de a achiziționa proprietăți în Berkeley. Familia Ditson a fost prima familie de culoare din cartier – și singura preț de douăzeci de ani –, după care au început să vină și altele. Casa fusese construită în 1885 de un magnat al portocalelor, care la moarte și-a donat averea universității, lăsându-și familia pe drumuri. A stat neocupată mult timp, apoi a trecut din mână în mână, deteriorându-se tot mai mult, până când au cumpărat-o Ditsonii și au reparat-o, pentru că era solidă și cu fundație bună. După moartea părinților săi, bunicul Popo a răscumpărat partea fraților lui și a rămas singur în relicva asta victoriană cu șase dormitoare și un fel de turlă-foișor în care și-a instalat telescopul.

Când au ajuns Nidia și Andy Vidal, Popo ocupa doar două încăperi, bucătăria și baia, restul casei fiind închis. Nini a mea a năvălit ca un uragan al renovării, a aruncat la gunoi tot felul de troace, a făcut curățenie și dezinfecție, dar îndârjirea ei s-a izbit de haosul endemic al bărbatului. După lupte seculare au stabilit că ea era stăpână pe casă, cu condiția să nu se atingă de birou și de foișorul stelelor.

Nini s-a simțit în largul ei la Berkeley, acest oraș murdar, radical, extravagant, populat de un amestec de rase și culori, cu cel mai mare procent de genii și premiați Nobel din lume, saturat de cauze nobile și de un bigotism intolerant. Bunică-mea s-a transformat: dacă până atunci fusese o tânără văduvă prudentă și responsabilă, căutând să treacă neobservată, la Berkeley a ieșit la lumină firea ei autentică.

Nu mai trebuia să se costumeze în șoferiță, ca la Toronto, nici să se supună ipocriziei sociale, ca în Chile, aici n-o cunoștea nimeni, putea să se reinventeze. A adoptat estetica hipioților care lânceau pe Telegraph Avenue vânzându-și obiectele de artizanat în fum de tămâie și marijuana. A început să poarte tunici, sandale și coliere indiene ieftine, dar era departe de a fi o adevărată hipioată – muncea, ținea o casă și creștea o nepoată, participa la viața comunității și n-am văzut-o niciodată intonând în transă cântece în sanscrită.

Spre revolta vecinilor, mai ales colegi ai bărbatului ei, care viețuiau în reședințe întunecate, vag englezești și acoperite de iederă, Nini a vopsit căsoiul Ditson în culorile psihedelize inspirate de pe strada Castro din San Francisco, unde comunitatea gay începea să se instaleze și să remodeleze casele vechi. Pereții de culoare violet și verde, frizele galbene și ghirlandele de flori de ghips au provocat bârfe și vreo două citații ale primăriei, asta până când fotografia casei a apărut într-o revistă de arhitectură, a devenit obiectiv turistic și a început să fie imitată de restaurantele pakistaneze, magazinele pentru tineret și atelierile artiștilor.

Nini și-a lăsat amprenta personală și în decorația interioară. Mobila ceremonioasă, pendulele masive și tablourile fioroase cu rame aurite cumpărate de primul Ditson au primit contribuția simțului ei artistic: lămpi cu ciucuri, covoare mițoase, divane turcești și perdele croșetate. În camera mea, vopsită în culoare de mango, deasupra patului era un baldachin din pânză indiană tivit cu oglinjoare, din tavan atârna un dragon înaripat care putea să mă omoare dacă pica pe mine, iar pe pereți pusese fotografii cu copii africani subnutriți, ca să văd că bietele făpturi crăpau de foame în timp ce eu făceam mofturi. Bunicul Popo era de părere că din cauza dragonului și a copiilor din Biafra aveam insomnii și lipsă de poftă de mâncare.

Am început să sufăr de atacul frontal al bacteriilor chiliene. A doua zi după sosirea pe insulă am căzut la pat cocoșată de

dureri de stomac, n-am scăpat nici acum, stau cu orele în fața ferestrei cu o ploscă cu apă fierbinte pe burtă. Bunică-mea ar zice că e din cauză că sufletul meu n-a ajuns încă în Chiloé, crede că drumul cu avionul nu e indicat, pentru că sufletul călătorește mai încet decât trupul, rămâne în urmă și uneori se rătăcește pe drum; asta ar fi motivul pentru care piloții, printre ei și taică-meu, nu sunt niciodată prezenți pe de-a-ntregul: își așteaptă sufletul, care mai plutește printre nori.

Aici nu poți închiria DVD-uri sau jocuri video, singurul cinematograful e școala, unde se dau filme o dată pe săptămână. Singura distracție sunt romanele de amor ale Blancăi Schnake și cărțile despre Chiloé în spaniolă, foarte bune ca să învăț spaniola, dar greu de citit. Manuel mi-a dat o lanternă cu baterii care se prinde de frunte ca un lămpaș de miner – așa citim când se ia lumina. Pot să spun prea puțin despre Chiloé, abia dac-am ieșit din casă, dar aș putea umple pagini întregi despre Manuel Arias, despre pisici și câine, care sunt acum familia mea, despre tanti Blanca, care vine întruna să mă vadă, deși e limpede că vine pentru Manuel, despre Juanito Corrales, un puști care vine și el zilnic ca să citim împreună și să se joace cu Fákin. Câinele ăsta e foarte selectiv în stabilirea relațiilor, dar pe Juanito îl acceptă.

Ieri am cunoscut-o pe bunica lui Juanito. N-o văzusem până atunci, pentru că era la spitalul din Castro, capitala arhipelagului Chiloé, împreună cu bărbatu-său, căruia i se amputase un picior în decembrie și nu se vindecase ca lumea. Eduvigis Corrales are pielea de culoarea teracotei, chipul vesel brăzdat de riduri, trup lătăreț și picioare scurte, e o localnică tipică. Poartă tulpan și haine de misionară, cu fustă groasă și ciubote de pădurar. Pare de șaizeci de ani, dar n-are decât patruzeci și cinci; aici lumea îmbătrânește repede și trăiește mult. A venit cu o oală de fontă, care cântărea o tonă, a pus-o la încălzit în bucătărie și mi-a tras un discurs repezit din care am înțeles că ea e Eduvigis Corrales, vecina cavalerului și menajera acestei case, cu respect. Și: „Vai, dar tare drăguță fătucă e *gringuita* noastră! Isus să ne-o păzească! Cavalerul o

aștepta, la fel ca toți de pe insulă, sper să-i placă puișorul cu cartofiori pe care i l-am gătit”. Nu era dialectul local, cum credeam, ci o spaniolă mitraliată. Am dedus că Manuel era cavalerul, deși Eduvigis vorbea la persoana a treia, de parcă omul n-ar fi fost de față.

Cu mine însă se poartă la fel ca bunică-mea, cam poruncitor. Femeia vine să facă curat, ia rufele la spălat, sparge lemne cu un topor atât de greu, că eu nu l-aș putea nici măcar ridica, își cultivă pământul, își mulge vaca, își tunde oile și știe să prepare porcul, dar nu iese la pescuit sau la cules scoici din cauza artritei. Zice că bărbatu-său nu e soi rău, cum crede lumea din sat, numai că diabetul i-a stricat firea și de când și-a pierdut piciorul nu vrea decât să moară. Din cei cinci copii în viață acasă i-a rămas doar Azucena de treisprezece ani, își crește și nepotul, pe Juanito, de zece, dar care pare mai mic „pentru că s-a născut spiritualizat”, mi-a explicat ea. Spiritualizarea asta poate însemna ori că e debil mintal, ori că are mai mult spirit decât corp; cred că în cazul lui Juanito se aplică ultima explicație, că puștiul numai prost nu e.

Eduvigis trăiește din ce scoate de pe câmp, din ce-i plătește Manuel și din ce-i trimite o fiică, mama lui Juanito, care lucrează la o crescătorie de somoni din sudul Insulei Mari. În Chiloé industria somonului e a doua din lume, după Norvegia, și a ridicat economia regiunii, dar a contaminat fundul marin, ruinându-i pe pescarii individuali și ducând astfel la dezmembrarea familiilor. Manuel îmi spune că acum industria e terminată, pentru că puneau prea mulți pești la un loc și le dădeau prea multe antibiotice, drept care n-au mai putut fi salvați după ce au fost atacați de nu știu ce virus. Există douăzeci de mii de șomeri din industria somonului, majoritatea femei, dar fata lui Eduvigis mai lucrează.

Pe urmă ne-am așezat la masă. Aroma mâncării m-a readus în bucătăria copilăriei, în casa bunicilor, mi s-au umezit ochii de dor. Puiul făcut de Eduvigis a fost prima mea masă solidă după mai multe zile. Căci mă simțisem tare rău,

vomitam și aveam diaree, situație imposibil de disimulat într-o casă lipsită de uși. L-am întrebat pe Manuel ce era cu ușile și mi-a răspuns că prefera spațiile deschise. Sunt sigură că m-am îmbolnăvit după ce-am mâncat scoicile cu parmezan și tarta cu merișoare aduse de Blanca. La început, Manuel s-a făcut că ignoră zgomotele pe care le produceam la closet, dar la un moment dat s-a alertat, că l-am auzit vorbind la mobil cu Blanca și cerându-i sfatul, după care s-a apucat să-mi facă fiertură de orez, să-mi schimbe cearșafurile și să-mi pună o buiotă pe burtă. Mă observa cu coada ochiului, atent la toate nevoile mele. Dacă încercam să-i mulțumesc, scotea un mârâit. A chemat-o și pe Liliana Treviño, infirmiera, o tânără scundă și îndesată, cu râs molipsitor și o claie de păr creț, care mi-a dat niște cașete enorme de cărbune, aspre și negre, imposibil de înghițit. Și fără niciun efect, drept care Manuel a împrumutat camioneta zarzavagiului și m-a dus la doctor.

În fiecare joi trece pe aici șalupa Serviciului Național de Sănătate, care face turul insulelor. Medicul părea un puști de paisprezece ani, miop și imberb, dar i-a fost de ajuns o privire ca să pună diagnosticul: „Are chilenească, răul care-i lovește pe străinii care vin în Chile. Nimic grav”, a spus și mi-a dat niște pilule într-un cornet de hârtie. Eduvigis mi-a preparat o infuzie de ierburi pentru că n-are încredere în medicamentele de la farmacie, zice că sunt o afacere a corporațiilor americane. Am băut cuminte ceaiul și sunt din ce în ce mai bine. Îmi place Eduvigis Corrales, că e la fel de vorbăreață ca tanti Blanca; ceilalți de pe aici sunt taciturni.

Juanito Corrales m-a întrebat de familia mea, așa că i-am spus că mama era o prințesă din Laponia. Manuel lucra la biroul său și n-a făcut niciun comentariu, dar după plecarea băiatului m-a informat că locuitorii Laponiei, sami, nu au monarhie. Ne așezaserăm la masă, el, în fața unei limbi-de-mare cu unt și coriandru, eu, în fața unei supe chioare. I-am spus că treaba cu prințesa din Laponia îi venise bunică-mii într-o clipă de inspirație, pe când aveam cinci ani și începeam

să percep misterul care o învăluia pe mama. Țin minte că eram în bucătărie, încăperea cea mai primitoare din casă, în timp ce se coceau biscuiții săptămânali destinați drogaților și delincvenților lui Mike O'Kelly, cel mai bun prieten al lui Nini, care și-a pus în cap sarcina imposibilă de a salva tineretul rătăcit. Irlandez autentic, născut la Dublin, cu tenul atât de alb, părul atât de negru și ochii atât de albaștri, încât bunicul l-a poreclit Albă-ca-Zăpada, după fraiera aia care mânca mere otrăvite în filmul lui Walt Disney. Nu că Mike ar fi vreun fraier, dimpotrivă: e singurul în stare s-o facă să tacă pe Nini. Prințesa din Laponia era într-una din cărțile mele. Aveam o bibliotecă serioasă, pentru că bunicul Popo era de părere că educația intră în cap prin osmoză și că trebuie început din timp, dar cărțile mele preferate erau cu zâne. El zicea că poveștile pentru copii sunt rasiste – păi ce, există basme care se petrec în Botswana sau Guatemala? –, dar nu-mi cenzura lecturile, mulțumindu-se să-mi dezvolte gândirea critică. Pe care Nini n-o aprecia deloc, ba chiar mi-o descuraja cu scatoalce.

La grădiniță a trebuit să ne desenăm familia; în centrul foi i-am pus pe bunici, intens colorați, într-un colț am plasat o muscă – avionul lui tata – și în altul o coroană, reprezentând sângele albastru al mamei. Ca să nu las loc de îndoieli, a doua zi am adus și cartea, unde prințesa apărea cu mantie de hermină și călare pe un urs alb. Toți copiii au râs de mine. Acasă, am pus cartea în cuptorul în care se cocea la 350 de grade plăcinta. După plecarea pompierilor, pe când fumul începea să se risipească, bunică-mea m-a luat la chelfănit făcându-mă, ca de obicei, „ploadă nenorocită”, în timp ce bunicul încerca să mă scoată întreagă din mâinile ei. Plângând amarnic și cu mucii curgându-mi în barbă, le-am spus bunicilor că la școală mă porecliseră „orfana din Laponia”. Schimbându-și brusc dispoziția, bunică-mea m-a strâns la pieptul ei de papaya și m-a asigurat că nici gând să fiu orfană, doar îl aveam pe tata și pe ei, iar primul nenorocit care-ar fi îndrăznit să mă mai jignească va avea de-a face cu

mafia chiliană. Mafie care era compusă doar din ea, însă Mike O’Kelly și eu ne temeam rău de ea și îi ziceam Don Corleone.

M-au retras de la grădiniță și o vreme mi-au predat acasă bazele coloratului și modelatului în plastilină, asta până s-a întors tata într-o pauză de zbor și a hotărât că aveam nevoie de relații mai apropiate vârstei mele, în afară de drogații lui O’Kelly, hipioții abulici și feministele implacabile pe care le frecventa bunică-mea. Noua mea școală consta în două case vechi unite printr-o punte acoperită la nivelul al doilea, o sfidare arhitectonică ce se susținea în aer prin efectul de arcuire, precum cupolele catedralelor – așa mi-a explicat Popo, deși nu fusesem deloc curioasă să știu. Se preda după un sistem italian de educație experimentală: noi făceam ce ne trăsnea prin cap, clasele nu aveau nici tablă, nici bănci, ne așezam pe jos, învățătoarele nu purtau nici sutien, nici pantofi și fiecare învăța în ritmul lui. Poate că tata ar fi dorit o școală militară, dar nu s-a opus deciziei bunicilor, căci ei urmau să țină legătura cu învățătoarele și să mă ajute la lecții.

„Fata asta e retardată”, a decretat Nini descoperind cât de lente mi-erău progresele. În vocabularul ei colcăiau expresii inacceptabile politic, precum handicapat, gras, pitic, cocoșat, poponar, lesbiană, chinez-cale-papă-olez și multe altele pe care bunicul încerca să le justifice prin engleza limitată a nevastă-sii. E singura persoană din Berkeley care mai spune negru în loc de afro-american. Eu nu eram deficientă mental, susținea bunicul, ci imaginativă, lucru mai puțin grav, iar timpul i-a dat dreptate, pentru că de cum am terminat abecedarul am început să citesc cu voracitate și să umplu caiete întregi cu poeme pretențioase și cu istoria inventată a vieții mele, amară și tristă. Descoperisem că în scris fericirea nu servește la nimic – fără suferință nu există poveste – și savuram în taină porecla „orfană”, pentru că singurii orfani pe care-i știam erau din cărți și erau tare nefericiți.

Maică-mea, Marta Otter, improbabilă prințesă din Laponia, s-a topit în cețurile scandinave înainte de a apuca eu să-i identific mirosul. Aveam o duzină de fotografii cu ea și un

cadou pe care mi-l trimisese prin poștă când făcusem patru ani, o sirenă pe o stâncă într-un glob de sticlă, pe care dacă-l agitai începea să ningă. Până la opt ani a fost comoara mea cea mai mare, apoi și-a pierdut brusc valoarea sentimentală, dar asta e altă poveste.

Sunt plină de draci pentru că mi-a dispărut singurul lucru de valoare, muzica mea civilizată, iPod-ul. Cred că l-a luat Juanito Corrales. Nu vreau să-i creez probleme bietului copil, dar i-am spus lui Manuel, care n-a dat importanță faptului: a zis că Juanito îl va folosi câteva zile, apoi îl va lăsa de unde l-a luat. Cică ăsta e obiceiul în Chiloé. Miercurea trecută ni s-a restituit un topor sustras fără permisiune de mai bine de o săptămână. Manuel bănuia cine-l luase, dar ar fi fost jignitor să-l ceară înapoi, că una e să împrumuți ceva și cu totul altceva să furi. Localnicii, urmași ai mândrilor indigeni și ai trufașilor spanioli, sunt orgolioși. Omul cu toporul n-a dat nici un fel de explicații, dar ne-a adus un sac cu cartofi pe care l-a lăsat în curte, după care s-a instalat cu Manuel pe terasă la un rachiou de mere și a admirat zborul pescărușilor. Ceva similar a pățit o rudă a familiei Corrales care muncea pe Insula Mare și venise să se însoare puțin înainte de Crăciun. Eduvigis i-a dat cheia acestei case pentru ca, în absența lui Manuel, care era plecat la Santiago, să ia stația audio pentru nuntă. La întoarcere, Manuel constatase că aparatura nu mai era, dar în loc să anunțe carabinierii a așteptat răbdător. Pe insulă nu există hoți adevărați, iar un venetic n-ar reuși să care ceva atât de voluminos. După o vreme, Eduvigis a recuperat pierderea: ruda a restituit totul, împreună cu un coș cu fructe de mare. Așa că am și eu șanse să-mi recuperez iPod-ul.

Manuel e tăcut, dar își dă seama că tăcerea asta poate fi excesivă pentru o persoană normală și se străduiește să facă conversație. Am interceptat într-o zi ce vorbea cu Blanca Schnake în bucătărie. „Nu mai fi așa posac cu *gringuita*, Manuel. Nu vezi ce singură e? Vorbește cu ea.” „Și ce să-i

spun, Blanca? E ca o marțiană”, a mârâit el, dar pesemne s-a gândit mai bine și acum, în loc să mă plictisească cu prelegeri academice de antropologie, cum obișnuia, mă întreabă despre trecutul meu, așa că, încet-încet, schimbăm idei și ne cunoaștem.

Spaniola mea e bolovănoasă, în schimb engleza lui e fluidă, deși cu accent australian și intonație chiliană. Am stabilit că trebuie să exersez mai mult, așa că încercăm să vorbim în spaniolă, dar curând începem să amestecăm ambele limbi în aceeași frază, drept care iese un *spanglish* de toată frumusețea. Iar dacă ne certăm, el vorbește o spaniolă ca la carte, iar eu urlu într-o engleză de borfaș, ca să-l sperii.

Manuel nu vorbește despre el. Puținul pe care-l știu l-am ghicit sau l-am aflat de la Blanca. Există ceva ciudat în viața lui. Trecutul lui cred c-a fost mai tulbure decât al meu, pentru că în mai multe nopți l-am auzit zbuciumându-se și gemând în somn: „Scoateți-mă de aici!” Se aude tot în casa asta cu pereți subțiri. Primul impuls a fost să-l trezesc, dar n-am curaj să mă duc la el în dormitor, lipsa ușilor mă îndeamnă la prudență. Coșmarurile lui sugerează prezențe malefice, casa parcă se umple de demoni. Până și Fákin începe să tremure și se lipește speriat de mine.

Lucrul cu Manuel Arias e foarte lejer. Trebuie să transcriu interviurile de pe bandă și să trec pe curat notițele lui pentru carte. E atât de ordonat, că dacă deplasez o hârtiuță chiar neimportantă de pe birou se albește la față. „Poți să te simți foarte onorată, Maya, ești prima și unica persoană căreia îi permit să calce în biroul meu. Sper să nu regret asta”, mi-a declarat când am aruncat la gunoi calendarul de anul trecut. L-am recuperat intact, doar puțin mânjit cu spaghete, și l-am relipit pe computer cu gumă de mestecat. Nu mi-a vorbit douăzeci și șase de ore.

Cartea lui despre magia din Chiloé îmi răpește somnul. (E un fel de a spune, mie orice tâmpenie îmi răpește somnul.) Eu nu sunt superstițioasă ca bunica Nini, dar sunt de acord că

lumea e misterioasă și orice e posibil. Manuel are un capitol întreg despre Mayoría, sau Recta Provincia, cum se numea stăpânirea vrăjitorilor, foarte temută pe aici. În insulă se zvonește că cei din neamul Miranda sunt vrăjitori, lumea se închină sau își încalecă degetele când trece prin fața casei lui Rigoberto Miranda, pescar de meserie și rudă cu Eduvigis Corrales. Numele lui e la fel de suspect precum îi e norocul: peștii se bat să-i intre în plasă chiar și pe timp de furtună, vaca lui a fâtat de două ori în trei ani câte doi viței. Cică ar zbură noaptea cu ajutorul unui *macuñ*, un fel de pieptar făcut din pielea de pe pieptul unui mort, dar nimeni nu l-a văzut zburând. Așa că ar fi indicat ca răposașilor să li se taie pieptul cu cuțitul sau cu o piatră ascuțită ca să n-ajungă după aia transformați în vestă, o soartă nedemnă.

Vrăjitorii zboară, pot face mult rău,ucid cu gândul și se prefac în animale, chestii care nu cred că i se potrivesc lui Rigoberto Miranda, un bărbat timid care îi aduce lui Manuel raci. Dar părerea mea nu contează, eu sunt o *gringa* ignorantă. Eduvigis m-a prevenit că atunci când vine Rigoberto trebuie să-mi încalec degetele, ca să nu aducă vreun blestem în casă. Cine n-a fost victima unei vrăjitorii tinde să nu creadă, dar dacă se petrece ceva bizar, lumea dă fuga la *machi*, o tămăduitoare indigenă. Să zicem că o familie întreagă începe să tușească; atunci *machi* caută Vasiliscul sau Șopârloiul, o reptilă malefică născută dintr-un ou de cocoș, care-și face veacul sub talpa casei și noaptea le soarbe răsufierea oamenilor care dorm.

Poveștile cele mai teribile le află de la bătrânii care viețuiesc în zonele cele mai îndepărtate din arhipelag, unde se păstrează aceleași credințe și obiceiuri de sute de ani. Manuel își ia informațiile nu numai de la aceștia, dar și de la ziariști, profesori, librari și comercianți, care își bat joc de vrăjitori și de magie, dar nici n-au curaj să intre într-un cimitir după lăsarea întunericului. Blanca Schnake spune că în tinerețe tatăl ei cunoștea intrarea în peștera unde se adunau vrăjitorii,

în pașnicul sat Quicaví, dar cutremurul din 1960 a deplasat pământ și mare și de-atunci nimeni n-a mai găsit-o.

Păzitorii peșterii sunt *invunches*, făpturi groaznice create de vrăjitori din primul născut de parte bărbătească al unui cuplu, răpit înainte de botez. Metoda de a transforma un sugar într-un *invunche* e pe cât de macabră, pe atât de improbabilă: îi rup un picior, îl răsucesc și i-l vâra sub pielea spatelui, ca să se poată deplasa în trei labe dar să nu fugă; pe urmă îl ung cu o alifie care face să-i crească o blană aspră de țap, îi spintecă limba ca la șarpe și îl hrănesc cu carne putrezită de femeie moartă și lapte de indiană. Prin comparație, un zombi se poate socoti norocos. Mă întreb ce minte bolnavă poate scorni asemenea orori.

Teoria lui Manuel în ceea ce privește Recta Provincia sau Mayoría e că aceasta a fost la origini un sistem politic. Din secolul al XVIII-lea, indienii băștinași huilliche s-au răsculat împotriva dominației spaniole, iar mai apoi a autorităților chiliene; pesemne că au format un guvern clandestin imitat după stilul de administrație al spaniolilor și iezuiților, au împărțit teritoriul în regate și au numit președinți, notari, judecători etc. Erau trei vrăjitori principali, care ascultau de Regele Provinciei, de Regele de Peste Pământ și de Regele de Sub Pământ. Cum secretul trebuia păstrat și populația ținută sub control, Mayoría a creat un climat de teroare superstițioasă, și astfel o strategie politică a sfârșit transformată într-o tradiție de magie.

În anul 1880 mai multe persoane acuzate de vrăjitorie au fost arestate, au fost judecate la Ancud și împușcate, pentru a frânge puterea Mayoríei, dar nimeni nu poate afirma cu certitudine că au și reușit.

— Tu crezi în vrăjitoare, Manuel?

— Nu, dar de existat or exista, cum se spune în Spania.

— Răspunde-mi prin da sau nu!

— E imposibil să dovedesc că nu, dar liniștește-te, Maya, trăiesc aici de mulți ani și singura vrăjitoare pe care o cunosc e Blanca.

Blanca nu crede în toate astea. Mi-a spus că *invunches* au fost inventați de misionari pentru ca familiile din Chiloé să-și boteze copiii, dar asta mi se pare cam exagerat, chiar și pentru iezuiți.

— Cine e Mike O’Kelly? Am primit un mesaj de neînțeles de la el, m-a întrebat Manuel.

— A, ți-a scris Albă-ca-Zăpada! E un irlandez prieten de încredere al familiei noastre. O fi ideea lui Nini să comunicăm prin el, pentru mai multă siguranță. Pot să-i răspund?

— Nu direct, îmi spui mie și trimit mesajul.

— Exagerezi cu precauțiile astea, dacă vrei să știi.

— Bunica ta trebuie că are motivele ei să fie precaută.

— Bunica și Mike O’Kelly fac parte din Clubul Criminalilor și-ar da oricât să aibă de-a face cu o crimă adevărată, dar, așa, se mulțumesc să se joace de-a bandiții.

— Ce club e ăsta? a întrebat el îngrijorat.

Și i-am spus povestea de la început. Cu unsprezece ani înainte de a mă naște eu, biblioteca comitatului Berkeley a angajat-o pe Nini să le spună povești copiilor ca să-i țină ocupați după școală până veneau părinții să-i ia acasă. După un timp, a propus și ședințe de povești pentru adulți, cu detectivi, idee pe care biblioteca a acceptat-o. Atunci a înființat împreună cu Mike O’Kelly Clubul Criminalilor, deși biblioteca îl promovează sub numele de Clubul Romanului Noir. La poveștile pentru copii asistam și eu printre puștii care-i sorbeau fiecare cuvânt, iar uneori, când n-avea cu cine să mă lase, mă lua și la cele pentru oameni mari. Așezată pe o pernă, cu picioarele încrucișate precum un fachir, bunica întreba copiii ce voiau să le spună, cineva propunea tema, iar ea improviza povestea în mai puțin de zece secunde. Pe Nini a deranjat-o dintotdeauna artificiful finalului fericit la poveștile pentru copii; pretinde că în viață sunt numai praguri, mergi prin viață lovindu-te de ele și luând-o în bot. I se pare o îngrădire chestia că eroul trebuie răsplătit și personajul rău pedepsit, dar ca să nu-și piardă slujba era silită să se țină de

tiparul tradițional, vrăjitoarea cea rea nu putea s-o otrăvească nepedepsită pe prințesă și-apoi să se mărite în rochie albă cu prințul. Drept care Nini a mea preferă publicul adult, pentru că crimele fioroase n-au nevoie de *happy end*. E foarte documentată, a citit tot ce-a găsit despre cazurile de care s-a ocupat poliția și toate manualele de medicină legală, pretinde că împreună cu Mike O'Kelly ar putea face fără probleme o autopsie pe masa din bucătărie.

Clubul Criminalilor e compus dintr-un grup de iubitori ai romanelor polițiste, persoane inofensive care în timpul liber se distrează punând la cale omucideri monstruoase. A început discret la biblioteca din Berkeley și acum, grație internetului, are acoperire mondială. E finanțat exclusiv de membrii săi, numai că aceștia se reunesc într-o clădire publică, așa că în presa locală au apărut voci indignate care au clamat că se promovează crima pe banii contribuabilului. „Nu pricep de ce se vaită atât. Că doar e mai bine să vorbești despre crime decât să le comiți”, a pledat ea înaintea primarului care o citase pentru a discuta problema.

Legătura între Nini și Mike O'Kelly s-a născut într-un anticariat în care amândoi frecventau la raionul de cărți polițiste vechi. Ea se măritase de curând cu Popo, el era student la universitate, mergea încă pe două picioare și nici nu visa să devină activist social sau să salveze de pe stradă și din închisoare tineri delincvenți. De când mă știu, bunică-mea cocea biscuiți pentru protejații lui O'Kelly, majoritatea negri și hispanici, cei mai săraci din golful San Francisco. Când am mai crescut și-am început să interpretez anumite semne, am ghicit că irlandezul era amorezat de Nini a mea, deși e cu doisprezece ani mai tânăr iar ea n-a cedat niciodată capriciului de a-i fi infidelă bărbatului ei. E o iubire platonice de roman victorian.

Mike O'Kelly a devenit faimos după ce s-a turnat un documentar despre viața sa. Încasase două gloanțe în spinare încercând să apere un mic borfaș și ajunsese imobilizat în

scaunul cu roțile, ceea ce nu-l împiedică să-și continue misiunea. Poate face câțiva pași cu cadrul și conduce un automobil special, astfel străbate cartierele cele mai periculoase salvând suflete și ajunge primul la toate protestele de stradă din Berkeley și împrejurimi. Prietenia cu Nini se consolidează cu fiecare cauză descreierată pe care o îmbrățișează împreună. Au avut ideea ca restaurantele din Berkeley să doneze mâncarea rămasă cerșetorilor, ticniților și drogaților din oraș. Ea a făcut rost de un cărucior pentru distribuție, el a recrutat voluntari care s-o facă. La telejurnal s-au văzut astfel năpăstuiți ai sorții care alegeau între sushi, rață cu trufe și feluri vegetariene. Mulți au criticat calitatea cafelei. Curând cozile s-au îngroșat cu oameni din clasa mijlocie chitiți să mănânce gratis, au avut loc confruntări între clienții inițiali și profitori, O’Kelly a trebuit să-și cheme băieții ca să facă ordine înainte să vină poliția. Până la urmă, Departamentul de Sănătate Publică a interzis distribuirea resturilor pentru că un alergic mai că dăduse ortul popii din cauza unui sos thailandez cu arahide.

Irlandezul și Nini stau adesea la un ceai cu gogoși și analizează crime violente. „Crezi că un corp căsăpit poate fi dizolvat în lichid de desfundat chiuvete?” ar suna întrebarea lui O’Kelly. „Depinde de mărimea bucăților”, ar răspunde Nini, după care cei doi s-ar apuca să verifice teoria turnând lichid peste un kil de cotlete, iar eu ar trebui să notez rezultatul.

— Nu mă mir că au hotărât să mă trimită la capătul lumii fără să pot comunica, i-am spus lui Manuel Arias.

— Din câte mi-ai spus, ăștia doi sunt mai de temut decât dușmanii tăi, Maya.

— Nu-i subaprecia pe dușmanii mei, Manuel.

— Bunicul tău încerca și el să topească șnițele în lichid de desfundat chiuveta?

— Nu, el n-o avea cu crimele, ci cu stelele și cu muzica. Făcea parte din a treia generație a unei familii iubitoare de muzică clasică și jazz.

Și i-am povestit cum m-a învățat el să dansez când abia începusem să merg și cum mi-a cumpărat un pian la cinci ani, pentru că Nini voia să fiu un copil-minune și să concurez la televiziune. Așa că mi-au suportat zdrăngănelile gălăgioase până când profesoara le-a spus că era preferabil să-mi canalizez eforturile către ceva ce n-are nevoie de ureche muzicală. Am optat imediat pentru *soccer*, cum se spune pe americănește la fotbal, o activitate pentru idioți, după părerea bunică-mii, în care unsprezece oameni în toată firea se bat în chiloți pentru o minge. Bunicul Popo nu știa nimic despre acest sport puțin popular în Statele Unite, dar a abandonat baschetul lui iubit și s-a apucat să urmărească sute de meciuri de fotbal feminin, grupa copii. Cu ajutorul unor colegi de la observatorul din São Paulo, mi-a făcut rost de un poster semnat de Pelé, care se retrăsese de mult și trăia în Brazilia. La rândul ei, Nini m-a obligat să citesc și să scriu ca un om mare, având în vedere că n-aveam să ajung o vedetă în muzică. M-a înscris la bibliotecă, mă puneă să copiez pasaje din cărți clasice și o luam pe cocoașă dacă mă prindea cu vreo greșeală de ortografie sau dacă luam o notă mediocră la engleză sau la literatură, singurele materii care o interesau.

— Ea a fost mereu aspră cu mine, dar Popo era o bomboană, a fost soarele vieții mele, Manuel. Când Marta Otter m-a adus la ei, m-a ținut la piept extrem de atent, nu pusese mâna în viața lui pe un nou-născut. Zicea că iubirea pe care a simțit-o atunci l-a dat peste cap. Nu m-am îndoit niciodată de dragostea sa...

Dacă încep să vorbesc de bunicul Popo nu mă mai opresc. I-am spus lui Manuel că îi datorez bunicii gustul pentru cărți și un vocabular apreciabil, dar că bunicului îi datorez tot restul. Nini a mea mă silea să învăț, spunea că „învățătura intră cu sânge” sau altă barbarie de soiul ăsta, însă el transforma învățatul în joacă. Un joc era să deschidem dicționarul la întâmplare, să punem orbește degetul pe un cuvânt și să-l explicăm. Sau ne jucam de-a întrebările cretine: De ce cade

ploaia de sus? Pentru că dacă ar cădea de jos ți-ar uda chiloții, Maya. De ce e sticla transparentă? Ca să păcălească muștele. De ce ai palmele roz? Pentru că s-a terminat vopseaua. Și tot așa până când bunica își ieșea din minți și țipa la noi.

Masiva prezență a bunicului Popo, cu umorul lui jucăuș, bunătatea fără limite, inocența și burdihanul pe care mă legăna drăgăstos, mi-a umplut copilăria. Avea un răs sonor, care urca din pământ și-l zguduia tot. „Jură-mi că n-o să mori niciodată”, îi ceream eu cel puțin o dată pe săptămână, iar răspunsul lui era mereu același: „Îți jur că am să fiu mereu cu tine”. Încerca să vină mai devreme de la universitate ca să stea un pic cu mine înainte de a se duce la cărțoaiele de astronomie și la hărțile cerești, să pregătească cursurile, să corecteze lucrări, să cerceteze, să scrie. Îl vizitau studenți și colegi, se închideau în birou să schimbe idei superbe și improbabile până în zori, când apărea Nini în cămașă de noapte și cu un termos mare cu cafea. „Ți s-a înnegrit aura, moșule. Ai uitat că la opt ai curs?” făcea ea, împărțea cani de cafea și îi dădea afară. Culoarea dominantă a aurei bunicului era violet, foarte potrivită pentru el, căci e culoarea sensibilității, a înțelepciunii, a intuiției, a forței psihice și a viziunii viitorului. Acestea erau singurele ocazii când bunică-mea avea voie să intre în birou; eu, în schimb, aveam acces liber, chiar și un scaun și un colț de masă ca să-mi fac temele, în muzică de jazz și învăluită în aroma pipei.

După părerea lui, sistemul de educație oficial îngrădește intelectul; profesorii trebuie respectați, dar nu trebuie să-i iei în serios. Spunea că Da Vinci, Galileo, Einstein și Darwin, pentru a pomeni doar patru genii ale culturii occidentale, căci au fost multe altele, precum filosofii și matematicienii arabi, Avicena și al-Khwarizmi, au pus la îndoială cunoașterea epocii lor. Dacă ar fi luat de bune toate tâmpeniile predate n-ar mai fi inventat sau descoperit nimic. „Nepoată-ta nu e Avicena și dacă nu învață o să-și câștige pâinea vânzând hamburgeri”, îl contrazicea bunică-mea, după care începea o adevărată

predică ce începea pe terenul feminismului, trecea la dreptatea socială și conchidea că dacă mai jucam mult fotbal avea să-mi crească păr pe picioare. Ulterior, bunicul mă lua la o parte să-mi explice că pilozitatea ține de gene și hormoni, nu de sport.

În primii ani dormeam cu bunicii, mai întâi între ei în pat, apoi într-un sac de dormit care se ținea sub pat și despre care ne făceam că plouă. Seara bunicul Popo mă ducea în foișor să ne uităm la cerul plin de luminițe; așa am învățat să deosebesc stelele albastre care se apropie și cele roșii care se depărtează, galaxiile și grupările de galaxii, structuri imense, care se numără cu milioanele. Îmi spunea că Soarele e doar o stea mică printre cele o sută de milioane de stele ale Căii Lactee și precis că mai erau milioane în alte universuri pe care încă nu le vedem. „Adică suntem un fel de rahat de purice în ploaie”, rezumam eu logic. „Dar nu ți se pare fantastic că rahații ăștia care suntem pot concepe minunea universului, Maya? Un astronom are nevoie mai curând de imaginație poetică decât de bun-simț, complexitatea magnifică a universului nu se poate măsura și nici explica, doar intui.” Îmi vorbea de gaze și de pulberea de stele care formează nebuloase splendide, adevărate opere de artă în culori minunate pe firmament, îmi spunea cum se nasc și cum mor stelele, îmi vorbea de găurile negre, de spațiu și timp, de cum totul a pornit de la Big Bang, o explozie de nedescris, de particulele elementare care au format primii protoni și neutroni, de planete și viață. „Venim din stele”, repeta adesea. „Asta zic și eu”, adăuga bunică-mea, care se gândea la horoscop.

După vizita la foișorul cu telescop și după ce-mi dădea paharul de lapte cu miere și scorțișoară – un secret astronomic menit să dezvolte intuiția – bunicul avea grijă să mă spăl pe dinți și mă ducea la culcare. Era rândul bunică-mii să-mi spună o poveste, alta de fiecare dată și inventată pe loc, pe care încercam s-o prelungesc cât mai mult, dar tot venea clipa să rămân singură; mă apucam să număr oi, atentă la balansul dragonului înaripat de deasupra patului, la scârțâitul podelelor, la pașii și șoaptele locuitorilor invizibili ai

casei vrăjite. Lupta mea cu frica era doar o fiță, căci de cum adormeau bunicii, mă strecuram în camera lor, îmi scoteam sacul de dormit de sub pat, îl trăgeam într-un colț și mă culcam liniștită. Ani în șir bieții oameni au trebuit să se ducă la hotel la ore necreștinești pentru a face dragoste pe ascuns. Abia acum, când sunt mare, înțeleg întreaga măsură a sacrificiului lor.

Împreună cu Manuel am analizat mesajul criptic trimis de O'Kelly. Veștile erau bune: acasă toate erau bune, următorii mei nu dăduseră semne de viață, ceea ce nu înseamnă că mă și uitaseră. Irlandezul n-a spus toate astea în clar, firește, a folosit un cod similar celui folosit de japonezi în cel de-al Doilea Război Mondial pe care mi-l explicase în prealabil.

A trecut o lună de când sunt pe insula asta. Nu știu dacă mă voi obișnui vreodată cu ritmul de broască țestoasă din Chiloé, cu lăncezeala asta, cu amenințarea eternă a ploii, cu peisajul neschimbat de apă și nori și pășuni verzi. Totul e la fel, totul e calm și tihnit. Localnicii nu au noțiunea de punctualitate, planurile depind de vreme și de starea de spirit, lucrurile se petrec când se petrec, la ce bun să faci azi ce poți face mâine. Manuel Arias râde de listele și proiectele mele, inutile în această cultură atemporală, aici o oră sau o săptămână sunt tot aia; totuși, se ține de orarul de lucru și cartea avansează în ritmul pe care și l-a propus.

Chiloé are vocea sa proprie. La început nu-mi scoteam căștile din urechi, muzica era oxigenul meu, dar acum sunt atentă ca să pricep spaniola sucită a băștinașilor. Juanito Corrales mi-a lăsat iPod-ul în același buzunar al rucsacului din care-l luase, n-am vorbit niciodată despre asta, dar în săptămâna în care-mi lipsise mi-am dat seama că nu-mi era chiar atât de necesar. Acum pot auzi glasul insulei: păsări, vânt, ploaie, lemne care ard, roți de căruță, uneori viorile înfundate de pe *Caleuche*, corabia fantastică ce merge prin ceață și se recunoaște după muzică și clămpănitul scheletelor naufragiaților care cântă și dansează la bord. Corabia e

însoțită de un delfin numit *cahuilla*, așa și-a botezat Manuel șalupa.

Uneori mi-e dor de o dușcă de vodcă în amintirea vremurilor trecute, care au fost groaznice, dar mai dinamice decât prezentul. E doar un capriciu pasager, nu mai e vorba de panica abstenenței forțate peste care am trecut. Sunt hotărâtă să-mi țin promisiunea: nici pic de alcool, de droguri, nici telefon, nici e-mail, cert este că îmi e mai ușor decât credeam. Odată lămurită problema, Manuel n-a mai ascuns sticlele de vin. I-am spus că nu avea sens să-și schimbe obiceiurile din cauza mea, băutura e peste tot, depinde doar de mine să nu beau. A înțeles și nu se mai neliniștește când mă duc la Taverna Mortului să mă uit la televizor sau să asist la *truco*, un joc argentinian cu cărți de joc spaniole, în care participanții improvizează versuri după fiecare mână.

Unele obiceiuri de pe insulă, de exemplu acest *truco*, mă încântă, altele mă enervează. Dacă *chucaco*, o păsăruică mică și gălăgioasă, îmi cântă în stânga, e semn rău și-atunci trebuie să-mi lepăd o haină și s-o îmbrac pe dos ca să merg mai departe; dacă am de mers pe întuneric, e bine să am la mine un cuțit curat și sare, căci dacă îmi iese în cale un câine negru cu o ureche ciumpăvită e vrăjitorul, iar ca să scap de el trebuie să trasez cu cuțitul o cruce în aer și să împrăștii sarea. Diareea care m-a lovit imediat după sosirea la Chiloé n-a fost dizenterie, care ar fi trecut cu antibioticele doctorului, ci un deochi, după cum a dovedit Eduvigis vindecându-mă cu rugăciuni, infuzii de crușin, semințe de in și roiniță și punându-mi pe burtă prișnite cu pastă de curățat metale.

Felul tradițional din Chiloé e *curanto*, iar pe insula noastră se face cel mai bine. Ideea de a oferi un *curanto* turiștilor a fost inițiativa lui Manuel, pentru a scoate satul nostru din izolare, că turiștii nu prea veneau: iezuiții nu ne-au lăsat nicio biserică, n-avem nici pinguini sau balene, doar lebede, flamingi și delfini, care se găsesc pretutindeni. Mai întâi Manuel a dat sfară în țară că aici se află peștera Pincoyei, și nimeni n-a îndrăznit să-l contrazică, pentru că locul exact al

grotei e incert, și-l dispută mai multe insule. Grota și *curanto* reprezintă acum atracțiile noastre.

Țărmul nord-vestic e stâncos și periculos pentru navigație, dar ideal pentru pescuit; acolo se află o cavernă scufundată, vizibilă doar la reflux, perfectă pentru regatul Pincoyei, una dintre puținele făpturi benefice din feroasa mitologie locală, căci îi ajută pe pescari și pe marinarii aflați la ananghie. E vorba de o frumoasă adolescentă cu plete lungi, îmbrăcată în alge marine, care dansează cu fața la mare când anunță un pescuit îmbelșugat, dar dacă o face cu fața la mal nu e rost de pește și trebuie căutat un alt loc. Cum nimeni n-a văzut-o vreodată, informația e lipsită de utilitate. Dar dacă Pincoya apare, trebuie să închizi ochii și s-o iei la sănătoasa, pentru că momește bărbații și îi trage pe fundul mării.

Din sat până la grotă faci doar douăzeci și cinci de minute dacă ai încălțări solide și mers voios, pe o cărare abruptă. Sus cresc câțiva araucaria solitari care domină peisajul și de pe creastă poți admira panorama bucolică a mării, cerului și insulițelor nelocuite din apropiere. Unele sunt atât de apropiate, că la reflux poți striga de pe un mal la altul. Tot de sus se vede și grota, ca o gură fără dinți. Se poate coborî ținându-te bine de rocile pline de găinaț de pescăruși, cu riscul de a-ți rupe spinarea, sau ajunge cu caiacul dând ocol insulei, cu condiția să cunoști apele și stâncile. Îți trebuie ceva imaginație ca să apreciezi palatul submarin al Pincoyei, căci dincolo de gura peșterii nu vezi nimic. Mai demult niște turiști germani au vrut să înoate înăuntru, dar carabinierii nu le-au dat voie din cauza curenților înșelători. Nu ne convine ca străinii să vină să se înece aici.

Mi s-a spus că ianuarie și februarie sunt luni uscate și calde la latitudinea asta, dar asta trebuie că e o vară ciudată, că plouă întruna. Zilele sunt lungi, soarele nu se grăbește să apună.

Mă scald în mare deși Eduvigis m-a prevenit în legătură cu curenții, somonii carnivori scăpați din cuști și Millalobo, altă

făptură din mitologia locală, jumătate om, jumătate lup-de-mare, acoperit de o blană aurie și care-ar putea să mă fure când crește marea. La această listă de calamități Manuel adaugă hipotermia: doar o *gringa* nesăbuită ar intra în apa asta înghețată fără costum de neopren. N-am văzut pe nimeni care să intre în apă de plăcere. Apa rece face bine la sănătate, mă asigură Nini atunci când nu funcționa boilerul din căsoiul din Berkeley, adică de două-trei ori pe săptămână. Anul trecut am abuzat mult prea mult de corpul meu, aș fi putut crăpa în stradă, așa că acum mă recuperez și nimic nu e mai bun decât o scaldă în mare. Doar să nu mi se întoarcă cistita, dar deocamdată am scăpat.

Am cunoscut și alte insule și așezări însoțindu-l pe Manuel să intervieveze oameni în vârstă, mi-am făcut astfel o idee generală despre arhipelag, deși n-am fost încă în sud. Castro e inima Insulei Mari, are peste patruzeci de mii de locuitori și o viață comercială intensă. Mă rog, intens e cam mult spus, dar după șase săptămâni petrecute aici, Castro e un fel de New York. Orașul stă cu fața la mare, pe mal sunt case pe piloni și clădiri zugrăvite în culori îndrăznețe, ca să înveselească ochii în timpul iernilor lungi, când apă și cer sunt la fel de cenușii. Acolo Manuel își are contul la bancă, dentistul și frizerul, acolo își face cumpărăturile, comandă cărți și le ridică de la librărie.

Dacă marea e agitată și nu ne putem întoarce, tragem la pensiuina unei doamne austriece – posteriorul ei formidabil și bustul ei țanțoș îl fac pe Manuel să se îmbujoreze – unde ne îndopăm cu porc și ștrudel cu mere. Austrieci sunt puțini pe aici, dar germani destui. Politica de imigrare a acestei țări a fost foarte rasistă – nu asiatici, nu negri, nu indigeni de aiurea, doar europeni albi. Un președinte din secolul al XIX-lea a adus germani din Pădurea Neagră și le-a dat pământuri în sud care erau de fapt ale indienilor mapuche, în ideea de a ameliora rasa; dorea ca nemții să le inculce chilienilor punctualitate, dragoste de muncă și disciplină. Nu știu dacă planul a funcționat, cert este că germanii au ridicat cu multă

străduință câteva provincii din sud și le-au populat cu urmașii lor cu ochi albaștri. Blanca Schnake dintr-o astfel de familie provine.

Am făcut un drum special pentru ca Manuel să mă prezinte părintelui Luciano Lyon, un bătrân foarte tare, care a fost închis în mai multe rânduri în timpul dictaturii militare (1973–1989) pentru că lua apărarea celor urmăriți. Vaticanul, sătul să-l tot tragă de urechi, l-a scos la pensie și l-a trimis într-un cătun din Chiloé, dar nici aici bătrânului luptător nu-i lipsesc motivele de indignare. Când a împlinit optzeci de ani au sosit admiratori din toate insulele plus douăzeci de autobuze cu enoriași din Santiago; petrecerea a ținut două zile pe esplanada din fața bisericii, cu miei și pui fripți, plăcinte *empanadas* și un fluviu de vin acruț. A fost materializarea pildei cu înmulțirea pâinilor, căci lumea venea întruna și tot mai era mâncare din belșug. Cei din Santiago, beți, s-au culcat în cimitir, fără să le pese de stafii.

Căsuța părintelui era păzită de un cocoș falnic cu pene iridescente care cânta pe acoperiș și de un berbec impunător și lăptos care zăcea ca mort de-a curmezișul pragului. Am intrat pe la bucătărie. Berbecul, pe drept cuvânt numit Matusalem, scăpase de tăiere an după an, iar acum abia se mișca de bătrân ce era.

— Ce faci tu prin părțile astea, așa departe de casă, fato? m-a întrebat părintele Lyon în chip de salut.

— Fug de autorități, i-am răspuns serios, și el a început să râdă.

— Am făcut același lucru timp de șaisprezece ani și, sincer să fiu, mi-e dor de vremurile alea.

E prieten cu Manuel Arias din 1975, când ambii au fost trimiși în Chiloé. Domiciliul forțat e o pedeapsă dură, dar mai blândă decât exilul, măcar ești în țara ta, mi-a explicat el.

— Ne trimiteau departe de familie într-un loc neospitalier, unde eram singuri, fără bani și fără lucru, priviți cu ostilitate de poliție. Manuel și eu am avut noroc, pentru că am ajuns în

Chiloé și lumea ne-a primit cu brațele deschise. N-o să-ți vină să crezi, copilă, dar *don* Lionel Schnake, care-i ura pe cei de stânga mai mult ca de dracul, ne-a dat găzduire.

Acolo a cunoscut-o Manuel pe Blanca, fiica amfitrionului cel binevoitor. Blanca avea douăzeci și ceva de ani, era logodită și faima frumuseții ei umbla din gură în gură, atrăgând un roi de admiratori, care nu se lăsau intimidați de prezența logodnicului.

Manuel a stat un an în Chiloé, trăind pe sponci din pescuit și tâmplărie și citind despre fantastica istorie și mitologie a arhipelagului fără să se miște din Castro, unde trebuia să se prezinte zilnic la comisariat pentru a semna în registrul celor cu domiciliu forțat. Cu toate acestea, a prins drag de regiunea asta, dorea s-o străbată în întregime, să o studieze și să o povestească. De aceea, la capătul unui lung periplu prin lume, s-a întors să-și sfârșească zilele aici. După ispășirea perioadei de domiciliu forțat plecase în Australia, una dintre țările care primea refugiați chilieni și unde-l aștepta soția. Nu știam că avea o familie, nu pomenise niciodată de așa ceva. Fusese căsătorit chiar de două ori, nu avea copii, divorțase de ambele neveste de mult timp și niciuna din ele nu trăia în Chile.

— De ce te-au condamnat, Manuel?

— Militarii au închis Facultatea de Științe Sociale, unde predam, considerând-o un cuib de comuniști. Au arestat mulți profesori și studenți, pe unii i-au ucis.

— Te-au arestat?

— Da.

— Dar pe Nini? Și pe ea au arestat-o?

— Nu, pe ea nu.

Cum e posibil să știu atât de puține lucruri despre Chile? Nu îndrăznesc să-l întreb pe Manuel ca să nu pic de proastă, dar m-am apucat să caut pe internet. Grație biletelor gratuite pe care le primea tata ca pilot, bunicii călătoreau, luându-mă și pe mine, în toate vacanțele și zilele libere posibile. Bunicul Popo făcuse chiar și o listă cu locurile din Europa pe care

trebuia să le vizităm înainte de moarte. Așa am fost în insulele Galapagos, în Amazonia, în Capadocia și la Machu Picchu, dar niciodată în Chile, cum ar fi fost logic. E de neînțeles lipsa de interes a bunică-mii pentru țara ei, căci altminteri e o feroce apărătoare a obiceiurilor chiliene și se topește de emoție când agață în septembrie drapelul tricolor pe balcon. Eu cred că are o idee poetică despre Chile și se teme să înfrunte realitatea; sau o fi fost ceva aici de care preferă să nu-și amintească.

Bunicii erau niște călători experimentați și practici. În albumele de fotografii apărem toți trei în locuri exotice și purtând aceleași haine, căci limitaserăm bagajele la strictul necesar și aveam fiecare valiza veșnic pregătită, ceea ce însemna că o puteam lua din loc oricând apărea vreo ocazie sau ni se năzărea. Țin minte că mă uitam odată cu bunicul la gorilele dintr-un *Național Geographic* și citeam cât sunt ele de blânde, vegetariene și cu simțul familiei; Nini a trecut prin salon cu un ghiveci de flori în mână și ne-a aruncat c-ar trebui să ne ducem să le vedem. „Bună idee”, a spus bunicul și l-a sunat pe tata, a făcut rost de bilete și a doua zi zburam în Uganda cu valijoarele noastre mult încercate.

Ne mai lua cu el și la seminarele și conferințele la care era invitat, pentru că Nini se temea să nu se întâmple ceva rău dacă nu eram împreună. Chile e un fel de geană între Anzi și adâncimile Pacificului, are sute de vulcani, unii încă activi, lava e caldă încă, gata să se trezească în orice clipă și să arunce pământul în mare. Așa se explică de ce se așteaptă tot timpul la ce e mai rău, e pregătită pentru orice urgență și trăiește sub semnul unui fatalism sănătos, punându-și nădejdea în câțiva sfinți catolici și în sfaturile vagi ale horoscopului.

Eu lipseam des de la ore pentru că plecam cu bunicii în călătorie și școala mă plictisea; dacă n-am fost exmatriculată e doar pentru că aveam note bune și grație flexibilității metodei italiene. Nu duceam lipsă de idei: mimam o criză de apendicită, migrenă, laringită, iar dacă toate astea nu funcționau, convulsii. Bunicul era ușor de păcălit, dar Nini mă

vindeca prin metode drastice, precum un duș rece sau o lingură cu untură de pește, exceptând ocaziile când mă lua chiar ea să protestăm împotriva războiului, să lipim afișe împotriva experimentelor pe animale sau să ne legăm cu lanțuri de vreun copac ca să enervăm companiile forestiere. Hotărârea ei de a-mi inculca o conștiință socială a fost de-a dreptul eroică.

Nu doar o dată bunicul a trebuit să ne scoată de la comisariat. Poliția din Berkeley e indulgentă, e obișnuită cu manifestațiile de stradă pentru toate cauzele nobile posibile, cu fanaticii bine intenționați în stare să stea cu lunile într-o piață publică, cu studenții gata să ocupe universitatea pentru cauza Palestinei sau a drepturilor nudiștilor, cu geniile distrase care ignoră semafoarele, cu cerșetorii care într-o viață anterioară au luat *summa cum laude*, cu drogații care caută paradisul, în fine, cu toți cetățenii virtuoși, combativi sau intoleranți din acest oraș de o sută de mii de locuitori în care e permis aproape totul, cu condiția s-o faci în chip manierat. Nini și Mike O'Kelly mai uită însă de bunele maniere în lupta lor pentru dreptate, dar dacă sunt arestați n-ajung niciodată într-o celulă, iar sergentul Walczak se duce personal să le ia câte un cappuccino.

Aveam zece ani când s-a recăsătorit tata. Nu ne prezentase până atunci niciuna dintre iubitele sale și își apăra vajnic libertatea, astfel că eram convinși c-avea să și-o păstreze mereu. Într-o zi ne-a anunțat că va veni la cină cu o prietenă, iar Nini, care de ani de zile îi căuta în secret o logodnică, s-a dat peste cap să-i facă femeii o impresie bună, în timp ce eu mă pregăteam să o atac. A început o activitate frenetică: Nini a chemat o firmă de curățenie care a lăsat casa mirosind a detergent și a gardenii, s-a complicat cu o rețetă marocană de pui cu scorțișoară care a ajuns un fel de desert. Bunicul Popo făcut o compilație de muzică ambientală (eu ziceam că e muzică de dentist).

În seara aia tata, pe care nu-l mai văzusem de două săptămâni, s-a înființat cu Susan, o blondă pistruiată și cam șleampătă, lucru care ne-a mirat, căci eram convinși că lui îi plac femeile glamoroase, așa cum era Marta Otter înainte de a sucomba în fața maternității și a vieții casnice de la Odense. Cu felul ei simplu, Susan i-a cucerit imediat pe bunici, dar nu și pe mine; m-am purtat atât de acru, că bunica m-a înșfăcat de o aripă și m-a luat la bucătărie, cu pretextul s-o ajut să servească puiul, unde mi-a tras câteva ca să-mi schimb atitudinea. După masă, bunicul a făcut ceva de neimaginat, a poftit-o pe Susan în foisorul astronomic, unde nu călcam decât eu, și i-a arătat cerul, în timp ce tata și Nini mă certau pentru că eram obraznică.

După câteva luni, tata și Susan s-au căsătorit pe plajă, într-o ceremonie informală. Moda asta trecuse de mai bine de zece ani, dar așa dorea ea. Bunicul ar fi dorit ceva mai comod, în schimb Nini era în elementul ei. A oficiat un prieten al lui Susan care obținuse o licență de la Biserica Universală. Am fost silită să asist, dar am refuzat să țin verighetele și să mă îmbrac în zână, cum voia Nini. Bunicul și-a pus un costum alb stil Mao, deloc potrivit cu personalitatea și cu simpatiile sale politice, Susan purta o cămașă vapoasă și o coroniță de flori de câmp, și astea demodate de mult. Invitații, desculți pe nisip și cu pantofii în mână, au suportat o jumătate de oră de ceață și de sfaturi dulcege ale oficiantului. A urmat o recepție la Yacht-Clubul de pe plajă, unde s-a dansat și s-a băut până după miezul nopții, în timp ce eu stăteam în Volkswagenul bunicilor, de unde n-am scos nasul decât atunci când Mike O'Kelly a venit în scaunul lui cu roțile să-mi aducă o felie de tort.

Bunicii voiau ca însurății să stea cu noi, spațiu era din belșug, dar tata a închiriat în cartier o căsuță cât bucătăria lui Nini, că de ceva mai mare n-avea bani. Piloții muncesc mult, câștigă puțin și sunt veșnic obosiți; nu e o profesie de invidiat. Odată instalați, tata a decis că trebuia să stau cu ei și nu s-a lăsat convins de zbieretele mele, și nici Susan, pe

care o credeam mai ușor de intimidat. Era o femeie calmă, imperturbabilă, gata să ajute, dar fără mila agresivă a bunică-mii, care sfârșește prin a-i jigni pe beneficiarii compasiunii sale.

Îmi sau seama acum ce sarcină ingrată și-a luat Susan având grijă de o mucoasă crescută de bunici, răsfățată și maniacă, care accepta doar alimente albe – orez, floricele de porumb, miez de pâine, banane – și nu dormea noaptea. În loc să mă oblighe să mănânc de toate, îmi gătea piept de curcan cu sos Chantilly, conopidă cu înghețată de cocos și alte combinații îndrăznețe, până când am început să accept și culoarea bej – humus, cereale, cafea cu lapte – iar apoi și culori mai tari, anumite nuanțe de verde, portocaliu și roșu, cu excepția sfeclei. Ea nu putea face copii, drept care încerca să compenseze asta încercând să mă cucerească, însă eu îi opuneam o încăpățănare de catâr. Îmi lăsasem lucrurile acasă la bunici, la părinți mă duceam doar ca să dorm, cu o sacoșă, ceasul deșteptător și cartea pe care o citeam atunci. Noaptea aveam insomnii, tremuram de frică cu pătura trasă peste cap. Tata nu mi-ar fi tolerat obrăznicile, așa că am adoptat o atitudine de politețe trufașă, inspirată de la majordomii din filmele englezești.

Căminul meu era căsoiul cel bălțat, acolo mă duceam zilnic de la școală să-mi fac temele și să mă joc, rugându-mă ca Susan să uite să vină să mă ia când ieșea de la serviciu, dar asta nu s-a întâmplat niciodată, mama mea vitregă avea un simț de răspundere patologic. Așa a trecut o lună întreagă, până când a adus acasă un câine. Ea lucra la Departamentul de Poliție din San Francisco – dresa câini care să miroasă bombele, ceva foarte valoros după 2001, când începuse paranoia terorismului, dar acum prilej de glume printre colegi, căci nimeni nu mai pusese o bombă în California din vremuri imemorabile.

Fiecare câine era dresat de o singură persoană, ajungeau să se completeze atât de bine că-și puteau ghici gândurile. Susan alegea puiul cel mai vioi din serie și omul cel mai potrivit care

să-l dresese, unul care era obișnuit cu animalele. Și, deși îmi jurasem să-i distrug nervii acestei mame vitrege, m-am predat în fața lui Alvy, un labrador de șase ani mai inteligent și mai simpatic decât orice om. Susan m-a învățat tot ce știu acum despre animale și mi-a dat voie, încălcând regulile, să dorm cu Alvy. Așa m-a ajutat ea să lupt cu insomniile.

Prezența tăcută a mamei mele vitrege a devenit atât de firească și de necesară, încât ne era greu să ne amintim cum fusese viața noastră înainte de venirea ei. Dacă tata era în călătorie, adică mai tot timpul, îmi dădea voie să rămân peste noapte în casa magică a bunicilor, unde camera mea rămăsese neschimbată. Susan îl iubea mult de bunicul Popo, se ducea cu el la filme suedeze alb-negru din anii '50, nesubtitrate – trebuia să ghicești dialogurile – și să asculte jazz în niște bombe pline de fum. Iar pe Nini a mea, care doar docilă nu este, o trata cu aceeași metodă pe care o aplica la dresarea câinilor: afecțiune și fermitate, pedeapsă și recompensă. Cu afecțiune i-a dat de înțeles că o iubea și era la dispoziția ei, cu fermitate a convins-o să nu mai vină pe furiș ca să verifice curățenia casei și să-i dea dulciuri nepoatei; o pedepsea nemaivenind cu zilele după ce Nini o copleșea cu daruri, sfaturi și feluri chiliene, o răsplătea luând-o la plimbare prin pădure când toate mergeau bine. Același sistem îl aplica soțului și mie.

Draga de ea nu s-a interpus între bunicii mei și mine, chiar dacă o fi fost șocată de stilul aiuristic în care mă creșteau. Drept e că prea m-au răsfățat, dar nu asta a fost cauza problemelor mele, așa cum au bănuit psihologii cu care am avut de-a face în adolescență. Nini m-a crescut în stil chilian: mâncare și iubire din belșug, reguli limpezi și câteva scatoalce, nu multe. O dată am amenințat-o că mă duc s-o părăsc la poliție pentru abuz de minori: mi-a tras una în cap cu polonicul de mi-a scos un ditamai cucuiul. Inițiativa mea a fost curmată scurt.

Am fost la un *curanto*, care e mâncarea tipică din Chiloé, ceva abundent și generos, și e ceremonia comunității. Pregătirile au început din timp, pentru că șalupele ecoturismului ajung până în prânz. Femeile au tocat roșii, ceapă, usturoi și coriandru pentru aseasonate, apoi au frământat îndelung *milcao* și *chapalele*, un aluat compus din cartofi, făină, untură de porc și jumări, ceva cam scârbos după părerea mea, în timp ce bărbații săpau o groapă mare, puneau pe fund pietre, iar deasupra aprindeau un foc de lemne. Șalupele au sosit când lemnul arsese și pietrele frigeau. Ghizii le-au arătat turiștilor satul, i-au dus să-și cumpere țesături, coliere de scoici, marmeladă de merișoare și rachiu auriu, sculpturi de lemn, cremă de bale de melc contra petelor de bătrânețe, buchețele de lavandă, în fine, ce se poate cumpăra pe aici, apoi i-au chemat la groapa care fumează pe plajă. Bucătarii au pus oalele de lut pe pietrele fierbinți ca să lase zeama – care e afrodisiacă, cum bine se știe – și le-au umplut în straturi cu turtele de aluat, cu carne de porc, miel, pui și crustacee, pește și legume, plus alte delicii pe care nu mi le-am notat, le-au acoperit cu câte o pânză albă umezită, cu frunze uriașe de brusture, cu un sac care ieșea din groapă ca o fustă, în fine cu nisip. Până s-a făcut mâncarea a trecut mai bine de o oră, timp în care ingredientele se transformau în taină sub efectul căldurii, lăsându-și toată savoarea și aroma, iar turiștii fotografiau fumul, beau *pisco* și-l ascultau pe Manuel Arias.

Turiștii sunt de mai multe feluri: chilieni de vârsta a treia, europeni în vacanță, argentinieni de toată mâna și tipi cu rucsacul în spate de varii proveniențe. Uneori vine câte un grup de asiatici sau americani cu hărți, ghiduri și cărți de floră și faună pe care le consultă extrem de serios. Cu toții, în afară de tipii cu rucsac, care preferă să fumeze marijuana prin boscheți, apreciază oportunitatea de a asculta un scriitor publicat, cineva capabil să lămurească misterele arhipelagului în engleză sau spaniolă, după caz. Manuel nu e mereu plictisitor, dacă e în domeniul său e chiar și amuzant o vreme.

Le vorbește turiștilor despre istoria, legendele și obiceiurile din Chiloé și îi previne că insularii sunt circumspecți, trebuie să-i câștigi încetul cu încetul și cu respect, la fel cum trebuie să te adaptezi treptat și cu același respect la natura de aici, la iernile implacabile și la capriciile mării. Încet. Foarte încet. Chiloé nu e pentru oamenii grăbiți.

Lumea vine aici în ideea de a se întoarce în timp și e dezamăgită de orașele din Insula Mare, însă pe insulița noastră găsește exact ceea ce caută. Și nu că am avea intenția să-i păcălim, totuși, în ziua stabilită pentru *curanto* apar ca din întâmplare boi și miei, pe plajă parcă sunt mai multe plase și bărci pescărești la uscat, localnicii își pun ponchourile și căciulile cele mai grosolane și nimeni nu folosește mobilul la vedere.

Experții au știut cu exactitate momentul în care deliciile culinare din groapă au fost gata, au eliminat nisipul cu lopețile, au ridicat cu multă delicatețe sacul, frunzele de brusture și pânzele cele albe, iar spre cer s-a ridicat un abur aromat. S-a lăsat o tăcere plină de așteptare și s-a aplaudat. Femeile au servit carnea pe farfurii de carton, paharele s-au reumplut cu *pisco sour*, băutura națională chiliană, în stare să doboare un cazac. La sfârșit a fost nevoie să ducem o seamă de turiști aproape pe sus la șalupe.

Bunicului Popo i-ar fi plăcut viața de aici, belșugul de fructe de mare, lenea asta a timpului. N-auzise de Chiloé, altfel ar fi inclus arhipelagul pe lista locurilor de văzut înainte de moarte. Mi-e atât de dor de el! Era ca un urs mare și puternic, domol și dulce, cald ca o sobă, mirosind a tutun și apă de colonie, cu glas adânc și râs teluric și niște mâini mari numai bune să mă țină, răspundea la noianul de întrebări pe care i le puneam, îmi peria părul și-mi aplauda interminabilele poeme epice inspirate din filmele lui Kurosawa văzute împreună. Urcam în foișor să cercetăm bolta neagră a cerului cu telescopul ca să găsim planeta lui ascunsă, o stea verde niciodată găsită. „Promite-mi c-ai să te iubești mereu așa cum

te iubesc eu, Maya”, îmi repeta adesea, iar eu îi promiteam neînțelegând ce voia să spună. Mă iubea necondiționat, mă accepta așa cum eram, cu limitele, maniile și defectele mele, mă aplauda deși nu meritam, spre deosebire de Nini, care nu e de părere că un copil trebuie lăudat, că i se suie la cap și mai târziu, când nu-l mai laudă nimeni, suferă. Dar el îmi ierta orice, mă consola, râdea cu mine, era cel mai bun prieten al meu, complicele și confidentul meu, eu eram singura lui nepoată și fiica pe care n-o avusese. „Spune-mi că sunt iubirea ta cea mare”, îl rugam eu doar ca să-i fac în ciudă bunicii. „Ești iubirea iubirilor noastre, Maya”, răspundea el diplomatic, dar eram sigură că eu eram cea mai tare, nimeni nu se putea măsura cu mine. Nu era în stare să-și găsească hainele, pentru asta o avea pe Nini, dar când am împlinit treisprezece ani el a fost cel care m-a dus să-mi cumpăr primul sutien, căci observase că mă legam peste piept cu o eșarfă și umblam cocoșată ca să-mi ascund sânii. Timiditatea mă împiedicase să deschid subiectul cu Nini sau cu Susan, dar n-am avut nicio problemă să-l probez de față cu bunicul.

Casa din Berkeley a fost universul meu: serile cu bunicii urmărind serialele la televizor, duminicile de vară când prânzeam pe terasă, zilele când venea tata și mâncam împreună, ascultând-o pe Maria Callas pe viniluri, biroul, cărțile, aromele din bucătărie. Cu familia asta mică a trecut prima parte a existenței mele fără evenimente demne de menționat, dar la șaisprezece ani forțele catastrofice ale naturii, cum se exprimă bunică-mea, mi-au tulburat sângele și mi-au încetșat rațiunea.

La încheietura mâinii stângi am tatuat anul când a murit bunicul Popo: 2005. În februarie am aflat că era bolnav, în august s-a prăpădit, în septembrie împlineam șaisprezece ani și lumea s-a făcut țândări.

În ziua de neuitat în care a început să moară zăbovisem la școală la repetiția unei piese de teatru, nici mai mult, nici mai puțin decât *Așteptându-l pe Godot*, căci profa era ambițioasă,

și am ajuns seara acasă. Am intrat în casa bunicilor strigând și aprinzând luminile, mirată că era liniște și frig la ceasul cel mai primitiv al zilei, când casa trebuia să fie caldă, să se audă muzică și să miroasă a mâncare. Era ceasul la care bunicul citea pe fotoliu și Nini bucătărea ascultând știrile la radio. Dar nu era așa. Bunicii stăteau în salon, unul lângă altul pe canapeaua pe care ea o tapișase urmând instrucțiunile dintr-o revistă. Parcă intraseră la apă, a fost prima dată când le-am perceput vârsta, până atunci timpul parcă trecuse peste ei fără să-i atingă. Fusesem cu ei zi după zi, an după an, fără să observ schimbările, bunicii mei erau imuabili și veșnici ca munții. Nu știu dacă-i vedeam cu ochii sufletului sau dacă îmbătrâniseră brusc în ultimele ore. Nu observasem nici că în ultimele luni bunicul slăbise, plutea în haine, alături de el Nini nu mai era atât de firavă ca înainte.

„Ce-ați pățit, dragilor?” am întrebat și mi-a sărit inima din piept pentru că am ghicit înainte de a primi răspuns. Nidia Vidal, luptătoarea invincibilă, era distrusă și cu ochii umflați de plâns. Bunicul mi-a făcut semn să stau jos, m-a strâns la piept și mi-a spus că se simțea rău de ceva vreme, îl durea stomacul, făcuse analize și doctorul tocmai îi pusese diagnosticul. „Dar ce ai?” am țipat. „Ceva la pancreas”, a spus el, iar geamătul visceral al bunicii mi-a dat de înțeles că era cancer.

Pe la nouă a venit Susan la cină, cum făcea adesea, și ne-a găsit strânși unii în alții pe canapea și dârdâind. A dat drumul la centrală, a comandat pizza, l-a sunat pe tata la Londra să-i dea vestea cea rea, după care a stat cu noi, tăcută, de mână cu socrul ei.

Nini a mea a lăsat totul ca să aibă grijă de el: biblioteca, poveștile, protestele de stradă, Clubul Criminalilor, cuptorul n-a mai fost cald ca în copilăria mea. Cancerul, acest dușman tainic, îmi atacase bunicul fără să dea semne de alarmă, acum era avansat. Nini l-a dus la Washington, la spitalul Universității Georgetown, unde sunt cei mai mari specialiști. Degeaba. O operație ar fi fost inutilă iar el a refuzat

chimioterapia care i-ar fi prelungit viața cu câteva luni. M-am documentat pe internet și am citit tot ce-am găsit la bibliotecă, aflând astfel că din cele patruzeci și trei de mii de cazuri pe an în Statele Unite cam treizeci și șapte de mii sunt terminale, doar cinci la sută dintre pacienți răspund la tratament și nu mai trăiesc decât cel mult cinci ani. Pe scurt, doar o minune l-ar fi putut salva.

În săptămâna petrecută la Washington starea bunicului s-a deteriorat într-atât, că abia l-am recunoscut când am mers cu tata și Susan la aeroport să-i așteptăm. Slăbise și mai mult, își târa picioarele, era cocoșat, cu ochii galbeni și pielea opacă și cenușie. Cu pași de invalid a ajuns până la camioneta lui Susan, transpirat de efort, ajuns acasă n-a avut forță să urce scările, i-am adus un pat în biroul de la parter, pe care a dormit până i s-a adus un pat de la spital. Nini se ghemuia lângă el ca o pisică.

Cu aceeași patimă cu care îmbrățișa diverse cauze politice sau umanitare, bunica s-a întors către Dumnezeu ca să pledeze cauza bunicului, mai întâi cu rugăminți, rugăciuni și promisiuni, apoi cu blesteme și amenințări de a deveni atee. „Ce câștigi luptându-te cu moartea, Nidia? Până la urmă tot ea învinge”, glumea bunicul Popo. Știința tradițională declarându-se incompetentă, ea a apelat atunci la tratamente alternative: ierburi, cristale, acupunctură, șamani, masajul aurei plus o fetiță din Tijuana, stigmatizată și făcătoare de minuni. Omul a suportat toate excentricitățile astea cu trageri de inimă, așa cum făcuse de când o cunoștea. Inițial, tata și Susan au încercat să-i păzească pe bătrâni de șarlatanii care mirosiseră că e rost de câștig, dar au sfârșit prin a accepta aceste formule disperate, care măcar o țineau ocupată pe Nini a mea.

În ultimele săptămâni nu m-am mai dus la școală. Am rămas în casa vrăjită cu intenția de a-mi ajuta bunica, dar eram mai deprimată decât bolnavul, așa că trebuia să aibă și grija mea.

Susan a fost prima care a pomenit de *Hospice*. „Asta e pentru muribunzi, Paul n-o să moară!” a țipat bunica, dar până la urmă a cedat. A venit Carolyn, o voluntară blândă și expertă, care ne-a explicat cum se vor petrece lucrurile și că organizația ei avea să ne ajute fără niciun fel de plată cu tot ce trebuia, de la a-l face pe bolnav să se simtă bine, până la a-i da sfaturi spirituale sau psihologice și până la a rezolva birocrăția cu medicii și funeraliile.

A vrut să moară acasă. Etapele s-au succedat exact în ordinea și la termenele prezise de Carolyn, dar tot ne-au luat pe nepregătite, căci și eu, și Nini tot mai speram o intervenție divină care să schimbe cursul nenorocirii. Moartea e pentru alții, nu pentru cei pe care-i iubim, nu pentru bunicul Popo, care era centrul vieții mele, forța de gravitație care sprijinea lumea; fără el de ce mă mai țin?, o să mă ia vântul. „Mi-ai jurat că n-ai să mori niciodată!” „Nu, Maya, am spus c-am să fiu mereu alături de tine și am de gând să mă țin de promisiune.”

Voluntarii de la *Hospice* au instalat patul de spital în fața ferestrei mari din salon, pentru ca noaptea bunicul să-și imagineze stelele și lumina lunii, pentru că pinii le făceau invizibile. I-au pus o instalație prin care i se administrau medicamentele, ne-au învățat cum să-l mișcăm, să-l spălăm și să-i schimbăm cearșafurile fără să-l sculăm din pat. Carolyn venea mereu, ținea legătura cu doctorul, cu infirmierul și cu farmacia; nu doar o dată ne-a făcut și cumpărăturile, că noi nu mai aveam putere.

Venea și Mike O'Kelly. În căruciorul electric, pe care-l manevra ca pe o mașină de curse, adesea cu vreo doi borfași salvați de el și pocăiți, pe care-i puneă să ducă gunoiul, să dea cu aspiratorul și să măture prin curte, în timp ce el își bea ceaiul în bucătărie cu Nini. Nu vorbiseră câteva luni, se certaseră la o manifestație pe tema avortului, pe care el, catolic practicant, îl respingea categoric, dar boala bunicului îi împăcase. Nu pot tine supărarea, chiar dacă au poziții

ideologice opuse, țin prea mult unul la celălalt și au multe în comun.

Dacă bunicul era treaz, Albă-ca-Zăpada îi făcea conversație. Nu erau chiar prieteni, cred că era și un pic de gelozie la mijloc. Într-o zi s-a apucat să-i vorbească bunicului de Dumnezeu și m-am simțit obligată să intervin, spunându-i că-și pierde timpul cu un agnostic. „Ești sigură? Paul cercetează de o viață cerul prin telescop, nu crezi că l-a zărit și pe Domnul?” Dar n-a încercat să-i salveze sufletul împotriva voinței lui. Iar când doctorul a prescris morfină și Carolyn ne-a spus că vom avea la dispoziție o cantitate suficientă, căci bolnavul avea dreptul să sfârșească demn și fără dureri, O’Kelly s-a abținut să pomenească de eutanasiu.

Și a venit clipa inevitabilă când puterile l-au lăsat de tot și a trebuit să curmăm șirul de studenți și prieteni care veneau să-l vadă. Fusesse mereu un om cochet, în ciuda slăbiciunii voia să arate bine, chiar dacă-l vedeam doar noi. Ne cerea să-l ținem curat, bărbierit și să aerisim des, se temea să ne ofenseze cu mizeriile bolii. Avea ochii înfundați în orbite, mâinile precum ghearele de pasăre, buzele arse, pielea pătată și atârându-i pe oase, ajunsese precum o creangă arsă, dar tot mai asculta muzică și își amintea. „Deschideți geamurile să intre veselia”, ne cerea. Uneori nici nu putea vorbi, altă dată avea momente mai bune, atunci îi ridicam căpătâiul patului și stăteam de vorbă. Voia să-mi transmită tot ce trăise și învățase. A fost lucid până-n ultima clipă.

— Ți-e frică, bunicule?

— Nu, frică nu, dar mi-e ciudă, Maya. Aș vrea să mai stau douăzeci de ani cu voi.

— Ce-o fi dincolo? Tu crezi că există viață după moarte?

— E o posibilitate, dar nu s-a demonstrat.

— Nici existența planetei tale nu s-a demonstrat și uite că crezi în ea, l-am contrazis și a râs, flatat.

— Ai dreptate, Maya, e absurd să crezi doar în ceea ce se poate dovedi.

— Mai ții minte când m-ai luat la observator să văd cometa? În noaptea aia l-am văzut pe Dumnezeu. Nu era lună, cerul era negru și spuzit cu diamante și când m-am uitat prin telescop am văzut limpede coada cometei...

— Gheață, amoniac, metan, fier, magneziu și...

— Ba era un voal de mireasă și în spate era Dumnezeu.

— Și cum era?

— Ca o pânză de păianjen luminoasă. Și tot ce există e legat prin firele acesteia. Nu știu să-ți explic. După ce-ai să mori ai să călătorești precum cometa aia și eu am să mă agăț de coada ta...

— O să fim pulbere de stele... Nu plânge, copilă, că mă faci și pe mine să plâng, pe urmă plânge și Nini a ta și nu ne mai potolim niciodată.

În ultimele zile abia putea să înghită un pic de iaurt și să soarbă puțină apă. Abia mai vorbea, dar nu se plângea, plutea într-o semitrezie produsă de morfină, ținându-ne pe amândouă de mână. Poate că nici nu mai știa unde se află, dar știa că ne iubește. Nini i-a spus povești până-n ultima clipă, nu mai înțelegea, dar era legănat de ritmul glasului ei. Îi povestea despre doi îndrăgostiți care se reîncarnau în diferite epoci, trăiau o mulțime de aventuri, mureau și se reîntâlneau iar, mereu împreună.

Eu inventam rugăciuni pe care le șopteam întruna, în bucătărie, în baie, în foișor, în grădină, oriunde mă puteam ascunde, implorând divinitatea lui Mike O'Kelly să se îndure de noi, dar ea rămânea mută și îndepărtată. Mă umplusem de coșuri, îmi cădea părul și-mi rodeam unghiile până la sânge; Nini îmi pansa degetele cu bandă adezivă și mă puneă să dorm cu mânuși. Nu suportam ideea de a trăi fără bunicul meu, dar nici agonia sa lentă; începusem să mă rog să moară mai repede ca să nu mai sufere. Dacă mi-ar fi cerut, i-aș fi administrat mai multă morfină decât era nevoie ca să-l ajut să moară, dar nu mi-a cerut-o niciodată.

Dormeam îmbrăcată pe canapeaua din salon, iepurește, așa mi-am dat seama că venise clipa despărțirii. Am fugit s-o

trezesc pe Nini, care luase un somnifer, am sunat să-i chem pe tata și pe Susan, care au sosit în zece minute.

Bunica, în cămașă de noapte, s-a culcat lângă bărbatul ei cu capul pe pieptul lui, așa cum dormiseră mereu. De pe partea cealaltă a patului m-am aplecat și eu la pieptul lui, care nu mai era puternic și lat. Inima abia-i mai bătea, respirația devenise imperceptibilă, am avut impresia că se oprise de tot, dar deodată a deschis ochii, s-a uitat la tata și la Susan care plângeau tăcut, a ridicat cu greu o mână și mi-a pus-o pe cap. „Când voi găsi planeta îi voi pune numele tău, Maya.” Au fost ultimele lui cuvinte.

În anii care au trecut de la moartea bunicului am vorbit extrem de rar despre el. Ceea ce mi-a creat o problemă cu psihologii din Oregon, care insistau „să-mi rezolv doliul” sau altă formulă cretină de genul ăsta. Există oameni din ăștia care cred că orice doliu seamănă cu altul și avem formule și termeni prin care poate fi depășit. Filosofia stoică a bunică-mii mi se pare mai potrivită pentru astfel de cazuri: „Dacă trebuie să suferi, strânge din dinți și suferă”. O durere în suflet nu trece cu medicamente, terapie sau vacanță; o durere ca asta se îndură, pur și simplu, fără calmante, așa cum se cuvine. Aș fi făcut mai bine să urmez exemplul ei în loc să-mi neg suferința și să-mi înăbuș urletul care dădea să izbucnească. În Oregon mi-au prescris antidepresive, nu le luam, că mă tâmpeau. Mă supravegheau, dar îi păcăleam cu guma de mestecat ascunsă în gură, lipeam pastila de ea și mai târziu o scuipam intactă. Tristețea era cu mine, nu voiam să mă vindec de ea ca de o răceală. Și nici nu aveam chef să împărtășesc amintirile cu terapeutii ăia bine intenționați: orice aș fi spus despre bunicul ar fi sunat banal. Dar pe insula asta din Chiloé nu trece o zi fără să-i povestesc lui Manuel Arias câte o întâmplare cu bunicul. Sunt oameni foarte diferiți, dar au în comun ceva ce te duce cu gândul la un copac mare, care mă face să mă simt protejată.

Tocmai am avut cu Manuel un moment rar de comuniune, așa cum aveam cu bunicul Popo. Privea asfințitul pe geam și l-am întrebat ce făcea.

— Respir.

— De respirat respir și eu. Nu asta te-am întrebat.

— Până să vii să mă întrerupi asta făceam, respiram pur și simplu. Ai să vezi ce greu e să respiri fără să te gândești.

— Asta se cheamă meditație. Nini a mea meditează întruna, zice că așa-l simte pe el lângă ea.

— Și tu nu-l simți?

— Înainte nu, că eram paralizată pe dinăuntru, dar acum am impresia că dă târcoale pe aici...

— Ce s-a schimbat?

— Păi, cred că totul. În primul rând, nu mai beau, aici totul e calm, liniște și spațiu. Mi-ar face bine să meditez ca Nini, dar nu pot, mă gândesc întruna, capul mi-e plin de idei. O fi rău?

— Depinde de idei...

— Nu sunt Avicena, vorba bunică-mii, dar îmi vin idei bune.

— De exemplu?

— Păi acum n-aș putea să-ți spun, când o să-mi vină una genială o să-ți zic. Tu te gândești prea mult la cartea ta, dar nu te gândești deloc la lucruri mai importante, de exemplu ce viață deprimantă duceai până să vin eu. Sau ce-ai să faci când am să plec. Gândește-te la dragoste, Manuel, toți avem nevoie de o dragoste.

— I-auzi. Și dragostea ta care e? a râs el.

— Eu pot să aștept, am nouăsprezece ani și toată viața înainte, dar tu ai nouăzeci și poți da colțul oricând.

— Am doar șaptezeci și doi, dar e foarte adevărat că pot muri în cinci minute. Iată un motiv bun ca să mă feresc de dragoste, ar fi nepolitic să-o las văduvă pe biata femeie... Vino și stai aici lângă mine, Maya. Un bătrân muribund și o fată drăguță vor respira împreună. Asta dacă ești în stare să-ți ții gura, firește.

Așa am făcut în timp ce se însera. Și bunicul era cu noi.

După moartea bunicului am rămas fără busolă și fără familie: tata trăia mai mult în aer, Susan a fost trimisă în Irak cu Alvy, gășitorul de bombe, Nini își plângea bărbatul. Nici măcar un câine nu mai aveam. Susan obișnuia să aducă la noi cățelele gestante, după ce fătau rămâneau până când puii făceau trei-patru luni și mergeau la dresaj; era de-a dreptul dramatic să prinzi drag de ei. Căței ăștia au fost o mângâiere pentru mine, dar acum, fără ei și fără Alvy, sufeream singură.

Tata avea tot felul de aventuri și nici nu se ferea, de parcă ar fi vrut ca Susan să prindă de veste. La patruzeci și unu de ani se străduia să pară de treizeci, își plătea regește frizerul, dădea o avere pe hainele sport, trăgea de fiare și se bronza la ultraviolete. Era mai arătos ca oricând, firele albe de la tâmple îi dădeau un aer distins. Susan în schimb, obosită să tot aștepte un soț care parcă nu ateriza niciodată pe de-a-ntregul, era mereu gata de plecare și șopocăia întruna la mobil cu alte femei, se lăsase pradă vârstei, se îngrășase, se îmbrăca bărbătește și purta ochelari ieftini cumpărați cu duzina de la farmacie. De oferta cu Irakul s-a agățat ca de o ocazie tocmai bună să scape dintr-o legătură umilitoare. Despărțirea a fost o ușurare pentru amândoi.

Dar bunicii mei se iubiseră de-adevăratelea. Pasiunea începută în 1976 între exilata chiliană care stătea cu valiza făcută și astronomul american în trecere prin Toronto își păstrase prospețimea. După moartea lui, Nini a mea rămăsese neconsolată și confuză, nu mai era ea. Rămăsese și fără bani, economiile se topiseră în lunile din urmă cu boala, iar pensia de urmaș n-ajungea să țină galionul în derivă care era căsoiul lor. Așa că, aproape fără să mă anunțe, l-a închiriat unui negustor din India, care l-a umplut cu rude și marfă; ea s-a mutat într-o cameră deasupra garajului tatălui meu, renunțând la toate lucrurile, în afară de bilețelele de amor de la bunicul, de desenele, poemele și diplomele mele, și de fotografiile care erau dovada irefutabilă a fericirii trăite cu Paul Ditson II. Părăsirea căsoiului unde fusese atât de iubită a

fost ca un al doilea doliu. Iar pentru mine a fost lovitura de grație prin care pierdeam totul.

Nini trăia cufundată în durerea ei, trăiam sub același acoperiș, dar nu mă vedea. Cu un an în urmă era o femeie energică, veselă, sociabilă, cu părul vâlvoi, sandale de pelerin și fuste lungi, mereu ocupată să ajute și să inventeze; acum era o văduvă bătrână cu sufletul frânt. Strângea la piept urna cu cenușa bărbatului și-mi spunea că inima se sparge precum un pahar, plesnind fără zgomot sau făcându-se țândări. Treptat, a eliminat culorile și a ajuns să se îmbrace într-un doliu sever, nu s-a mai vopsit, părând cu zece ani mai în vârstă. Nu-și mai vedea prietenii, nici măcar pe Albă-ca-Zăpada, care nu mai reușea s-o tragă la protestele împotriva guvernării lui Bush nici chiar cu momeala de a fi arestați, pe vremuri o perspectivă irezistibilă. Parcă-și menea moartea.

Tata a făcut socoteala somniferelor pe care le lua maică-sa – ciocnise de două ori Volkswagenul, lăsase gazul deschis, căzuse din picioare de mai multe ori –, dar n-a intervenit decât după ce-a descoperit că-și cheltuia și puținul pe care-l avea ca să intre în legătură cu mortul. A urmărit-o la Oakland și a scos-o dintr-o rulotă pictată cu simboluri astrale, în care o femeie medium își câștiga pâinea punând în legătură credulii cu răposații lor – oameni sau animale de companie. Nini s-a lăsat dusă la un psihiatru, care o vedea de două ori pe săptămână și-o îndopa cu pastile. Nu și-a „rezolvat doliul” și a continuat să-l plângă pe bunicul Popo, dar măcar a ieșit din depresia aceea teribilă.

Dar încet-încet bunica a ieșit din peștera ei și s-a întors în lume, mirată să constate că aceasta nu se opriese în loc. Numele lui Paul Ditson II se ștersese, nici măcar nepoată-sa nu mai vorbea de el. Eu mă vârașem într-o carapace și nu lăsam pe nimeni să se apropie. Mă înstrăinasem, devenisem impertinentă și posacă, nu răspundeam dacă eram întrebată, treceam ca o cometă pe acasă, nu dădeam nicio mână de ajutor la treburile casei, cea mai mică contrariere mă făcea să

plec trântind ușa. Psihiatrul a lămurit-o pe Nini că sufeream de o combinație de adolescență și depresie și a sfătuit-o să mă înscrie într-un grup de doliu pentru tineri – nici n-am vrut să aud. În nopțile fără lună, când eram cea mai disperată, simțeam prezența bunicului. Tristețea mea îl chema.

Nini dormise treizeci de ani pe pieptul lui, legănată de respirația lui și apărută de căldura acestui om bun care-i lăuda aiurelile horoscopului, preferința pentru stilul hippy, extremismul politic și mâncărurile exotice, care-i suporta toanele, sentimentalismele și premonițiile care ne dădeau adesea peste cap toate planurile. Acum avea nevoie mai mult ca oricând de mângâiere, dar fiul ei nu era aici, iar nepoata devenise un fel de fiară.

Și-atunci a reapărut Mike O'Kelly, care mai făcuse o operație la coloană și stătuse câteva săptămâni într-un centru de recuperare. „Nu m-ai vizitat nici măcar o dată, Nidia, nu mi-ai dat un telefon”, s-a plâns el în chip de bună ziua. Slăbise zece kilograme și își lăsase barbă, era de nerecunoscut, arăta mai bine și nu mai ziceai că e fiul ei. „Ce să fac ca să mă ierți, Mike?” s-a aplecat ea peste scaunul cu roțile. „Apucă-te să faci niște biscuiți pentru băieții mei.” I-a făcut, singură, că eu eram sătulă de delincvenții lui pocăiți și de toate cauzele nobile de care nici că-mi păsa. Nini a ridicat mâna să-mi dea o scatoalcă, dar i-am apucat-o din zbor. „Nici să nu te gândești, dacă mă lovești nu mă mai vezi pe aici, ai priceput?” A priceput.

Dar asta a pus-o pe picioare. Și-a reluat activitatea la bibliotecă, deși nu mai inventa povești noi, le repeta pe cele vechi. Făcea plimbări prin pădure, a început să frecventeze Centrul Zen. Nu are nicio aplecare către serenitate, dar în liniștea forțată a meditației îl invoca pe bunicul, iar el venea. Am mers o singură dată cu ea la ceremonia duminicală, unde am suportat cu greu o predică despre călugării care măturau prin mănăstire din care n-am înțeles absolut nimic. Privind-o pe Nini a mea în poziție de lotus printre budiștii rași în cap și în robe portocalii, am realizat cât de singură era, dar mila m-a

părăsit iute. Ceva mai târziu, când stăteam cu toții la un ceai verde cu turtite organice, o uram din nou, așa cum uram lumea întreagă.

Nimeni nu m-a văzut plângând după incinerarea bunicului Popo, când am primit cenușa într-un vas de ceramică; nu i-am mai pronunțat numele și n-am spus nimănui că îl vedeam aieva.

Eram elevă la Berkeley High, singurul liceu public din oraș și unul dintre cele mai bune din țară, prea mare, cu trei mii patru sute de elevi: treizeci la sută albi, treizeci la sută negri, restul hispanici, asiatici și rase amestecate. Pe vremea când îl frecventa bunicul, era un fel de grădină zoologică, directorii rezistau cu greu un an și plecau, învinși, dar pe vremea mea liceul era excelent; deși nivelul elevilor era inegal, era ordine și curățenie (cu excepția toaletelor, care la sfârșitul zilei erau împutite), iar directorul era la post de cinci ani. Se spunea că era extraterestru, căci nimic nu-i atingea pielea de pahiderm. Aveam ore de artă, muzică, teatru și sport, laboratoare de științe, limbi străine, religii comparate, politică, programe sociale, ateliere de tot felul și cea mai bună educație sexuală, care se preda otova, chiar și musulmanilor și creștinilor fundamentaliști, care nu apreciau asta mereu. Nini a mea a publicat o scrisoare deschisă în *The Berkeley Daily Planet* în care propunea ca grupării LGBTI (lesbiene, gay, bisexuali, transsexuali și incerti) să i se adauge și litera H (hermafrodiți). Era încă una din inițiativele tipice ale bunică-mii care mă enervau, căci prindeau și ne pomeneam protestând pe stradă împreună cu Mike O'Kelly. Făceau ei ce făceau și mă luau și pe mine.

Elevii silitori își dădeau întreaga măsură la Berkeley High și pe urmă ajungeau direct la cele mai prestigioase universități, așa cum fusese și bunicul, bursier la Harvard pentru notele bune și rezultatele la baseball. Elevii mediocri o duceau târâș-grăpiș și încercau să treacă neobservați, iar cei slabi se pierdeau pe drum sau erau incluși în programe speciale.

Bătăușii, drogații și derbedeii erau dați afară sau plecau singuri. În primii doi ani fusesem o elevă bună și făcusem și sport, dar în nici trei luni am ajuns în ultima categorie, notele mi-au intrat în cădere liberă, mă băteam, furam, fumam marijuana și adormeam în clasă. Domnul Harper, proful de istorie, îngrijorat, a stat de vorbă cu tata, care mi-a ținut o predică și m-a trimis la Centrul de Sănătate; acolo m-au luat la întrebări și au conchis că nu eram nici anorexică și nici nu încercasem să mă sinucid, drept care m-au lăsat în pace.

Berkeley High era un campus deschis, situat în inima orașului, prin urmare era ușor să mă pierd în mulțime. Am început să chiulesc sistematic, ieșeam la prânz și nu mă mai întorceam. Aveam o cantină unde mergeau doar tocilarii, nu era *cool* să fii văzut acolo. Nini, care era dușmana hamburgerilor și pizzei, insista să mă mănânc acolo, unde mâncarea era organică, gustoasă și ieftină, dar n-o ascultam. Ne adunam la Park, o piață din apropiere, la cincizeci de metri de secția de politie, unde domnea legea junglei. Părinții protestau împotriva culturii drogurilor și a trândăvelii din Park, presa publica articole, polițiștii treceau fără să intervină și profii se spălau pe mâini, căci locul nu intra în jurisdicția lor.

În Park ne împărțeam pe căprării, după culoare și clasă socială. Fumătorii de marijuana aveau sectorul lor, albi, altul, hispanicii stăteau la margine și-și apărau teritoriul cu amenințări rituale, în centru se instalau vânzătorii de droguri. Într-un colț stăteau bursierii din Yemen, deveniți celebri pentru că fuseseră atacați cu bâte de baseball și bricege de băieții afroamericani. În alt colț stătea Stuart Peel, singur, pentru că o convinsese pe o fetiță de doisprezece ani să traverseze în fugă autostrada și fusese lovită de două sau trei mașini; rămăsese în viață, dar invalidă și desfigurată, iar autorul „glumei” fusese ostracizat, nimeni nu mai vorbea cu el. Printre elevi se amestecau și punkiștii cu păr verde, cercei și tatuaje, cerșetorii cu cărucioare și câini obezi după ei, câțiva

alcoolici, o cucoană țicnită care și arăta fundul și alte personaje ale locului.

Erau băieți care fumau, beau alcool din sticle de Coca-Cola, făceau pariuri, împărțeau marijuana și pastile sub nasul poliției, dar marea majoritate își mânca gustarea și se întorcea la școală după pauza de prânz de trei sferturi de oră. Nu și eu, care mă duceam la ore doar ca să am o părere despre ce era vorba.

După-masă, adolescenții ocupau centrul din Berkeley; ne deplasam în grup sub privirile neîncrezătoare ale trecătorilor și comercianților. Treceam târându-ne picioarele, cu telefoanele mobile, căștile în urechi, mestecând gumă, cu rucsacul în spate, cu blugii noștri tăiați și jargonul tipic. La fel ca toți ceilalți, visam să fac parte din grup și să fiu iubită – nu exista nenorocire mai mare decât să fii exclus, ca Stuart Peel. La șaisprezece ani mă simțeam altfel decât ceilalți, eram rebelă și supărată pe lume. Nu doream să mă pierd în gașcă, ci să mă evidențiez, nu voiam să fiu acceptată, ci temută. M-am rupt de prietenii de până atunci – sau ei s-au rupt de mine – și am format un triunghi cu Sarah și Debbie, fetele cu reputația cea mai proastă din școală, ceea ce e cam mult spus, pentru că la liceu erau și cazuri de-a dreptul patologice. Formaserăm un club exclusiv, eram intime precum surorile, ne povesteam până și visele, mereu împreună sau comunicând prin mobil, ne împrumutam haine, farduri, bani, mâncare și droguri, nici nu ne concepeam viața unele fără altele, aveam să fim prietene toată viața și nimeni n-avea să ne despartă.

Mă transformam pe dinăuntru și pe din afară. Aveam impresia că explodez, aveam prea multă carne și prea puține oase, îmi fierbea sângele, nu mă mai suportam. Mi-era frică să nu mă trezesc ca dintr-un coșmar kafkian, transformată în gândac. Îmi cercetam defectele: dinții mari, picioarele musculoase, urechile clăpăuge, părul lins și fără vlagă, nasul scurt, cele cinci puncte negre, unghiile roase, mersul șui, eram prea albă, prea înaltă, prea stângace. Mă simțeam oribilă, dar erau clipe când intuiam puterea noului meu trup, o putere pe

care nu știam s-o folosesc. Mă iritau privirile bărbaților care îmi făceau propuneri, atingerile colegilor sau dacă un profesor se interesa prea mult de purtarea și de notele mele, în afară, firește, de ireproșabilul domn Harper.

Școala nu avea o echipă feminină de fotbal, eu jucam la un club, unde antrenorul m-a pus într-o zi să fac flotări până au plecat toate fetele, a venit după mine la duș, m-a pipăit îndelung și, pentru că n-am avut nicio reacție, a fost convins că-mi plăcea. Cuprinsă de rușine, le-am spus doar fetelor, punându-le să jure că vor păstra secretul, și n-am mai călcat pe la club.

Schimbările corpului și caracterului meu au fost bruște ca o căzătură pe gheață și nici nu credeam că vor ajunge să mi se spargă în cap. Am început să dau târcoale pericolului ca hipnotizată; foarte curând duceam o viață dublă, mințeam cu o ușurință înfiorătoare, o tratam cu țipete și uși trântite pe bunică-mea, singura autoritate în casă de când Susan plecase la război. Din rațiuni practice, tata se făcuse nevăzut, pesemne că și-a dublat orele de zbor ca să evite conflictele cu mine.

Cu Sarah și Debbie am descoperit pornografia pe internet, la fel ca ceilalți colegi, imitam gesturile și posturile femeilor de pe ecran, în cazul meu cu rezultate îndoielnice, căci eram ridicolă. Bunica a bănuit ceva și s-a lansat într-o campanie frontală împotriva industriei sexului, care degrada și exploata femeile; nu era ceva nou, când aveam nouă ani mă luase împreună cu Mike O'Kelly la o manifestație contra revistei *Playboy* atunci când Hugh Hefner avusese ideea trăsniță să vină în vizită la Berkeley.

Prietenele mele erau lumea mea, doar lor le împărtășeam gândurile și sentimentele, doar ele vedeau lucrurile din punctul meu de vedere și mă înțelegeau, nimeni altcineva nu ne pricepea umorul și gusturile. Elevii de la Berkeley High erau niște mucoși, eram convinse că nimeni nu avea o viață mai complexă decât noi. Sub pretextul că tatăl ei vitreg o viola

și o bătea, Sarah fura pe rupte din magazine, în timp ce Debbie și cu mine țineam de șase. Adevărul e că Sarah locuia doar cu mama ei, nu exista niciun tată vitreg, dar acel psihopat imaginar era atât de prezent în discuțiile noastre de parcă ar fi existat în carne și oase. Fata era un fel de lăcustă, numai coate, rotule, clavicule și alte oase protuberante, umbla cu rucsacul plin de dulciuri pe care le devora lacom, după care fugea la baie să vomite. Era atât de subnutrită că leșina și mirosea a mort, cântărea treizeci și șapte de kilograme, cu opt mai mult decât traista mea cu cărți, și țelul ei era să ajungă la douăzeci și cinci și să dispară cu totul. La rândul ei, Debbie – care chiar că era bătută acasă și fusese violată de un unchi – era o fanatică a filmelor de groază și avea o atracție morbidă pentru lumea de dincolo de mormânt, zombi, voodoo, Dracula și alți demoni; cumpăraseră caseta cu *Exorcistul*, un film de pe vremuri, și ne-o puneă întruna, îi era frică să-l vadă singură. Sarah și eu adoptaserăm stilul gotic, ne îmbrăcam în negru din cap până-n picioare, inclusiv oja, purtam chei, cruci și cranii, afișam o paloare sepulcrală și un cinism languros de vampiri marca Hollywood, de unde ni s-a tras și porecla: eram Vampirii.

Ne întreceam care să se poarte mai rău. Stabiliserăm un punctaj pentru delictele nepedepsite: în principal, distrus proprietăți străine, vândut marijuana, ecstasy, LSD și medicamente furate, dat cu spray pe pereții școlii, falsificat cecuri, șterpelit din magazine. Ne notam isprăvile într-un carnet, la finele lunii numărăm punctele și câștigătoarea era premiată cu o sticlă de vodcă, cea mai tare și mai ieftină, KU:L, un produs polonez bun de dizolvat vopseaua. Amicele mele se lăudau cu promiscuitatea lor, cu bolile venerice și avorturile prin care trecuseră, de parcă ar fi fost medalii de onoare; deși în timpul petrecut împreună n-am prins de veste de așa ceva. Prin comparație, naivitatea mea era de-a dreptul jenantă, drept care m-am grăbit să-mi pierd virginitatea și-am făcut-o cu Rick Laredo, cel mai tont dintre tonții planetei.

M-am acomodat cu obiceiurile lui Manuel Arias cu o tragere de inimă și o bunăvoință care-ar mira-o pe bunica. Ea mă consideră și acum o ploadă de rahat, apelativ care poate fi de reproș sau de tandrețe, depinde de ton, dar de regulă e vorba de prima opțiune. Nici nu știe cât m-am schimbat, ce persoană încântătoare am devenit. „Învățătura intră cu bățul, viața te învață”, mai obișnuia să spună, uite că a avut dreptate.

La șapte dimineața Manuel ațâță focul în sobă ca să încălzească apa la baie și prosoapele, pe urmă vine Eduvigis sau fiică-sa Azucena și avem parte de un mic dejun grozav, cu ouă proaspete de la găinile ei, pâine pe care tocmai a scos-o din cuptor și lapte spumos și cald de la vaca ei. Laptele ăsta are un miros special, la început îmi făcea silă, acum îl ador, miros de grajd, de fân, de balebă. Eduvigis ar dori să iau micul dejun în pat, „ca o domnișoară” – așa se mai poartă în Chile în casele cu bonă –, dar asta se întâmplă doar duminica, când mă scol târziu, pentru că vine Juanito, nepotul ei, și citim în pat cu Fákin la picioare. Am ajuns la jumătatea primului volum cu Harry Potter.

După-amiază, când mi-am terminat treaba pentru Manuel, o iau la goană prin sat; lumea se uită la mine mirată și mă întreabă unde mă grăbesc așa. Am nevoie de mișcare dacă vreau să nu ajung obeză, pentru că mănânc pe rupte, mănânc cât n-am mâncat tot anul care a trecut. Dieta locală colcăie de carbohidrați, dar nu vezi oameni obezi, o fi pentru că fac efort fizic, aici trebuie să te miști, nu glumă. Azucena Corrales e cam grasă pentru cei treisprezece ani ai ei, dar n-am reușit s-o fac să alerge cu mine, îi e rușine, „ce-o să zică lumea”! Fata asta stă prea mult timp singură, în sat sunt prea puțini tineri, doar câțiva pescari, vreo șase adolescenți trândavi și blegiți de marijuana și băiatul de la internet-cafe, unde cafeaua e nes, conexiunea la net capricioasă, iar eu mă duc cât mai rar, ca să nu fiu tentată să dau mailuri. Singurele persoane de pe insula asta care trăiesc fără să comunice sunt *dona* Lucinda și eu, ea pentru că e bătrână, eu pentru că sunt fugară; toți

ceilalți își au telefoanele mobile și computerele de la internet-cafe.

Dar nu mă plictisesc. Asta mă cam miră, înainte mă plictiseam chiar și la filmele de acțiune. M-am obișnuit cu orele goale, cu zilele lungi, cu trândăveala. Mă mulțumesc cu puțin, cu rutina muncii lui Manuel, cu romanele proaste de la tanti Blanca, cu vecinii și copiii care se deplasează în cârd, nesupravegheați. Juanito Corrales e preferatul meu, parcă e o marionetă, slab, cu capul mare și niște ochi negri cărora nu le scapă nimic. Trece drept prostuț pentru că nu prea vorbește, de fapt e foarte isteț: s-a prins că orice-ai vorbi lumea tot nu te bagă în seamă, așa că rostește doar strictul necesar. Joc fotbal cu băieții, pe fete n-am reușit să le conving, pe de-o parte, pentru că băieții refuză să joace cu ele, pe de alta, pentru că pe aici n-a auzit nimeni de vreo echipă de fotbal feminină. Dar asta trebuie schimbat, am decis cu tanti Blanca, imediat ce începe școala, în martie, când copiii vor fi la mâna noastră, ne vom ocupa și de asta.

Vecinii mi-au deschis ușa caselor – e un fel de a spune, căci ușile stau deschise mereu. Spaniola mea e mai bună, așa că putem face conversație. Localnicii au un accent special și folosesc cuvinte și expresii de negăsit; Manuel pretinde că acestea provin din spaniola veche, pentru că Chiloé a fost mult timp izolat de restul țării. Chile și-a dobândit independența de sub Spania în 1810, dar arhipelagul abia în 1826: a fost ultimul teritoriu spaniol din conul sudic al Americii.

Manuel m-a mai prevenit că oamenii de aici sunt reticenți, dar cu mine sunt foarte amabili. Mă poftesc în casă, stăm lângă sobă la o palavră și un ceai maté, o infuzie de ierburi verde și amară, servită într-o tărtăcuță care trece din mână în mână, și toți sorb din aceeași *bombilla*. Îmi vorbesc de boli și de bolile plantelor, care pot fi cauzate de invidia vreunui vecin. Mai multe familii sunt certate din cauza unor bârfe sau a unor suspiciuni de vrăjitorie; nu-mi explic cum de țin supărarea, suntem doar vreo trei sute de suflete și viețuim într-un spațiu limitat, precum găinile în coteț. În această

comunitate niciun secret nu poate fi păstrat, e un fel de familie mare, divizată, ranchiunoasă și silită să conviețuiască și să se ajute la nevoie.

Mai vorbim și despre cartofi – sunt o sută de varietăți sau „calități”, cartofi roșii, vineți, negri, albi, galbeni, rotunzi, lunguieți și așa mai departe – și despre cum se plantează când luna e în scădere și în niciun caz într-o zi de duminică, cum ridici slavă Domnului la prima sădire și prima recoltă, cum le cânti când dorm sub pământ. *Dona* Lucinda, la cei o sută și nouă ani împliniți, le cântă și le vrăjește cam așa: „Omule, ai grijă de cartofii tăi, ai mare grijă, că vine altul și ți-i scoate”. Se mai plâng și de crescătoriile de somoni, care le-au adus multe neazuri, și de guvernul care promite mult și face puțin, dar sunt de acord că Michelle Bachelet e cel mai bun președinte pe care l-au avut, cu toate că e femeie. Nimeni nu e perfect.

Nici Manuel nu e perfect; e sec, auster, e lipsit de un pântec primitor și de o viziune poetică prin care să înțeleagă Universul și sufletul omenesc, așa ca bunicul, dar am prins drag de el, nu zic nu. Țin la el tot atât cât țin la Fákín, pentru că nu face nimic ca să se facă iubit. Defectul lui major e ordinea asta obsesivă, casa parcă e o garnizoană, uneori îmi las deliberat lucrurile aruncate aiurea sau vasele nespălate în bucătărie, doar-doar s-o mai relaxa și el. Nu avem certuri în sensul strict al termenului, doar ciocniri. De exemplu azi, nu mai aveam schimburi curate, că uitasem să spăl, și am înhățat niște chiloți de-ai lui care se uscau pe sobă. Mi-am zis că dacă niște străini pot lua din casă ce li se năzare, pot și eu împrumuta ceva.

— Data viitoare te rog să-mi ceri voie, mi-a spus pe un ton care nu mi-a plăcut deloc.

— Zău că ești maniac, Manuel! De parcă n-ai mai avea și alții, am replicat pe un ton care nu i-a făcut nici lui plăcere.

— Eu nu-ți iau lucrurile, Maya.

— Nici n-ai avea ce lua, n-am mai nimic! Uite, ia-ți înapoi izmenele astea afurisite, i-am zis, și-am dat să-mi scot

pantalonii, dar m-a oprit, speriat.

— Nu, nu! Ți-i fac cadou, Maya.

Am început să plâng ca o proastă. Nu pentru asta, desigur, poate pentru că eram înainte de ciclu sau pentru că azi-noapte mi-am adus aminte de moartea bunicului și am fost tristă toată ziua. Bunicul Popo m-ar fi luat în brațe și în două minute am fi râs amândoi, dar Manuel a început să umble ca în cușcă, scărpinându-se în cap și dând cu piciorul în mobilă, până i-a venit fericita idee să-mi facă un nes cu lapte condensat. Asta m-a mai calmat și am putut sta de vorbă. Mi-a spus să-l înțeleg, de douăzeci de ani nu mai trăise cu o femeie în casă, avea obiceiuri bine înrădăcinate, ordinea contează într-un spațiu redus și conviețuirea noastră ar fi mai ușoară dacă ne-am respecta lenjeria intimă. Săracul de el.

— Ascultă, Manuel, eu sunt tobă de psihologie pentru că am petrecut mai bine de un an printre țicniți și terapeuți. M-am gândit la cazul tău și chestia e că ți-e frică.

— De ce să-mi fie frică? a zâmbit el.

— Nu știu, dar voi afla. Stai să-ți explic, povestea asta cu ordinea și cu teritoriul e o manifestare de nevroză. Uite ce scandal ai făcut pentru niște izmene, dar nici n-ai clipit când un necunoscut ți-a luat cu împrumut combina și boxele. Tu vrei să controlezi totul, mai cu seamă propriile tale emoții, ca să te simți în siguranță, dar și ultimul ageamiu știe că nu există siguranță pe lumea asta.

— Așa. Continuă.

— Tu pari distant și senin precum Siddhartha, dar pe mine nu mă păcălești, știu că în sufletul tău ești arșice... Știi cine e Siddhartha, nu? E Buddha.

— Da, da, Buddha.

— Nu râde. Lumea crede că ești înțelept, că ai dobândit pacea spirituală sau altă aiureală de genul ăsta. Ziua ești un model de echilibru și de calm, exact ca Siddhartha, dar eu te aud noaptea, Manuel. Strigi și gemi în somn. Ce poveste nasoală ascunzi tu?

Până aici a ținut ședința de terapie. Și-a pus șapca și haina, l-a fluierat pe Fâkin și s-a dus să se plimbe, să navigheze sau să se plângă de mine Blancăi Schnake. S-a întors foarte târziu. Și tare nu-mi place să stau singură noaptea în casa asta plină de lilieci!

Vârsta omului, la fel ca norii, e imprecisă și schimbătoare. Uneori Manuel își arată anii, alteori – depinde de lumină și de starea lui de spirit – îl zăresc pe bărbatul tânăr care i se ascunde sub piele. Când stă aplecat asupra tastaturii în lumina albastră a computerului e bătrân, când își conduce șalupa nu pare să aibă mai mult de cincizeci. La început nu-i vedeam decât ridurile, pungile și ochii tiviți cu roșu, venele de pe mâini, dinții pătați și oasele feței, tusea matinală și gestul obosit cu care-și scotea ochelarii și-și freca pleoapele, dar acum nici nu mai bag de seamă aceste amănunte, îi constat doar virilitatea neostentativă. Omul e atrăgător. Sunt sigură că așa gândește și Blanca, am văzut eu cum se uită la el. Tocmai am scris că Manuel e atrăgător! Dumnezeu mare, omul e mai bătrân decât piramidele, e clar că viața aia nenorocită pe care am dus-o la Las Vegas mi-a făcut creierii varză, altă explicație nu găsesc.

Nini a mea spunea că partea cea mai sexy la o femeie sunt șoldurile, pentru că indică posibilitățile ei de reproducere, dar la bărbați sunt brațele, pentru că denotă capacitatea pentru muncă. Nu știu de unde-o fi scos teoria asta, cert este că brațele lui Manuel sunt foarte sexy. Nu musculoase ca la tineri, dar tari, cu încheieturi groase și mâini mari – nu te-ai aștepta la un scriitor –, mâini de marinar sau de tâmplar, cu pielea crăpată și unghiile murdare de ulei de motor, benzină, lemn și pământ. Mâinile astea toacă roșiile și verdețurile și curăță peștele cu multă delicatețe. Îl observ pe furiș pentru că mă ține la distanță, cred că-i e frică de mine, mă uit la el din spate. Îmi vine să-i ating părul aspru ca o perie și să-mi apropii nasul de șanțul de la baza cefei lui (cred că toți avem așa ceva). Cum o miroși? Nu fumează și nu își dă cu colonie,

ca bunicul Popo, al cărui parfum îl percep când vine să mă viziteze. Hainele lui Manuel miros ca ale mele și ca toată casa: a lână, a lemn, a pisici, a fum.

Devine țepos dacă încerc să-l întreb de trecutul sau de sentimentele sale, dar tanti Blanca mi-a mai spus câte ceva, altele le-am descoperit arhivându-i dosarele. E și sociolog, nu numai antropolog, habar n-am care-o fi diferența, și presupun că așa se explică pasiunea lui contagioasă pentru studiul culturii oamenilor din Chiloé. Îmi place să merg cu el pe alte insule, îmi place să stau în casa asta, îmi place compania lui. Învăț tot timpul: la sosire, capul meu era ca o peșteră goală, dar o umplu rapid.

La educația mea contribuie și Blanca Schnake. Pe insulă cuvântul ei e lege, aici ea poruncește mai abitir decât carabinierii de la post. Când era mică, Blanca a stat la internat la o școală de călugărițe, mai târziu a stat o vreme în Europa și a studiat pedagogia; e divorțată și are două fete, una la Santiago, cealaltă, măritată și cu doi copii, în Florida. Mi-a arătat poze: fetele parcă sunt modele, copiii, îngerași. A fost directoare la un liceu din Santiago și acum câțiva ani și-a cerut transferul în Chiloé, voia să stea la Castro, unde e tatăl ei, dar a nimerit pe insulița asta neînsemnată. Eduvigis pretinde că Blanca a avut cancer la sân și s-a vindecat grație unei *machi*, însă Manuel spune că asta a fost după o dublă mastectomie și chimioterapie; acum e în remisiune. Locuiește în spatele școlii, în cea mai frumoasă casă din sat, refăcută și mărită, pe care i-a cumpărat-o tatăl ei. În fiecare weekend se duce la Castro să-l viziteze.

Don Lionel Schnake e o celebritate în Chiloé și foarte iubit pentru generozitatea sa, nelimitată, după câte se pare. „Cu cât dăruiește mai mult, cu atât mai bine îi merg investițiile, de aceea nu mi se pare deloc un păcat să-i cer”, mi-a declarat Blanca. La reforma agrară din 1971, guvernul lui Allende a expropriat domeniul Schnake din Osorno, împărțindu-l acelorași țărani care-l munciseră și trăiseră acolo decenii la

rând. Omul nu și-a pierdut timpul urând și sabotând guvernul, ca alții în situația sa, ci a căutat alte orizonturi și oportunități. Se simțea tânăr, putea s-o ia de la început. S-a mutat în Chiloé și a pus pe picioare o afacere cu produse marine pentru cele mai bune restaurante din Santiago. A trecut cu bine peste avatarurile politice și economice ale epocii, iar mai târziu peste competiția cu pescadoarele japoneze și cu crescătoriile de somoni. În 1976 guvernul militar i-a restituit pământul, Schnake l-a predat fiilor săi, care au scos domeniul din prăpădul în care ajunsese, dar el a rămas în Chiloé, pentru că avusese deja un atac de cord din cele care-aveau să mai urmeze și s-a gândit că salvarea avea să fie ritmul lent al localnicilor. „La optzeci și cinci de ani bine trăiți, inima îmi merge mai bine decât un ceas elvețian”, mi-a spus *don* Lionel duminica asta, când am fost la el cu Blanca.

Aflând că eu eram *gringuita* lui Manuel Arias, m-a îmbrățișat călduros. „Spune-i comunistului ăla să vină să mă vadă, n-a mai fost de la Anul Nou, și că am un brandy de colecție senzațional.” E un fel de patriarh roșu în obraji, cu o mustață stufoasă și patru fire albe pe cap, e burtos, *bon viveur*, expansiv, râde în hohote de propriile glume și masa lui e mereu întinsă pentru cine se nimerește. Exact așa mi-l imaginez pe Millalobo, făptura mitică care răpește fete și le duce în regatul său de sub mare. Acest Millalobo cu nume nemțesc se declară victima femeilor în general – „parcă pot să le refuz ceva acestor bunăciuni!” – și mai ales a fiică-sii, care îl exploatează. „Blanca e mai pomanagioaică decât băștinașii, tot timpul cere câte ceva pentru școala aia a ei. Știi ce mi-a cerut ultima dată? Prezervative!! Doar asta mai lipsea în țara asta, prezervative pentru copii!” s-a cutremurat el de răs.

Don Lionel nu e singurul care cedează înaintea Blancăi. La o vorbă a ei s-au adunat peste douăzeci de voluntari să repare și să zugrăvească școala; claca asta se numește *minga* și constă într-un număr variabil de persoane care colaborează gratis la o treabă, știind că la rândul lor vor avea parte de același ajutor. E legea sacră a reciprocității: astăzi pentru tine,

mâine pentru mine. Așa se recoltează cartofii, se repară acoperișurile și se dreg plasele de pescuit; așa a ajuns acasă frigiderul lui Manuel.

Rick Laredo nu terminase liceul, bătea străzile cu alți derbedei, vindea droguri elevilor mai mici, se ținea de furțișaguri și pe la prânz dădea o raită prin Park ca să-și vadă foștii colegi de la Berkeley High, eventual să-i păcălească și pe ei cu câte ceva. N-ar fi recunoscut în ruptul capului, dar dorința lui era să se reintegreze în grupul de la școala de unde fusese exmatriculat pentru că-și proptise pistolul în urechea domnului Harper. E cazul să spun că profesorul s-a purtat impecabil, ba chiar s-a opus exmatriculării, numai că numitul Laredo și-a săpat singur groapa insultându-l pe director și pe membrii comisiei. Rick Laredo era foarte dichisit, pantofii de sport de firmă erau de un alb imaculat, purta tricouri fără mâneci ca să i se vadă mușchii și tatuajele, părul țepos dat cu gel – semăna cu un porc-spinos – și își atârna pe el atâtea lanțuri și brățări că, dacă ar fi trecut pe lângă un magnet, acolo ar fi rămas lipit. Blugii enormi cădeau de pe el, pășea ca un cimpanzeu. Era total lipsit de importanță, nici măcar poliția sau Mike O'Kelly nu-l lua în seamă.

Hotărând deci să scap de virginitate, i-am dat întâlnire într-o parcare pustie de cinematograf, la o oră moartă, înainte de primul spectacol, fără niciun fel de explicații. L-am văzut de departe învârtindu-se în cerc, tot ridicându-și cu o mână nădragii umflați de parcă ar fi purtat pampersși, cu țigara în cealaltă, excitat și nervos, dar mimând indiferența când m-am apropiat. A strivit chiștocul cu piciorul și m-a măsurat cu o privire batjocoritoare. „Grăbește-te, că peste zece minute îmi vine autobuzul”, i-am tăiat-o scurt, în timp ce-mi scoteam pantalonii. Zâmbetul superior i s-a șters instantaneu, probabil că se aștepta la oarece preambul. „Mi-a plăcut de tine din prima, Maya Vidal”, a grăit el. Măcar cretinul știe cum mă cheamă, mi-am zis.

M-a luat de braț și a dat să mă sărute, dar am întors capul: asta nu era în plan, în plus tipul duhnea a motor. A așteptat să-mi scot pantalonii, m-a lipit de pavaj și s-a zbuciumat preț de vreo două minute, înfigându-mi în piele colierele și fetișurile, netrecându-i prin minte că o făcea cu o novice, după care s-a prăbușit peste mine ca o vită moartă. L-am scuturat de pe mine furioasă, m-am șters cu chiloții pe care i-am aruncat apoi pe jos, mi-am pus pantalonii, mi-am înhățat rucsacul și-am rupt-o la fugă. În autobuz mi-am dat seama de pata întunecată de pe pantaloni și de lacrimile care-mi udau bluza.

A doua zi, Laredo aștepta în Park cu un CD hip-hop și o punguță cu marijuana pentru „gagica” lui. Mi s-a făcut milă de nenorocitul ăla și n-am avut inimă să-l insult, cum ar fi fost logic normal. Am scăpat de Sarah și de Debbie și l-am invitat la o înghețată – am luat câte un cornet cu fistic, vanilie și rom cu stafide pentru fiecare. În timp ce ne lingeam înghețata, i-am mulțumit pentru favoarea făcută în parcare și pentru interesul pe care mi-l purta, informându-l că nu va mai exista o a doua ocazie, dar mesajul nu i-a pătruns în țeastă. Luni de zile n-am putut scăpa de Rick Laredo, asta până când un accident neașteptat l-a șters din viața mea.

Dimineața plecam de acasă ca și cum m-aș fi dus la școală, dar la jumătatea drumului mă întâlneam cu fetele la un Starbucks, unde băieții ne dădeau câte un *latte* contra unor favoruri indecente în toaletă, îmi puneam machiajul de vampir și o porneam de nebune până pe seară când, cu chipul spălat și aer de liceancă, mă întorceam acasă. Libertatea asta a țintit câteva luni, până în ziua în care Nini a renunțat la antidepresive, s-a întors în lumea celor vii și a observat niște lucruri pe care nu le percepuse cât timp avusese privirile întoarse înauntru: că banii îi dispăreau din poșetă, că programul meu nu se potrivea cu niciun program educațional cunoscut, că dobândisem o atitudine de golancă, devenisem vicleană și mincinoasă. Că hainele îmi duhneau a marijuana și respirația a înșelătoare pastile de mentă. Încă nu aflase că

chiuleam de la școală – domnul Harper vorbise o dată cu tata, fără vreun rezultat vizibil, dar nu-i venise ideea să stea de vorbă cu bunica. Încercările ei de a vorbi cu mine se loveau de muzica asurzitoare din căști, de mobil, de computer, de televizor.

Cel mai bine pentru ea ar fi fost să ignore semnele de pericol și să mă lase în pace, însă dorința de a mă proteja și vechea obișnuință de a descâlci mistere în romanele polițiste a îndemnat-o să cerceteze situația. A început cu șifonierul meu și cu numerele de pe mobil. Într-o geantă a dat peste niște pachete de prezervative, într-o punguță de plastic a găsit două pastile galbene marcate Mitsubishi pe care n-a reușit să le identifice. Distrată, le-a ronțait și peste un sfert de oră a perceput și efectele. Ochii i s-au împăienjenit, au început să-i clănțane dinții, oasele parcă i s-au muiat și toate necazurile au dispărut. A pus un disc cu muzică de pe vremea ei și a început să danseze frenetic, pe urmă a ieșit pe stradă să se răcorească, dansând mai departe și lepădându-și hainele. Doi vecini au văzut cum cădea grămadă și au dat fuga s-o acopere cu un prosop. Erau gata să sune la 911, noroc că tocmai veneam acasă; am recunoscut simptomele și i-am convins să mă ajute s-o ducem în casă.

Abia am clintit-o, parcă era de granit, am dus-o târâș până la canapeaua din salon. Le-am explicat bunilor samariteni că nu era nimic grav, bunica avea periodic astfel de crize și că treceau de la sine. I-am scos amabil pe ușă, m-am grăbit să încălzesc cafeaua rămasă de la micul dejun și să aduc o pătură, că-i clănțăneau dinții. După câteva minute, crăpa de căldură. Timp de trei ceasuri am alternat pătura cu comprese reci, până când Nini a mea a revenit la temperatura normală.

A fost o noapte lungă. A doua zi, bunica avea dispoziția de câine bătut a unui boxer învins, dar mintea limpede și amintirile intacte. N-a vrut să creadă basmul că o amică îmi dăduse pastilele să i le păstrez și că nevinovata de mine habar nu avea că erau ecstasy. „Voiajul” neașteptat îi dăduse aripi: avea ocazia să pună în practică cele învățate la Clubul

Criminalilor. Astfel mi-a descoperit încă zece pastile Mitsubishi printre pantofi și, cu ajutorul lui Mike O'Kelly, a aflat că fiecare costa cât de două ori alocația mea săptămânală.

Bunica se pricepea oarecum la computere, pentru că le folosea la bibliotecă, dar era departe de a fi o expertă. De aceea a apelat la Norman, un geniu în tehnologie, gârbovit și aproape orb la douăzeci și unu de ani de atâta stat cu nasul în ecran și pe care Mike O'Kelly îl folosește uneori în scopuri ilegale. Căci, dacă e vorba de băieții lui, Albă-ca-Zăpada n-are scrupule să cerceteze clandestin arhivele electronice ale avocaților, procurorilor, judecătorilor și polițiștilor. Norman știe să intre peste tot fără să lase nicio urmă, oricât de infimă, în spațiul virtual, de la documentele secrete ale Vaticanului până la pozele membrilor Congresului care se zbânțuie voios cu amantele. Fără să părăsească odaia din casa în care stă cu maică-sa, Norman ar putea să fure din conturi bancare și să fraudeze Bursa, numai că nu are astfel de înclinații, interesul lui e pur teoretic.

Tipul n-a avut chef să-și piardă prețiosul timp scotocind în computerul și în mobilul unei mucoase de șaisprezece ani, în schimb a pus la dispoziția celor doi abilitățile sale de hacker, învățându-i să spargă parole, să citească mesaje personale și să recupereze din eter ceea ce eram sigură că distrusesem. Într-un singur weekend, cuplul cu vocație de detectivi a acumulat suficiente informații pentru a confirma cele mai rele temeri ale bunică-mii și a o lăsa mască: nepoată-sa bea pe rupte tot ce-i pica în mână, de la gin la sirop de tuse, fuma marijuana, făcea trafic cu ecstasy, LSD și tranchilizante, fura cărți de credit și pusese la cale o afacere inspirată dintr-o emisiune TV în care agenți de la FBI se dădeau drept puștoaice impubere ca să prindă pedofilii pe internet.

Aventura asta începuse cu un anunț pe care îl aleseserăm dintre sute de același gen:

Tătic caută fetiță: om de afaceri alb, 54 de ani, patern, sincer, afectuos, caută fetiță de orice rasă, mică, dulce, fără inhibiții, bună pentru a juca rolul fetei cu tătutul ei, pentru plăcere reciprocă, simplă, directă timp de o noapte; dacă continuă, pot fi foarte generos. Rog numai răspunsuri serioase, exclus farsele și homosexualii. Neapărat fotografie.

I-am trimis o poză a lui Debbie, cea mai scundă dintre noi, de la treisprezece ani, pe bicicletă și i-am dat întâlnire tipului la un hotel din Berkeley pe care-l știam pentru că Sarah lucrase acolo într-o vară.

Debbie și-a lepădat țoalele negre și machiajul funebru și s-a dus, cu un *drink* la bord ca să-și facă curaj, costumată în școlăriță cu bluză albă, șosete și funde în păr. Omul s-a cam bosumflat constatând că era mai mare decât în poză, dar și el avea cu zece ani mai mult decât declarase. I-a explicat lui Debbie că rolul ei consta în a fi ascultătoare, iar al lui în a-i da ordine și a-i aplica pedepse, fără s-o doară, doar ca să se îndrepte, căci așa face un tătut bun. Și care era obligația unei fetei cumini? Să fie drăgăstoasă cu tătutu'. Cum te cheamă? Dar nici n-are importanță, pentru mine ai să fii Candy. Vino, Candy, stai pe genunchii lui tătutu' și spune-i dacă azi ai făcut caca, e foarte important, știi, e pentru sănătate. Debbie a declarat că-i era sete, el a cerut prin telefon răcoritoare și un sendviș. În timp ce-i explica beneficiile unei clisme, ea trăgea de timp cercetând camera cu o curiozitate infantilă, sugându-și degetul.

Între timp, Sarah și cu mine așteptam în parcare hotelului cele zece minute convenite, după care l-am trimis sus pe Rick Laredo, care a bătut în ușă, anunțând, conform instrucțiunilor mele, „Room-service”, și năvălind cu pistolul în mână.

Laredo, pe care-l porecliserăm psihopatul, pentru că se lăuda că torturase animale, era prevăzut cu mușchi și cu un întreg echipament de bandit, dar arma îi slujise doar ca să impresioneze puștii cărora le vindea droguri și ca să fie

exmatriculat de la liceul Berkeley High. Aflând de planul nostru de a extorca pedofili se speriasă, așa ceva nu intra în limitatul său repertoriu, dar voia să se dea mare și să impresioneze Vampirii. Totuși, ca să-și facă curaj, s-a îndopat cu tequila și cu *crack*. Și-a făcut intrarea în camera de hotel cu o expresie dementă și zornăind din tocuri, lanțuri și chei, ținând pistolul cu ambele mâini, cum văzuse el în filme, astfel că tăticul cel frustrat s-a prăbușit în unicul fotoliu în poziție de fetus. Zăpăcit, Laredo a uitat pasul următor, noroc că Debbie avea memorie bună.

E posibil să nu fi priceput nici jumătate din ce i-a spus fata, pentru că scheuna de frică, dar unele expresii au avut impactul scontat: delict federal, pornografie infantilă, încercare de viol asupra unei minore, ani de pârnaie. Dar cu o mică atenție de două sute de dolari cash putea evita asemenea probleme. Tipul s-a jurat pe cele sfinte că nu avea suma, Laredo era gata să-l împuște, dar Debbie m-a sunat pe mobil, căci eu eram creierul bandei. Tocmai atunci a bătut la ușă băiatul de la room-service; Debbie a primit tava în prag și a semnat factura, blocând spectacolul tipului în chiloți care gemea în fotoliu și al celuilalt, în haine negre de piele, care-i vâra un pistol în gură.

Am urcat deci în camera tăticului cu calmul pe care ți-l dă un joint. I-am spus tipului să se îmbrace și să coopereze, astfel nu va păți nimic. Am băut sucul și am mușcat din sendviș, apoi i-am spus tipului să ne urmeze fără să facă scandal. L-am luat de braț și am coborât cele patru etaje pe scări, ca să nu ne întâlnim cu careva în lift. L-am împins în Volkswagenul bunică-mii, pe care-l luasem fără să-i cer voie și pe care-l conduceam deși n-aveam permis, ne-am dus la un bancomat și omul a scos banii. Am luat bancnotele, ne-am urcat în mașină și pe-aici ți-e drumul. Tipul a rămas pe stradă, suspinând ușurat și probabil vindecat de viciul de a se juca de-a tăticul. Toată operațiunea a durat treizeci și cinci de minute, iar descărcarea de adrenalină a fost la fel de plăcută ca cei cincizeci de dolari din buzunarele noastre.

Cel mai tare pe Nini a șocat-o lipsa mea de scrupule. În mesajele pe care le trimiteam și care-mi veneau – cam o sută în fiecare zi – nu a găsit nici umbră de remu;care sau frică de consecințe, doar o nerușinare de delincventă înnăscută. Între timp repetaserăm isprava cu extorcarea de trei ori, dacă n-am continuat a fost pentru că ne saturaserăm de Rick Laredo, cu pistolul lui cu tot, cu iubirea de cățeluș pe care mi-o purta și cu amenințările că mă omoară sau ne denunță dacă nu acceptam să fiu iubita lui. Era un exaltat, își pierdea capul ușor, riscam să împuște pe careva. Las' că ne cerea un procent mai mare din pradă, pentru că dacă lucrurile ar fi ieșit prost, el înfunda pârnaia pentru câțiva ani, în timp ce noi am fi scăpat pentru că eram minore. „Și am elementul cel mai important: pistolul.” „Ba nu, Rick, eu îl am: creierul”, i-am răspuns. Mi-a pus pistolul în frunte, l-am dat la o parte cu un deget, și cei trei Vampiri i-au întors spatele, râzând. Așa s-a terminat afacerea profitabilă cu pedofilii, dar de Laredo tot n-am scăpat, că nu mă lăsa în pace, am ajuns să-l urăsc.

În altă inspecție a camerei mele, Nini a găsit din nou droguri, pungi cu pastile și un lanț gros de aur, despre care n-a reușit din mesajele interceptate să afle cum ajunsese la mine. Îl furase Sarah de la maică-sa și eu îl ascundeam până găseam cum să-l vindem. Mama lui Sarah era pentru noi o sursă generoasă de câștig: lucra într-o corporație, era foarte bine plătită, îi plăcea să facă shopping, ajungea târziu acasă, era ușor de păcălit și nu se prindea că-i lipsește ceva. Se lăuda că era cea mai bună prietenă a fiică-sii și că aceasta îi spune tot, deși era cu capul în nori și nici nu observase cât de anemică și nemâncată era fata. Ne chema uneori acasă să bem cu ea o bere și să fumăm marijuana, argumentând că era mai sigur decât s-o facem pe stradă. Mi-era greu să înțeleg de ce-și inventase Sarah povestea cu tatăl vitreg cel crud când avea o mamă de invidiat: în comparație cu ea, bunică-mea era un monstru.

Nini și-a pierdut și puțina liniște redobândită, convinsă că nepoată-sa avea să ajungă pe stradă printre drogați și cerșetori, sau la închisoare printre delincvenții juvenili încă nesalvați de Albă-ca-Zăpada. Citise ea că o parte din creier se dezvoltă mai târziu, de-aia o iau razna adolescenții și e inutil să încerci să le bagi mințile în cap. A dedus că eram înțepenită în etapa gândirii magice, așa cum fusese și ea pe când încerca să comunice cu spiritul bunicului Popo și ajunsese la femeia medium din Oakland. O'Kelly, bunul ei prieten și confident, a încercat s-o liniștească: mă luase tsunamiul hormonilor, lucru obișnuit în adolescență, dar de fapt eram o fată cuminte și până la urmă avea să mă salveze, apărându-mă de primejdiile lumii și de mine însămi, în timp ce natura implacabilă își va urma cursul. Iar Nini a fost de acord: măcar eu nu eram bulimică precum Sarah, nici nu mă tăiam cu lama ca Debbie, nu rămăsesem nici borțoasă, nu aveam nici hepatită sau SIDA.

Toate astea le aflaseră cei doi din indiscretele mesaje electronice ale Vampirilor, grație abilităților de hacker ale lui Norman. Bunica a ezitat între a-i spune totul tatălui meu, ceea ce ar fi avut consecințe imprevizibile, și a mă ajuta discret, așa cum sugera Mike, dar n-a mai apucat să ia o hotărâre, căci tăvălugul evenimentelor a scos-o din joc.

Printre personajele importante ale insulei se numără cei doi carabinieri, Laurencio Cárcamo și Humilde Garay, apărătorii ordinii, cu care mă înțeleg bine pentru că le dresc câinele. Înainte vreme lumea nu-i înghițea pe „caralii”, căci așa li se spunea, pentru că în timpul dictaturii jandarmii erau brutali, însă în cei douăzeci de ani de democrație din țară și-au recâștigat încrederea și respectul populației. În timpul dictaturii Laurencio Cárcamo era un copil, iar Humilde Garay nici nu se născuse. Pe posterele Corpului de Carabinieri din Chile jandarmii în uniformă apar alături de niște superbi câini-lupi, numai că aici avem o corcitură pe nume Livingston, în cinstea celui mai cunoscut fotbalist chilian, acum bătrân.

Cotarla a făcut șase luni, adică vârsta ideală ca să înceapă educația, însă tare mă tem că n-am să-l învăț decât să stea jos, să dea laba și să facă pe mortul. Carabinierii m-au rugat să-l învăț să atace și să descopere cadavre, dar primul lucru necesită agresivitate, iar al doilea răbdare, două trăsături opuse. Puși să opteze, au ales căutarea cadavrelor, în ideea că aici nu ai pe cine ataca, în schimb mai dispar oameni în dărâmăturile produse de cutremure.

Metoda, pe care n-am practicat-o niciodată, dar am citit-o într-un manual, constă în a îmbiba o cârpă în cadaverină, o substanță fetidă care pune a carne în descompunere, a i-o da câinelui s-o miroasă și a-l trimite să găsească mortul. „Chestia asta cu cadaverina e cam complicată, donșoară, n-am putea folosi mațe împutite de pui?” a sugerat Garay, dar atunci câinele ne-a dus ață în bucătăria lui Aurelio Nancupel de la Taverna Mortului. Încerc și alte metode improvizate, sub privirile geloase ale lui Fâkin, căruia în principiu nu-i plac alți câini. Am petrecut cu acest prilej ore bune la post, bând nes și ascultând fascinantele istorii ale acestor bărbați în slujba patriei, cum se autodefinesc.

Postul de jandarmi e o căsuță de ciment vopsită în alb și verde-închis, culorile poliției, iar gardul e împodobit cu șiraguri de cochilii de scoici. Tipii vorbesc agale, în loc de „nu, nu” și „da, da”, ca localnicii, spun „negativ” și „pozitiv”, eu sunt „donșoara” iar Livingston e „cânele”, de asemenea în slujba patriei. Cârcomo, cel cu rang mai mare, a fost cu slujba într-un cătun izolat din provincia Ultima Speranță, unde a trebuit să-i amputeze piciorul unui om prins sub dărâmături. „Cu securea, donșoară, și fără anestezie, doar cu rachiu.”

Humilde Garay, care mi se pare mai potrivit să umble cu Livingston, e tare chipeș, seamănă cu actorul ăla care l-a jucat pe Zorro, cum îl cheamă oare?... Femeile se țin cârd după el, de la turiste ocazionale care rămân cu gura căscată admirându-l și până la tipe încăpățânate care vin de pe continent special pentru el, dar omul e de două ori serios, o dată pentru că poartă uniformă, apoi pentru că e *baptist*.

Manuel mi-a povestit că Garay a salvat un grup de alpiniști argentinieni care se rătăciseră în Anzi. Patrurile de salvamontiști erau gata să abandoneze căutările, considerându-i morți, și-atunci a intervenit Garay. A marcat pur și simplu un punct pe hartă cu creionul, au trimis un elicopter și i-au găsit chiar acolo, pe jumătate înghețați, dar în viață. „Pozitiv, donșoară, localizarea presupuselor victime din republica soră era corect semnalizată pe harta Michelin”, mi-a spus când am adus vorba, arătându-mi o tăietură dintr-un ziar din 2007 cu știrea și fotografia colonelului care-i dăduse ordinul: „Dacă subofițerul în serviciu activ Humilde Garay e în stare să găsească apă sub pământ, poate găsi și cinci argentinieni la suprafață”, spune colonelul în interviu. Cert este că atunci când carabinierii trebuie să sape un puț în orice loc din țară, îl consultă pe Garay prin radio, iar acesta marchează pe harta zonei cu pricina locul exact și adâncimea la care se găsește apa și trimite o copie prin fax. Trebuie să notez toate astea, într-o zi vor fi materie primă pentru poveștile lui Nini.

Cei doi carabinieri îmi aduc aminte de sergentul Walczak din Berkeley: sunt toleranți cu slăbiciunile omenești. Cele două celule ale postului, una pentru femei și alta pentru bărbați, servesc de regulă pentru a caza bețivii pe timp de ploaie, când n-au cum să-i ducă la casele lor.

Ultimii trei ani ai mei, între șaisprezece și nouăsprezece, au fost atât de explozivi că i-au pus capac bunică-mii, care a rezumat situația în felul următor: „Mă bucur că bunicul nu mai e în viață ca să vadă ce-ai ajuns, Maya”. Era să-i răspund că dacă bunicul Popo ar fi trăit n-aș fi ajuns ce am ajuns, dar mi-am înghițit vorbele: nu era drept să-l consider pe el vinovat pentru purtarea mea.

Într-o zi de noiembrie din 2006, trecusetă paisprezece luni de la moartea lui, la ora patru dimineața, s-a primit un apel de la spitalul comitatului prin care familia Vidal era anunțată că minora Maya Vidal ajunsese acolo cu o ambulanță și era la

secția de chirurgie. Acasă era doar bunica; l-a sunat pe Mike O'Kelly și l-a rugat să dea de tata, apoi a zburat la spital. În seara aceea o ștersesem ca să asist la un *rave* care se ținea într-o fabrică dezafectată și unde mă așteptau Debbie și Sarah. N-am putut merge cu Volkswagenul, pentru că bunica iar îl bușise și era la reparat, așa că am luat vechea mea bicicletă, cam ruginită și cu frânele stricate.

Îl știam pe paznic, un tip cu moacă de brută și creier de găină, care a lăsat Vampirii să intre fără să ne întrebe de vârstă. Fabrica vibra de decibeli și de mulțimea dezlănțuită, marionete dezarticulate, unii țopăiau și dansau, alții erau încremeniți într-o stare catatonică și țineau doar ritmul cu capul. Se bea până la desființare, se fuma tot ce nu se putea injecta, se copula cu cine se nimerea – asta era treaba. Mirosul, fumul și zăpușeala erau atât de dense că trebuia să ieși afară ca să iei o gură de aer. Cum am ajuns, am intrat în atmosferă cu un cocktail de invenție proprie – gin, vodcă, whisky, tequila și Coca-Cola – și l-am fixat cu o pipă de marijuana amestecată cu cocaină și câteva picături de LSD; efectul a fost ca de dinamită. Curând le-am pierdut din vedere pe fete, cate se topiseră în mulțimea frenetică. Am dansat singură, am continuat să beau, m-am lăsat pipăită de mai mulți băieți... Am uitat detaliile și nu mai știu ce a urmat. Două zile mai târziu, când a început să dispară efectul calmantelor administrate la spital, am aflat că, ieșind de la *rave* făcută praf și mergând pe o bicicletă fără far și fără frâne, fusesem lovită de o mașină. Zburasem la câțiva metri, nimerind în arbuștii de pe marginea șoselei. Încercând să mă ocolească, șoferul intrase într-un stâlp și făcuse comoție cerebrală.

Am stat douăsprezece zile la spital cu un braț rupt, mandibula dislocată și pielea arzându-mi, căci nimerisem într-o tufa de iederă veninoasă, și alte douăzeci captivă în casă, cu șuruburi și tije în os, păzită de bunica și de Albă-ca-Zăpada, care venea s-o înlocuiască în orele în care se odihnea. Nini credea că accidentul fusese un mijloc disperat al

bunicului ca să mă protejeze: „Dovada e că ai rămas în viață și nu ți-ai rupt un picior, ca să nu mai poți juca fotbal”. În fond, cred că era bucuroasă că scăpase de obligația de a-i spune tatii tot ce aflase despre mine; asta a făcut-o poliția.

Și-a lăsat toate treburile și s-a instalat lângă mine cu un zel de temnicer. Când Sarah și Debbie au venit să mă vadă (nu îndrăzniseră s-o facă imediat după accident), le-a dat afară răcnind ca o zarzavagioaică, dar de Rick Laredo, care s-a înființat cu un buchet de lalele fleșcăite și cu inima frântă, i-a fost milă. Cum am refuzat să-l primesc, l-a luat în bucătărie și i-a ascultat mai bine de două ore jelaniiile. „Băiatul îți transmite un mesaj, Maya: mi-a spus că n-a torturat niciun animal și te roagă să-i mai dai o șansă.” Bunică-mea are o slăbiciune pentru cei ce suferă din dragoste. „Spune-i că poate să fie și vegetarian și să lupte pentru salvarea tonului, și tot nu vreau să-l văd”, am anunțat-o.

Calmantele și spaima că fusesem descoperită mi-au frânt voința și i-am mărturisit bunică-mii tot ce m-a întrebat de-a lungul unui interogatoriu nesfârșit, deși era la curent, grație lecțiilor predate de șobolanul ăla de Norman; viața mea nu mai avea taine.

— Nu cred că ești iarbă rea și nici total tâmpită, deși faci totul ca să pari așa, a oftat ea. De câte ori n-am discutat despre pericolul drogurilor? Și cum ai putut să le ceri bani ăloră sub amenințarea pistolului?

— Erau niște perverși și niște pedofili, Nini, o meritau din plin.

— Și cine ești tu ca să faci dreptate pe lumea asta? Batman? Puteau să te omoare!

— Dar n-am pățit nimic...

— Cum n-ai pățit nimic! Uite în ce hal ești! Ce mă fac eu cu tine, Maya? s-a pornit ea pe plâns.

— Iartă-mă, Nini, nu plânge, te rog. Îți jur că am învățat lecția. Accidentul m-a făcut să văd lucrurile limpede.

Căința mea era autentică, eram speriată cu adevărat, dar nu mi-a folosit la nimic; odată restabilită, tata m-a dus la o

școală din Oregon specializată în adolescenți recalcitranți. Firește că n-am vrut să merg de bunăvoie, a trebuit să apeleze la un polițist prieten cu Susan, un mastodont cu mutră de moai de pe Insula Pastelul, care l-a ajutat să ducă treaba la bun sfârșit. Nini s-a ascuns să nu mă vadă luată pe sus, ca o vită dusă la tăiere, urlând că nu mă iubea nimeni, că mă părăsiseră toți, că mai bine mă omoară acum, înainte s-o fac eu.

Am stat închisă la instituția din Oregon până la începutul anului 2008, alături de cincizeci și șase de juni rebeli, drogați, sinucigași, anorexici, bipolari, exmatriculați de la școală și de alții neîncadrabili în nicio categorie. Mi-am propus să sabotez orice încercare de aducere pe calea cea bună, făceam planuri de răzbunare pe tata, care mă adusese la casa asta de nebuni, pe Nini, care acceptase, și pe toți cei care-mi întorseseră spatele. Adevărul e că ajunseseam acolo prin decizia judecătorei care se ocupase de procesul accidentului. Mike O'Kelly o cunoștea și intervenise pentru mine, reușind să-i moaie inima; în caz contrar, aș fi ajuns într-o închisoare, nu chiar la San Quentin, cum îmi prevestea bunică-mea când se criza. Tipa e cam exagerată. Odată m-a dus să văd un film atroce în care era executat un criminal la San Quentin – „ca să vezi ce se întâmplă dacă încalci legea, Maya. Începi prin a șterpeli un creion colorat de la școală și ajungi pe scaunul electric”, mi-a spus când ieșeam. De-atunci vorba ajunsese o glumă de care râdeam, dar de data asta a repetat-o cu toată seriozitatea.

Dat fiind că eram minoră și nu aveam antecedente, judecătoreia, o doamnă asiatică îndesată și mai grea ca un sac cu nisip, mi-a dat să aleg între un program de reabilitare și o închisoare pentru tineri, așa cum cerea șoferul care mă lovise: ghicind că asigurarea tatei n-avea să-l compenseze cu o sumă atât de frumoasă pe cât spera, omul își pusese în gând să mă pedepsească. Alegerea n-a fost a mea, ci a tatălui meu, care nici măcar nu m-a întrebat. Din fericire, sistemul

educațional din California acoperea toate cheltuielile, altminteri ai mei ar fi trebuit să vândă căsoiul ca să-mi plătească dezintoxicarea, care costa șase mii de dolari pe an – părinții unor colegi de-ai mei veneau să-și viziteze odraslele în avioane private.

Tata a fost ușurat de decizia Curții, căci fiică-sa îi frigea mâinile ca un cărbune aprins și voia să scape de mine. M-a dus deci în Oregon în timp ce eu mă zbăteam cu tot cu cele trei pastile de Valium pe care mă siliseră să le înghit; ar fi fost nevoie de o doză dublă ca să pună capac unui organism ca al meu, care funcționa normal cu un cocktail de Vicodin și ciuperci mexicane. Amicul lui Susan și tata m-au luat pe sus, m-au urcat în avion, pe urmă am mers cu o mașină închiriată de la aeroport la școală pe o șosea interminabilă care traversa pădurile. Mă așteptam la cămașă de forță și la electroșocuri, dar școala era un ansamblu agreabil de clădiri din lemn în mijlocul unui parc. Nu semăna nici pe departe cu un azil de nebuni.

Directoarea ne-a primit în biroul ei împreună cu un tânăr bărbos, care s-a dovedit a fi unul dintre psihologi. Parcă erau frați, cu pletele cănepii adunate în coadă de cal, blugi decolorați, pulover cenușiu și cizme, uniforma personalului, prin care acesta se deosebea de internii îmbrăcați cât se poate mai fistichiu. M-au tratat ca pe o prietenă venită în vizită, nu ca pe fata ciufulită și scandalagioaică adusă târâș de cei doi bărbați. „Poți să-mi spui Angie, iar el e Steve. Te vom ajuta, Maya. O să vezi, programul e foarte ușor”, a spus femeia pe un ton însuflețit. Am vomitat alunele mâncate în avion. Tata a prevenit-o că nu va fi ușor, dar ea avea dosarul meu pe birou și pesemne că avusese de-a face cu cazuri mai grave. „Se întunecă și drumul e lung, domnule Vidal, e mai bine să plecați acum. Nu vă faceți griji, Maya e pe mâini bune.” Tata s-a grăbit spre ușă, dar m-am repezit la el, m-am agățat de haina lui și l-am implorat să nu mă lase aici, te rog, tati, te

rog. Angie și Steve m-au tras înapoi destul de blând, în vreme ce tata și moaiul o ștergeau rapid.

Răpusă de oboseală, am încetat să mă zbat și m-am lăsat jos, încovrigată ca un câine. M-au lăsat să stau așa o vreme, au curățat ce vomitasem, iar când mi-au trecut sughițurile și nu mi-au mai curs mucii mi-au dat un pahar cu apă. „N-am de gând să rămân în casa asta de nebuni! O să evadez cu prima ocazie!” i-am anunțat cu ultimele puteri, dar n-am opus rezistență când m-au dus să-mi arate locurile. Afară era frig bine, dar clădirea era caldă și comodă, cu lungi culoare acoperite, spații largi, tavane înalte cu bârne, ferestre mari aburite, aromă de lemn, totul simplu. Nici gratii, nici lacăte. Mi-au arătat piscina acoperită, sala de gimnastică, alta multifuncțională cu fotolii, masă de biliard și un cămin mare în care ardeau trunchiuri groase. Internii erau în sufragerie la miște mese rustice pe care se aflau vase cu flori, am reținut amănuntul pentru că nu era anotimpul lor. Două mexicance surâzătoare cu șorțuri albe serveau cina. Ambianța era familială, relaxată, zumzăitoare. Aroma de fasole și carne friptă m-a izbit în nări, dar am refuzat să mănânc: ce să mă amestec eu cu caraghioșii ăia!

Angie a luat un pahar cu lapte și o farfurie cu pișcoturi și m-a dus în dormitor, o cameră simplă, cu patru paturi, mobilă din lemn natur, tablouri cu păsări și flori. Singura dovadă că mai dormeau și alții aici erau pozele de familie de pe noptiere. M-am înfiorat la gândul că cine știe ce anormale viețuiau în curățenia asta. Valiza și rucsacul meu se aflau pe un pat, deschise și cu semne clare că fuseseră cercetate. Era să-i spun lui Angie că refuzam să dorm cu altcineva în cameră, dar mi-am adus aminte că a doua zi aveam să fug – n-avea rost să fac scandal pentru o singură noapte.

Mi-am lepădat nădragii și încălțările și m-am culcat fără să mă spăl, sub privirile atente ale directoarei. „Nu am urme de ac și nici n-am încercat să-mi tai venele”, am sfidat-o, arătându-i brațele. „Mă bucur, Maya. Somn ușor”, a spus

Angie pe un ton firesc, mi-a lăsat laptele și farfuria pe noptieră și a plecat lăsând ușa deschisă.

Am devorat gustarea tânjind după ceva mai consistent, dar eram răpusă și m-am prăbușit într-un somn adânc. M-am trezit cu lumina primilor zori care se strecura prin storuri, flămândă și confuză. Dând cu ochii de siluetele fetelor adormite, mi-am adus aminte unde mă aflam. M-am îmbrăcat repede, mi-am înhățat rucsacul și haina și am ieșit pe furiș. Am traversat holul, m-am îndreptat spre o ușă mare care părea să dea spre exterior și m-am pomenit pe un culoar acoperit, care făcea legătura între două corpuri de clădire.

Aerul rece de afară m-a izbit ca un pumn. Cerul era portocaliu și pământul acoperit cu un strat subțire de zăpadă, aerul mirosea a pin și a foc. La câțiva metri mai încolo o familie de cerbi se uita la mine, măsurând pericolul, scoțând abur pe nări și tremurând din codițe. Doi pui, cu petele de nou-născuți pe ei, se țineau ezitant pe picioarele subțiri, în timp ce mama lor îi păzea cu urechile ciulite. Ne-am uitat îndelung una la alta, pândindu-ne nemișcate prima reacție, până când un glas din spatele meu ne-a făcut să tresărim și animalele au fugit. „Vin după apă. Mai vin și urși-spălători, vulpi și urși bruni.”

Era bărbosul care mă primise în ziua precedentă, îmbrăcat cu un hanorac de schior, în cizme și cu o căciulă îmblănită pe cap. „Ne-am văzut ieri, poate mai ții minte, eu sunt Steve, unul dintre consilieri. Mai sunt două ore până la micul dejun, dar am cafea”, a mai spus și a luat-o spre clădire fără să se uite în urmă. L-am urmat automat în sala mare cu masa de biliard și am rămas în defensivă în timp ce el aprindea focul în șemineu cu hârtie de ziar și turna două cești de cafea cu lapte dintr-un termos. „Azi-noapte a nins pentru prima oară”, a mai spus în timp ce ațâța focul cu căciula.

Tanti Blanca a trebuit să se ducă urgent la Castro, pentru că tatăl ei făcuse o tahicardie alarmantă după ce urmărise la televizor un concurs pentru cel mai frumos fund de pe plajă.

Blanca pretinde că Millalobo mai trăiește doar pentru că cimitirul i se pare un loc prea plicticos. Imaginile acelea pot fi fatale pentru un cardiac: fete în tanga dând din fund sub privirile unei hoarde masculine, care din prea mare entuziasm aruncă sticle și atacă presa. La Taverna Mortului bărbații salivau în fața televizorului, iar femeile, cu mâinile în sân, scuiپau scârbite. Mă întreb ce-ar zice de un asemenea concurs bunică-mea și amicele ei feministe. A câștigat o blondă vopsită și cu posterior de negresă, de pe plaja Pichilemu, naiba știe unde-o fi și asta. „Din cauza borfetei ăleia tata era să dea colțu’”, a sunat comentariul Blancăi la întoarcere.

Am de făcut o echipă de fotbal de copii, sarcină ușoară, căci în țara asta copiii dau cu piciorul într-o minge de cum învață să meargă. Am deja o echipă formată, alta de rezervă și una de fete, care a iscat un val de glume, deși nimeni nu s-a opus fățiș, c-ar fi avut de-a face cu tanti Blanca. Scopul e ca selecționata noastră să participe la campionatul școlar din septembrie, cu ocazia Zilei Naționale. Până atunci mai avem niște luni bune de antrenament, dar fără pantofi de sport e cam greu, oamenii n-au bani pentru așa ceva, așa că, împreună cu Blanca, i-am făcut o vizită de curtoazie lui *don* Lionel Schnake, restabilit după impactul produs de fundurile estivale.

L-am îmblânzit cu două butelci din cel mai bun rachiu „de aur”, pe care Blanca îl prepară cu alcool, zahăr, zer și mirodenii, și i-am tras un discurs despre avantajele de a ține copiii ocupați cu activități sportive, ca să nu facă prostii. *Don* Lionel a fost de acord. Până la a pomeni de fotbal a mai fost nevoie de un păhărel, cert e că ne-a promis unsprezece perechi de încălțări. A trebuit să-i explicăm că aveam nevoie de unsprezece pentru echipa masculină (Caleuche), unsprezece pentru echipa feminină (Pincoya), plus încă șase pentru rezerve. Rezultatul a fost o predică despre criza economică, crescătoriile de somon, șomaj, despre fiică-sa care era un sac fără fund care-avea să-l bage în groapă cu cererile ei, și unde

s-a mai pomenit ca niște teniși să fie o prioritate în deficitarul sistem educativ al acestei țări?

În cele din urmă și-a șters fruntea, a mai dat pe gât un păhărel și ne-a completat cecul. În aceeași zi am comandat încălțările la Santiago, după o săptămână am mers cu autobuzul să le ridicăm de la Ancud. Tanti Blanca le ține sub cheie, ca să nu fie purtate zilnic, și i-a amenințat pe copii că dacă le crește piciorul zboară din echipă.

TOAMNA

Aprilie, mai

Școala a fost reparată. Aici vin oamenii să se refugieze în caz de urgență, pentru că e clădirea cea mai solidă, în afară de biserică – a cărei structură de lemn e susținută de Dumnezeu, după cum s-a văzut în 1960, când s-a produs cel mai mare cutremur înregistrat vreodată în lume, 9,5 pe scara Richter. Marea aproape că a înghițit satul, dar valurile s-au oprit în ușa bisericii. În cele zece minute de seism s-au micșorat lacuri, au dispărut insule, s-a căscat pământul și au fost înghițite căi ferate, poduri și șosele. Chile e predispus la catastrofe, inundații, secetă, furtuni, cutremure și valuri seismice în stare să arunce un vapor în mijlocul pieței. Oamenii au în acest sens o filosofie resemnată – așa a vrut Dumnezeu, care ne pune la încercare –, dar dacă trece mult timp fără să-i lovească vreo nenorocire devin nervoși. La fel e și Nini a mea, parcă așteaptă mereu să-i cadă cerul în cap.

Școala e deci pregătită pentru următoarea burzuluire a naturii; e centrul social al insulei, aici se adună cercul femeilor, grupul de artizanat și Alcoolicii Anonimi, unde am și fost de vreo două ori, pentru că-i promisesem lui Mike O'Kelly, dar eram singura femeie între cinci bărbați care se sfiau să vorbească în prezența mea. De fapt, nici nu-mi trebuie, de mai bine de patru luni n-am mai băut nimic. Tot la școală vedem filme, se rezolvă conflicte minore care nu merită intervenția carabinierilor și se discută despre aspectele curente, precum semănăturile, recoltele, prețul cartofilor și al produselor mării; tot aici Liliana Treviño împarte vaccinuri și sfaturi de igienă, pe care femeile mai coapte le ascultă amuzate: „Dacă nu te superi, donșoară Liliana, pe noi ne înveți să doftoricim?” Cumetrele astea ne asigură, și pe bună dreptate, că pastilele care vin în flacoane sunt suspecte, cineva se îmbogățește cu ele, și preferă leacurile băbești, care sunt pe gratis, sau hârtiuțele homeopatice. La școală ni s-a explicat și programul

guvernamental de contracepție, care le-a făcut pe niște bunicuțe să se sperie, și tot aici carabinierii ne-au dat instrucțiuni în ce privește păduchii, care produc câte o epidemie din doi în doi ani. Mă mănâncă pielea capului doar când mă gândesc la păduchi, prefer puricii, care rămân pe Fákin și pe mâțe.

Computerele școlii sunt precolumbiene, dar sunt bine păstrate și le folosesc pentru toate cele, în afară de e-mail. M-am obișnuit să trăiesc fără să comunic. Și cui să scriu dacă nu am prieteni? Primesc vești de la Nini și Albă-ca-Zăpada, care-i scriu cifrat lui Manuel; aș vrea să le spun impresiile mele despre ciudatul meu exil – nici nu-și imaginează cum e Chiloé, pentru asta trebuie să trăiești aici.

Am rămas la școala din Oregon așteptând să mai treacă frigul ca să evadez; numai că prin pădurile acelea iarna venea ca să stea, cu frumusețea ei cristalină de zăpadă și gheață și cu cerul ba albastru și inocent, ba plumburiu și amenințător. Când zilele s-au lungit, temperatura a crescut și au început activitățile în aer liber, m-am gândit din nou să fug, dar atunci au adus vigoniile, două animale zvelte cu urechile ciulite și gene de mireasă, costisitorul cadou al tatălui recunoscător al unui absolvent din anul precedent. Angie mi-a încredințat vigoniile, argumentând că nimeni nu era mai indicat să aibă grijă de ele decât mine, care crescusem cu câinii descoperitori de bombe ai lui Susan. A trebuit să-mi amân planurile de evadare: aveau nevoie de mine.

Treptat, m-am obișnuit cu programul de sport, artă și terapie, dar prieteni nu mi-am făcut, pentru că sistemul descuraja prietenia; eram, cel mult, complici la oarece năzbâtii. Nu-mi era dor de Sarah și Debbie, de parcă schimbarea de mediu și împrejurări le-ar fi luat din importanță. Le invidiam însă, trăiau fără mine la Berkeley High, bârfind-o pe obraznica aia de Maya Vidal care ajunsese la casa de nebuni. Poate că altă fată completase între timp triada Vampirilor. M-am familiarizat cu jargonul psihologic și

cu modul de a naviga printre regulamente, care nu se numeau așa, ci acorduri. Prin primul acord din multele pe care aveam să le semnez fără intenția de a le respecta mă angajam, laolaltă cu ceilalți, să evit alcoolul, drogurile, violența și sexul. Cu primele trei oricum nu era chip, dar colegii mei reușeau să-l practice pe ultimul, în ciuda atenției constante a consilierilor și psihologilor. Eu m-am abținut.

Ca să nu ai probleme era foarte important să pari normal, deși definiția normalității era fluctuantă. Dacă mâncam prea mult eram angoasată, dacă mâncam prea puțin eram anorexică, dacă preferam singurătatea eram depresivă, dar orice prietenie era suspectă; dacă nu luam parte la o activitate, se chema că sabotez, dacă participam la prea multe voiam să atrag atenția. „Greșești, nu greșești, tot plătești”, altă vorbă a bunică-mii.

Programul se baza pe trei întrebări simple: cine ești, ce vrei să faci în viață, cum vei reuși; metodele terapeutice erau însă mai puțin clare. O fată care fusese violată a fost pusă să danseze, costumată în subretă franceză, în fața celorlalți elevi, un băiat cu tendințe suicidare a fost pus să se urce în turnul de observație forestieră – se aruncă, nu se aruncă? –, altul, care suferea de claustrofobie, era închis regulat într-un dulap. Eram supuși la penitență – ritualuri de purificare – și la ședințe colective în care trebuia să ne interpretăm ca la teatru traumele, cu scopul de a le depăși. Am refuzat să joc moartea bunicului, colegii au făcut-o pentru mine, până când psihologul de serviciu m-a declarat vindecată sau nevindecată, nu mai știu exact. În lungile terapii de grup mărturiseam – împărtășeam – amintiri, visuri, dorințe, temeri, fantezii, secretele cele mai intime. Dezgolirea sufletului, iată scopul acelor maratoane. Telefoanele mobile erau interzise, apelurile controlate, corespondența, muzica, literatura și filmele cenzurate, nu avem voie să folosim e-mailul și nici să primim vizite neanunțate.

Ai mei m-au vizitat după trei luni. În timp ce tata discuta cu Angie progresele pe care le făcusem, am luat-o pe Nini să-i

arăt parcul și vigoniile, cărora le legasem panglici de urechi. Nini mi-a adus o poză plastifiată a bunicului făcută cu vreo trei ani înainte să moară, în care zâmbea cu pălăria pe cap și pipa în mână. I-o făcuse Mike O'Kelly de Crăciunul celor treisprezece ani ai mei; îi dăruisem atunci bunicului Popo planeta sa invizibilă; o minge mică și verde pe care scrisesem o sută de cifre, corespunzătoare unui număr egal de hărți sau imagini de acolo, că așa stabiliserăm. Darul i-a făcut multă plăcere, de aceea zâmbea ca un copil.

— El e mereu cu tine, să nu uiți asta, Maya.

— Dar a murit, Nini!

— Da, dar îl porți în tine, chiar dacă nu știi încă. La început și eu eram distrusă, credeam că-l pierdusem definitiv, dar acum aproape că-l văd.

— Și nu mai ești distrusă? Bravo ție, m-am supărat eu.

— Sufăr în continuare, dar am acceptat situația. Am o dispoziție mai bună.

— Te felicit. Eu am o dispoziție tot mai proastă în azilul ăsta de imbecili. Scoate-mă de aici, Nini, înainte să ajung nebună cu acte.

— Lasă tragismele, Maya. E mult mai plăcut decât credeam, există înțelegere și amabilitate.

— Asta că sunteți musafiri!

— Vrei să spui că altfel se poartă rău cu tine?

— Nu ne bat, dar ne aplică torturi psihologice. Ne privează de mâncare și de somn, ne reduc capacitatea de apărare și apoi ne spală creierul, ne bagă chestii în cap.

— Ce chestii?

— Avertismente înspăimântătoare despre droguri, boli venerice, închisoare, spitale psihiatrice, avort, ne tratează ca pe idioti. Ți se pare puțin lucru?

— Mi se pare chiar prea mult. Ia să mă duc eu la tipa aia, cum o cheamă, parcă Angie, o să vadă ea!

— Nu!! am apucat-o eu de mână.

— Ce nu? Crezi tu că-mă să le permit să-mi trateze nepoata ca pe deținuții de la Guantánamo? și mafia chiliană a plecat

întins spre biroul directoarei, unde am fost convocată după câteva minute.

— Te rog să repeți în fața tatălui tău ceea ce i-ai spus bunicii, m-a somat Angie.

— Păi, ce-am zis?

— Știi foarte bine la ce mă refer...

Tata nu s-a arătat impresionat și s-a limitat să-mi reamintească hotărârea judecătorei: reabilitare sau închisoare. Am rămas în Oregon.

La cea de-a doua vizită, după încă două luni, Nini a mea era încântată: își recuperase nepoata, adio machiaj de Dracula și purtări de golancă, eram sănătoasă și în formă. Asta se datora celor opt kilometri pe care-i alergam zilnic. Mă lăsau să alerg cât doream, oricum n-aș fi ajuns departe. Nu bănuiau că mă antrenam ca să evadez.

I-am povestit bunicii cum ne băteam noi joc de testele psihologice și de terapeuți, atât de transparenti în intenții că și ultimul ageamiu putea să-i manipuleze, cât despre nivelul academic, ce să mai vorbim, că la absolvire aveam să primim o diplomă de ignoranți numai bună de atârnat pe perete. Eram sătui de documentare despre încălzirea globală și excursii pe Everest, aveam nevoie să știm ce se petrece pe lumea asta. Mi-a spus că nu era nimic demn de a fi menționat, doar vești rele despre sfârșitul lumii, dar, încet de tot, până termin școala n-are să fie nimic. „Număr orele până să te văd acasă, Maya, mi-e tare dor de tine”, m-a mângâiat ea pe părul vopsit în mai multe culori inexistente în natură (cu vopselele pe care tot ea mi le trimisese prin poștă).

În ciuda curcubeului din capul meu, eram de-a dreptul decentă în comparație cu unii colegi. Pentru a compensa nenumăratele restricții și a ne da o falsă senzație de libertate, eram lăsați să purtăm hainele și părul cum ni se năzărea, doar piercing-uri și tatuaje în plus nu aveam voie să ne facem. Eu aveam cercelul de aur în nas și tatuajul din 2005. Un băiat care traversase un episod neonazist înainte de a opta pentru

metanfetamină avea o svastică făcută cu fierul înroșit pe brațul drept și cuvântul *fuck* tatuat în frunte.

— Țsta cred că e futut pe bune, Nini. Ni s-a interzis să-i comentăm tatuajul, cică l-ar putea traumatiza.

— Cine e?

— Uite, lunganul ăla cu părul în ochi.

Și unde nu se duce Nini a mea să-i spună să nu-și facă griji, că-și poate șterge vorba cea buruienoasă cu laserul.

Manuel a profitat de vara cea scurtă pentru a aduna informații și speră ca în iarna cea lungă să termine cartea despre magia din Chiloé. Ne înțelegem foarte bine, zic eu, cu toate că mă mai bombăne din când în când. Nici nu-l iau în seamă. Când l-am cunoscut mi s-a părut posac, dar în lunile trăite alături de el am descoperit că face parte din oamenii ăia buni care se jenează să-și arate adevărata natură; nu se străduiește să fie amabil și se sperie dacă i se arată iubire, de aceea cred că-i e cam frică de mine. Două din cărțile lui s-au editat în Australia în format mare și cu fotografii color, aceasta va fi la fel, căci o să apară cu sprijinul Consiliului Culturii și a mai multe agenții de turism. Editorii au comandat ilustrațiile unui pictor cu multă faimă la Santiago; cred c-o să cam dea din colț în colț când va trebui să deseneze făpturile fioroase din mitologia din Chiloé. Sper ca Manuel să-mi dea mai mult de lucru, ca să nu-i rămân îndatorată până la sfârșitul zilelor mele. Partea proastă e că omul nu știe să delege; îmi trasează sarcini ușoare și pe urmă își pierde timpul să le verifice. M-o fi crezând înapoiată. Și, culmea, a mai trebuit să-mi dea și bani, căci am venit fără un chior. Ca să mă liniștească, zice că bunică-mea a deschis un cont bancar în acest scop, dar nu-l cred, nu-i vin ei în minte soluții atât de simple. Mai curând mi-ar trimite o cazma pentru dezgropat comori. Aici sunt comori îngropate de pirații de pe vremuri, o știu până și copiii. În noaptea de Sânziene, pe 24 iunie, vezi luminițe pe plajă, semn că acolo e un cufăr îngropat. Chestia e că luminițele alea nu stau locului, fapt care-i derutează pe

lacomii căutători; mai e posibil să fie vorba de o păcăleală a vrăjitorilor. Oricum, nimeni nu s-a îmbogățit încă săpând în nopțile de Sânziene.

Vremea se schimbă rapid, *dona* Eduvigis mi-a tricostat o căciulă așa cum poartă localnicii. Centenara doamnă Lucinda a vopsit lâna cu o soluție obținută din plante, scoarță și fructe care cresc pe insulă. E o expertă, nimeni nu face culori mai rezistente ca ea, în tonuri de maro, roșcat, gri, negru și un verzui care îmi șade foarte bine. Pentru o sumă modică m-am făcut cu haine călduroase și cu niște ghete sport, căci cizmele mele roz au putrezit din cauza umezelii. În Chile oricine se poate îmbrăca decent, pretutindeni găsești haine second-hand sau de la soldurile americane sau chinezești, unde găsesc uneori și măsura mea.

Am început să mă uit cu respect la *Cahuilla*, șalupa lui Manuel, o ambarcațiune tare plăpândă la prima vedere, dar deosebit de țeapănă. Ne-a dus cu toată viteza în golful Ancud, iar după ce trece iarna vom merge și mai la sud, urmând coasta Insulei Mari. *Cahuilla* e înceată dar sigură prin apele astea calme – furtunile cele mari se produc în largul Pacificului. În insule și în sate izolate trăiesc bătrânii care cunosc legendele, oameni care trăiesc din agricultură, creșterea vitelor și pescuit, în comunități mici, unde n-a ajuns încă progresul.

Plecăm în zori, iar dacă distanța e scurtă ne întoarcem înainte de lăsarea întinericului, dar dacă depășește trei ore rămânem peste noapte acolo, pentru că doar vasele militare și corabia-fantomă *Caleuche* navighează noaptea. Bătrânii susțin că tot ce se găsește la suprafață e și sub apă. Există orașe scufundate în mare, în lagune, râuri și lacuri, iar acolo viețuiesc *piguichenes*, făpturi malefice care produc valurile și curenții periculoși. Trebuie să fii foarte precaut în locurile umede, ne-au avertizat ei, un sfat inutil în regiunea asta cu ploii interminabile. Uneori dăm de niște moși dispuși să ne povestească întâmplări pe care le-au văzut cu propriii lor ochi, venim acasă cu o grămadă de înregistrări pe care după aceea

abia reușim să le descifrăm, căci fiecare vorbește altfel. Inițial refuză tema magiei – basme din vechime, spun ei, cine mai crede așa ceva?; se tem pesemne de răzbunarea vrăjitorilor („măieștrii”, cum îi numesc ei) sau nu vor să-și consolideze faima de superstițioși, dar cu abilitate și rachiul de mere Manuel îi aduce pe calea cea bună.

Am avut cea mai năprasnică furtună de până acum, care s-a năpustit cu furie de gigant. Fulgere, tunete și un vânt demential, chitit parcă să ia casa cu totul. Cei trei lilieci care-și fac veacul printre bârnele tavanului au început să zburătăcească prin salon, eu încercam să-i gonesc cu mătura, Motanul Bleg îi amenința inutil gheruind aerul în lumina tremurătoare a lumânărilor. Generatorul nu mai funcționează de câteva zile și nu știm când o să vină „meșterul drege-tot”, asta dacă va veni, că nimeni nu e punctual prin părțile astea. În Chile „meșterul drege-tot” e orice nene în stare să dreagă ceva cu un clește și o sârmă, dar pe insulă nu avem niciunul, așa că suntem siliți să apelăm la unul din altă parte, care se lasă așteptat ca un demnitar. Zgomotul furtunii era asurzitor, se prăvăleau stânci, parcă auzeai tancuri, trenuri deraiate, urlate de lupi și un vaiet care venea din mare. „E cutremur, Manuel!” am țipat eu, dar el citea imperturbabil cu lămpașul pe frunte. „E doar vântul, femeie, la cutremur cad oalele din cui.”

Tocmai atunci a sosit Azucena Corrales, udă learcă, cu o pelerină de plastic pe ea și cizme de pescar, să ceară ajutor pentru că tatăl ei se simțea foarte rău. Din cauza furtunii mobilele nu aveau semnal și să ajungi în sat era cu neputință. Manuel și-a pus impermeabilul, căciula și cizmele, a luat lanterna și era gata de plecare. M-am luat după el, doar nu era să rămân singură cu liliecii pe urgia asta.

Casa Corrales e la doi pași, dar ne-a trebuit un secol să străbatem distanța pe beznă, sub pânza de apă care cădea de sus, înotând prin glod și luptând cu vântul care ne împingea

înapoi. Credeam că ne rătăciserăm, când am zărit în sfârșit geamul luminat al casei.

Casa, mai mică decât a noastră și dărăpănată, zdrăngănea toată de la tabla de pe acoperiș, dar înăuntru era bine. La lumina celor două lămpi cu parafină am văzut un haos de mobilă veche, coșuri cu lână de tors, grămezi de cartofi, oale, pachete, rufe întinse la uscat pe o sârmă, găleți care adunau apa care curgea din tavan, până și cuști cu găini și iepuri – nu era o vreme să-i lași afară. Într-un colț, un altar cu o lumânare aprinsă sub o Fecioară de ipsos și o imagine a părintelui Hurtado, sfântul chilienilor. Pe pereți, calendare, fotografii înrămate, cărți poștale și afișe de promovare turistică și unul care făcea reclamă pentru Manualul de Alimentație pentru Vârsta a Treia.

Carmelo Corrales fusese la viața lui un tip zdravăn, dulgher și constructor de bărci, dar îi veniseră de hac băutura și diabetul, care-i mina organismul de mult. La început ignorase simptomele, apoi nevastă-sa încercase să-l doftoricească cu usturoi, cartofi cruzi și eucalipt, iar când Liliana Treviño îl obligase să meargă la spitalul din Castro era deja prea târziu. Eduvigis pretinde că după vizita la doctor a fost și mai rău. Omul nu și-a schimbat stilul de viață, a continuat să bea și să-și bată familia până i s-a amputat un picior, în decembrie trecut. Nu mai poate pune mâna pe nepoți să-i bată cu cureaua, dar Eduvigis umblă cu un ochi vânăt și lumea se face că nu vede. Manuel m-a prevenit să fiu discretă, să n-o pun pe femeie într-o situație penibilă: despre violența domestică nu se vorbește.

Patul bolnavului era tras lângă soba cu lemne. Din câte auzisem despre Carmelo Corrales, despre scandalurile pe care le făcea când era beat și despre cum își maltrata familia, mi-l închipuiam ca pe un căpcăun, dar în pat zăcea un bătrânel inofensiv, prăpădit și costeliv, cate horcăia cu gura deschisă. Credeam că diabeticii li se dă musai insulină, dar Manuel i-a dat câteva lingurițe de miere; asta, plus rugăciunile femeii, i-

au făcut bine. Azucena ne-a făcut un ceai, pe care l-am băut în tăcere, așteptând să se potolească furtuna.

Ne-am întors acasă pe la patru dimineața, găsind o casă rece, căci soba se stinsese. Manuel s-a dus după lemne, eu aprindeam lumânări și încălzeam apa și laptele pe sobița cu parafină. Dârdâiam fără să-mi dau seama, nu atât de frig, cât de tensiunea acelei nopți: furtuna, liliecii, omul muribund plus ceva ce simțisem în casa aceea, ceva malefic, ca ura. Dacă-i adevărat că o casă se impregnează cu viața dintre zidurile ei, e sigur că în casa Corrales există răutate.

Manuel a aprins focul, ne-am scos hainele ude și am intrat în pijamale calde și șosete groase, punând și câte o pătură pe noi. Am băut în picioare, lipiți de sobă, încă un ceai (el) și o cană cu lapte (eu), pe urmă el a verificat obloanele, să nu fi cedat în furtună, mi-a umplut sticla cu apă fierbinte și a lăsat-o în camera mea, apoi s-a retras la el. L-am auzit ducându-se la baie, revenind și vârându-se în pat. Am mai tras cu urechea la ultimele zvâcniri ale furtunii, la tunetele care se depărtau, la vântul care începea să obosească.

Am elaborat diverse strategii menite a-mi învinge teama care mă cuprinde noaptea, dar niciuna nu funcționează. De când sunt în Chiloé sunt sănătoasă trupește și sufletește, dar am multe insomnii și nu vreau să iau somnifere. Mike O'Kelly m-a prevenit că ultimul lucru pe care-l recapătă dependenții de droguri e somnul. Evit să beau cafea după-masă, mă feresc de stimulente precum filme sau cărți cu scene de violență, care m-ar putea bântui noaptea. Înainte de culcare beau un pahar de lapte cald cu miere și scorțișoară, poțiunea magică pe care mi-o dădea bunicul Popo când eram mică, sau infuzia calmantă a lui Eduvigis: tei, soc, mentă și violete, dar, orice aș face și oricât de târziu m-aș culca, nu pot birui insomnia. Multe nopți am stat trează la viața mea, înainte număram oi, acum număr lebede cu gâtul negru și delfini cu burta albă. Orele trec, se face unu, două, trei dimineața, ascult respirația casei, șoaptele fantomelor, monștrii care râcăie podeaua sub

pat, mi-e frică. Mă atacă dușmanii dintotdeauna, durerile, pierderile, supărările, vina. Nu aprind lumina, asta ar însemna să mă dau bătută și să nu mai dorm deloc, pentru că e și mai rău cu lumină: casa nu doar respiră, dar se și mișcă, îi ies protuberanțe și tentacule, fantomele capătă contur vizibil, monștrii se agită. Va fi una din nopțile acelea fără sfârșit, prea multe stimulente și prea târziu. Stăteam sub un munte de pături și vizualizam stoluri de lebede, când l-am auzit pe Manuel care se zbătea în somn în odaia de alături, ca de atâtea ori.

Ceva îi provoacă coșmarul, ceva legat de trecutul său și poate de trecutul acestei țări. Am descoperit câte ceva pe internet, poate ceva semnificativ, dar mă mișc orbește, am prea puține piste și nicio certitudine. Totul a început când am căutat date despre primul soț al bunicii Nini, Felipe Vidal, și am nimerit peste puciul militar din 1973, cel care i-a schimbat viața lui Manuel. Am dat peste vreo două articole publicate de Felipe Vidal despre Cuba în anii '60, a fost printre puținii ziariști chileni care au scris despre revoluție, peste alte reportaje ale sale din diverse locuri; călătorea mult, după cum se vede. Dispare la câteva luni după lovitura de stat, asta e ultima știre găsită pe internet. Era căsătorit și avea un fiu, dar numele lor nu apar. L-am întrebat pe Manuel unde anume îl cunoscuse pe Felipe Vidal; a răspuns sec că n-avea chef să vorbească despre asta, dar eu am impresia că istoriile celor doi sunt cumva legate.

În Chile, multă lume a refuzat să creadă atrocitățile comise de dictatura militară până să apară dovezile irefutabile din anii '90. Blanca pretinde că nimeni nu mai neagă faptul că s-au comis abuzuri, dar că sunt încă destui care le justifică. Subiectul nu poate fi deschis în prezența tatălui ei sau a celorlalți membri ai familiei Schnake, pentru care trecutul e îngropat, militarii au salvat țara de comuniști, au făcut ordine, i-au eliminat pe subversivi și au instaurat economia de piață, care a adus prosperitate și i-a obligat pe chileni, cam delăsători de felul lor, să muncească. Atrocități? Păi astea

sunt inevitabile pe timp de război, iar acela a fost un război împotriva comunismului.

Ce-o fi visat Manuel în noaptea aceea? Toate prezențele nefaste care mă înspăimântau au devenit deodată și mai supărătoare. În cele din urmă m-am ridicat din pat și, pipăind pereții, m-am dus în camera lui, luminată vag de jarul din sobă, suficient ca să nu mă izbesc de mobilă. Nu intrasem niciodată acolo. Aveam o conviețuire strânsă, mă ajutase în timpul crizei digestive – și ce poate fi mai intim decât așa ceva? – ne ciocneam în baie, ba chiar mă văzuse goală când mai ieșeam distrată de la duș, însă camera lui e un teritoriu interzis, unde doar Motanul Bleg și Motanul Literat intră neinvitați. De ce m-am dus? Ca să-l trezesc din coșmar, ca să nu mai sufere, ca să pot dormi și eu cu el. Atât și nimic mai mult, deși știam că mă jucam cu focul, el e bărbat, eu sunt femeie, chiar dacă are cu cincizeci și doi de ani mai mult decât mine.

Îmi place să mă uit la el, să-i port vesta cea veche, să-i miros săpunul de baie, să-i ascult glasul. Îmi plac ironia sa, siguranța, compania sa tăcută, îmi place că habar n-are cât țin la el. Nu mă simt atrasă de el, firește, îi port doar o iubire teribilă, imposibil de pus în cuvinte. Adevărul e nu prea am pe cine să iubesc: pe Nini a mea, pe tata, pe Albă-ca-Zăpada, pe doi pe care i-am lăsat la Las Vegas, din Oregon pe nimeni, în afară de vigonii, plus unii de care mă leg tot mai mult pe această insulă. Așa că m-am vârat în patul lui Manuel, lipindu-mă de spina lui, mi-am strecurat picioarele printre ale sale și m-am lipit cu nasul de ceafa sa. Nu s-a mișcat, dar se trezise, pentru că a devenit rigid ca un bloc de marmură. „Relaxează-te, omule, am venit doar ca să respirăm împreună”, a fost singurul lucru care mi-a trecut prin minte. Și am rămas așa, precum un cuplu cu vechime, în căldura păturilor și a propriilor noastre corpuri, respirând. Am adormit buștean, ca pe vremea când dormeam cu bunicii mei.

Manuel m-a trezit la ora opt cu cafea și pâine prăjită. Furtuna trecuse, lăsând aerul spălat și mirosind proaspăt a lemn ud și sare. În lumina care scâldea toată casa, noaptea trecută părea un vis urât. Manuel se bărbierise, avea părul umed și era îmbrăcat ca de obicei: pantaloni burlănoși, tricou pe gât, haina rărită la coate. Mi-a întins tava și s-a așezat alături de mine.

— Te rog să mă ierți. Nu puteam dormi iar tu aveai un coșmar. Probabil că a fost o prostie să vin așa peste tine...

— Cu siguranță.

— Și nu face mutra asta de fată bătrână, că n-am făcut nicio crimă și nici nu te-am violat!

— Cu atât mai bine, a spus pe un ton serios.

— Pot să te întreb ceva personal?

— Depinde.

— Uite, eu mă uit la tine și văd un bărbat, chiar dacă ești bătrân. Dar tu mă tratezi exact ca pe pisicile tale. Nu mă vezi ca pe o femeie, așa-i?

— Eu te văd pe tine, Maya. De-asta te rog să nu mai vii în patul meu. Ne-am înțeles?

— Ne-am.

În insula asta bucolică toată agitația mea trecută mi se pare de neînțeles. Nu mai știu ce era mâncărimea aceea interioară care nu-mi dădea pace, de ce săream de la una la alta, căutând întruna ceva fără să știu exact ce căutam, nu-mi amintesc limpede impulsurile și sentimentele ultimilor trei ani, de parcă Maya Vidal de atunci ar fi altcineva, o necunoscută. I-am spus toate astea lui Manuel într-una din rarele noastre discuții mai mult sau mai puțin intime; eram singuri, ploua, curentul se întrerupsese, deci nu se putea refugia în cărțile lui ca să scape de trâncăneala mea. Mi-a spus că adrenalina dă dependență, ajungi să te obișnuiești să trăiești ca pe jar, pici în melodramă, care, în definitiv, e mai interesantă decât normalitatea. Și că la vârsta mea nimeni nu-și dorește pace spirituală, sunt la vârsta aventurii, iar

exilul meu din Chiloé e doar o pauză, dar nu se va transforma într-un mod de viață. „Cu alte cuvinte, îmi sugerezi că, cu cât mă car mai repede din casa ta, cu atât mai bine, nu-i așa?” „Mai bine pentru tine, Maya, nu pentru mine.” Îl cred: când am să plec, omul ăsta va fi mai singur decât o moluscă.

Adrenalina dă dependență, e adevărat. În Oregon erau niște băieți fataliști care se simțeau foarte bine în nenorocirea lor. Fericirea e alunecoasă ca săpunul, îți curge printre degete, dar de necazuri te poți agăța zdravăn, sunt ceva aspru și dur. La școala aceea de corecție mă instalasem în propriul meu roman-fluviu rusesc: eram rea, impură, periculoasă, îi dezamăgeam și îi răneam pe cei care mă iubeau, viața mea era distrusă. În schimb, pe insula asta mă simt bună, de parcă schimbarea de peisaj mi-ar fi schimbat și pielea. Aici, în afară de Manuel, nimeni nu-mi cunoaște trecutul; oamenii au încredere în mine, cred că sunt o studentă în vacanță care a venit să-l ajute pe Manuel la treabă, o fată inocentă și sănătoasă, care înoată în marea cea rece și joacă fotbal ca un băiat, o *gringa* cam găsculiță. N-am de gând să-i dezamăgesc.

Uneori, în orele de insomnie, mă cam împunge vina pentru tot ce-am făcut atunci, dar trece imediat a doua zi dimineața, în aroma de lemn din sobă, când Fákin zgreptăne să-l scot afară și aud tusea alergică a lui Manuel care se duce la baie. Mă întind, casc și oftez mulțumită. Nu e cazul să fac penitență și nici să-mi plătesc greșelile cu lacrimi și sânge. Bunicul Popo spunea că viața e o tapițerie care se brodează zi după zi cu fire de toate culorile, unele groase și întunecate, altele subțiri și luminoase, toate sunt bune la ceva. Tâmpeniile pe care le-am făcut sunt prinse în tapițerie, acolo rămân, dar n-o să le port în suflet până la moarte. Ce-a fost, a fost; eu trebuie să privesc înainte. În Chiloé lemnele nu se folosesc pentru ruguri ale disperării. În casa asta de chiparos sufletul se liniștește.

În iunie 2008 am terminat programul școlii din Oregon, unde stătusem treisprezece luni încheiate. Peste câteva zile aveam să ies pe poarta cea mare și-avea să-mi fie dor doar de

vigonii și de Steve, consilierul preferat al elevilor. Eram și eu vag amoroasă de el, la fel ca toate fetele, dar nu recunoșteam asta din orgoliu. Unele se strecuraseră noaptea pe furiș în camera lui și fuseseră date afară amabil; Steve era un geniu al refuzului. În sfârșit, liberă! Aveam să revin în lumea oamenilor normali, puteam să mă satur de filme, muzică și cărți interzise, puteam să-mi deschid cont pe Facebook, după care tânjiserăm cu toții în Oregon. M-am jurat că n-am să mai pun piciorul în acest stat câte zile oi avea.

M-am gândit la Sarah și la Debbie pentru prima dată după toate lunile alea. Dacă or fi avut norocul să termine liceul, dacă or fi găsit de lucru, căci era puțin probabil să meargă la facultate, nu le ducea mintea. Debbie fusese mereu foarte slabă la carte, iar Sarah avea prea multe probleme; dacă nu se vindecase de bulimie, precis era la cimitir.

Într-o dimineață, Angie m-a luat la o plimbare printre pini, fapt cam suspect, că nu era stilul ei, și mi-a comunicat că era mulțumită de progresele făcute, că era meritul meu, ei doar mă ajutaseră, că acum puteam să merg la universitate, cu toate că mai aveam oarece lacune. „Oceane, nu lacune”, am întrerupt-o eu. A trecut peste impertinență cu zâmbetul pe buze, reamintindu-mi că misiunea ei nu era să predea cunoștințe, asta putea să o facă orice școală, ci ceva mult mai delicat, anume să le inculce tinerilor instrumentele emoționale prin care să-și poată dobândi potențialul maxim.

— Te-ai maturizat, Maya, asta e important.

— Ai dreptate, Angie. La șaisprezece ani planul meu de viață era să mă mărit cu un moș milionar, să-l otrăvesc și să-i moștenesc averea, dar acum îmi doresc să cresc vigonii și să le vând.

Nu i s-a părut amuzant. Mi-a propus, pe ocolite, să rămân acolo peste vară ca instructor sportiv și asistent artistic; pe urmă puteam să mă duc direct la *college*, în septembrie. M-a informat că tata divorța de Susan (asta o știam deja) și că zbura acum în Orientul Mijlociu.

— Situația ta e complicată, Maya, ai nevoie de stabilitate în etapa asta de tranziție. Aci ai fost protejată, dar la Berkeley ai să fii în bătaia vântului. Nu e indicat să te întorci în vechiul mediu.

— Am să stau cu bunică-mea.

— Bunicuța ta nu mai e la anii la care...

— N-o cunoști, Angie, e mai energică decât Madonna! Și nu-i mai spune „bunicuță”, că i se spune Don Corleone, după Nașul. Și m-a crescut cu scatoalce, ce vrei mai mult!

— Nu despre ea e vorba acum. Două-trei luni aici pot fi decisive pentru viitorul tău. Gândește-te înainte să-mi dai un răspuns.

Și-atunci mi-a picat fisa. Taică-meu făcuse o înțelegere cu Angie. Nu fuseserăm niciodată foarte legați, în copilăria mea fusese mai tot timpul plecat, lăsându-i pe bunici să se descurce cu mine. Iar după moartea bunicului, când relația se înrăutățise și mai mult, mă adusese în Oregon și se spălase pe mâini. Iar acum zbura pe o rută la dracu-n praznic, perfect pentru el. De ce m-o mai fi adus pe lume? Ar fi trebuit să fie mai prudent în relația sa cu prințesa din Laponia, doar niciunul nu-și dorea copii și cred că prezervative existau și pe atunci. Toate astea mi-au trecut ca fulgerul prin minte și am ajuns la concluzia că era inutil să încerc o negociere cu el, căci e încăpățânat ca un catâr; trebuia să găsesc altă soluție. Aveam optsprezece ani, legal nu mă putea obliga să rămân aici, de aceea căutase complicitatea lui Angie, a cărei părere avea valoare de diagnostic. Dacă mă revoltam o putea interpreta ca pe o problemă de comportament, iar dacă semna și psihiatrul m-ar fi putut reține pentru încă un program de recuperare. Am acceptat propunerea ei atât de rapid, încât cineva mai puțin sigur pe autoritatea sa ar fi intrat la bănuieli, și m-am apucat imediat să-mi pregătesc evadarea cea amânată.

În cea de-a doua săptămână din iunie, la câteva zile după plimbarea mea cu Angie, un elev a fumat în sala de sport și a

provocat un incendiu. Chiștocul uitat aprinsese o saltea și focul a ajuns la acoperiș înainte să sune alarma. De la înființarea stabilimentului încoace, nu avusese loc ceva atât de dramatic și de distractiv. În timp ce instructorii și grădinarii conectau furtunurile, elevii profitau de situație ca să-și dea frâu liber țipând și fugind de colo-colo, eliberându-și energia acumulată de-a lungul lunilor de introspecție, astfel că atunci când au sosit pompierii și poliția au dat de un tablou halucinant, care confirma părerea generalizată că era vorba de o casă de nebuni. Incendiul se extinsese, amenințând pădurea, pompierii au cerut ajutorul unei avionete. Lucru care a sporit și mai mult euforia elevilor, care țopăiau sub jeturile de spumă chimică, surzi la ordinele autorităților.

Era o dimineață superbă. Înainte ca fumăraia să acopere cerul, atmosfera fusese caldă și limpede, ideală pentru fuga mea. Dar mai întâi trebuia să pun la adăpost vigoniile, de care toată lumea uitase, așa că am mai pierdut o jumătate de ceas: speriate de mirosul de fum, nu se lăsau clintite din loc. Mi-a venit ideea să ud niște tricouri, le-am acoperit capetele și le-am tras pe terenul de tenis, lăsându-le acolo, legate și mascate. După care m-am dus în dormitor, am vârat în rucsac strictul necesar – fotografia bunicului, ceva haine, două batoane energizante și o sticlă cu apă –, mi-am pus încălțările cele mai bune și am tuit-o în pădure. Nu a fost ceva impulsiv, așteptam ocazia asta de o veșnicie, numai că, ocazia venind, plecam fără un plan ca lumea, fără acte, bani sau măcar o hartă, în ideea nebunească de a dispărea câteva zile ca să-i trag o sperietură zdravănă lui tata.

Angie a așteptat patruzeci și opt de ore până să-mi sune familia: era ceva normal ca elevii să mai dispară din când în când; ieșeau pe sosea, luau o ocazie până la prima localitate, treizeci de kilometri mai departe, gustau libertatea și se întorceau singuri, că tot n-aveau unde merge, sau erau aduși de poliție. Escapadele astea erau obișnuite, mai ales la nou-veniți, erau văzute drept o dovadă de sănătate mintală. Doar abulicii și depresivii se resemnau ca oile cu captivitatea. Așa

că, după ce pompierii au dat asigurări că nu murise nimeni în incendiu, absența mea nu a fost un motiv special de îngrijorare, dar a doua zi, când din toată nebunia evenimentului nu mai rămăsese decât cenușa, m-au căutat în localitatea cu pricina și au organizat patrule prin pădure. Dar aveam deja un avantaj de multe ore.

Habar n-am cum m-am orientat fără busolă prin pădurea de pini și cum am ajuns mergând în zigzag la șosea. Chestie de baftă. A fost un maraton care a început dimineața, au trecut orele, s-a înserat, s-a lăsat întunericul. Mă oprisem doar de două ori să beau apă și să ronțai batoanele energizante, udă de transpirație, apoi alergasem mai departe, până n-am mai văzut pe unde calc. M-am ghemuit la rădăcina unui copac, așteptând să treacă noaptea și rugându-mă bunicului Popo să țină urșii departe; regiunea e plină de urși, și sunt îndrăzneți, ajungeau uneori la școală să caute mâncare, nederanjați de prezența oamenilor. Îi priveam de la geam, nimeni nu avea curaj să-i gonească, cum răsturnau lăzile de gunoi. Efemera comunicare cu bunicul se rarefiase în timpul șederii mele acolo. După moartea lui îl vedeam aieva, în pragul unei uși, pe trotuarul de vizavi sau în vitrina unui restaurant. Era inconfundabil, nu e altul ca el, fie negru sau alb, atât de elegant și de prezentabil, cu pipa lui, ochelarii cu rame aurite și pălăria borsalino. Pe urmă mă apucasem de droguri și băutură, trăiam într-un vacarm permanent, mintea mi se încețoșase și nu l-am mai văzut; rareori îl simțeam undeva în spate, privindu-mă fix. Nini pretinde că pentru a percepe spiritele trebuie să stai tăcută într-un loc curat și lipsit de ceasornice. „Cum vrei să-l auzi dacă nu-ți scoți căștile alea din urechi?”

În noaptea aceea, singură în pădure, am perceput din nou frica irațională din nopțile de insomnie ale copilăriei, peste mine au năvălit iar monștrii din căsoiul bunicilor; puteam dormi doar lipită de cineva mai mare și mai puternic decât mine, bunicul sau câinele care detecta bombe. L-am invocat

cu inima bătându-mi gata să-mi sară din piept. Am închis ochii și mi-am astupat urechile ca să nu văd umbrele mișcătoare și să n-aud nimic. Am ațipit un pic, dar m-am trezit repede: o lumină puternică se strecurase printre trunchiurile copacilor. Farurile unei mașini, am ghicit eu, deci eram aproape de un drum. Am sărit în picioare și am alergat într-acolo, țipând de bucurie.

Școala a început de câteva săptămâni; o fac pe învățătoarea, dar fără salariu. Am să-mi plătesc datoria către Manuel printr-o formulă complicată de troc: eu lucrez la școală, iar tanti Blanca, în loc să mă plătească pe mine, îl aprovizionează pe Manuel cu lemne de foc, hârtie de scris, benzină, rachiu „de aur” și alte drăgălășenii, precum filme care nu se prezintă în sat pentru că nu sunt subtitrate în spaniolă sau pentru că sunt „repugnante”. Nu ea le cenzurează, ci un comitet local, pentru care „repugnante” sunt filmele americane cu prea mult sex. Adjectivul nu se aplică filmelor autohtone, în care actorii se tăvălesc despuiți și urlând de plăcere fără ca publicul spectator să fie defel revoltat.

Trocul e un element esențial al economiei acestor insule – se schimbă cartofi pe pește, pâine pe lemne de foc, pui pe iepuri, multe servicii se plătesc cu produse. Doctorul spân care vine cu barca nu e plătit, pentru că aparține de Serviciul Național de Sănătate, dar pacienții îi dau găini sau țesături. Nimeni nu calculează prețul, dar toți cunosc exact valoarea corectă și țin socotelile în cap. Sistemul funcționează elegant, nimeni nu pomenește de datorie, nici a lui, nici a celuilalt. Cine nu s-a născut aici n-are cum stăpâni complexitatea și subtilitatea trocului, dar eu am învățat să recompensez nenumăratele cești de maté și ceai care mi se oferă în sat. La început nu știam cum, pentru că niciodată n-am fost mai săracă decât acum, nici chiar când ajunseseam să cerșesc, dar am constatat cât de recunoscători sunt oamenii dacă stau cu copiii sau o ajut pe *doña* Lucinda să vopsească și să toarcă lâna. *Doña*

Lucinda e atât de bătrână că nici nu se mai știe de care familie aparține, sătenii o îngrijesc pe rând, e străbunica insulei, dar e încă activă, descântă cartofii și vinde lână.

Nu e musai să plătești favoarea sau serviciul direct creditorului, poți face un carambol, așa cum fac Blanca și Manuel pentru munca mea la școală. Uneori carambolul e dublu sau triplu: Liliana Treviño procură glucozamină pentru artrita lui Eduvigis Corrales, care îi tricotează ciorapi de lână lui Manuel Arias, care schimbă exemplare din *National Geographic* pe reviste pentru femei la librăria din Castro și i le dă Liliane Treviño, și toată lumea e mulțumită. Apropo de glucozamină, trebuie spus că Eduvigis o ia în silă, doar ca să n-o jignească pe infirmieră, știut fiind că tratamentul infailibil pentru artrită e să te freci cu urzici și să te lași înțepat de albine. Cu asemenea tratamente drastice, nu-i de mirare că pe aici sănătatea se cam deteriorează. În plus, vântul și frigul fac rău la oase și umezeala pătrunde în articulații; trupul obosește tot aplecându-se după cartofii din pământ și după scoicile din mare, iar sufletul devine melancolic la plecarea copiilor care se duc să muncească departe. Necazurile mai trec cu vin și rachiu, dar vremelnic. Viața nu e ușoară și pentru mulți moartea nu-i decât o ocazie de a te odihni.

De când a început școala zilele mi-au devenit mai interesante. Până acum eram *gringuita*, acum sunt tanti Gringa, că îi învăț pe copii. În Chile adulților li se spune nene și tanti, chiar dacă nu e cazul. Din respect, ar trebui să-i spun lui Manuel „nene Manuel”, dar nu știam chestia asta când am venit, și acum e prea târziu. Încep să prind rădăcini în insula asta, zău dacă mi-aș fi imaginat.

Iarna orele încep pe la ora nouă, în funcție de lumină și ploaie. Mă duc la școală la trap, cu Fákin după mine, care mă lasă la ușă și se întoarce acasă la căldură. Se începe cu arborarea drapelului și intonarea imnului național – *Pur și albastru e cerul tău, Chile, pur e vântul care suflă peste tine* etc. –, după care tanti Blanca ne spune ce avem de făcut în

ziua respectivă. Vineri citește premianții și pedepsiții și ne ridică moralul cu un discurs edificator.

Le predau copiilor bazele limbii engleze, limba viitorului, cum pretinde tanti Blanca, după un manual din 1952 în care avioanele au elice, iar mamele, negreșit blonde, gătesc cocoțate pe tocuri înalte. Îi învață și să folosească computerele, care funcționează impecabil dacă avem curent, și mai sunt și antrenarea de fotbal, deși oricare dintre mucoșii ăștia e mult mai bun decât mine. Echipa masculină, Caleuche, e cuprinsă de un zel olimpic, pentru că am pariat cu *don* Lionel Schnake, când ne-a finanțat încălțările, că vom câștiga campionatul școlar în septembrie, iar dacă pierdem, mă rad în cap, ceea ce ar fi o mare umilință pentru fotbaliștii mei. Cât despre echipa feminină, Pincoya, mai bine să nu vorbim, e sub orice critică.

Băieții din Caleuche n-au vrut să-l primească pe Juanito Corrales, poreclit Piticul, pentru că e prea plăpând, deși fuge ca un iepure și nu se ferește de minge. Își bat joc de el și-l mai și caftesc. Elevul cel mai mare e Pedro Pelanchugay, de mai multe ori repetent; părerea unanimă e că ar trebui să-și câștige pâinea pescuind cu unchii lui în loc să-și irosească bruma de minte învățând cifre și litere care nu-i vor folosi la mare lucru. E un indian huilliche zdravăn, negricios, căpos și răbdător, băiat bun în fond, dar de care nu e bine să te iei, că dacă-și pierde răbdarea e puternic ca un tractor. Tanti Blanca l-a însărcinat să aibă grijă de Juanito. „Da de ce eu?” a mârâit el, uitându-se în pământ. „Pentru că ești cel mai puternic.” Pe urmă l-a chemat pe Juanito și i-a trasat sarcina de a-l ajuta pe Pedro la lecții. „Da’ de ce eu?” a bâiguit copilul. „Pentru că ești cel mai deștept.” Și cu această soluție solomonică a tranșat problema abuzului împotriva unuia și a notelor proaste ale celuilalt, făcându-i să fie și prieteni nedespărțiți.

La prânz ajut la servirea mesei furnizate de Ministerul Învățământului: pui sau pește, cartofi, legume, desert și un pahar cu lapte. Tanti Blanca zice că pentru mulți elevi asta e singura masă din zi, dar nu pe insula noastră; suntem săraci, dar hrana nu ne lipsește. După masă programul meu se

termină, mă duc acasă și lucrez două ore cu Manuel, apoi sunt liberă. Vineri tanti Blanca le dă premianților o hârtiuță galbenă semnată de ea, care le dă dreptul să se scalde în jacuzzi, adică în butia de lemn cu apă caldă a lui nenea Manuel. Acasă le dăm premianților o cană de cacao cu pișcoturi coapte de mine, îi punem să se săpunească bine sub duș și le dăm drumul să se bălăcească în butoi după pofta inimii.

Noaptea aceea din Oregon m-a marcat pe viață. Evadasem și alergasem toată ziua prin pădure fără niciun plan, doar ca să-l supăr pe tata și să scap de terapeuți și de ședințele de grup, eram sătulă de amabilitatea lor dulceagă și de insistența obscenă de a-mi sonda creierul. Eu voiam doar să fiu normală, atât.

Mă trezise lumina farurilor unui vehicul, mă repezisem printre copaci și arbuștii care mă zgâriau spre șoseaua care era la doar cincizeci de metri, dar luminile dispăruseră. Luna lumina banda galbenă de demarcație. Mi-am spus că aveau să treacă și alte mașini, era relativ devreme, și am avut dreptate: curând am auzit zgomot de motor puternic și am văzut în depărtare niște faruri care, apropiindu-se, s-au dovedit a fi ale unui camion de-a dreptul uriaș, cu roți cât mine de înalte și două steaguri fluturând pe sașiu. Am sărit în mijlocul șoselei, făcând semne disperate cu brațele ridicate. Șoferul, luat prin surprindere, a frânat brusc, dar a trebuit să sar iute într-o parte pentru că masa enormă a vehiculului a continuat să ruleze vreo douăzeci de metri până să se oprească de tot. Am fugit la camion. Șoferul a scos capul pe geam și m-a cercetat la lumina unei lanterne, întrebându-se probabil dacă nu eram momeala unei bande de răufăcători, n-ar fi fost ceva nou în viața unui șofer. Constatând că nu era nimeni prin preajmă și văzându-mi capul de Meduză cu șuvițe în culorile tuturor sortimentelor de înghețată, s-a liniștit. O fi zis că eram o biată drogată toantă și inofensivă. Mi-a făcut semn, a deblocat portiera din dreapta și m-am cățărat în cabină.

Văzut de aproape, omul era la fel de copleșitor precum camionul, înalt și masiv, cu brațe de halterofil, într-un tricou fără mâneci și o coadă de cal prăpădită sub șapca de baseball, o caricatură de mascul fioros, dar nu mai aveam cum da înapoi. În contrast cu aspectul amenințător, de oglinda retrovizoare era agățat un botoșel de bebeluș și erau prinse două iconițe. „Merg la Las Vegas”, m-a informat tipul. I-am spus că destinația mea era California, dar era bine și la Las Vegas, că în California nu mă aștepta nimeni. Asta a fost cea de-a doua greșală a mea; prima a fost că mă urcasem.

Ora care a urmat s-a scurs în monologul neîntrerupt al șoferului, care emana energie ca și cum ar fi fost electrizat cu amfetamină. Intra în legătură cu ceilalți camionagii și făcea schimb de bancuri și comentarii despre vreme, starea asfaltului și a vehiculelor, baseball și restaurantele de pe autostradă, în timp ce la radio predicatori evanghelici răcneau din toți bojocii despre a doua venire a lui Christos. Fuma întruna, asuda, se scărpinga, bea apă. Aerul din cabină era irespirabil. M-a tratat cu cartofi prăjiți și cu o doză de Coca-Cola, dar n-a fost curios să afle cum mă cheamă și ce căutam noaptea pe un drum pustiu. În schimb, mi-a povestit despre el: se numea Roy Fedgewick, era din Tennessee, îl găsisese pe Isus. Vorbea fără oprire, cita versete din Biblie, în timp ce eu mă trăseseam cât mai departe de țigara sa și-mi lipisem capul de geam, încercând în van să mă relaxez; aveam picioarele înțepenite și mă mânca pielea după alergătura de ieri.

După vreo optzeci de kilometri, Fedgewick a luat-o pe un drum secundar și a oprit în fața unui motel. O firmă luminoasă albastră, cu câteva litere stinse. Nicio mișcare, un șir de camere, un automat pentru sucuri, un telefon public, un camion și două mașini care păreau că stăteau acolo dintotdeauna.

— Conduc de la șase dimineața. O să dormim aici. Dă-te jos.

— Prefer să dorm în cabină, dacă nu vă supărați, am spus eu, știind că nu aveam bani ca să plătesc o cameră.

Omul a scos de undeva de sus o sticlă de whisky și un pistol semiautomat, și-a luat rucsacul, a coborât, a ocolit, mi-a deschis portiera și mi-a poruncit să cobor.

— Amândoi știm de ce ne aflăm aici, putorișco! Sau credeai că drumul e gratis?

L-am ascultat instinctiv, deși la cursul de autoapărare din Berkeley High ne învățaseră că în situații din astea cel mai bine e să te trântești pe jos și să urli ca din gură de șarpe, cu agresorul nu se colaborează. Am constatat că tipul șchiopăta și era mai scund și mai gras decât mi se păruse în cabină; aș fi putut scăpa cu fuga, dar mi-era frică de pistol. Fedgewick mi-a ghicit intențiile, m-a luat zdravăn de un braț și am mers până la ghișeul recepției, apărat de un geam gros și zăbreliț; a strecurat niște bancnote, a primit cheia și a comandat un bax de șase beri și o pizza. N-am reușit să-l zăresc pe recepționar ca să-i fac un semn, eram acoperită de trupul mătăhălos al camionagiului.

Cu gheara lui puternică înfiptă în braț, am ajuns la ușa cu numărul 32 și am pătruns într-o cameră cu miros de umezeală și dezinfectant, cu un pat dublu, tapet dungat pe pereți, televizor, plită electrică și un aparat de aer condiționat care bloca singura fereastră. Fedgewick mi-a poruncit să stau în baie până vine comanda. Baia consta într-un duș cu robinete ruginite, o chiuvetă, un closet dubios și două prosoape uzate; ușa nu se încuia și aerisirea se făcea printr-o fantă de ventilație din tavan. M-am uitat în jur speriată și am realizat că niciodată nu fusesem mai neajutorată. Aventurile mele precedente fuseseră o glumă în comparație cu asta, avuseseră loc pe un teren cunoscut, cu amicele mele și Rick Laredo ținându-ne spatele; cu certitudinea că în caz de ceva puteam să mă ascund după fustele bunică-mii.

Camionagiul a luat comanda, a schimbat două vorbe cu băiatul, a încuiat ușa și m-a chemat să mănânc până nu se răcește pizza. Nu puteam înghiți nimic. N-a insistat. A căutat ceva prin buzunare, s-a dus la toaletă fără să închidă ușa și a revenit cu prohabul descheiat și un pahar de plastic cu un

deget de whisky. „Ești nervoasă? Bea asta, o să te simți mai bine”, mi-a întins el paharul. Am dat din cap că nu, incapabilă să scot o vorbă, dar m-a luat de ceafa și mi l-a apropiat de gură. „Bea, cățea nenorocită, sau ți-l torn pe gât.” Am băut, înecându-mă, tușind și lăcrimând; de mai bine de un an nu mai pusesem picătură de alcool pe limbă, îi uitasem arsura.

Răpitorul meu s-a trântit pe pat să vadă o comedie la televizor, a băut trei beri și a dat gata trei sferturi din pizza, râzând și râgâind, uitând parcă de mine, care așteptam într-un colț, în picioare, amețită. Camera se învârtea, obiectele își schimbau forma, omul cel mătăhălos se confunda cu imaginile de pe ecran. Mi se înmuiau genunchii, a trebuit să mă las pe dușumea, dorindu-mi doar să închid ochii și să nu mai știu nimic. Nu eram în stare să gândesc, dar realizez că mă drogase, că pusese ceva în pahar. Omul s-a plictisit de comedie, a stins televizorul și a venit să vadă în ce stare sunt. Cu degetele lui groase mi-a ridicat capul, care mi-era greu ca de piatră, gâtul n-avea putere să-l susțină. I-am simțit răsuflarea puturoasă. Apoi s-a așezat pe marginea patului, a făcut pe noptieră o linie de cocaină cu o carte de credit și a aspirat adânc și cu plăcere pulberea albă. S-a întors spre mine și mi-a spus să mă dezbrac, în timp ce se freca între picioare cu țeava pistolului. Incapabilă să mă mișc, m-a ridicat el și mi-a tras cu brutalitate hainele de pe mine. Am dat să mă zbat, dar corpul nu mă asculta, am vrut să țip, dar nu aveam glas. M-am cufundat într-o mlaștină, nu aveam aer, mă înăbușeam, muream.

În orele care au urmat am fost pe jumătate inconștientă și nu am realizat chiar toate ororile, dar la un moment dat parcă am revenit de departe și am observat scena din camera sordidă de motel ca pe un film alb-negru: o siluetă feminină lungă, slabă și inertă crucificată pe pat, minotaurul grohăind obscenități și asaltându-mă în mod repetat, petele întunecate de pe cearșaf, cureaua, pistolul, sticla. De undeva de sus l-am văzut pe Fedgewick prăbușindu-se cu fața în jos, epuizat,

satisfăcut, salivând și începând imediat să sforăie. Am făcut un efort supra-omenesc să mă trezesc, am simțit durerea, dar nu puteam deschide ochii și nici gândi. Să mă scol, să cer ajutor, să fug – cuvinte lipsite de sens, baloane de săpun care se spărgeau fără zgomot în creierul meu călțos. Am căzut la loc într-o beznă milostivă.

M-am trezit la trei fără zece, atât arăta deșteptătorul de pe noptieră, cu gura uscată, buzele crăpate și chinuită de o sete groaznică. Am dat să mă ridic și am constatat că eram imobilizată, Fedgewick îmi legase încheietura mâinii stângi de pat cu niște cătușe. Aveam mâna umflată și brațul țeapăn – același braț pe care mi-l rupsesem în accidentul de bicicletă. Panica a împrăștiat urmele drogului. M-am mișcat cu grijă, încercând să mă orientez. Singura geană de lumină venea dinspre firma albastră a motelului, strecurată printre perdelele jegoase, și de la limbile deșteptătorului. Telefonul! Era chiar lângă ceas.

Cu mâna liberă am tras cearșaful și mi-am șters umezeala vâscoasă de pe pântec și coapse, apoi m-am răsucit spre stânga și am reușit să mă las pe dușumea. Presiunea cătușelor m-a făcut să gem, arcurile patului au scârțâit ca un tren care frânează, în genunchi pe covorul aspru, cu brațul răsucit într-o poziție nefirească, am așteptat îngrozită o reacție din partea celui care mă ținea prizonieră, dar peste bătăile asurzitoare ale propriei mele inimi i-am auzit sforăiturile. Am mai așteptat cinci minute ca să fiu sigură, și am luat telefonul. M-am tras cât mai departe și am format 911 ca să cer ajutor, cu glasul înăbușit de pătură. Dar nu exista linie exterioară, telefonul suna doar la recepție; ca să comunic cu exteriorul trebuia să folosești telefonul public de la intrare sau mobilul, iar cel al camionagiului era departe. Am format numărul recepției, a sunat de unsprezece ori până a răspuns un glas bărbătesc cu accent indian. „Am fost sechestrată, vă rog, ajutați-mă, ajutați-mă...” am șoptit, dar a închis imediat. Am încercat iar, cu același rezultat. Disperată, mi-am înăbușit plânsul în perna slinoasă.

A mai trecut o jumătate de oră până să-mi amintesc de pistol, pe care Fedgewick îl folosisese pe post de jucărie perversă, metal rece în gură, în vagin, gust de sânge. Trebuia să-l găsesc, era singura mea speranță. Ca să mă urc în pat cu mâna încătușată a trebuit să mă contorsionez ca la circ, dar salteaua s-a mișcat sub greutatea mea. Camionagiul a scos niște mugete de taur, s-a întors pe spate și și-a lăsat mâna grea pe soldul meu, paralizându-mă, însă foarte curând a reînceput să sforăie. Ceasul arăta trei și douăzeci și cinci, timpul se târa, mai erau ore până să se lumineze de ziuă. Erau ultimele clipe, nu m-ar fi lăsat în viață, puteam să-l identific și să-i descriu camionul, dacă n-o făcuse încă era pentru că avea de gând să abuzeze de mine mai departe. Dar gândul că soarta îmi era pecetluită, că aveam să fiu ucisă și că nimeni nu-mi va găsi rămășițele prin pădurile astea mi-a insuflat un curaj neașteptat. N-aveam nimic de pierdut.

I-am dat mâna la o parte și m-am întors spre el. Duhoarea lui m-a izbit din plin: miros de fiară, sudoare, alcool, spermă, pizza râncedă. I-am distins profilul bestial, toracele enorm, mușchii umflați ai antebrațului, sexul păros, piciorul gros ca un trunchi de copac, m-am luptat cu voma care-mi urca din stomac. Cu mâna liberă am pipăit sub pernă să caut pistolul. L-am găsit imediat, era la îndemână, însă strivit sub căpățâna lui Fedgewick, care pesemne se încrezuse prea mult în forța sa și în resemnarea mea de victimă pentru a-l fi lăsat acolo. Am respirat adânc, am închis ochii, am apucat țeava cu două degete și am tras, milimetru cu milimetru, încercând să nu mișc perna. Am reușit să scot pistolul, care era mai greu decât mă așteptasem, mi l-am lipit de piept, epuizată de efort și frică. Singura armă pe care o văzusem era cea a lui Rick Laredo, pe care n-o atinsesem niciodată; dar știam să o folosesc, văzusem la cinema.

L-am îndreptat spre capul lui Fedgewick, era viața lui sau a mea. Abia puteam să țin pistolul într-o singură mână, tremuram toată, stând răsucită și slăbită de drog, dar aveam

să trag de aproape și nu puteam da greș. Am pus degetul pe trăgaci și am ezitat, asurzită de bătăile pe care le auzeam în tâmpile. Am calculat cu toată luciditatea de care eram în stare că altă șansă de a scăpa de bestia asta nu voi mai avea. M-am silit să mișc arătătorul, am perceput rezistența ușoară a trăgaciului, am ezitat din nou, anticipând împușcătura, reculul, explozia de oase, sânge și bucăți de creier. Acum, trebuie s-o fac acum, mi-am șoptit, dar tot n-am fost în stare. Mi-am șters sudoarea care-mi șiroia pe obraz și-mi încețoșa privirea, am țintit iar. Și iar. Fără să pot trage. M-am uitat la ceas, era trei și jumătate. Am lăsat pistolul pe pernă, lângă urechea călăului meu adormit. M-am întors cu spatele, goală, amorțită, plângând de frustrare pentru scrupulele avute și de ușurare pentru că scăpasem de oroarea ireversibilă de a ucide.

De dimineață, Roy Fedgewick s-a trezit râgâind și întinzându-se, fără urmă de mahmureală, vorbăreț și binedispus. A zărit pistolul pe pernă, l-a luat, și l-a dus la tâmplă și a apăsat pe trăgaci. „Bum! Doar nu credeai că e încărcat, nu?” a râs el. S-a ridicat așa cum era, gol, și-a cântărit cu ambele mâini erecția matinală, a stat un pic pe gânduri, dar s-a răzgândit. A pus arma în sac, a scos o cheiță și mi-a desfăcut cătușele. „Vezi cum mi-au folosit cătușele astea, femeile se dau în vânt după ele. Cum te simți?” m-a mângâiat pe păr cu un gest patern. Nu-mi venea să cred că eram încă în viață. Dormisem două ore ca anesteziată, fără vise. Mi-am frecat încheietura și mâna ca să restabilesc circulația.

„Mergem să luăm micul dejun, e masa cea mai importantă a zilei. Cu burta plină pot să conduc douăzeci de ore”, m-a anunțat de pe closet și cu țigara între buze. Pe urmă l-am auzit făcând duș și spălându-se pe dinți, apoi a venit în cameră, s-a îmbrăcat fredonând și s-a întins pe pat încălțat cu cizmele de cowboy din imitație de piele de crocodil ca să se uite la televizor. Mi-am pus în mișcare oasele înțepenite cu o încetineală de babă, am ajuns la baie și am închis ușa. Dușul

fierbinte a fost ca un balsam. Mi-am spălat părul cu șamponul ordinar al motelului, mi-am frecat corpul cu furie, ca să șterg cu săpun scârba nopții. Aveam vânătăi și zgârieturi pe picioare, pe piept și pe talie, încheietura și mâna dreaptă îmi erau umflate. Aveam o durere ca de arsură în vagin și anus, un firicel de sânge mi se prelingea printre picioare; am făcut un tampon din hârtie igienică, mi-am pus chiloții și m-am îmbrăcat. Camionagiul a înghițit două pastile cu o jumătate de bere, ultima rămasă, apoi mi-a întins-o împreună cu două pastile: „Aspirine, ia-le, fac bine la mahmureală. Azi vom fi la Las Vegas. E mai bine să mergi cu mine, ți-ai plătit drumul, fato”. Și-a înhățat sacul, a verificat să nu fi uitat nimic și a ieșit. L-am urmat la camion, stoarsă de puteri. Cerul se lumina.

Nu după mult timp am oprit la un restaurant pentru cei în tranzit, unde trăseseră alte camioane și un tir. Înăuntru, aroma de cafea și costiță mi-a trezit foamea, de mai bine de douăzeci de ore nu mâncasem decât cele două batoane energizante și o mână de cartofi prăjiți. Tipul a intrat în local bonom, făcând glume cu ceilalți, care se vede treaba că-l cunoșteau, pupând chelnerița și salutându-i într-o spaniolă de baltă pe cei doi guatemalezi de la bucătărie. A comandat suc de portocale, ouă, cârnați, clătite, pâine prăjită și cafea pentru amândoi, în timp ce eu cuprindeam dintr-o privire linoleumul de pe jos, ventilatoarele din tavan, mormanele de dulciuri de sub clopotul de sticlă de pe tejghea. Ni s-a adus mâncarea, Fedgewick m-a luat de mâini, și-a aplecat capul cu un gest teatral, a închis ochii și a rostit: „Îți mulțumim, Doamne, pentru masa hrănitoare și pentru ziua asta frumoasă. Binecuvântează-ne, Doamne, și apără-ne mai departe pe drum. Amin”. M-am uitat fără pic de speranță la bărbații care mâncau zgomotos la celelalte mese, la femeia oxigenată și obosită care servea cafea, la indienii milenari care prăjeau ouă și bacon în bucătărie. N-aveam la cine apela. Și ce să le fi spus? Că ieșisem la ia-mă nene și șoferul mă taxase la motel, că eram o cretină și-mi meritam soarta? Am lăsat și eu

capul în jos precum camionagiul și m-am rugat în gând: „Nu mă lăsa, bunicule, ai grijă de mine”. După care am devorat micul dejun până la ultima fărâmiță.

Prin poziționarea pe hartă atât de departe de Statele Unite și atât de aproape de nimic, Chile a rămas în afara rutelor obișnuite ale traficului de droguri, însă acestea au pătruns și aici, ca în toată lumea. Vezi și aici tineri care plutesc cu capul în nori; am văzut unul chiar pe bacul cu care traversasem canalul Chacao în drum spre Chiloé, un disperat deja vedea lucruri și auzea voci, vorbea singur și gesticula întruna. Marijuana e pe toate drumurile, e mai banală și mai ieftină decât țigările, o iei la orice colț de stradă; pasta de cocaină și crackul circulă printre cei mai săraci, care mai inhalează și benzină, „aurolac”, lipici și alte otrăvuri; pentru doritorii de varietate există halucinogene de diferite feluri, cocaină, heroină și derivatele lor, amfetamine, plus un meniu complet de produse farmaceutice de pe piața neagră, dar pe insulița noastră opțiunile sunt limitate: alcool la discreție, marijuana și pastă de cocaină pentru tineri. „Atenție mărită la copii, *gringuita*, fără droguri în școală”, m-a atenționat Blanca Schnake, și s-a apucat să-mi explice cum să detectez simptomele. Habar n-are că sunt o expertă.

În recreație, în timp ce eram cu ochii pe elevi, mi-a mai spus că Azucena Corrales nu venise la ore și că se teme să nu abandoneze la fel ca frații ei mai mari: niciunul nu a terminat școala. Pe mama lui Juanito nu o cunoaște, plecase înainte de venirea ei pe insulă, dar știe că era o elevă strălucită, rămăsese însărcinată la cincisprezece ani, născuse și-apoi plecase. Trăiește la Quellon, în sudul Insulei Mari, unde erau cele mai multe crescătorii de somon înainte de apariția virusului care a ucis peștii. În epoca de glorie a somonului, Quellon era un fel de Vest Îndepărtat, tărâm pentru aventurieri și bărbați care făceau legea, pentru femei ușoare cu spirit întreprinzător, în stare să câștige într-o săptămână cât un muncitor într-un an. Cele mai căutate erau

columbiencele, pe care presa le numea lucrătoare sexuale, iar clienții recunoscători negrese cu fundul mare.

— Azucena era elevă bună, ca și soră-sa, dar la un moment dat a devenit posacă și a început să evite oamenii. Nu știu ce-o fi cu ea.

— Nici să ne facă menajul n-a mai venit. Ultima oară am văzut-o în noaptea cu furtuna, când a venit să-l cheme pe Manuel la Carmelo Corrales, căruia îi era rău.

— Știu, mi-a spus Manuel, omul făcuse o criză de hipoglicemie, ceva frecvent la diabeticii alcoolici; dar că i-a dat miere a fost o decizie riscantă, putea să-i fie fatal. Îți dai seama ce răspundere și-a asumat!

— Oricum era pe jumătate mort, tanti Blanca. Iar Manuel are un sânge-rece de admirat. Ai văzut că nu se grăbește și nu se supără niciodată?

— Asta din cauza bășicii din creier, m-a informat Blanca.

Și așa am aflat – abia acum! – că în urmă cu zece ani lui Manuel i s-a descoperit un anevrism, care poate plesni oricând. Blanca pretinde că Manuel a venit în Chiloé ca să-și trăiască zilele în acest peisaj superb în liniște și pace, făcând ce-i place, adică să scrie și să studieze.

— Anevrișmul echivalează cu o condamnare la moarte, asta l-a făcut să fie detașat, dar nu indiferent. Manuel profită cât mai bine de timpul rămas, trăiește în prezent, fiecare oră, și e mult mai împăcat cu ideea morții decât mine, care port și eu în mine o bombă cu ceas. Alții meditează cu anii într-o mănăstire și tot nu ating starea asta de pace interioară ca Manuel.

— Văd că și tu îl consideri un fel de Siddhartha.

— Cine?

— Nimeni...

Mă gândesc că Manuel n-a trăit niciodată o mare iubire, ca bunicii mei, de aceea se mulțumește cu viața lui de lup singuratic. Bășica din creier îi slujește drept scuză pentru a se feri de dragoste. Oare n-are ochi s-o vadă pe Blanca? Isuse,

cum ar zice Eduvigis, am impresia că vreau să-l combin cu Blanca! Romantismul ăsta îmi vine de la romanele sentimentale pe care le citesc mai nou. Dar întrebarea este de ce a acceptat Manuel să primească în casă o necunoscută ca mine, venită din altă lume, cu obiceiuri suspecte și, în plus, fugară; și cum se face că prietenia sa cu bunică-mea, pe care n-a mai văzut-o de decenii, a cântărit mai mult în balanță decât propria sa liniște.

— Manuel era îngrijorat în legătură cu venirea ta, mi-a spus Blanca atunci când am întrebat-o. Credea c-ai să-i dai viața peste cap, dar n-a putut să o refuze pe bunica ta, pentru că și lui, când a fost exilat în 1975, cineva i-a dat găzduire.

— Tatăl tău.

— Exact. Pe atunci era riscant să-i ajuți pe cei urmăriți de dictatură: tata a fost prevenit, a pierdut prieteni și chiar rude, până și frații mei erau supărați pe el. Lionel Schnake adăpostind un comunist! Dar el spunea că, dacă în țara asta nu îți poți ajuta aproapele, mai bine să te duci unde vezi cu ochii. Tata se crede invulnerabil, era convins că militarii n-or să se atingă de el. Și uite că în cazul de față aroganța de clasă i-a folosit ca să facă bine.

— Iar acum Manuel îl răsplătește pe *don* Lionel ajutându-mă pe mine. Legea locală a reciprocității în carambol.

— Exact.

— Temerile sale în ce mă privește erau justificate, tanti Blanca. Am dat buzna ca un taur gata să spargă tot...

— Dar i-a prins foarte bine, îl văd schimbat, mai dezinvolt.

— Dezinvolt? E mai crispat și mai strâns în el ca un nod marinăresc. Cred că e deprimat.

— Asta îi e firea, *gringuita*, niciodată nu s-a dat în stambă.

Din tonul și privirea pierdută a Blancăi mi-am dat seama cât îl iubește. Mi-a povestit cum se cunoscuseră. Manuel avea treizeci și nouă de ani când ajunsese în casa lui *don* Lionel Schnake. Era traumatizat după un an de închisoare, fusese exilat, își pierduse familia, prietenii, munca, totul. Pentru ea, însă, era perioada cea mai frumoasă a vieții: tocmai fusese

aleasă regina frumuseții și făcea pregătiri pentru nuntă. Un contrast teribil. Blanca nu știa mai nimic despre musafirul tatălui ei, dar era atrasă de aerul său tragic și melancolic; prin comparație, ceilalți bărbați, inclusiv logodnicul, i se păreau lipsiți de substanță. În ultima noapte dinainte de plecarea în Australia, în timp ce ai ei sărbătoreau recăpătarea proprietății din Osorno, s-a dus la el în cameră să-i dăruiască puțină plăcere, o amintire pe care s-o ia cu el în exil. Mai făcuse ea amor cu logodnicul, un inginer de succes, dintr-o familie înstărită, adept al guvernului militat, catolic, opusul lui Manuel și potrivit pentru o fată ca ea, dar experiența trăită cu Manuel a fost ceva cu totul diferit. Zorile i-au găsit îmbrățișați și triști ca doi orfani.

— Darul el mi l-a dat. Manuel m-a schimbat, mi-a dat altă perspectivă asupra lumii. Nu mi-a spus prin ce trecuse la închisoare, despre asta nu vorbește, dar i-am simțit suferința. Nu mult după aceea am rupt logodna și am plecat în călătorie.

Timp de douăzeci de ani a avut vești despre el, căci Manuel i-a scris mereu lui *don* Lionel; astfel, a aflat de divorțurile sale, de șederea în Australia, apoi în Spania, de întoarcerea în Chile, în 1998. Pe atunci era măritată și avea două fete adolescente.

— Căsnicia mea dădea rateuri, bărbatul meu era un muieratic cronic, crescut ca să fie servit de femei. Cred că ți-ai dat seama ce țară machistă e asta, Maya. M-a părăsit când m-am îmbolnăvit de cancer – nu suporta ideea să se culce cu o femeie fără sâni.

— Și ce-a fost între tine și Manuel?

— Nimic. Ne-am reîntâlnit în Chiloé, ambii destul de bătuți de soartă.

— Dar tu-l iubești, nu-i așa?

— Nu e așa de simplu...

— Trebuie să-i spui, am întrerupt-o. Dacă aștepti să ia el inițiativa o să cam treacă timpul.

— Cancerul mi se poate întoarce în orice moment, Maya. Niciun bărbat nu se încurcă cu o femeie cu o problemă ca

asta.

— Și tot în orice moment îi poate plesni anevrismul, Blanca. Nu e timp de pierdut.

— Te rog să nu-ți bagi nasul! Doar o *gringă* codoașă ne mai lipsește, s-a alarmat ea.

Dar tare mă tem că dacă nu-mi bag nasul vor muri de bătrânețe, singuri. Acasă l-am găsit pe Manuel în fotoliu în fața ferestrei, redactând niște pagini, cu o cană de ceai alături, cu Motanul Bleg la picioare și Motanul Literat făcut covrig pe manuscris. Casa mirosea a zahăr, Eduvigis făcuse gem din ultimele caise ale sezonului. Borcanele de diferite mărimi se răceau pentru iarnă, când belșugul se termină și pământul doarme, vorba ei. Manuel m-a auzit intrând și mi-a făcut cu mâna, fără să-și ridice nasul din pagină. Vai, bunicule, n-aș putea suporta să i se întâmple ceva rău, te rog să ai grijă să nu-mi moară și el! L-am îmbrățișat pe la spate, destul de tristă. Din noaptea aceea când m-am vârat în patul lui nu mai mi-e frică de el; acum îl apuc de mână, îl pup, îi șterpelesc din farfurie – detestă treaba asta –, îmi las capul pe genunchii lui când citim, îl rog să mă scarpine pe spinare, iar el se execută, îngrozit. Nu mă mai ceartă când îi mai folosesc o haină sau computerul, nici când îi corectez cartea – adevărul e că scriu mai bine decât el. Mi-am vârat nasul în părul lui aspru și mi-a simțit lacrimile.

— Ce se întâmplă? a întrebat el, mirat.

— Se întâmplă că te iubesc.

— Nu mă pupa, duduie, fii mai respectuoasă cu un om bătrân, a mormăit.

După copiosul mic dejun cu Roy Fedgewick, am mers toată ziua în camionul care bubuia de muzică country, de predicatorii evanghelici de la radio și de monologul interminabil al camionagiului, din care n-auzeam mai nimic, căci dormitam după efectele drogului și ale nopții sinistre. Au fost vreo două-trei ocazii în care aș fi putut fugi – el nici n-ar fi încercat să mă rețină, că-și pierduse orice interes pentru mine

–, dar n-am fost în stare, nu aveam forță și nu aveam mintea limpede. Ne-am oprit la o benzinărie; în timp ce el își lua țigări, m-am dus la toaletă. Urinam cu durere și tot mai sângeram puțin. Mi-a trecut prin cap să stau acolo și să-l las să plece, dar eram prea obosită și mi-era frică să nu dau peste alt ticălos. Așa că m-am întors pleoștită la camion, m-am ghemuit în colțul meu și am închis ochii. Am ajuns la Las Vegas pe înserat, mă simțeam mai bine.

Fedgewick m-a lăsat pe bulevard – pe Strip –, inima Las Vegasului, cu un bacșiș de zece dolari, asta pentru că-i aduceam aminte de fiică-sa, drept dovadă mi-a arătat poza unei fetițe blonde de vreo cinci ani pe mobil. M-a mângâiat pe cap și s-a despărțit de mine cu un „Dumnezeu să te binecuvânteze, drăguță”. Mi-am dat seama că nu se temea de nimic și avea conștiința curată; nu fusesem decât încă unul din multele episoade similare pentru care era pregătit cu pistol, cătușe, droguri și alcool; peste zece minute avea să mă dea uitării. Pe parcursul monologului interminabil îmi dăduse de înțeles că erau zeci de adolescenți, fete și băieți, fugiți de acasă, care se ofereau camionagiilor pe șosele; o întreață cultură a prostituției infantile. Un singur lucru bun pot spune în avantajul său: a luat precauții să nu mă îmbolnăvesc cumva. Vreau să uit amănuntele acelei nopți la motel, dar știu că dimineața am văzut prezervative folosite pe dușumea. Am avut noroc, m-a violat cu prezervativ.

La ceasul acela aerul se răcorise la Las Vegas, însă asfaltul mai păstra căldura uscată de peste zi. M-am așezat pe o bancă, încă înțepenită, privind uluită noianul de lumini al acestui oraș ireal, răsărit ca prin minune în plin deșert. Străzile erau animate ca într-un festival perpetuu, era un trafic intens de mașini, autobuze, limuzine, se auzea muzică, era plin de lume: bătrâni în pantaloni scurți și cămăși hawaiiene, femei coapte cu pălării texane pe cap, jeanși cu strasuri și bronzate la solar, turiști obișnuiți și sărăntoci, puzderie de obezi. Nu renunțasem la ideea de a-mi pedepsi tatăl, căruia-i puneam în cârcă toate necazurile de care

avusesem parte, dar voiam s-o sun pe bunica Nini. Numai că în era telefoanelor mobile era aproape imposibil să găsești un telefon public. Iar la singurul care funcționa, operatoarea n-a putut sau n-a vrut să sune cu taxă inversă.

Am schimbat hârtia de zece dolari în monede la un hotel-cazino, unul dintre numeroasele și uriașele construcții de lux cu palmieri transplantați din Caraibe, erupții vulcanice, artificii, cascade multicolore și plaje fără mare. Etalarea de fast și vulgaritate se concentrează de-a lungul câtorva cvartale, unde se află de asemenea și bordeluri, baruri, tripouri, saloane de masaj, cinematografe XXX. La o margine a bulevardului te poți căsători în șapte minute într-o capelă cu inimi clipitoare, în extremitatea opusă poți divorța în același interval de timp. Așa aveam să-i descriu mai târziu bunică-mii Las Vegasul, deși descrierea era incompletă, acolo există și comunități de bogătași cu viloaie bine păzite, cartiere ale clasei de mijloc, cu mame care-și plimbă copiii în cărucioare, mahalale de cerșetori și borfași, există școli, biserici, muzee și parcuri – le-am zărit de departe, căci viața mea acolo se petrecea pe timp de noapte. Am sunat la casa care fusese a lui tata și a lui Susan și unde acum Nini a mea locuia singură. Nu știam dacă Angie o anunțase că fugisem, deși trecuseră de-acum două zile pline. Telefonul a sunat de patru ori și a intrat robotul; mi-am adus aminte că era joi, când bunică-mea face voluntariat la Hospice, plătindu-și astfel datoria pentru ajutorul dat în timpul agoniei bunicului Popo. Am închis; n-aveam să găsesc pe nimeni până a doua zi dimineața.

Mâncasem foarte devreme, la prânz refuzasem să iau masa cu Fedgewick, acum aveam un gol în stomac, dar am decis să-mi păstrez bănuții pentru telefon. Am pornit-o în direcția opusă luminilor cazinourilor, depărtându-mă de mulțime, de reclamele luminoase, de vuietul de cascadă al traficului. Orașul halucinant a dispărut, făcând loc celuilalt, tăcut și întunecat. Mergând fără țintă, am ajuns pe o stradă adormită,

m-am lăsat pe o bancă acoperită dintr-un refugiu de autobuz, mi-am pus capul pe rucsac să mă odihnesc. Epuizată, am adormit.

În scurt timp am fost trezită de un necunoscut care îmi atingea umărul. „Pot să te conduc acasă, frumoasă adormită?” a zis omul pe un ton de dresor de cai. Era scund, slab, cu spatele încovoiat, mutră de iepure, păr gălbui și unsuros. „Acasă?” am repetat buimacă. Mi-a întins mâna zâmbind și s-a prezentat: Brandon Leeman.

La acea primă întâlnire Brandon Leeman era îmbrăcat în kaki de sus până jos, purta o cămașă și pantaloni cu multe buzunare și pantofi cu talpă de cauciuc. Avea un aer liniștitor de paznic de parc. Mânele lungi îi acopereau tatuajele cu motive de arte marțiale și urmele de ac, dar astea aveam să le aflăm mai târziu. Leeman fusese închis de două ori și era căutat de poliția din mai multe state, dar la Las Vegas se simțea în siguranță și se stabilise pentru o vreme acolo. Era hoț, traficant și heroinoman, ca atâția alții din oraș. Umbla înarmat din obișnuință și din precauție, nu pentru că ar fi fost violent din fire, iar în caz de ceva avea două gorile, pe Joe Martin din Kansas și pe Chinezu', un filipinez ciupit de vărsat pe care-l cunoscuse ia pârnaie. Avea treizeci și opt de ani, dar părea de cincizeci. Venea de la saună, una din rarele plăceri pe care și le permitea, nu din austeritate, ci pentru că devenise total indiferent față de orice, în afară de doamna sa albă, zăpada sa, regina sa, „zahărul lui brun”. Tocmai se injectase și era proaspăt și vioi pentru rondul de noapte.

Din mașină, o camionetă cu aspect funebru, Leeman mă văzuse ațipită pe bancă. După cum mi-a spus mai târziu, se baza pe instinct ca să aprecieze oamenii, ceva foarte necesar în domeniul său, iar în mine văzuse un diamant neșlefuit. Ocolise strada, trecuse iar prin fața mea, încet, iar prima impresie i se confirmase. Crezuse că am cincisprezece ani, cam prea tânără pentru scopurile sale, dar nu era cazul să fie pretențios, de luni de zile căuta pe cineva ca mine. Parcase la

vreo cincizeci de metri, coborâse, le spusese gorilelor să dispară până avea să-i cheme și venise la mine.

— Nu am mâncat încă, la trei străzi mai încolo e un McDonald's. Mă însoțești? Te invit.

Am analizat rapid situația. Experiența cu Fedgewick mă lăsase ca vai de mine, dar caraghiosul ăsta îmbrăcat ca un explorator nu-mi inspira teamă. „Mergem?” a insistat tipul. L-am urmat cam îndoită, dat de cum am zărit firma n-am mai rezistat tentației: muțeam de foame. Pe drum am stat de vorbă, i-am spus că eram în trecere, abia venisem și trebuia să mă întorc în California imediat ce-o sun pe bunică-mea să-mi trimită bani.

— Ți-aș da mobilul meu să suni, dar e descărcat.

— Mersi, dar nu pot suna decât mâine, bunica nu e acasă acum.

Erau puțini clienți la McDonald's și trei angajați, o adolescentă de culoare cu unghii false și doi hispanici, dintre care unul într-un tricou cu Fecioara din Guadalupe pe piept. Mirosul de prăjeală mi-a ascuțit foamea, un hamburger dublu cu cartofi prăjiți mi-a redat repede încrederea în mine, vigoarea picioarelor și limpezimea minții. Parcă nu mai era așa urgent s-o sun pe Nini.

— Las Vegas pare tare distractiv, am grăit eu cu gura plină.

— I se zice Orașul Păcatului. Nu mi-ai spus cum te cheamă, a zis Leeman, care nu se atinsese de mâncare.

— Sarah Laredo, am improvizat eu ca să nu-mi dau numele unui străin.

— Ce-ai pățit la mână? a arătat el spre încheietura mea umflată.

— Am căzut.

— Vorbește-mi despre tine, Sarah, sper că n-ai fugit de acasă.

— Sigur că nu, m-am înecat eu cu un cartof prăjit. Tocmai am absolvit liceul și înainte de mă duce la *college* voiam să

văd Las Vegasul, dar mi-am pierdut portofelul, de-aia trebuie s-o sun pe bunica.

— Așa. Păi dacă ai ajuns aici, trebuie să vezi Las Vegasul, e un Disneyworld pentru oameni mari. Știai că e orașul american care crește cel mai repede? Toată lumea vrea să vină să locuiască aici. Nu-ți schimba planurile pentru un inconvenient minor, mai stai aici o vreme. Uite, până vin banii de la bunică-ta, îți dau eu ceva.

— Dar de ce? Nu mă cunoști, am intrat eu în alertă.

— Pentru că sunt băiat bun. Câți ani ai?

— Fac nouăsprezece.

— Pari mai mică.

— Par.

Tocmai atunci au intrat doi polițiști, unul tânăr, cu ochelari de soare deși era noapte și cu niște mușchi de luptător sub uniforma care stătea să-i crape pe la cusături, celălalt de vreo patruzeci și cinci de ani și fără nimic care să sară în ochi. În timp ce primul dicta comanda fetei cu unghii false, celălalt a venit să-l salute pe Brandon Leeman, care a făcut prezentările: prietenul lui, ofițerul Arana, iar eu eram nepoata din Arizona, în vizită pentru câteva zile. Polițistul m-a cercetat cu ochii lui albaștri, avea un chip deschis, bronzat de soarele deșertului, și un zâmbet larg. „Ai grijă de nepoată-ta, Leeman. În orașul ăsta o fată cuminte e în primejdie”, i-a zis și s-a dus la altă masă cu colegul său.

— Dacă vrei, te angajez peste vară și în septembrie te duci la facultate, mi-a propus Brandon Leeman.

O străfulgerare de intuiție m-a pus în gardă înaintea excesului de generozitate, dar noaptea era lungă și nu trebuia să-i dau răspunsul pe loc păsăroiului fără pene. Mi-am zis c-o fi și el unul dintre alcoolicii reabilitați care se ocupă cu faptele bune, un fel de Mike O'Kelly, însă fără carisma irlandezului. Văd eu ce fac, am hotărât. La toaletă m-am spălat, am constatat că nu mai sângeram, mi-am pus schimburile curate din rucsac, m-am spălat pe dinți și, răcorită, am fost gata să

cunosc splendorile din Las Vegas împreună cu noul meu prieten.

Ieșind de la toaletă l-am văzut pe Brandon Leeman vorbind la mobil. Parcă-mi spusese că era descărcat. Dar poate-am înțeles eu prost, ce mai conta. Ne-am dus la mașină, unde-l așteptau doi tipi cu mutre suspecte. „Joe Martin și Chinezu’, asociații mei”, mi i-a prezentat Leeman. Chinezu’ s-a așezat la volan, celălalt lângă el, Leeman și cu mine în spate. Pe măsură ce ne depărtam, mă nelinișteam tot mai mult, căci pătrunsesem într-o zonă urâtă, cu clădiri părăsite sau în ultimul hal, gunoaie, grupuri de tineri în fața ușilor, niște vagabonzi care se vârau în saci de dormit jechoși și-și țineau aproape cărucioarele ticsite de pungi în care-și păstrau avutul.

— Nu fi îngrijorată, cu mine ești în siguranță, aici mă cunosc toți, m-a liniștit Leeman, văzând că eram gata s-o rup la sănătoasa. Sunt și cartiere mai bune, dar acesta e discret și afacerea mea e aici.

— Ce afacere?

— Ai să vezi.

Am oprit înaintea unei clădiri de trei etaje, dărăpănată, cu geamuri sparte și plină de graffiti. Leeman și cu mine am coborât, cei doi au dus mașina în parcare, pe strada din spate. Era prea târziu să mai dau înapoi, m-am resemnat să-l urmez pe Leeman ca să nu par suspicioasă și să provoc cine știe ce reacție din partea lui. Am intrat printr-o ușă laterală – cea principală era blocată – și ne-am pomenit într-un hol într-o stare de nedescris, slab luminat de niște becuri prinse în niște sârme. Fusesse inițial un hotel, m-a lămurit el, ulterior transformat în clădire de apartamente, dar administrația lăsa de dorit; era o metaforă blândă, depășită cu mult de realitate.

Am urcat două etaje pe o scară murdară și împuțită; ușile încăperilor cavernoase abia se mai țineau în balamale. N-am întâlnit pe nimeni, dar se auzeau râsete și glasuri, în odăile deschise am întrezărit niște siluete nemișcate. Aveam să aflu

că la primele două etaje se adunau drogații ca să prizeze, să se injecteze, să se prostitueze, să traficeze și să moară, dar la etajul al treilea nu urca nimeni fără aprobare. Palierul de acolo era barot de un grilaj metalic, Leeman l-a deschis cu telecomanda și am ajuns pe un culoar relativ curat în comparație cu cocina de mai jos. A descuiat o ușă metalică și am pătruns într-un apartament cu ferestrele acoperite, luminat de spoturile din tavan și de licărirea albastră a unui monitor. Aerul condiționat păstra o temperatură suportabilă; mirosea a dizolvant și a mentă. O canapea de trei locuri, două saltele hărtănite pe jos, o masă lungă, scaune și un televizor uriaș în fața căruia un băiețel de vreo doisprezece ani mânca floricele de porumb întins pe dușumea.

— M-ai lăsat încuiat, afurisitul, a protestat copilul fără să-și dezlipească privirile de pe ecran.

— Și ce dacă?

— Dacă ar fi izbucnit un incendiu mă prăjeam ca un cârnat!

— Și de ce să fi izbucnit un incendiu? El este Freddy, viitorul rege al rap-ului. Freddy, spune-i bună seara fetei. Va lucra cu mine.

Freddy nici n-a catadicsit să se uite la mine. Am străbătut locuința ciudată, cu mobilier puțin, dar dolidora de computere vechi și obiecte de birou prin toate camerele, plus inexplicabile butelii de aragaz în bucătăria în care nu știu dacă se gătise vreodată ceva, cu coridorul ticsit de lăzi și colete.

Apartamentul era legat de un altul printr-o gaură mare făcută de-a dreptul într-un perete. „Aici e biroul meu și acolo dorm eu”, mi-a spus Brandon Leeman. Ne-am aplecat ca să trecem prin gaură și am ajuns într-un living identic cu precedentul, dar lipsit de mobilă, tot cu aer condiționat, cu ferestrele acoperite cu scânduri și ușa prevăzută cu mai multe zăvoare și încuietori. „După cum vezi, nu am familie”, a arătat el cu un gest larg spațiul gol. Într-una din camere se găsea un pat nefăcut, într-un colț erau îngrămădite mai multe cutii și o

valiză, în fața patului era alt televizor imens. În altă cameră, mai mică și la fel de murdară ca și restul, am văzut un pat îngust, o comodă și două noptiere albe, ca de fetiță.

— Dacă rămâi, asta va fi camera ta.

— De ce sunt acoperite geamurile?

— Din precauție, nu-mi plac curioșii. Hai să-ți spun în ce va consta munca ta. Am nevoie de o fată prezentabilă care să meargă la hotelurile și cazinourile de prima mână, de cineva ca tine, care nu trezește bănuieli.

— Hoteluri?!

— Nu e ce crezi tu. Nu sunt băgat în prostituție, asta e o afacere brutală și există mai multe curve și pești decât clienți. Nu, nici gând, tu doar vei face livrările la locul indicat de mine.

— Ce livrări?

— Droguri. Cei de o anumite categorie preferă să fie serviți în cameră.

— Dar e periculos!

— Nu e. Angajații hotelului își primesc partea și se fac că nu văd, le convine că clienții lor să fie mulțumiți. Singura problemă ar putea fi poliția de moravuri, dar până acum n-a apărut niciun agent din brigada aia, te asigur. E ușor și-o să faci o grămadă de bani.

— Da, dacă mă culc cu tine...

— O, nu! De mult nu mă mai gândesc la așa ceva, o să vezi cât mi-am simplificat viața, a râs Brandon Leeman bine-dispus. Acum trebuie să ies. Încearcă să te odihnești, de mâine putem începe.

— Ai fost tare amabil cu mine și n-aș vrea să par nerecunoscătoare, dar nu știu dacă-ți voi fi de folos. De fapt, eu...

— Hotărăști mai târziu, nimeni nu muncește pentru mine cu forța. Dacă vrei să pleci mâine, n-ai decât, dar deocamdată aici e mai bine decât pe stradă, nu crezi?

M-am așezat pe marginea patului, cu rucsacul pe genunchi, îmi venea înapoi gustul de grăsime și ceapă, hamburgerul îmi picase ca o piatră în stomac, mă dureau mușchii și oasele,

eram ruptă. Fuga de la școală din Oregon, noaptea violentă de la motel, orele de drum în camion buimăcită de efectele drogului – aveam nevoie de odihnă.

— Dacă vrei, poți să vii cu mine, ca să cunoști șpilul, dar te previn că noaptea va fi lungă, mi-a propus Leeman.

Nu-mi venea să rămân singură. L-am însoțit până la patru dimineața pe la mai multe hoteluri de pe Strip, unde el înmâna punguțe cu drog portarilor, parcagiilor, unor bărbați și femei cu aer de turiști care-l așteptau în locuri întunecoase. Chinezu' rămânea la volan, Joe Martin ținea de șase, Leeman distribuia; niciunul nu pătrundea în hotel, erau fișați sau ținuți sub observație: operau de prea mult timp în aceeași zonă. „Nu-mi convine să fac treaba asta eu însumi, dar nici să apelez la intermediari: cer un comision prea mare și nu prea sunt de încredere”, mi-a spus la un moment dat. Am priceput avantajul pe care l-ar fi avut cu mine: eu nu m-aș fi ascuns, mi-aș fi arătat chipul, eu riscam totul și nu primeam comision. Ce leafă mi-ar fi dat? N-am îndrăznit să întreb. Ne-am terminat turul și am revenit în clădirea aia prăpădită; puștiul Freddy dormea pe o saltea.

Brandon Leeman a fost corect cu mine, nu m-a păcălit în ce privește tipul de afacere sau stilul de viață pe care mi-l propunea. Am rămas știind exact ce făceam.

Manuel mă vede scriind în caiet cu un zel de notar, dar nu mă întreabă ce anume scriu. O lipsă de interes total opusă curiozității mele, care vreau să aflu mai multe despre el, despre trecutul lui, iubirile lui, coșmarurile lui și ce simte pentru Blanca Schnake. Nu-mi spune nimic, eu îi spun totul, pentru că știe să asculte și nu-mi dă sfaturi – o calitate pe care bine-ar fi să o aibă și bunică-mea. Încă nu i-am relatat noaptea cea fioroasă cu Roy Fedgewick, dar am să-i spun în cele din urmă. E genul de secret care îți otrăvește mintea. Nu mă simt vinovată, vina e a violatorului, dar mi-e rușine.

Ieri Manuel m-a găsit în fața computerului citind despre „caravana morții”, o unitate a armatei care, în octombrie

1973, la o lună după puciul militar, a străbătut Chile de la nord la sud asasinând deținuți politici. Era condusă de Arellano Stark, un general care alegea oameni la întâmplare, puneă să fie împușcați și apoi cadavrele erau dinamitate, o metodă sigură de terorizat populația civilă și soldații nehotărâți. Manuel nu se referă niciodată la perioada asta, dar, văzându-mă interesată, mi-a dat să citesc o carte despre sinistra caravană, scrisă acum câțiva ani de Patricia Verdugo, o jurnalistă curajoasă care a cercetat cazul. „Nu știu dacă vei înțelege, Maya, ești prea tânără și, în plus, străină”, mi-a spus. „Nu mă subestima, tovarășe”, i-am răspuns eu, lăsându-l cu gura căscată, căci nimeni nu mai folosește acest apelativ, în vogă pe vremea lui Allende, apoi interzis de dictatură. Asta am aflat-o tot de pe net.

Au trecut treizeci și șase de ani de la puci, de douăzeci de ani țara asta are guverne democratice, dar tot au mai rămas cicatrici, și chiar răni deschise. Se vorbește puțin despre dictatură, cei care au suferit atunci încearcă să uite, pentru tineri e un fel de istorie antică, dar găsesc câtă informație vreau, sunt multe pagini pe internet, există cărți, articole, documentare și fotografii, după cum am constatat la librăria din Castro, de unde-și cumpără Manuel cărțile. Perioada se studiază la universitate și a fost analizată în fel și chip, dar în societate e de prost gust să vorbești despre asta. Chilenii sunt încă divizați. Tatăl președintei Michelle Bachelet, un general de brigadă al Forțelor Aeriene, a fost ucis de propriii săi tovarăși de arme pentru că a refuzat să se supună puciștilor, apoi ea și mama ei au fost arestate, torturate și exilate, dar nici ea nu vorbește despre asta. Blanca Schnake pretinde că această bucată din istoria chiliană e precum mărul de pe fundul lacului – dacă-l agiți, se tulbură apa.

Singura cu care pot vorbi despre acest subiect este Liliana Treviño, infirmiera, care vrea să mă ajute în căutările mele. S-a oferit chiar să meargă cu mine la părintele Luciano Lyon, care a scris o serie de articole și eseuri despre represiunea din

timpul dictaturii. Am hotărât să ne ducem la el fără Manuel, pentru ca discuția să aibă loc în deplină încredere.

Liniște. Casa asta construită din chiparos de Gualtecas e cuprinsă de lungi perioade de liniște. Patru luni mi-au trebuit să mă obișnuiesc cu firea introvertită a lui Manuel. Prezența mea trebuie c-a fost o mare sâcâială pentru acest om solitar, mai ales într-o casă fără uși, unde intimitatea depinde doar de discreția și politețea fiecăruia. E amabil cu mine în felul lui: pe de o parte, îmi răspunde monosilabic, pe de alta, îmi pune la încălzit prosoapele pe sobă când vede că mă duc să fac duș, îmi aduce laptele la pat și are grijă de mine. Ieri și-a ieșit din pepeni pentru prima dată de când îl cunosc pentru că plecasem cu doi pescari să aruncăm năvoadele, ne-a prins vremea rea, cu ploaie și valuri mari și ne-am întors foarte târziu, uzi până la piele. Manuel ne aștepta la debarcader cu Fákin și carabinierul Laurencio Cárcamo, care anunțase deja prin radio Insula Mare să trimită o șalupă militară. „Și ce-i spuneam bunică-tii dacă te înecai?” a urlat la mine furios de cum am pus piciorul pe pământ. „Calmează-te, omule, știu să am grijă de mine și singură”, am spus eu. „Se și vede, uite în ce hal ești.”

În jeepul carabinierului care ne-a dus acasă, l-am luat de mână și i-am explicat că ieșisem pe mare cu o prognoză meteo bună și cu permisiunea autorității maritime, furtuna venise pe neașteptate. În câteva minute, cerul se făcuse cenușiu, așa că strânseserăm năvoadele. Vreo două ore am navigat orbește, că se întunecase ca în plină noapte și nu mai vedeam nimic. Mobilele nu mai aveau semnal, de aceea nu l-am anunțat; dar nu am fost în pericol, ambarcațiunea era solidă și pescarii cunosc apele. Manuel nici n-a catadicsit să se uite la mine, dar nici nu și-a tras mâna.

Eduvigis ne gătise somon cu cartofi la cuptor, o adevărată binecuvântare pentru flămânda de mine, iar ritualul și rutina mesei l-au calmat. Ne-am instalat apoi pe canapea – el să citească, eu să scriu în caiet – cu cămile de cafea cu lapte

condensat în față. Ploaie, vânt, crengile copacului frecându-se de geam, lemnele care ard în sobă, pisicile care torc – asta e acum muzica mea. Casa ne-a îmbrățișat, oameni și animale deopotrivă.

Se făcuse dimineață când am revenit cu Brandon Leeman din primul meu turneu prin cazinourile de pe Strip. Picam de somn, dar înainte de a mă duce să dorm a trebuit să-i pozez: avea nevoie de o fotografie pentru noua mea identitate. Leeman ghicise că nu mă chema Sarah Laredo, dar asta n-avea nicio importanță. În cele din urmă, m-am dus la mine în cameră și m-am întins în patul fără cearșafuri, îmbrăcată și încălțată, îngreșată de salteaua pe care bănuiam că dormiseră persoane certate cu igiena. M-am trezit la ora zece. Baia era la fel de grețoasă ca patul, dar tot am făcut dus, dârdâind sub apa rece și briza siberiană a aerului condiționat. M-am îmbrăcat cu aceleași haine, gândindu-mă că trebuia să-mi spăl cumva puținele lucruri din rucsac, am trecut apoi prin gaură în celălalt apartament, „biroul”, care era pustiu. Totul era cufundat în semiîntuneric, prin scândurile bătute în fereastră abia se strecura o rază de lumină, am găsit un întrerupător și am aprins spoturile din tavan. În frigider se găseau doar pachețele lipite cu scoci, o sticlă de ketchup pe jumătate golită și niște iaurturi expirate cu mucegai verde deasupra. Am străbătut toate camerele, mai jengoase decât cele din celălalt apartament, neatingând nimic; am văzut flacoane golite, seringi, ace, garouri, pipe, tuburi de sticlă arse, urme de sânge. M-am prins la ce foloseau arzătoarele din bucătărie, m-am convins că mă aflam într-o vizuină de drogați și traficanți. Lucrul cel mai înțelept era s-o șterg cât mai rapid.

Ușa metalică nu era încuiată, nici pe culoar nu era nimeni; eram singură, dar nu puteam pleca pentru că grilajul electric dinspre scară era închis. M-am întors și am cercetat tot apartamentul, înjurând de nervi că nu găseam telecomanda pentru grilaj sau un telefon ca să cer ajutor. M-am apucat să trag de scândurile care blocau o fereastră, încercând să-mi

amintesc la ce etaj eram, dar erau bine bătute în cuie, nici nu se clinteau. Eram gata să țip când am auzit voci, grilajul electric a scrâșnit și o clipă mai târziu Brandon Leeman și-a făcut apariția, însoțit de cele două gorile și de puștiul Freddy. „Îți place mâncarea chinezească?” m-a întrebat Leeman în chip de salut. Panicată, nici nu puteam vorbi, dar Freddy a înțeles imediat de ce eram atât de întoarsă pe dos: „Nici mie nu-mi place să rămân încuiat”, mi-a făcut el cu ochiul, prietenos. Brandon Leeman a insistat că era vorba de o măsură de siguranță, nimeni nu trebuia să intre aici în absența sa, dar dacă aveam să rămân voi avea propria mea telecomandă.

Gorilele – preferau să fie numiți asociați – și puștiul s-au instalat în fața televizorului, mâncând cu bețișoarele direct din cutiile de carton. Leeman s-a dus alături și a vorbit îndelung și cu glas răstit la mobil, apoi ne-a anunțat că se duce să se odihnească și a trecut prin gaură în celălalt apartament. Joe Martin și Chinezu’ s-au cărat și ei și am rămas doar cu Freddy în orele fierbinți de peste zi, la televizor sau jucând cărți. Mi-a arătat și cum îl imită la perfecție pe idolul său, Michael Jackson.

Pe la cinci a venit Leeman, imediat a apărut și filipinezul, aducând un permis de conducere pe numele Laura Barron, de douăzeci și doi de ani, din Arizona, cu fotografia mea.

- Să-l folosești pe perioada șederii tale aici, a spus Leeman.
- Cine e?
- Începând din acest moment, tu ești Laura Barron.
- Bine, dar pot rămâne la Las Vegas doar până în august.
- Știu. N-o să-ți pară rău, Laura, e un job bun. Încă ceva, nimeni nu trebuie să știe că ești aici, nici familia, nici prietenii. Nimeni. Pricepi?
- Pricep.
- Iar prin cartier se va ști că ești gagica mea, ca să n-avem probleme. Nimeni n-o să se ia de tine.

Leeman le-a ordonat asociaților să-mi cumpere o saltea nouă și așternuturi, după care m-a dus la un coafor de lux situat într-un club cu sală de fitness, unde un tip cu cercei și pantaloni zmeurii a scos niște exclamații de dezgust la vederea curcubeului din capul meu și a decretat că singura soluție era să mă tundă și să-mi decoloreze părul. După două ore priveam în oglindă un fel de hermafrodită scandinavă cu gât prea lung și urechi clăpăuge. După oxigenare mă ustura pielea capului. „Foarte elegant”, a aprobat Brandon Leeman și m-a luat la cumpărături prin mallurile de pe bulevard. Avea un mod ciudat de a face cumpărături: am intrat într-un magazin, m-a pus să probez mai multe lucruri, a ales unul singur, a plătit cu bancnote mari, a luat restul, apoi am mers la alt magazin unde a ales exact ceva ce probasem mai devreme, și tot așa. M-am mirat că nu cumpăraserăm tot de prima dată, dar nu mi-a dat nicio explicație.

Noua mea zestre consta într-o serie de ținute sport, nimic provocator sau ostentativ, o rochie neagră simplă, sandale pentru toată ziua, altele, cu toc și aurii, produse de machiaj și două genți mari cu numele firmei la vedere, care, după calculele mele costaseră cât Volkswagenul bunică-mii. M-a înscris la sală – aceeași care se afla în clădirea în care era și coaforul – și m-a sfătuit să mă duc cât mai des, căci timp liber peste zi voi avea din belșug. Plătea cash, din teancuri prinse cu un elastic, și nimeni nu se mira; pesemne că în orașul ăsta ploua cu bani. Plătea mereu cu bancnote de o sută de dolari, chiar dacă marfa făcea doar a zecea parte, dar n-am găsit o explicație pentru acest obicei excentric.

La zece seara am avut prima „livrare”. M-au lăsat în față la hotelul Mandalay Bay. Conform instrucțiunilor lui Leeman, m-am dus la piscină; un cuplu a venit la mine, pare-se că fusesem identificată după marca poșetei. Femeia, în rochie lungă de plajă și cu un colier de mărgele de sticlă, nici nu s-a uitat la mine, însă bărbatul, în pantaloni gri, cămașă albă și fără șosete, mi-a întins mâna. Am schimbat două vorbe

aiurea, le-am pasat pachetulul, am primit două bancnote de o sută îndoite într-un pliant turistic și ne-am despărțit.

În hol am sunat de la telefonul interior al hotelului alt client, am urcat cu liftul la etajul zece, am trecut prin fața unui paznic plantat lângă ușa ascensorului care s-a făcut că nu mă vede și am bătut la ușa respectivă. A deschis un tip ca la cincizeci de ani, desculț și în halat de baie, m-a chemat înăuntru, a primit pachetulul, mi-a dat banii și am plecat imediat. În ușă m-am ciocnit de o viziune a tropicelor, o mulatră superbă într-un top de piele, fustă foarte scurtă și pantofi cu toc cui; o escortă, cum li se spune mai nou prostituatelor de lux. Ne-am măsurat din priviri, fără o vorbă.

În holul uriaș de la parter am respirat adânc, mulțumită de prima mea misiune: fusese ușor. Leeman mă aștepta în mașină, cu Chinezu' la volan, pentru a mă conduce la alte hoteluri, înainte de miezul nopții, adunasem pentru noul meu șef mai bine de patru mii de dolari.

La prima vedere, Brandon Leeman nu era precum alți dependenți pe care i-am cunoscut în lunile acelea, oameni distruși de drog: părea normal, deși fragil, însă trăind alături de el mi-am dat seama că era foarte bolnav. Mânca mai puțin decât o vrabie, stomacul lui nu reținea mai nimic, uneori zăcea inert în pat și nu știam dacă dormea, era leșinat sau în agonie. Răspândeă un miros special, un amestec de alcool, tutun și ceva toxic ce semăna cu un îngrășământ pentru flori. Mintea îi dădea rateuri, iar el era conștient de asta; mă ținea pe lângă el pretinzând că are mai multă încredere în memoria mea decât în a sa. Era un animal de noapte, ziua se odihnea în aerul condiționat din odaia sa, după-masă se ducea la sală să facă masaj, saună sau baie de aburi, noaptea își făcea afacerile. Ne zăream la sală, dar nu veneam împreună și consemnul era să ne prefacem că nu ne cunoaștem; nu aveam voie să vorbesc cu nimeni, ceva cam greu, căci mă întâlneam zilnic cu aceleași chipuri.

Leeman era tare pretențios cu „otrava” sa, vorba lui: bourbon din cel mai scump și heroina cea mai pură, pe care și-o injecta de cinci sau șase ori pe zi, numai cu ace noi. Avea mereu o cantitate suficientă pentru a-și păstra rutina, pentru a nu ajunge la insuportabila abstenență disperată a nenorociților care se târau pe la ușa lui în ultimul hal. Asistam la ritualul „doamnei albe”: lingurița, flacăra lumânării sau a arzătorului, seringă, garoul pe braț sau picior, îi admiram abilitatea cu care găsea vene ascunse, invizibile, chiar și în zona inghinală, pe burtă sau la gât. Dacă-i tremura prea tare mâna apela la Freddy – eu nu eram în stare să-l ajut, doar când vedeam o seringă mi se ridica părul în cap. Leeman era un heroinoman atât de vechi, încât suporta doze care pentru alți oameni ar fi fost mortale.

— Nu heroina ucide, ci stilul de viață al dependenților, sărăcia, subnutriția, infecțiile, murdăria, acele refolosite, mi-a explicat el.

— Și-atunci, de ce nu mă lași să încerc?

— Pentru că o drogată nu mi-ar fi de folos.

— Doar o dată, să văd cum e...

— Nu. Mulțumește-te cu ce-ți dau.

Și-mi dădea: alcool, marijuana, halucinogene și pastile, pe care le înghițeam la grămadă, fără să-mi pese ce efect puteau avea, doar-doar m-or face să scap de realitate, de vocea bunicii Nini care mă chema, de propriul meu corp, de frica de viitor. Singurele pastile pe care le recunoșteam erau somniferele oranj, pilulele binecuvântate care-mi învingeau insomnia cronică și îmi dăruiau câteva ore de somn fără vise. Șeful îmi dădea voie să prizez și câte o linie de cocaină, asta ca să fiu vioaie și atentă la muncă, dar îmi interzicea cu strășnicie crackul, atât mie cât și gorilelor sale. Joe Martin și Chinezu’ aveau dependențele lor. „Porcăria asta e pentru ultimii distruși”, obișnuia Leeman să spună cu dispreț, numai că aceștia erau clienții săi cei mai fideli, pe care-i putea stoarce cum voia, obligându-i să fure și să se prostitueze, să se degradeze pentru următoarea doză. Am pierdut șirul acelor

zombi care mișunau pe acolo, adevărate schelete băloase și ulceroase, agitate, tremurătoare și transpirate, halucinați, somnambuli urmăriți de voci și de goange care li se vârău în toate orificiile corpului.

Freddy trecea și el prin stările astea, bietul copil, mi se rupea inima când avea o criză. Îl ajutam uneori să apropie arzătorul de pipă și așteptam cu aceeași nerăbdare ca el ca focul să topească cristalele galbene cu un zgomot sec și norișorul miraculos să umple tubul de sticlă. În doar treizeci de secunde Freddy zbură în altă lume. Dar bucuria și euforia nu țineau mult, recădea în același abis adânc și absolut, din care putea ieși doar cu încă o doză. Avea nevoie de tot mai multe doze ca să reziste, iar Leeman, căruia puștiul îi era simpatic, i le furniza. „De ce nu-l ajuți să se dezintoxice?” l-am întrebat într-o zi. „E prea târziu, crackul nu are cale de întoarcere. De-asta a trebuit să scap de fetele care au lucrat pentru mine înaintea ta.” Mi-am zis că le-o fi trimis la plimbare; nu știam că în lumea aceea expresia „a scăpa de cineva” are o semnificație irevocabilă.

Era imposibil să scap de vigilența celor două gorile care aveau misiunea să mă spioneze și o făceau conștiincios. Chinezu', un fel de nevăstuică furișă, nici nu se uita la mine, în schimb Joe Martin avea idei. „Șefu', împrumută-mi-o și mie pentru un sex oral”, i-a spus într-o zi lui Leeman. „Dacă n-aș ști că glumești te-aș împușca pe loc pentru obrăznicia asta”, i-a replicat el, calm. Am dedus că, atât timp cât Leeman avea să fie șeful, cretinii ăia n-aveau să se atingă de mine.

Era limpede cu ce se ocupa acea bandă, însă pe Brandon Leeman nu-l consideram un criminal, ca Joe Martin și Chinezu', care, după spusele lui Freddy, aveau pe conștiință mai multe vieți. Și chiar dacă ar fi fost un asasin, nu părea. Oricum, era preferabil să nu știu, așa cum nici Leeman nu voia să știe nimic despre mine. Pentru el, Laura Barron nu avea trecut sau viitor, sentimentele ei erau lipsite de relevanță, nu trebuia decât să-l asculte. Îmi încredința anumite aspecte ale afacerilor sale pe care se temea să nu le uite și-ar fi fost

imprudent să le noteze, bazându-se pe memoria mea: cine și ce datorie avea la el, de unde era de ridicat un pachet, ce sumă le datora polițiștilor, ce trebuia să facă banda în ziua respectivă.

Șeful era frugal ca un călugăr, însă față de mine era generos. Nu-mi fixase o leafă sau un comision, îmi dădea bani din teancul gros fără să țină vreo socoteală, ca un bacșiș, îmi plătea el sala și cumpărăturile. Dacă mai doream ceva, îi ceream și primeam pe loc, dar curând am încetat să-i cer bani: nu-mi trebuia nimic și orice obiect cât de cât valoros dispărea rapid din apartament. Dormeam despărțiți de un culoar îngust; n-a încercat niciodată să-l traverseze. Nu aveam voie să am relații cu bărbați, era o chestiune de securitate. În pat, limbile se dezleagă, obișnuia să spună.

La șaisprezece ani avusesem, în afară de dezastrul cu Rick Laredo, câteva experiențe cu băieții de pe urma cărora rămăsesem frustrată și supărată. Pornografia pe internet, la care toți elevii din Berkeley High aveau acces, nu-i educase, erau ridicol de nepricepuți, se aruncau în promiscuitate de parcă ar fi inventat-o chiar ei, asta purta și un nume – „prietenie cu folos” – dar era limpede că folosul era doar de partea lor. La instituția din Oregon, unde ambianța era saturată de hormoni – ziceam că testosteronul șiroia pe pereți –, eram siliți la o conviețuire strânsă și la o castitate forțată, combinație explozivă care le dădea un material inepuizabil terapeuților în ședințele de grup. Pe mine nu mă frustra deloc „acordul” în materie de sex, dar pentru alții era mai greu de suportat decât abținerea de la drog, căci în afară de Steve, psihologul, care nu se lăsa sedus în niciun chip, elementul masculin era deplorabil. La Las Vegas restricția impusă de Leeman nu m-a deranjat deloc, încă nu uitasem noaptea funestă cu Fedgewick. Nu voiam să mă atingă nimeni.

Brandon Leeman se lăuda că putea satisface orice capriciu al clienților săi, de la un băiețel de câțiva anișori pentru un pervers, până la o mitralieră pentru un extremist, dar era

lăudăroșenie curată, eu n-am văzut niciodată așa ceva; se ocupa doar cu traficul de droguri și cu vânzarea obiectelor furate, niște afaceri de furnicuță în comparație cu altele care se petreceau nepedepsite în oraș. Prin apartament se perindau prostituate de toate rasele în căutate de droguri, unele de mare lux, după cum arătau, altele în ultimul hal de mizerie; unele plăteau cash, altele pe credit, iar uneori, în absența șefului, Joe Martin și Chinezu' le taxau în natură. Leeman își mai rotunjea veniturile și cu mașinile furate de o bandă de minori dependenți de crack, reciclate apoi într-un garaj clandestin, cu numărul schimbat și vândute în alte state; așa își schimba și el mașina tot la două sau trei săptămâni, ceea ce îl făcea greu de identificat. Totul contribuia la îngroșarea teancului de dolari.

— Cu găina asta a ta care face ouă de aur ai putea să-ți permiți un *penthouse*, nu să stai în grajdul ăsta, ai putea să ai un avion, un iaht, tot ce vrei... am izbucnit eu după ce se spărsese o țeavă și fuseserăm inundați de o apă fetidă care ne silise să folosim toaletele de la sală.

— Vrei un iaht în Nevada?

— Nu! Tot ce vreau e o baie decentă! De ce nu ne mutăm?

— Îmi convine aici.

— Atunci cheamă un instalator, pentru Dumnezeu! Și-ai putea angaja și o femeie care să ne facă curat.

Asta l-a făcut să râdă în hohote. Ideea unei imigrante ilegale care să facă menajul într-un cuib de delincvenți și drogați i se părea nespus de amuzantă. De fapt, de curățenie trebuia să se ocupe Freddy, de-asta îl și găzduia, numai că puștiul se limita să arunce gunoiul și să scape de corpurile delictive dându-le foc într-un bidon gol în curte. Deși numai vocație pentru treburile casnice nu am, uneori trebuia să-mi pun mânuși de cauciuc și să pun mâna pe detergent, altfel nu puteam viețui acolo, cu toate că era o misiune imposibilă, rapănul invadea totul ca o molimă inexorabilă. Care mă deranja doar pe mine, ceilalți nici n-o băgau în seamă. Pentru Brandon Leeman aceste spații reprezentau un aranjament

temporar, totul avea să se schimbe imediat ce-avea să pună pe picioare afacerea misterioasă pe care o cocea cu fratele său.

Șeful – așa-i plăcea să i se spună – îi datora mult acestui frate, Adam pe numele său. Erau de baștină din Georgia, îmi povestise; mama îi părăsise de mici copii, tatăl murise în închisoare, pesemne asasinat, deși versiunea oficială fusese sinucidere, astfel că fratele mai mare practic îl crescuse. Adam n-avusese nici el o ocupație cinstită, dar nici încurcături cu legea, precum mezinul, care la treisprezece ani era deja fișat ca delincvent. „A trebuit să ne despărțim, ca să nu-i fac probleme lui Adam.” Astfel au stabilit că locul ideal pentru el era Nevada, cu peste o sută optzeci de cazinouri deschise zi și noapte, cu bani care treceau dintr-o mână în alta cu viteza luminii și un număr suficient de polițiști corupți.

Adam îl aprovizionase cu un teanc de cărți de identitate și pașapoarte pe diferite nume și cu bani. Niciunul dintre ei nu folosea cărți de credit. Într-un moment rar de sinceritate, Brandon Leeman mi-a mărturisit că nu fusese căsătorit niciodată, că frate-său era singurul lui prieten, iar nepotu-său, băiatul lui Adam, singura slăbiciune sentimentală. Mi-a arătat și o poză de familie în care apăreau fratele – un tip solid și bine făcut –, cumnata cea dolofană și nepoțelul, un îngerăș pe nume Hank. Am mers de câteva ori cu el să-i cumpere jucării electronice, foarte scumpe și nepotrivite pentru un plod de doi ani.

Drogurile erau doar o distracție în plus pentru turiștii care veneau la Las Vegas la sfârșit de săptămână ca să scape de plictiseală și să-și încerce norocul la cazinouri, dar singura alinare pentru prostituate, vagabonzi, cerșetori, borfași și alți nefericiți care se perindau prin clădirea lui Leeman gata să-și vândă ultimul dram de umanitate pentru o doză. Uneori veneau fără un chior și-l implorau până când primeau ceva din milă sau pentru a continua să depindă de el. Erau și alții, cu un picior în groapă, pe ăia n-avea sens să-i ajute, vomitau sânge, aveau convulsii, leșinau. Leeman îi azvârlea în stradă. Pe unii n-am să-i pot uita, de exemplu tânărul din Indiana

care supraviețuise unei explozii în Afganistan și ajunsese la Las Vegas uitându-și chiar și numele. „Îți pierzi picioarele și primești o medalie, îți pierzi mintea și nu primești nimic”, repeta el între două fumuri de crack; sau Margaret, o fată de vârsta mea, dar distrusă fizic, care-mi șterpelise una din gențile de firmă. Dar Freddy o văzuse și am reușit s-o recuperăm înainte să apuce s-o vândă, caz în care Leeman ar fi pus-o să plătească foarte scump. Odată Margaret a ajuns la apartament delirând, n-a găsit pe nimeni și și-a tăiat venele cu un ciob de sticlă. Freddy a găsit-o pe culoar într-o baltă de sânge, a făcut ce-a făcut și a scos-o din clădire, a lăsat-o pe altă stradă și a chemat ambulanța. Când au luat-o încă mai trăia, dar de-atunci n-am mai văzut-o.

Și cum aș putea să-l uit pe Freddy, căruia îi datorez viața? L-am îndrăgit ca o soră pe puștiul incapabil să stea locului, slab și mărunț, cu ochi sticloși, mucos, dur pe dinafară și dulce pe dinăuntru, încă în stare să râdă și să se ghemuiască lângă mine ca să se uite la televizor. Îl îndopam cu vitamine și calciu ca să crească, am cumpărat chiar și două oale și o carte de bucate ca să inaugurez bucătăria, dar farfuriile cu mâncare ajungeau neatînse la gunoi; Freddy lua două înghițituri și era sătul. Uneori era bolnav și zăcea nemișcat pe salteaua sa, alteori dispărea fără explicații mai multe zile. Leeman îi punea la dispoziție tot ce-i cerea: droguri, alcool, țigări. „Nu vezi că-l omori cu zile?” îl certam eu. „Sunt deja mort, Laura, nu-ți face griji”, intervenea puștiul, binedispus. Consuma orice substanță toxică, orice porcărie care se putea înghiți, fuma, inhala sau injecta! Chiar că era pe jumătate moft, însă avea muzica în sânge, scotea ritm până și dintr-o cutie de conserve și improviză romane-fluviu într-un rap rimat; visul lui era să fie descoperit și să devină o vedetă precum Michael Jackson. „O să plecăm împreună în California, Freddy. Acolo vei începe o viață nouă. Mike O’Kelly o să te ajute, a scos din rahat sute de tineri, unii mult mai distruși ca tine, dacă-i vezi acum nici nu-ți vine să crezi. O să

te ajute și bunică-mea, se pricepe la de-astea. O să stai cu noi, ei, ce zici?”

Într-o seară, în timp ce așteptam un client într-unul din saloanele pompoase cu statui și fântâni romane de la Caesar's Palace, m-am întâlnit cu ofițerul Arana. Am încercat să mă furișez, dar mă văzuse și s-a apropiat zâmbitor, mi-a întins mâna și m-a întrebat ce mai face unchiul meu. „Unchiul...?” am repetat nedumerită, apoi mi-am amintit că atunci, la McDonald's, Brandon Leeman mă prezentase ca pe nepoata sa din Arizona. Ca pe ace, doar aveam marfa în geantă, am bâlbâit niște explicații pe care nici nu mi le ceruse.

— Stau aici doar peste vară, pe urmă mă duc la universitate.

— La care?

— Nu știu încă...

— Pari o fată serioasă, cred că unchiul tău e mândru de tine. Scuză-mă, am uitat cum te cheamă...

— Laura. Laura Barron.

— Mă bucur c-o să studiezi, Laura. În meseria mea am văzut cazuri tragice de tineri cu mult potențial care s-au pierdut cu totul. Bei ceva? și înainte să pot refuza a comandat un cocktail de fructe chelneriței în tunică romană. Mă ierți că nu îți țin companie, dar sunt în timpul serviciului.

— Aici, la hotel?

— Face și el parte din rond.

M-a informat că Caesar's Palace avea cinci turnuri, trei mii trei sute patruzeci și opt de camere, unele de peste o sută de metri pătrați, nouă restaurante de lux, un mall cu magazine exclusiviste, un teatru care imita Colosseumul din Roma cu patru mii două sute nouăzeci și șase de locuri, unde veneau să dea spectacole superstaruri. Fusesem să văd Cirque du Soleil? Nu? Neapărar să-l rog pe unchiul să mă ducă, spectacolele sunt partea cea mai frumoasă din Las Vegas. Între timp s-a întors falsa vestală romană cu un pahar în care se afla un lichid verzui cu o felie de ananas ca decor. Eu

număram minutele, afară mă așteptau Joe Martin și Chinezu' cu ochii pe ceas, înăuntru clientul se plimba printre coloane și oglinzi, nebănuind că tânăra care trăncănea cu un polițai în uniformă era persoana de contact. Oare ce știa Arana despre activitățile lui Brandon Leeman?

Mi-am băut sucul prea dulce și i-am spus la revedere, cam prea brusc ca să nu i se fi părut suspect. Ofițerul îmi era simpatic, te privea în ochi cu o expresie amabilă, avea o strângere de mână fermă și era relaxat. Era chiar atrăgător, dacă te uita mai atent, deși avea câteva kilograme în plus; dantura albă dădea bine pe tenul bronzat, iar când zâmbea ochii i se îngustau ca două fante.

Omul cel mai apropiat de Manuel era Blanca Schnake, dar asta nu spune mare lucru, căci el n-are nevoie de nimeni, nici măcar de Blanca, și și-ar putea petrece restul zilelor fără să vorbească. Ei îi revine efortul de a menține această prietenie. Ea este cea care-l invită la masă sau apare pe neașteptate cu ceva gătit de ea și o sticlă de vin; ea este cea care-l obligă să se ducă la Castro în vizită la tatăl ei, Millalobo, care se supără dacă nu e călcat periodic; ea e cea care se ocupă de îmbrăcămintea, de sănătatea și confortul casnic al lui Manuel, precum o chelăreasă. Eu sunt intrusa care a venit să le strice intimitatea, înainte puteau sta între patru ochi, dar acum se ciocnesc de mine întruna. Însă chilenii sunt toleranți, niciunul dintre ei nu mi-a dat de înțeles că-i deranjez.

Acum câteva zile am mâncat acasă la Blanca, o facem adesea, căci locuința ei e mult mai primitoare decât a noastră. Pusese cea mai frumoasă față de masă, șervete de in scrobite, lumânări și un coș în care așezase pâinea cu rozmarin adusă de mine – o masă simplă și rafinată, ca tot ce o caracterizează. Manuel e incapabil să aprecieze astfel de detalii, care pe mine mă lasă cu gura căscată, căci până să o cunosc pe această femeie credeam că decorațiunile interioare sunt doar pentru hoteluri și reviste. Casa bunicilor parcă era un talcioc, cu mobila și obiectele claie peste grămadă, pentru că ne era lene

să le aruncăm. Grație Blancăi, care poate crea o operă de artă din trei hortensii albastre înfipite într-un vas plin cu lămâi, gustul mi se rafinează. În timp ce ei pregăteau supă de scoici, m-am dus în grădină să culeg lăptuci și busuioc înainte să se întunece. Pe câțiva metri pătrați, Blanca a plantat pomi fructiferi și niște verdețuri de care se ocupă numai ea, o vezi mereu cu pălăria de paie pe cap și mănuși de grădinar în mână. La primăvară am s-o rog să mă ajute să cultiv terenul lui Manuel, pe care cresc doar bălării și pietre.

La desert am vorbit de magie – cartea lui Manuel mă obsedează – și de fenomene supranaturale, subiect în care aș putea fi acum o autoritate dacă aș fi fost mai atentă la bunică-mea. Le-am spus că crescusem cu un bunic astronom raționalist și agnostic și cu o bunică pasionată de tarot, astroloagă aspirantă, cititoare de aură și energie, care știa să interpreteze visele, colecționa amulete, cristale și pietre și trăia înconjurată de spirite.

— Nini a mea nu se plictisește niciodată, se distrează protestând împotriva guvernului și vorbind cu morții.

— Ce morți? a vrut să știe Manuel.

— Bunicul Popo și alții, de exemplu Sfântul Anton din Padova, sfântul care găsește lucrurile pierdute și iubiți pentru femeile singure.

— Bunică-tii i-ar trebui un iubit.

— Ei, na! E aproape la fel de bătrână ca tine.

— Și n-ai spus că am nevoie de o iubire? Dacă tu crezi că la vârsta mea mă mai pot amoreza, atunci Nidia, care e cu niște ani mai tânără, cu atât mai mult.

— Te interesează Nini! am exclamat eu, imaginându-mi că vom trăi toți trei împreună și uitând că pentru el iubita ideală era Blanca.

— E o concluzie pripită, Maya.

— O să concurezi cu Mike O'Kelly: e invalid și irlandez, dar destul de chipeș și celebru.

— Păi, atunci îi poate oferi mai mult decât mine, a râs el.

— Tu crezi în chestiile astea, tanti Blanca?

— Eu sunt o fire practică, Maya. Dacă îmi iese un neg, mă duc la dermatolog, dar, pentru orice eventualitate, îmi leg și un fir de păr de degetul mic și fac pipi la rădăcina unui stejar.

— Manuel zice că ești vrăjitoare.

— Sunt. Ne adunăm mai multe vrăjitoare în nopțile cu lună plină. Vrei să vii și tu? Ne adunăm miercurea viitoare. Am putea merge la Castro să stăm două zile cu tata și-apoi te duc la sabatul nostru.

— Sabat? Păi nu am măturoid!

— În locul tău aș accepta, Maya, e o ocazie unică; uite, pe mine nu m-a invitat niciodată, a intervenit Manuel.

— E un cerc feminin, Manuel, n-ai rezista la atâta estrogen.

— Voi faceți mișto de mine...

— Vorbesc serios, *gringuita*. Dar nu e ce-ți imaginezi, nici vorbă de vrăjitorii ca în cartea lui Manuel, nici gând de pieptare din piele de mort sau *invunches*. E un grup închis, așa cum se cuvine ca să avem perfectă încredere. Nu se acceptă străini, dar cu tine vom face o excepție.

— De ce?

— Cred că ești cam singură și ai nevoie de niște prietene.

Așa că am mers cu Blanca la Castro. Am ajuns acasă la Millalobo la ora sacră a ceaiului, pe care chilenii o copiază după englezi. Blanca și tatăl ei au o rutină neschimbată, o scenă de comedie: mai întâi se salută cu efuziune, de parcă nu s-ar fi văzut săptămâna trecută și n-ar fi vorbit zilnic la telefon; pe urmă îl ceartă că „pe zi ce trece ești tot mai gras, când ai de gând să te lași de fumat și de băut, tată, că acuși dai colțul?”; el ripostează cu comentarii despre femeile care nu-și vopsesc părul și umblă îmbrăcate ca proletarele române; pe urmă se pun la curent cu ultimele bârfe și zvonuri; pe urmă ea îi cere niște bani împrumut și el face scandal că vrea să-l ruineze, să-l lase în chiloți și să ajungă la faliment (faza asta durează cinci minute); la urmă, ajung la un acord și se pupă. Între timp eu am ajuns la a patra ceașcă de ceai.

Pe seară, Millalobo ne-a dat mașina lui și Blanca m-a dus la adunare. Am trecut pe lângă catedrala cu două turle și acoperiș de tablă, am lăsat în urmă piața cu bănci pe care stăteau perechi de îndrăgostiți, apoi partea veche a orașului, apoi cartierele noi de case urâte din beton, am luat-o pe un drumeag pustiu și plin de curbe. În fine, Blanca a oprit într-o curte în care se aflau și alte mașini și am mers spre casă pe o cărare abia vizibilă, luminându-ne drumul cu lanterna. Înăuntru erau zece femei tinere, îmbrăcate în stilul artizanal-lălăit al bunică-mii, fuste lungi sau pantaloni largi de bumbac, cu un poncho pe deasupra, că era frig. Mă așteptau și m-au primit cu afecțiunea spontană a chilienilor, care la început mă șoca, iar acum abia o aștept. Casa era mobilată fără pretenții, un câine bătrân moțâia pe o canapea, pe jos se vedeau jucării. Gazda m-a lămurit că în nopțile cu lună plină copiii se duceau să doarmă la bunici iar soțul profita să joace poker cu prietenii.

Am ieșit prin bucătărie în curtea din spate, luminată de torțe cu parafină, unde se aflau un fel de grădină în care legumele creșteau în lăzi, un coteț pentru găini, două leagăne, un cort mare și ceva ce semăna cu o movilă de pământ acoperită cu o prelată cauciucată, dar din centrul căreia ieșea un fuior subțire de fum. „Asta e coliba”, mi-a spus stăpâna casei. Era rotundă ca un iglu sau ca o *kiva*⁽¹⁾, se vedea doar acoperișul, restul era sub pământ. O construiseră bărbații lor, care participau și ei uneori, numai că atunci se adunau cu toții în cort, căci coliba era un sanctuar feminin. Imitându-le pe celelalte, mi-am scos hainele; unele au rămas în pielea goală, altele în chiloți. Blanca a aprins un mănunchi de salvie ca să ne „curețe” cu fumul aromat pe măsură ce pătrundeam în patru labe printr-un fel de tunel.

Pe dinăuntru, coliba era o boltă rotundă; baza avea vreo patru metri diametru, iar înălțimea ei era de maxim un metru șaizeci. În mijloc ardeau lemne într-o vatră de piatră, fumul ieșea prin deschiderea din acoperiș, de jur-împrejur se afla o platformă acoperită cu pături de lână, pe care ne-am așezat în

cerc. Era cald dar suportabil, mirosea a ceva organic, ciuperci sau drojdie, singura lumină era de la foc. Aveam ceva fructe – caise, migdale, smochine – și două câni mari cu ceai rece.

Parcă era o imagine din *O mie și una de nopți*, un harem de odalisce. În penumbra colibei păreau frumoase ca madonele renaștentiste cu pletele lor bogate și trupurile în largul lor, languroase și dezinvolve. În Chile lumea se împarte în clase sociale, precum castele din India sau rasele în Statele Unite, încă n-am ochiul antrenat să le deosebesc, însă aceste femei cu aspect european trebuie că erau din altă clasă decât localnicele din Chiloé pe care le știam, scunde, îndesate, cu trăsături indigene, uzate de muncă și necazuri. Una era însărcinată în șapte sau opt luni, alta născuse recent, avea sâni umflați și sfârcuri întunecate. Blanca își lăsase părul cărunt pe umeri și-și arăta corpul matur cu dezinvoltura femeii care a fost întotdeauna frumoasă, deși nu mai avea sâni și o cusătură mare îi traversa pieptul.

Blanca a sunat dintr-un clopoțel, s-a făcut liniște, apoi a invocat-o pe Pachamama, zeița-mamă a pământului, în al cărei pântec ne adunaserăm. Nici nu știu când au trecut patru ore; ne treceam din mână în mână o cochilie marină în care vorbeam pe rând, beam ceai, mușcam din fructe, povesteam despre viața noastră de acum și despre durerile pe care le duceam cu noi din trecut, ascultam respectuos, fără să punem întrebări sau să ne dăm cu părerea. Majoritatea veniseră din alte orașe, unele urmându-și bărbații, altele ca să muncească. Două erau „tămăduitoare”, vindecau bolile cu ierburi, uleiuri esențiale, reflexologie, magneți, lumină, homeopatie, pase energetice și alte forme de medicină alternativă care în Chile se bucură de multă popularitate. În țara asta te duci la farmacie abia când toate celelalte au dat greș. Și-au depănat poveștile fără rușine, una era distrusă pentru că-și prinsese bărbatul cu cea mai bună prietenă, alta nu se îndura să-și părăsească soțul care o bătea și o teroriza. Au vorbit despre vise, boli, temeri și speranțe, au râs, au plâns; au aplaudat-o pe Blanca pentru că ultimele analize

confirmau remisia cancerului. O tânără căreia tocmai îi murise mama ne-a rugat să cântăm pentru sufletul ei: s-a ridicat mai întâi un glas cristalin, după care ne-am prins toate în cor.

După miezul nopții Blanca ne-a sugerat să terminăm reuniunea cinstindu-ne strămoșii; fiecare a pomenit pe cineva – o mamă recent răposată, o bunică, o nașă – împreună cu moștenirea lăsată de aceasta: un talent artistic, un rețetar de medicină naturistă, pasiunea pentru știință și așa mai departe. Eu am fost ultima și l-am pomenit pe bunicul Popo, dar n-am mai avut glas să le povestesc acelor femei cine era. Pe urmă am meditat în tăcere, cu ochii închiși, cu gândul la persoana invocată și mulțumindu-i pentru daruri. Exact atunci mi-am amintit fraza pe care bunicul mi-o tot repetase ani în șir: „Promite-mi că te vei iubi mereu așa cum te iubesc eu”. Parcă o rostise cu glas tare. Am izbucnit în plâns, am plâns toate lacrimile pe care nu le vărsasem la moartea lui.

La sfârșit și-au trecut din mână în mână un căuș de lemn în care fiecare a pus o pietricică. Blanca le-a numărat și a constatat că toate femeile din colibă lăsaseră câte una; fusese vorba de un vot, mă acceptaseră în unanimitate să fac parte din grupul lor. Am închinat cu ceai.

M-am întors mândră pe insula noastră și l-am anunțat pe Manuel Arias ca de-acum încolo să nu mai conteze pe mine în nopțile cu lună plină.

Noaptea aceea cu vrăjitoarele bune din Castro mi-a reamintit experiențele mele din anul trecut. Viața mea e foarte diferită de cea a femeilor din grup și nu știu dacă le voi putea povesti vreodată în intimitatea colibeii prin ce-am trecut, furia care mă stăpânea, nevoia urgentă de alcool și droguri, imposibilitatea de a sta liniștită. La instituția din Oregon mi se pusese diagnosticul „deficit de atenție”, ceva ce sună ca o condamnare pe viață, dar de care n-am suferit cât timp a trăit bunicul și nu sufăr nici acum, aici. Pot descrie simptomele dependenței de droguri, nu și intensitatea brutală a

dependenței. Pe unde-mi rătăcea sufletul pe atunci? La Las Vegas erau copaci și soare, parcuri, râsul lui Freddy-regele rapului, înghețată și comedii la televizor, tineri bronzăți și limonadă la piscină, muzică și lumini în noaptea eternă de pe Strip, au fost și momente frumoase, precum nunta unor amici ai lui Leeman și tortul de ziua lui Freddy, dar eu țin minte doar fericirea efemeră a dozei și infernul prelungit până la următoarea. Lumea de atunci mi se învălmășește în cap, deși n-au trecut decât câteva luni.

Ceremonia din colibă m-a legat definitiv de acest Chiloé fantastic și, curios, de propriul meu corp. Anul trecut viața mea era zdrobită, credeam că se sfârșise și că eram pângărită pe veci. Acum mă văd întreagă și-mi respect corpul ca niciodată; când mă privesc în oglindă nu-mi mai număr defectele, îmi place cum sunt, nu vreau să schimb nimic. Pe insula asta nimic nu-mi mai zgândăre amintirile rele, mă străduiesc să le aștern pe acest caiet ca să nu pățesc ca Manuel, care și-a îngropat amintirile într-o peșteră, de unde, în unele nopți, acestea mai năvălesc peste el ca niște câini turbați.

Azi am pus pe biroul său cinci flori din grădina Blancăi, ultimele din sezon, pe care nu va ști să le aprecieze, dar mie-mi dau o bucurie calmă. E firesc să te extaziezi în fața culorilor dacă vii dintr-o lume cenușie. Căci anul trecut a fost cenușiu pentru mine. Iar micul buchet e perfect: un pahar, cinci flori, o insectă, lumina care intră pe fereastră. Atât și nimic mai mult. Sigur că e greu să-mi amintesc de bezna anului trecut. De lunga mea adolescență. O călătorie sub pământ...

Brandon Leeman punea mare preț pe felul în care arătam, era un element de seamă al afacerii sale: trebuia să par inocentă, simplă și proaspătă, aidoma splendorilor care lucrau în cazinouri. Astfel inspiram încredere și mă potriveam peisajului, îi plăcea părul meu aproape alb și foarte scurt, care-mi dădea un aer masculin. Mă punea să port un ceas

elegant cu curea lată de piele care-mi acoperea tatuajul de la încheietura mâinii, pe care refuzasem să-l șterg cu laserul. În magazine mă puneau să defilez în hainele alese de el și se amuza când făceam pe modelul. Nu mă îngrășasem, în ciuda faptului că tot ce mâncam era *junk food* și nu mai făceam sport; nu mai alergam, cum făcusem dintotdeauna, pentru că cele două gorile nu se dezlipeau de mine.

De vreo două ori, Leeman m-a luat cu el la un apartament de hotel de pe Strip, a comandat șampanie și m-a pus să mă dezbrac încet, în timp ce el plutea sub efectul „doamnei albe” și al paharului de bourbon, fără să mă atingă. La început am fost jenată, dar repede mi-am dat seama că era ca și cum m-aș fi dezbrăcat singură în fața oglinzii: pentru el, erotismul se limita la ac și la pahar. Îmi repeta că mare noroc avusesem cu el, alte fete erau exploatare în saloane de masaj și în bordeluri, nu vedeau lumina zilei și erau bătute. Știam eu câte sute de mii de sclave sexuale erau în Statele Unite? Unele erau din Asia sau din Balcani, dar erau și multe americance răpite pe stradă, în stațiile de metrou, pe aeroporturi sau adolescente fugite de acasă. Erau ținute închise și drogate, obligate să servească treizeci de clienți pe zi, dacă refuzau li se aplicau șocuri electrice; erau invizibile, disprețuite, nu valorau nimic. Existau locuri specializate în sadism, unde clienții le puteau tortura după pofta inimii, le biciuiau, le violau, dacă plăteau corespunzător puteau să le și omoare. Prostițuția era rentabilă pentru mafii, dar era un fel de malaxor pentru femeile care nu rezistau mult și o sfârșeau atroce. „Asta e pentru cei fără suflet, Maya, dar eu sunt bun la inimă. Nu mă dezamăgi, poartă-te frumos. Ar fi mare păcat să ajungi în lumea aia”, îmi spunea Leeman.

Mai târziu, când am început să leg între ele fapte aparent disparate, am fost mirată de acest aspect al afacerilor sale. Nu era amestecat în prostițuție – doar le vindea droguri femeilor care veneau după asta –, însă avea contacte misterioase cu peștii exact când unele dintre acestea dispăreau. Îl vedeam uneori cu fete foarte tinere, abia devenite dependente de

droguri, pe care le aducea în clădire, le dădea să guste marfă din cea mai bună, le aproviziona pe credit vreo două săptămâni, după care dispăreau în ceață. Freddy mi-a confirmat bănuielile: fetele astea erau vândute mafailor, astfel Brandon Leeman câștiga bine fără să-și murdărească prea mult mâinile.

Regulile șefului erau simple și dacă-mi vedeam de treabă totul era bine. Prima condiție era să evit orice contact cu familia sau cu persoanele din viața mea anterioară – asta era simplu, în afară de bunică-mea nu mi-era dor de nimeni și, oricum, aveam să revin curând în California. Apoi, nu aveam voie să mă împrietenesc cu nimeni, căci, vorba lui, o indiscreție cât de mărunță putea pune în pericol afacerea. Odată Chinezu' m-a pârât că vorbisem în ușa sălii cu o tipă. Leeman m-a înșfăcat de gât, m-a pus în genunchi cu o forță nebănuită pentru cineva mai slab și mai scund decât mine, m-a făcut idioată și dobitoacă și mi-a tras două palme, roșu de mânie. A fost un semnal de alarmă, dar nu l-am auzit; mă aflam într-una din zilele, tot mai frecvente, în care mintea mea era tot mai încețoșată.

Nu după mult timp, m-a pus să mă îmbrac elegant și m-a invitat la cină într-un restaurant italianesc recent deschis; am bănuțit că era o modalitate prin care-și cerea iertare. Mi-am pus rochia neagră și sandalele aurii, dar n-am încercat să disimulez sub machiaj buza spartă și vânătăile de pe obraz. Restaurantul s-a dovedit a fi peste așteptări: foarte modern, numai sticlă, oțel și oglinzi fumurii, nici gând de fețe de masă în carouri și de chelneri costumați în gondolieri. Am lăsat farfuriile aproape neatınse, dar am dat gata două sticle de Quintessa 2005, care au costat o avere și au avut darul de a îndulci atmosfera. Leeman mi-a mărturisit că era într-o stare de încordare, i se prezentase ocazia unei afaceri excepționale, dar periculoase. M-am prins că avea legătură cu drumul de două zile pe care tocmai îl făcuse, fără să ne anunțe și fără cele două gorile după el.

— Acum mai mult ca oricând, o breșă de securitate ne poate fi fatală, Laura.

— Cu femeia aia de la sală am vorbit mai puțin de cinci minute despre cursul de yoga, nici măcar nu știu cum o cheamă, jur...

— Să nu se mai repete. De data asta mă fac că uit, dar tu să nu uiți niciodată, pricepi? Trebuie să am încredere în oamenii mei, Laura. Mă înțeleg bine cu tine, ai stil, înveți repede, asta îmi place. Împreună putem face lucruri mărețe.

— Ce fel de lucruri?

— Vei afla la momentul potrivit. Deocamdată mai ești în perioada de probă.

Momentul a venit în septembrie. Din iunie până în august plutisem într-o nebuloasă. Nu curgea apa în apartament, frigiderul era gol, dar drogurile erau la discreție. Nici nu realizam în ce hal ajunsesem: să înghit două-trei pastile cu vodcă sau să aprind un joint de marijuana deveniseră gesturi reflexe pe care mintea mea nu le înregistra. Nivelul meu de consum era infim în comparație cu al celor din jurul meu, o făceam din pură distracție, mă puteam lăsa oricând, nu eram dependentă – așa credeam.

Mă obișnuisem cu senzația de plutire, cu ceața care mi se lăsa peste creier, cu neputința de a duce la capăt un gând sau o idee, cu dispariția cuvintelor din vastul vocabular învățat cu bunica Nini. În rarele sclipiri de luciditate îmi aduceam aminte că trebuia să mă întorc în California, dar îmi spuneam că era timp pentru asta. Timp. Unde dispăreau orele? Mi se scurgeau precum sarea printre degete, trăiam într-o așteptare continuă, dar nu era nimic de așteptat, doar încă o zi identică cu cea precedentă, zăcând în fața televizorului cu Freddy. Tot ce aveam de făcut peste zi era să cântăresc pulberi și cristale, să număr pastile, să sigilez punguțe de plastic. Așa a trecut luna august.

Pe seară mă dezmeticeam cu câteva linii de cocaină și mă duceam la piscină. Mă cercetam cu o privire critică în șirurile de oglinzi de la vestiar, căutând semnele vieții depravate, dar

acestea nu se vedeau: nimeni n-ar fi bănuit furtunile trecute sau întâmplările prezente. Păream o studentă, exact ce dorea Brandon Leeman. Încă o linie, niște pastile, o cafea tare și neagră și eram gata pentru munca de noapte. Poate că Leeman mai avea și alți distribuitori care lucrau ziua, însă eu nu-i văzusem. Dacă la început mă însoțea, după ce am prins rutina avea încredere și plecam doar cu „asociații” săi.

Eram atrasă de zgomot, de culori, de risipa din hoteluri și cazinouri, de tensiunea jucătorilor din fața jocurilor mecanice sau a meselor verzi, de pocnetul sec al jetoanelor, de paharele încununute de orhidee și umbreluțe de hârtie. Clienții mei, total deosebiți de cei de pe stradă, afixau siguranța impunității. Nici traficanții nu aveau a se teme, de parcă în oraș ar fi existat un acord tacit pentru a încălca legea fără a plăti consecințele. Leeman era pe felie cu niște polițai care-și primeau partea și-l lăsau în pace. Nu-i cunoșteam, nu-mi spusese cine erau, știam doar când și cât trebuia să-i plătească. „Sunt niște porci ordinari și nesătui, de care trebuie să te ferești, sunt în stare de orice, plasează dovezi ca să înfunde oameni nevinovați, în timpul raziilor fură bijuterii și bani, păstrează jumătate din cantitatea de droguri și de arme confiscată, își țin spatele unii altora. Sunt corupți, rasiști, psihopați. Ei ar trebui să stea după gratii”, îmi spunea șefu’. Amărății care veneau la clădirea lui Leeman în căutare de ceva droguri erau în ultima fază de dependență, sărăcie și singurătate; își duceau zilele urmăriți, bătuți, ascunși prin subsoluri precum cârțițele, expuși raziilor și rigorilor legii. Pentru aceștia nu exista impunitate, doar suferință.

Aveam din belșug bani, băutură și pastile – nu trebuia decât să deschid gura și să cer –, dar asta era tot; nu aveam familie, nici prieteni, nici dragoste, nici măcar soarele nu-l vedeam, căci trăiam pe întuneric, ca șobolanii.

Într-o zi Freddy a dispărut din apartament. Abia vineri am avut vesti despre el, întâlnindu-ne întâmplător cu ofițerul Arana, care a fost și de data asta amabil cu mine. Ne-a spus

că puștiul fusese descoperit grav rănit. Se aventurase într-o zonă interzisă, bătut măr de o gașcă și lăsat pe un maidan, căci credeau că era mort. Arana m-a lămurit atunci că orașul era controlat de diverse găști și că un hispanic ca Freddy, deși mulatru, nu avea ce căuta pe teritoriul controlat de negri. „Puștiul are mai multe mandate de arestare pe numele lui, dar închisoarea i-ar fi fatală. Are nevoie de ajutor”, ne-a spus Arana înainte de a pleca.

Leeman nu avea niciun chef să fie văzut cu băiatul urmărit de poliție, totuși a venit cu mine la spital. Am urcat la etajul cinci, am străbătut culoare luminate de neoare căutându-l, nu se uita nimeni la noi în noianul de infirmiere, doctori, pacienți și rude, dar Brandon Leeman mergea ștergând pereții, privind peste umăr și cu mâna în buzunarul în care avea pistolul. Freddy era într-un salon de patru paturi, toate ocupate, imobilizat cu curele și conectat la mai multe tuburi; avea chipul deformat, coaste rupte și o mână zdrobită în așa hal, că i se amputaseră două degete. Loviturile cu piciorul îi lezaseră un rinichi, urina din pungă avea culoarea ruginii.

Șefu' mi-a dat voie să stau peste zi cu puștiul oricât aveam chef, cu condiția să-mi îndeplinesc munca de noapte. La început l-au ținut pe morfină, apoi i-au administrat metadonă ca să reziste sevrajului, numai că metadona nu era suficientă. Freddy era disperat, era ca un animal care se zbătea în curelele care-l legau de pat. Profitând de neatenția personalului, îi injectam în perfuzie heroină, după cum mă învățase Brandon Leeman: „Dacă n-o faci, puștiul moare la sigur, că ce-i dau ăștia e apă chioară pentru el”.

La spital am cunoscut o infirmieră de culoare, de vreo cincizeci și ceva de ani, o zdrahoancă cu glas gutural, în evident contrast cu firea ei blândă și cu frumosul ei nume: Olympia Pettiford. Ea îl primise în grijă pe Freddy când fusese adus de la chirurgie. „Mi-e tare milă de puștiul ăsta atât de slăbuț și neajutorat, ar putea fi nepoțelul meu.” De când eram la Las Vegas nu mă împrietenisem cu nimeni în afară de

Freddy, care acum era cu un picior în groapă, dar de data asta am încălcat ordinele lui Brandon Leeman: aveam nevoie să vorbesc cu cineva, iar femeia asta era exact ce trebuia. Olympia m-a întrebat ce legătură aveam cu puștiul; i-am spus că eram frați și nu s-a mirat că o albă platinată și purtând țeale scumpe putea fi sora unui amărât de culoare, dependent de droguri și probabil delinvent.

Infirmiera profita de orice moment liber pentru a veni la patul lui Freddy și a se ruga. „Trebuie să-l primească pe Isus, doar Isus îl poate salva.” Biserica ei se afla în partea de vest a orașului, m-a invitat să vin și eu la slujbele care se țineau seara, dar i-am spus că atunci lucrăm și aveam un șef foarte aspru. „Atunci vino duminică, fato. Iar după slujbă, noi, Văduvele întru Isus, servim cea mai gustoasă masă din Nevada.” Văduvele astea erau un grup restrâns, dar foarte activ, pe care se baza biserica aceea. Nu era obligatoriu să fii văduvă, era de ajuns să fi pierdut cândva un mare amor. „Uite, eu sunt măritată acum, dar am avut doi bărbați care m-au lăsat și un al treilea care a murit, așa că, tehnic vorbind, sunt văduvă.”

Asistenta socială de la Serviciul de Protecție a Copilului care a venit să-l ia în evidență pe Freddy era o femeie de mult trecută de prima tinerețe, prost plătită, cu mai multe cazuri decât putea rezolva, plictisită și numărând zilele până la pensionare. Copiii treceau repede prin acest departament, ea îi plasa într-un cămin, nu după mult timp reapăreau, bătuți sau violați. L-a văzut pe Freddy de vreo două ori și a stat de vorbă cu Olympia, așa am aflat și eu povestea puștiului.

Freddy avea paisprezece ani, nu doisprezece, cum credeam eu, nici șaisprezece, cum pretindea el. Se născuse în cartierul hispanic din New York, din mamă dominicană și tată necunoscut. Mama îl adusese în Nevada în mașina hărtănită a iubitului ei, un indian paiute, la fel de alcoolic ca și ea. Se opreau din loc în loc, se deplasau dacă aveau benzină, aveau o grămadă de amenzi și datorii neplătite. La un moment dat, au

dispărut pe undeva prin Nevada, iar copilul de șapte luni a fost găsit abandonat la o benzinărie, subnutrit și plin de vânătăi. Crescuse în cămine de stat, trecând dintr-o mână în alta, nerezistând mult în nicio casă pentru că avea probleme de purtare și de caracter, dar mergea la școală și era chiar un elev bun. La nouă ani fusese arestat prima dată pentru jaf armat, stătuse câteva luni la o școală de corecție, după care dispăruse de pe radarul serviciului și al politiei.

Asistenta socială trebuia să afle unde și cum viețuise Freddy în ultimii ani, însă el se prefăcea adormit sau refuza să răspundă, îi era frică să nu fie inclus într-un program de dezintoxicare: „N-aș rezista nici măcar o zi, Laura, nu-ți poți imagina cum e acolo. Ciuciu dezintoxicare, numai pedepse”. Brandon Leeman era de aceeași părere și a pus la cale planul de salvare.

După ce i s-au scos sondele, a fost în stare să mănânce hrană solidă și să se țină pe picioare, l-am ajutat să se îmbrace, l-am dus la lift profitând de înghesuiala de pe etaj – era ora de vizită – și pe urmă, cu pași de țestoasă, la ieșire, unde Joe Martin ne aștepta cu motorul pornit. Pot să jur că Olympia Pettiford era pe culoar, dar drăguța de ea s-a uitat în altă parte.

Un medic, care-l aprovizionă pe Leeman cu produse farmaceutice la negru, venea să-l vadă pe Freddy și m-a învățat cum să-i schimbe bandajele de la mână ca să nu se infecteze. Mi-am zis să profit că-l aveam în grijă și să-i suprim drogurile, dar n-am avut inimă: suferea atroce. S-a refăcut repede, spre marea mirare a doctorului, care se aștepta la încă niște luni de chin, curând dansa iar ca Michael Jackson, dar tot mai urina cu sânge.

Joe Martin și Chinezu' au avut grijă să se răzbune pe banda inamică: o asemenea jignire nu putea fi trecută cu vederea.

Bătaia pe care o măncașe Freddy în cartierul negru mă afectase mult. În universul dezarticulat al lui Brandon Leeman oamenii dispăreau fără să lase amintiri, plecau,

ajungeau la închisoare sau mureau, dar Freddy nu era o umbră anonimă, era prietenul meu. La spital, văzându-l chinuit, respirând greu, uneori inconștient, îmi dădeau lacrimile. Cred că plângeam și de jalea de mine însămi. Mă simțeam prinsă, nu mă mai puteam minți că nu sunt dependentă: depindeam de alcool, de pastile, marijuana, cocaină și alte mizerii ca să treacă ziua. Dimineața, când mă trezeam cu o mahmureală fioroasă, juram să mă opresc, dar nici nu se făcea de prânz că cedam deja tentației primei duști. Doar un strop de vodcă mă scăpa de migrenă, îmi spuneam eu, dar durerea de cap persista și sticla era la îndemână.

Nu mă mai puteam minți nici cu ideea că eram în vacanță și că în curând aveam să mă duc la universitate: mă găseam printre infractori și criminali. La cea mai mică neatenție, m-aș fi putut trezi moartă, sau, ca Freddy, legată la vreo șase sonde și tuburi într-un spital. Eram speriată rău, dar refuzam să recunosc, să numesc frica, felina aceea la pândă în coșul pieptului. Un glas insistent îmi amintea pericolul, de ce nu-l vedeam, de ce nu fugeam de el cât mai era timp, ce mai așteptam ca să sun acasă? Însă alt glas, resemnat, îi răspundea că nimănui nu-i păsa de soarta mea; dacă ar mai fi trăit bunicul Popo, ar fi răscolit cerul și pământul să mă găsească, dar lui tata nici că-i păsa. „Nu m-ai sunat pentru că încă nu suferiseși destul, Maya”, mi-a spus bunica Nini când ne-am revăzut.

A trecut greul verii din Nevada cu o zăpușeală de patruzeci de grade, dar cum viețuiam în aer condiționat și mă mișcăm doar noaptea, n-am avut de suferit. Rutina mea era invariabilă, am continuat să fac ce făcusem. Nu eram niciodată singură, doar la sală gorilele lui Brandon Leeman mă lăseau în pace, în rest, deși nu intrau în hotel sau cazinou, mă așteptau afară, numărând minutele.

Șefu' a făcut atunci o bronșită urâtă – el o numea alergie – și am constatat că slăbise foarte mult. Pielea brațelor îi atârna ca o cârpă mototolită, tatuajele își pierduseră desenul original,

îi numărari coastele și vertebrele, era pământiu, încercănat și epuizat. Joe Martin s-a prins imediat și-a început să-și dea aere și să nu-l mai asculte ca până atunci, în vreme ce Chinezu' tăcea ca de obicei, dar îl secolta traficând în spatele șefului și încurcând socotelile. O făceau cu atâta dezinvoltură, încât Freddy și cu mine am început să comentăm între noi. „Să nu cumva să spui ceva, Laura, c-o încurci, cu ăștia doi nu-i de glumit”, m-a pus el în gardă.

Gorilele nu se fereau de Freddy, îl considerau inofensiv, o paiată cu creierii arși de droguri; totuși, creierul său funcționa mai bine decât al tuturor, nu încăpea îndoială. Încercam să-l conving să se ducă la dezintoxicare, la școală, să facă ceva pentru viața lui, dar îmi servea clișeul că școala n-avea ce să-l învețe, el studia la universitatea vieții. Și repeta cuvintele lui Leeman: „E prea târziu pentru mine”.

La începutul lui octombrie, Leeman a plecat în Utah cu avionul și s-a întors la volanul unui Mustang decapotabil ultimul tip, albastru cu o bandă argintie și interiorul negru. M-a informat că-l luase pentru frate-său, care n-o putuse face personal din cine știe ce motive complicate. Adam, care locuia la douăsprezece ore de drum pe șosea, avea să trimită pe cineva să ridice mașina. Cum o asemenea frumusețe nu putea sta pe trotuar fără să fie furată sau vandalizată, Leeman a pus mașina într-unul din cele două garaje ale clădirii care se puteau încuia, căci restul deveniseră gropi de gunoi sau refugii pentru drogații străzii sau pentru perechile de-o noapte. Erau vagabonzi care trăiau cu anii în peșterile astea, luptându-se pentru fiecare metru pătrat cu șobolanii și alți nenorociți.

A doua zi, Brandon Leeman și-a trimis asociații să ridice un colet de la Fort Ruby, unul din cele șase sute de sate-fantomă din Nevada care-i slujea ca punct de întâlnire cu furnizorul mexican, apoi m-a invitat la o plimbare cu Mustangul. Motorul puternic, mirosul de piele nouă, senzația vântului prin păr, peisajul tăiat de șosea și munții desenați sub un cer

palid și fără nori mă îmbătau literalmente de libertate. Senzație care n-a pălit când am trecut prin fața mai multor închisori federale. Era o zi caldă, deși partea cea mai grea a verii se terminase, totul a devenit incandescent, a trebuit să ridicăm capota și să pornim aerul condiționat.

— Știi că Joe Martin și Chinezu' mă fură, nu-i așa?

Am preferat să tac. Era un subiect delicat: dacă spuneam că nu știam însemna că fusesem cu capul în nori; dacă confirmam, echivala cu o trădare din partea mea pentru că nu-l prevenisem.

— Trebuia să vină și asta, mai devreme sau mai târziu. Nu pot conta pe loialitatea nimănui...

— Poți conta pe a mea, am șoptit cu senzația că alunecam pe o suprafață uleioasă.

— Așa sper și eu. Joe și Chinezu' sunt niște idioți, la mine le-a fost cel mai bine, am fost foarte generos cu ei.

— Ce-ai de gând să faci?

— Să-i înlocuiesc, înainte să mă înlocuiască ei pe mine.

Am mers tăcuți mai mulți kilometri, credeam că terminase cu confidențele, dar n-a fost așa.

— E un polițai care vrea bani mai mulți. Dacă-i dau, o să vrea și mai mulți. Tu ce crezi, Laura?

— Nu mă pricep la chestiile astea...

Am mai făcut niște kilometri, tăcuți. Brandon Leeman era din ce în ce mai agitat, a ieșit de pe șosea în căutarea unui loc mai ascuns, numai că ne-am pomenit pe un fel de maidan de pământ uscat pe care creșteau scaieți și o iarbă pitică. Ne-am dat jos din mașină – de pe drum șoferii ne puteau vedea perfect –, ne-am ghemuit lângă portiera deschisă și i-am ținut bricheta în timp ce el încălzea amestecul, pe care și l-a injectat cât ai zice pește. După care am împărțit o pipă cu marijuana, mândri de isprava noastră: dacă ne-am fi pomenit cu poliția de trafic, tipii ar fi găsit o armă ilegală, cocaină, heroină, Demerol și alte pastile vraiste într-o pungă. „Ar mai găsi ceva, porcii ăștia, și nici pentru asta n-aș avea vreo explicație”, a adăugat Leeman pe un ton enigmatic, înecându-se de râs. Era

atât de drogat, că a trebuit să conduc eu, deși experiența mea la volan era minimă și *bong*-ul îmi cam încețoșase privirea.

Am ajuns la Beatty, o localitate care părea pustie la orele prânzului, ne-am oprit să mâncăm la un han mexican – pe firmă se vedeau cowboy cu pălării și lasouri – și care pe dinăuntru era o cârciumă plină de fum. Leeman a cerut două cocktailuri cu tequila, două feluri alese la întâmplare și cea mai scumpă sticlă de vin roșu. M-am străduit să mănânc, el făcea cărări prin piure cu furculița.

— Știi ce-am să fac cu Joe și cu Chinezu? Dacă tot trebuie să-l plătesc pe polițaiul ăla, am să-i cer în schimb o mică favoare.

— Nu înțeleg.

— Dacă vrea să-i măresc taxa, să mă scape de ăștia doi fără să mă implice nicicum.

Mi-a căzut fisa, aducându-mi aminte de fetele care lucraseră înaintea mea pentru el și de care „scăpase”. Am vizualizat extrem de limpede prăpastia care se căsca sub picioarele mele și mi-am spus din nou că ar trebui să fug, dar am recăzut într-un fel de magiun gros, inertă, lipsită de voință. Nu pot să mă gândesc acum, sunt varză, am înghițit prea multe pastile, marijuana, vodcă, trebuie să mă dezmeticesc, îmi spuneam în timp ce dădeam dușcă al doilea pahar de vin, asta după tequila.

Brandon Leeman se lăsase pe spătarul scaunului cu ochii întredeschiși. Lumina îi bătea într-o parte, evidențiindu-i pomeții proeminenți, obrajii scobiți și cearcănele verzui. Parcă era un cadavru. „Ar trebui să ne întoarcem”, am propus eu, scuturată de greață. „Mai am ceva de făcut în satul ăsta afurisit. Comandă-mi o cafea.”

Leeman a plătit cash, ca de obicei, am ieșit din aerul condiționat în dogoarea nemiloasă din Beatty care, după spusele lui, era un depozit de deșeuri radioactive și exista doar din rațiuni turistice: Valea Morții era la zece minute distanță. A condus în zigzag până la niște depozite închiriate, niște

construcții scunde din beton cu uși metalice turcoaz. Mai fusese acolo, căci s-a dus glonț la o ușă anume. În timp ce așteptam în mașină, se chinuia cu două lacăte mari, înjurând întruna pentru că nu reușea, și de la o vreme îi tremurau mâinile. A deschis până la urmă ușa și mi-a făcut semn să vin.

Soarele bătea din plin într-o încăpere mică în care se găseau două lăzi mari de lemn. A scos din portbagajul Mustangului o geantă de plastic negru pe care scria El Paso TX și am intrat în depozitul încins. Mi-a trecut scurt prin minte că mă putea lăsa acolo, îngropată de vie. Leeman m-a apucat zdravăn de un braț și m-a privit în ochi.

— Mai ții minte că ți-am zis că vom face lucruri mărețe împreună?

— Da...

— Ei, a sosit și clipa aia, sper să nu mă dezamăgești.

Am confirmat, speriată de tonul amenințător și de pustietatea locului. Leeman s-a ciucit, a deschis geanta și mi-a arătat ce conținea. Inițial nici nu mi-am dat seama că pachetele verzui erau teancuri de dolari.

— Nu sunt bani furați și nici nu-i caută nimeni. Asta e doar o mostră, în curând vor fi mult mai mulți. Cred că realizezi că ți-am dat o dovadă enormă de încredere. Ești singura persoană decentă pe care o cunosc, în afară de frate-meu. Acum suntem asociați.

— Ce trebuie să fac?

— Pentru moment, nimic, dar dacă îți zic sau dacă mi se întâmplă ceva trebuie să-l suni imediat pe Adam și să-i spui unde se află geanta lui cu El Paso TX, pricepi? repetă.

— Să-l sun pe frate-tău și să-i spun unde e geanta lui.

— Geanta cu El Paso TX, nu uita. Întrebări?

— Cum o să deschidă frate-tău ușa?

— Asta nu-i treaba ta! a lătrat el cu atâta furie, că m-am ferit crezând c-o să mă pocnească, dar omul s-a calmat, a închis sacoșa, a pus-o pe o ladă și am ieșit.

Evenimentele s-au precipitat după drumul la depozitul din Beatty, dar atunci mi-a fost greu să le așez în ordine, pentru că unele au avut loc simultan, la altele nu am asistat, am aflat mai târziu. După două zile, Brandon Leeman mi-a ordonat să-l urmez într-un Ford Acura proaspăt reciclat în garajul clandestin, el conducea Mustangul cumpărat în Utah pentru fratele său. Am mers după el pe drumul 95, trei sferturi de oră într-o căldură care făcea să tremure peisajul, până la Boulder City, o localitate absentă de pe harta mentală a lui Leeman: e al doilea oraș din Nevada în care jocurile de noroc sunt ilegale. Am oprit la o benzinărie și am așteptat sub soarele arzător.

Douăzeci de minute mai târziu a oprit o mașină cu doi tipi, Leeman le-a dat cheile Mustangului, a primit o geantă de voiaj de mărime medie și a urcat lângă mine în Fordul Acura. Mustangul și cealaltă mașină au luat-o spre sud, noi am făcut drumul înapoi. Nu am trecut prin Las Vegas, ne-am dus direct la depozitul din Beatty, unde Leeman a repetat rutina descuierii lacătelor fără să mă lase să văd cifrul. A pus sacoșa lângă cealaltă și a închis ușa.

— O jumătate de milion de dolari, Laura! și-a frecat el mâinile, mulțumit.

— Mie nu prea-mi place treaba asta, m-am tras eu înapoi.

— Ce nu-ți place, cățea?

Alb la față, m-a apucat de brațe, dar l-am împins cât colo, smiorcăindu-mă. Piticania asta bolnavă, pe care aș fi putut s-o strivesc sub tocuri, îmi inspira teamă, era în stare de orice.

— Lasă-mă în pace!

— Judecă, femeie, s-a arătat el mai împăciuitor. Vrei să trăiești în lumea asta afurisită? Cu frate-meu am aranjat totul, o să plecăm din țara asta blestemată și-ai să vii cu noi.

— Unde?

— În Brazilia. Peste câteva săptămâni vom fi pe o plajă cu cocotieri. Nu voiai tu un iaht?

— Ce iaht, niciun iaht! Vreau să mă întorc în California!

— Prin urmare căteaua afurisită vrea în California, a spus el pe un ton amenințător.

— Te rog, Brandon. N-o să spun nimănui, promit, poți pleca liniștit în Brazilia cu ai tăi.

A început să meargă de colo-colo cu pași mari pe betonul fărâmițat din fața depozitului, în timp ce eu stăteam udă learcă de transpirație lângă mașină, încercând să descopăr ce greșeli făcusem ca să ajung în iadul ăsta prăfos cu sacoșe cu bancnote verzi.

— M-am înșelat în ce te privește, Laura, ești mai proastă decât credeam. N-ai decât să te duci și la dracu' dacă vrei, numai că trebuie să mă mai ajuți câteva săptămâni. Pot conta pe tine?

— Sigur că da, Brandon, spune-mi ce trebuie să fac.

— Deocamdată nimic, doar să-ți ții gura. Spun eu când să-l suni pe Adam. Sper că n-ai uitat ce trebuie să-i spui.

— Nu, îl sun și îi spun unde sunt cele două genți.

— Nu! Îi spui unde sunt gentile cu El Paso TX. Atât și nimic mai mult, ai înțeles?

— Da, sigur, îi spun că gentile cu El Paso TX sunt aici, fii liniștit.

— Discreție, Laura, multă discreție. Dacă scapi o vorbă, ai să te căiești. Vrei să știi ce-o să pățești? Pot să-ți dau amănunte...

— Îți jur, Brandon, n-am să suflu o vorbă nimănui.

Ne-am întors tăcuți la Las Vegas, dar mie-mi sunau în cap cuvintele lui Leeman: avea să „scape” de mine. Aveam din nou senzația de greață și amețală pe care o avusesem încătușată de Fedgewick în camera sordidă de motel; vedeam aievea licărirea verzuie a ceasului, simțeam mirosul, durerea, teroarea. Trebuie să gândesc, am nevoie de un plan, îmi spuneam, dar cum să gândesc dacă eram burdușită de alcool și nici nu mai știam ce pastile înghițisem, câte și când... Am ajuns în oraș la patru după-amiaza, epuizați, uzi de sudoare și plini de praf cu hainele lipite de trup, arși de sete. Leeman

m-a lăsat la sală ca să mă răcoresc înainte de rondul de noapte și s-a dus la apartament. La despărțire mi-a strâns mâna și mi-a spus să stau liniștită, că totul era sub control. A fost ultima dată când l-am văzut.

Sala de gimnastică era lipsită de luxul extravagant al hotelurilor de pe Strip, aici nu puteai face băi de lapte în bazine de marmură și nici nu existau maseuri orbi din Shanghai, dar era cea mai mare și mai completă din oraș, cu mai multe săli de exerciții, multe aparate de tortură ca să faci mușchi și să-ți întinzi tendoanele, un spa, coafor pentru oameni și pentru câini și o piscină acoperită în care cred că încăpea o balenă. Era cumva cartierul meu general: aveam credit deschis, puteam să merg la spa, să înot sau să fac yoga – tot mai rar în ultimul timp, că nu mă trăgea inima. De obicei zăceam într-un șezlong cu mințile duse. În dulăpiorul din vestiar îmi țineam lucrurile de valoare, care în apartament ar fi făcut picioare, furate de nefericite precum Margaret sau chiar de Freddy, dacă era la ananghie.

Revenind de la Beatty am făcut duș și am intrat la saună, ca să iasă frica din mine. Curată și împăcată, situația mea mi s-a părut mai puțin înfricoșătoare, aveam două săptămâni întregi ca să-mi hotărâsc soarta. Orice pas necugetat ar fi atras consecințe nefaste pentru mine, așa că trebuia să-l ascult pe Brandon Leeman până la eliberare. Ideea unei plaje braziliene cu cocotieri împreună cu familia lui îmi producea fiori; trebuia să mă întorc acasă.

Mă plângeam la sosirea în Chiloé că aici nu se întâmplă niciodată nimic, dar trebuie să rectific, pentru că mi s-a întâmplat ceva ce merită scris cu cerneală aurită și litere mari: **SUNT ÎNDRĂGOSTITĂ!** E cam prematur să vorbesc despre asta, căci s-a petrecut doar cu cinci zile în urmă, dar timpul nu înseamnă nimic în cazul de față, sunt absolut sigură de ce simt. Dar cum să tac dacă plutesc? Amoru-i tare capricios, vorba unui cântec stupid pe care Blanca și Manuel mi-l cântă în cot, râd pe seama mea de când a apărut Daniel

la orizont. Ce mă fac cu atâta fericire care-mi umflă inima în piept?

Dar mai bine să încep cu începutul. Am mers cu Manuel și cu Blanca pe Insula Mare, să asistăm la o „tragere de casă”, nici nu visam că aveam să trăiesc ceva magic, să-l cunosc pe bărbatul vieții mele, pe Daniel Goodrich. O „tragere” e ceva unic în lume, pun pariu. E vorba de deplasarea unei case pe mare, casa e trasă de două șalupe, apoi târâtă pe mal cu șase perechi de boi care o aduc la locul stabilit. Dacă un localnic vrea să se mute pe altă insulă sau dacă i-a secat puțul și trebuie să ia apă de la câțiva kilometri distanță, își ia casa și pleacă, precum melcul. Din cauza umezelii, casele de pe aici sunt din lemn și fără temelii de ciment, așa că pot fi remorcate pe apă și mutate plutind pe trunchiuri de copac. Pentru asta se face o clacă, o *minga* la care iau parte vecini, rude și prieteni; unii aduc ambarcațiunile, alții aduc boii, stăpânul casei pune mâncarea și băutura, doar că acum era vorba de o păcăleală pentru turiști, că aceeași căsuță se tot plimbă pe apă luni în șir, până se face praf. Aceasta urma să fie ultima „tragere” până vara viitoare, când aveau să aleagă altă casă transhumantă. Ideea e de a arăta lumii cât de țicniți sunt băștinașii și de a-i mulțumi astfel pe naivii care vin cu autobuzele agențiilor de turism. Printre aceștia se număra și Daniel.

Avuseserăm parte de mai multe zile uscate și calde, ceva neobișnuit pentru perioada asta a anului, ploioasă de regulă. Peisajul arăta altfel, niciodată nu mai văzusem un cer atât de albastru, o mare atât de argintie, pășunile atât de pline de iepuri și atâtea păsări care chirăiau vesel prin copaci. Mie îmi place ploaia, îmi sugerează intimitate și prietenie, dar frumusețea acestor insule și canale se vede mai bine când e soare. Lasă că pot înota fără să-mi înghețe oasele și să mă și bronzez puțin, cu grijă însă, căci aici stratul de ozon e atât de subțire, că se nasc miei orbi și broaște diforme. Așa zice lumea, eu n-am văzut așa ceva.

Pe plajă totul era pregătit pentru „tragere”: boi, odgoane, cai, douăzeci de bărbați pentru munca grea, femei cu coșuri cu plăcinte, puzderie de copii, turiști, localnici care nu scapă ocazia unei petreceri, doi carabinieri care să intimideze hoții și un reprezentant al Bisericii, un diacon, care să sfințească operațiunea. Pe la 1700, când călătoriile erau dificile și nu existau destui preoți pentru teritoriul extins și dezarticulat al arhipelagului Chiloé, iezuiții stabiliseră funcția de diacon, pe care o putea îndeplini orice persoană cu reputație onorabilă. Acesta are grijă de biserică, convoacă adunările, conduce funeraliile, împărtășește, binecuvântează, iar în caz de mare urgență, căsătorește și botează.

Odată cu fluxul a apărut și casa legănându-se pe valuri precum o caravelă de demult, trasă de cele două șalupe și cufundată în apă până sub glafurile ferestrelor. Pe acoperiș flutura steagul chilian și doi puști încălecaseră bârna principală fără să poarte veste de salvare. Apropiindu-se de mal, carabela a fost primită cu ovațiile convenite, bărbații au ancorat-o până la reflux. Calculaseră bine, pentru ca așteptarea să nu fie prea lungă. Timpul a zburat repede, printre plăcinte și băutură, muzică de chitară și jocuri cu mingea, plus un concurs de cântecele cu versuri cu rimă și două înțeleșuri, după cum am avut impresia. Umorul e ultimul lucru pe care-l stăpânești într-o limbă străină, iar eu mai am de lucru în acest sens. La ceasul stabilit, oamenii au împins niște trunchiuri sub casă, au adus cele șase perechi de boi, au legat casa cu odgoane și lanțuri și au purces la marea tragere, îndemnați cu aplauze și în ritmul fluierăturilor carabinierilor.

Boii și-au aplecat greabănul, și-au umflat mușchii și au început să tragă mugind. La început casa abia dacă s-a clintit, dar s-au coordonat repede și treaba a mers mult mai ușor decât credeam, cu toată mulțimea aceea care înconjurase convoiul pe toate părțile, deschizând drumul, îmboldind boii sau împingând casă. Zarvă, veselie, efort. Alergam laolaltă cu copiii, chiuind de plăcere, cu Fâkin printre picioarele boilor.

Tot la douăzeci sau treizeci de metri, convoiul se oprea, animalele erau aliniate, sticlele de vin treceau din mână-n mână și se făceau poze.

A fost o *minga* pentru turiști, dar asta n-a știrbit efortul oamenilor și al animalelor. La sfârșit, când casa a ajuns la locul ei, diaconul a stropit-o cu agheasmă și mulțimea a început să se împrăștie.

În timp ce străinii se îndreptau spre autobuze și localnicii își recuperau boii, eu stăteam pe pajiște reamintindu-mi cele văzute și regretând că n-aveam la mine caietul ca să notez detaliile. Am simțit că se uita cineva la mine; erau ochii lui Daniel Goodrich, niște ochi rotunzi de culoarea lemnului, ochi de mânăz. Am simțit un fior în stomac, un fel de sperietură ca atunci când te pomenești înaintea unui personaj de ficțiune care a prins viață, cineva pe care l-ai cunoscut în altă realitate, într-o operă sau un tablou din Renaștere, din acelea pe care le văzusem în Europa cu bunicii. Oricine ar spune că o luasem razna – apare un necunoscut și-mi zboară fluturi prin cap –, oricine, în afară de Nini a mea. Ea ar înțelege, la fel a fost când l-a cunoscut pe bunicul Popo în Canada.

I-am văzut mai întâi ochii, cu pleoape grele, gene de femeie și sprâncene groase. După un minut am văzut și restul: era înalt, puternic, cu membre lungi, chip senzual, buze groase și pielea în nuanța caramelului. Purta cizme solide, avea o cameră video și un rucsac mare plin de praf și un sac de dormit rulat deasupra. M-a salutat într-o spaniolă bună, a lăsat bagajul și s-a așezat lângă mine, făcându-și vânt cu pălăria. Avea părul scurt, negru și creț. Mi-a întins o mână bronzată cu degete lungi și s-a prezentat: Daniel Goodrich. I-am oferit sticla mea de apă, a băut-o din trei înghițituri prelungi, fără să-i pese de microbi.

Ne-am apucat să comentăm „tragerea”, pe care o filmase din mai multe unghiuri, l-am lămurit că fusese o păcăleală pentru turiști, dar asta nu i-a micșorat entuziasmul. Venea de la Seattle, bătea de cinci luni America de Sud fără un plan sau

un scop anume, ca un vagabond. Chiar așa a și spus: vagabond. Voia să vadă cât mai mult și să exerseze spaniola pe care o învățase la școală și citind, atât de diferită de limba vorbită. În primele zile nu pricepea nimic, exact așa pășisem și eu, pentru că chilenii vorbesc în diminutive, cântat și repede, înghițind ultima silabă a fiecărui cuvânt și aspirând „s”-ul. Tanti Blanca e de părere că nu e nicio pierdere la ce tâmpenii spun localnicii.

Daniel călătorea acum prin Chile și înainte să ajungă în Chiloé fusese în deșertul Atacama, unde sunt peisaje selenare de sare și gheizere, în Santiago și în alte orașe mai puțin interesante pentru el, în regiunea pădurilor, a vulcanilor fumegând și a lacurilor de culoarea smaraldului; își propunea să ajungă în Patagonia și în Țara de Foc, ca să vadă fiordurile și ghețarii.

Manuel și Blanca s-au întors de la cumpărături și ne-au întrerupt conversația; dar Daniel le-a făcut o impresie bună și, spre marea mea bucurie, Blanca l-a invitat să stea câteva zile la ea acasă: nu poți trece prin Chiloé fără să guști un *curanto* autentic, iar joi o să fie unul la noi pe insulă, ultimul din sezonul turistic, e cel mai bun, așa ceva nu se pierde. Daniel nu s-a lăsat rugat, s-a obișnuit de-acum cu ospitalitatea impulsivă a chilienilor, gata oricând să deschidă ușa oricărui străin rătăcit cu care dau nas în nas. Eu zic că a acceptat invitația pentru mine, dar Manuel m-a avertizat să nu mi-o iau în cap, omul ar fi trebuit să fie tâmpit să refuze cazare și haleală moca.

Am plecat cu *Cahuilla*, pe o mare calmă și vânt din pupa, și am ajuns exact la timp ca să vedem lebedele cu gât negru care pluteau pe canal, zvelte și elegante ca gondolele venețiene. „Molcom trec lebedele”, a spus Blanca, exprimându-se ca localnicii. La lumina asfințitului, totul era mai frumos ca niciodată, eram mândră că trăiam în acest paradis și că i-l puteam arăta lui Daniel. Am întins larg brațele, cuprinzând întreg orizontul. „Bun venit pe insula Mayei Vidal, prietene”, a

grăit Manuel făcând cu ochiul. Am observat gestul. În particular, n-are decât să râdă de mine cât dorește, dar să n-o facă de față cu Daniel că ne supărăm, i-am declarat când am fost între patru ochi.

Am ajuns acasă la Blanca, ei doi s-au pus pe gătit, Daniel a cerut voie să facă un duș, că era și timpul, și să-și spele ceva rufe, iar eu am plecat glonț acasă să aduc două sticle cu vin bun, primite de Manuel de la Millalobo. Am ajuns în unsprezece minute, record mondial, aveam aripi la călcâie. M-am spălat, mi-am făcut ochii, am îmbrăcat în fine singura rochie pe care o aveam și am zbughit-o înapoi, în sandale și cu Fâkin gâfâind cu limba scoasă în urma mea. Totul durase patruzeci de minute, timp în care Manuel și Blanca pregătiseră o salată și paste cu fructe de mare, un fel care în California se numește *tuti-mare*, iar aici tăiței cu resturi, căci e vorba de ce-a rămas de ieri. Manuel m-a primit fluierând admirativ, mă știa doar în pantaloni și probabil mă credea lipsită de stil. Rochia o luasem de la un magazin second-hand din Castro, dar e aproape nouă și nu foarte demodată.

Daniel a ieșit din duș proaspăt ras și cu pielea strălucind ca lemnul lustruit, atât de chipeș că trebuia să fac un efort să nu-l sorb din ochi. Ne-am pus pe noi niște ponchouri ca să mâncăm pe terasă, se făcuse cam frig. Daniel a fost foarte recunoscător pentru ospitalitate, a spus că de luni de zile călătorea cu un buget minim și că dormise adesea ca vai de el, chiar și sub cerul liber. A apreciat cum se cuvine masa, vinul chilian și priveliștea: apă, cer și lebede. Admiram tăcuți dansul elegant al acestor păsări pe mătasea violetă a mării. A mai venit un stol de lebede dinspre apus, întunecând ultimele sclipiri portocalii cu aripile lor mari, dar a trecut mai departe. Păsările astea maiestuoase și puternice sunt proiectate pentru navigație – pe uscat seamănă cu niște rațe grase –, dar când zboară sunt impresionante.

Ei au dat gata cele două sticle de vin, eu am băut limonada, n-aveam nevoie de vin, eram pe jumătate beată de prezența lui. După desert (mere coapte cu cremă de zahăr ars) Daniel

ne-a întrebat pe un ton firesc dacă eram de acord să fumăm niște marijuana. Ups, mi-am zis, ce-o să zică bătrânii, dar ei au acceptat și, spre marea mea mirare, Blanca a adus o pipă. „Despre asta să nu suflă o vorbă la școală, *gringuita*”, m-a prevenit conspirativ, adăugând că fuma din când în când cu Manuel. Așa am aflat eu că pe insula asta sunt câteva familii care cultivă marijuana de cea mai bună calitate; cea mai bună o produce *doña* Lucinda, străbunica asta care de cincizeci de ani o și exportă în alte locuri din arhipelag. „*Doña* Lucinda le cântă plantelor, spune că trebuie să le vrăjești ca pe cartofi ca să iasă bune, și pare-se că are dreptate, nimeni nu o întrece”, a mai spus Blanca. Am rămas cu gura căscată, am fost de o sută de ori în curtea bătrânei, s-o ajut la torsul lânii, dar nu m-am uitat la plantele ei. Oricum, imaginea Blancăi și a lui Manuel care-și treceau pipa a fost ceva de pe altă lume. Am fumat și eu, știu că asta nu dă dependență, dar băutura n-am curaj să încerc. Încă nu, poate că niciodată.

N-a fost nevoie să le mărturisesc Blancăi și lui Manuel impresia pe care mi-o făcuse Daniel, au ghicit singuri în clipa în care m-au văzut în rochie și machiată, după ce se obișnuiseră cu înfățișarea mea de refugiată. Blanca, romantică prin vocație, ne va ușura lucrurile, căci timpul ne presează, însă Manuel persistă în atitudinea sa învechită.

— Înainte să te topești mai bine află dacă și tânărul ăsta simte la fel, Maya, sau are de gând să plece mai departe și să te lase cu fundu-n baltă.

— Cu prudența asta nu s-ar mai îndrăgosti nimeni niciodată. Doar nu ești gelos?

— Dimpotrivă, sunt plin de speranță. Poate că Daniel te ia la Seattle, e orașul ideal pentru a te ascunde de FBI și de mafie.

— Aha, vrei să scapi de mine!

— Nu, fetiță, cum să vreau asta, doar ești lumina bătrâneților mele triste, a spus el pe tonul acela sarcastic cate

mă scoate din minți, sunt doar îngrijorat să nu pici de fraieră. Daniel ți-a dat de înțeles că te iubește?

— Încă nu, dar o va face.

— Pari foarte sigură.

— O dragoste la prima vedere ca asta nu poate fi unilaterală, Manuel.

— O, da, două inimi care se întâlnesc...

— Exact, dar tu n-ai trăit așa ceva, de-aia faci mișto.

— Nu vorbi în necunoștință de cauză, Maya.

— Ba tu vorbești în necunoștință de cauză!

Daniel e primul american din generația mea pe care-l cunosc de când am ajuns în Chiloé și singurul interesant de care-mi amintesc; mucoșii de la liceu, istericii din Oregon și distrușii din Las Vegas nu contează. E mai mare decât mine cu opt ani, dar eu am trăit un secol mai mult și-aș putea să-i dau lecții de maturitate și experiență de viață. M-am simțit în largul meu cu el de la bun început, avem aceleași gusturi în materie de cărți, filme și muzică, râdem de aceleași lucruri și împreună știm peste o sută de bancuri cu nebuni: o jumătate le știe el de la universitate, cealaltă jumătate o știu eu de la instituția din Oregon. În rest, suntem foarte deosebiți.

Daniel a fost adoptat la o săptămână după naștere de un cuplu de albi înstăriți, liberali și cultivați, genul de oameni super-normali. A fost un student pasabil și un sportiv bun, a dus o viață ordonată și își poate planifica viitorul cu acea încredere irațională a celor care nu au avut de suferit. E un tip sănătos, sigur pe el, prietenos și relaxat; dacă n-ar fi mânat de spiritul acesta cercetător ar fi chiar banal. A călătorit ca să afle lucruri noi, așa că nu e un turist ca toți ceilalți. Chitit să-și urmeze tatăl adoptiv, a studiat medicina, și-a luat diploma în psihiatrie anul trecut și, la întoarcerea la Seattle, va avea un post în clinica de dezintoxicare a tatălui său. Ironia sorții, aș putea să-i fiu pacientă.

Felul firesc și lipsit de emfază în care știe să fie fericit, ca pisicile, îmi produce invidie. În peregrinările sale prin America Latină s-a frecat de tot felul de oameni: bogătași din Acapulco,

pescari din Caraibe, pădurari din Amazonia, cultivatori de coca din Bolivia, indigeni din Peru, dar și borfași, derbedei, pești, dealeri, criminali, polițiști și militari corupți. A trecut de la o aventură la alta cu inocența intactă. Mie, în schimb, toate cele prin care am trecut mi-au lăsat urme, cicatrici, zgârieturi, vânătăi. Daniel are noroc, sper ca asta să nu fie o problemă. Și-a petrecut prima noapte acasă la tanti Blanca, dormind în puf și cearșafuri de damasc, că tipa e rafinată, dat pe urmă s-a mutat la noi: ea a găsit un pretext să plece la Castro și să-l lase în seama mea. Daniel și-a pus sacul de dormit în living și a dormit acolo, cu pisicile. Seara cinăm târziu, ne bălăcim în jacuzzi, el îmi spune pe unde a umblat, eu îi arăt constelațiile, îi povestesc despre Berkeley, despre bunici, despre Oregon, dar deocamdată nimic despre etapa Las Vegas. Încă nu am încredere să-i spun așa ceva, poate se sperie. Am impresia că anul trecut am fost într-o lume neagră: eram sub pământ, precum o sămânță sau un tubercul, o altă Maya Vidal se lupta să iasă la lumină; mai întâi mi-au crescut niște filamente subțiri care căutau apa, apoi niște rădăcini în căutare de hrană, în cele din urmă o tulpină și frunze căutând lumină. Acum pesemne că înfloresc, de aceea recunosc dragostea. O fi din cauza ploii, aici, în sudul lumii, totul devine fertil.

Tanti Blanca s-a întors acasă, dar în ciuda așternuturilor ei de lux Daniel nu a dat semne că ar dori să se mute la loc. Rămâne la noi, semn bun. Am stat tot timpul împreună, pentru că nu lucrez, Manuel și Blanca m-au eliberat de orice sarcină cât stă Daniel aici. Am vorbit câte-n lună și-n stele, dar tot nu-mi vine să-i zic totul: e mult mai precaut decât mine. M-a întrebat de ce mă aflu în Chiloé, i-am spus o jumătate de adevăr, că venisem să-l ajut pe Manuel și să cunosc țara, pentru că familia mea e de origine chiliană. I-am arătat satul, a filmat cimitirul, casele pe piloni, muzeul nostru cel jalnic și prăfuit cu câteva troace și portretele în ulei ale unor eroi uitați, a filmat-o pe *doña* Lucinda, care la cei o sută

și nouă ani ai ei continuă să vândă lână și să recolteze cartofi și marijuana, pe „poeții” de la Taverna Mortului, pe Aurelio Nancupel cu poveștile lui cu pirați și mormoni.

Manuel Arias e fericit cu musafirul ăsta care-l ascultă admirativ și care, spre deosebire de mine, nu-l critică. În timp ce ei stau de vorbă, eu număr minutele irosite cu legende cu vrăjitori și monștri, minute pe care le-ar putea petrece cu mine. În câteva săptămâni periplul său va lua sfârșit și mai are de mers în extremitatea sudică a continentului și în Brazilia, e păcat să-și piardă timpul cu Manuel. Am avut oarece ocazii – prea puține – să devenim intimi, dar abia dacă m-a luat de mână ca să mă ajute să sar peste o stâncă. Nu avem timp să fim singuri, cumetrele satului sunt cu ochii pe noi, iar Juanito Corrales, Pedro Pelanchugay și câinele Fákin ne urmează pas cu pas. Babele satului mi-au ghicit sentimentele față de Daniel și cred că au scos un suspin colectiv de ușurare, că începuseră să circule bârfe absurde în legătură cu mine și Manuel: deși ne desparte o jumătate de secol, tot li se pare suspect că locuim sub același acoperiș. Eduvigis Corrales și încă niște muieri sunt gata să ne facă lipeala, însă ar trebui să fie mai discrete ca să nu-l gonească pe băiat. Blanca și Manuel conspiră și ei.

Ieri s-a întâmplat în fine celebrul *curanto* anunțat de Blanca, și Daniel l-a filmat în detaliu. Sătenii se poartă cordial cu turiștii – aceștia cumpără obiecte de artizanat, iar agențiile de turism plătesc pentru *curanto* –, dar tot răsuflă ușurați la plecarea lor; îi jenează hoardele astea de străini care-și vâră nasul prin casele lor și îi pozează de parcă ei ar fi personajele exotice. Cu Daniel lucrurile stau altfel, e oaspetele lui Manuel, asta îi deschide toate ușile, și-n plus e cu mine, astfel a putut filma tot ce i-a cășunat.

De data asta majoritatea turiștilor erau de vârsta a treia, pensionari cărunți din Santiago, veseli cât cuprinde, deși se cam împleticeau pe nisip. Aveau cu ei o chitară, au cântat în timp ce se făcea mâncarea și au băut *pisco sour* cu nemiluita, ceea ce a sporit euforia. Daniel a luat instrumentul și ne-a

delectat cu bolerouri mexicane și valsuri peruane învățate în călătoriile sale; nu stă el prea bine cu vocea, dar cântă cu suflet, iar mutra lui de beduin i-a încântat pe turiști.

După ce-am mâncat, am băut zeama din ulcelele de lut care se așază primele pe pietrele încinse. N-am cuvinte să descriu savoarea concentrată a acestui nectar lăsat de toate deliciile pământului și mării, nimic nu se compară cu senzația ca de beție pe care o produce; îți străbate venele ca un râu fierbinte și-ți face inima să bată mai tare. S-au făcut glume despre calitățile lui afrodisiace, moșuleții din Santiago l-au comparat cu Viagra, îndoindu-se de răs. Or avea dreptate, pentru că e prima dată că simt o dorință nebună de a face dragoste cu cineva cât se poate de concret, cu Daniel.

L-am observat de aproape și am adâncit ceea ce el numește prietenie iar eu știu că se numește altfel. E în trecere, va pleca în curând, nu vrea să se lege, poate că n-am să-l mai văd niciodată, dar nici nu suport să mă gândesc la asta. Se poate muri din dragoste? Manuel glumește, dar eu știu că e adevărat, o greutate uriașă îmi apasă pieptul, dacă nu trece rapid am să explodez. Blanca zice să fac eu primul pas, un sfat pe care ea nu-l pune în aplicare cu Manuel, dar n-am curaj. E și caraghios: la vârsta mea și cu trecutul meu, pot să suport o respingere. Pot? Dacă Daniel mă respinge, mă arunc cu capul înainte între somonii carnivori. În fond, nu sunt nasoală, din câte spune lumea. De ce nu mă sărută odată?

Apropierea acestui bărbat pe care abia că-l cunosc e îmbătătoare, un adjectiv pe care-l folosesc cu grijă, căci îi cunosc mult prea bine semnificația, dar n-am alt termen pentru a descrie această exaltate a simțurilor, această nevoie atât de asemănătoare dependenței. Acum înțeleg eu de ce îndrăgostiții din opere sau literatură se sinucid sau mor de durere când trebuie să se despartă. Există grandoare și demnitate în tragediile care devin astfel o sursă de inspirație, numai că eu nu vreau o tragedie, oricât de nemuritoare ar fi aceasta, vreau o fericire fără tam-tam, o fericire intimă, foarte

discretă, ca să nu provoc gelozia zeilor atât de răzbunători. Ce prostii pot să spun! N-am nicio bază pentru fanteziile astea, Daniel îmi arată aceeași simpatie pe care i-o arată și Blancăi, care i-ar putea fi mamă. Poate că nu sunt genul lui. Poate o fi gay?

I-am spus lui Daniel că Blanca a fost regina frumuseții în anii '60 și se crede că i-a inspirat vreo douăzeci de poeme de amor lui Pablo Neruda – deși în 1924, când s-au publicat, ea nici nu era născută. Dar așa e gura lumii. Nici de cancerul ei nu prea pomenește Blanca, deși cred că a venit pe insula asta ca să se vindece de boală și de deziluzia divorțului. Aici subiectul la ordinea zilei sunt bolile, dar eu am avut bafta să stau printre singurii doi chileni stoici care nu vorbesc despre asta, Blanca Schnake și Manuel Arias, pentru care viața nu e ușoară; dacă s-ar plânge ar înrăutăți-o și mai mult. Sunt buni prieteni de mulți ani, au totul în comun, în afară de secretele lui și de ambivalența ei în ceea ce privește dictatura. Petrec mult timp împreună, își împrumută cărți, gătesc, uneori îi găsesc stând la geam și privind zborul lebedelor, tăcuți.

„Blanca se uită la Manuel cu ochi de îndrăgostită”, mi-a spus o dată Daniel, deci a observat și el ceva. Aseară, după ce-am mai pus niște lemne în sobă și am închis obloanele, ne-am dus la culcare, el în sacul de dormit din living, eu în camera mea. Era târziu. Ghemuită sub trei păaturi, cu tichia verde pe cap de frica liliecilor care se prind în păr – așa pretinde Eduvigis –, aveam insomnie și auzeam toate scârțâiturile casei, lemnele care trosneau în sobă, țipătul cucuvelei din copacul din fața geamului, respirația lui Manuel, care adoarme de cum pune capul pe pernă și sforăitul ușor al lui Fákin. Și mă gândeam că la cei aproape douăzeci de ani ai mei doar la Daniel m-am uitat cu ochi de îndrăgostită.

Blanca a insistat ca Daniel să mai stea o săptămână în Chiloé și să viziteze niște așezări izolate, să vadă vulcanii și pădurile. Pe urmă poate zbura în Patagonia cu avionul unui prieten al tatălui ei, un multimilionar care a cumpărat o treime din arhipelag și vrea să candideze la președinție la

alegerile din decembrie, însă eu vreau ca Daniel să stea cu mine, îi ajunge cât a călătorit. Ce-i trebuie lui Patagonia sau Brazilia. Mai bine se duce direct la Seattle, în iunie.

Pe insula asta, după ce ai stat trei zile te cunoaște toată lumea. Toți știu acum cine e Daniel Goodrich. Sătenii au prins drag de el pentru că li se pare exotic, vorbește bine spaniola și cred că e iubitul meu (măcar de-ar fi!). I-a impresionat și rolul pe care l-a jucat în treaba cu Azucena Corrales.

Plecaserăm cu caiacul la grotă Pincoyei, gros îmbrăcați pentru că ne aflăm la sfârșitul lui mai și nebănuind ce-aveam să găsim la întoarcere. Cerul era senin, marea calmă și aerul foarte rece. Ca să mă duc la grotă urmez o rută diferită de cea a turiștilor, mai periculoasă din cauza stâncilor, însă o prefer pentru că așa mă pot apropia mai mult de foci. Pentru mine e un fel de practică spirituală, nu găsesc alt cuvânt pentru a descrie fervoarea mistică pe care mi-o produc mustățile țepene ale Pincoyei, cum am botezat-o pe uda mea prietenă, o femelă de leu-de-mare. Pe stânci se sorește și un mascul, de ăla trebuie să mă feresc, și opt sau zece mame cu puii lor, care zac la soare sau se joacă în apă printre vidrele de mare. Prima dată am rămas nemișcată în caiac, la distanță, privind vidrele, iar după o vreme a început să-mi dea târcoale o focă. Aceste animale sunt împiedicate pe uscat, însă foarte grațioase și agile în apă. Trecea pe sub ambarcațiune și reapărea la suprafața apei cu mustățile ei de pirat și ochii negri plini de curiozitate. Lovea cu nasul caiacul cel fragil, parcă știind că-l putea răsturna oricând, dar de fapt se juca. Cu timpul, ne-am împrietenit, sărea în apă și venea la mine de cum mă zărea. Îi place să-și frece mustățile aspre ca o mătură de brațul meu gol.

Clipele petrecute cu Pincoya sunt sacre, simt pentru ea o afecțiune vastă cât o enciclopedie, îmi vine să sar în apă și să zburdăm împreună. Ducându-l pe Daniel la grotă ei, îi dădeam o dovadă uriașă de dragoste. A sărit și de data asta în apă și a venit spre mine, dar a rămas la distanță, studiindu-l

pe Daniel, după care s-a întors la stânca ei, jignită că venisem cu un străin. O să-mi ia ceva timp s-o împac.

Pe la unu, când am ajuns înapoi în sat, Juanito și Pedro ne așteptau la debarcader ca să ne spună că Azucena avusese o hemoragie în timp ce făcea curat în casa lui Manuel. Manuel o găsisse într-o baltă de sânge și sunase pe mobil la carabinieri, care veniseră s-o ia cu jeepul. Acum era la post, așteptând șalupa ambulanței.

O instalaseră în celula femeilor și Humilde Garay îi puneă comprese ude pe frunte, că altă idee nu avea, în timp ce Laurencio Cárcamo vorbea la telefon cu comisariatul din Dalcahue, cerând instrucțiuni. Daniel s-a prezentat în calitate de medic, ne-a dat afară din celulă și a examinat-o pe Azucena. A ieșit după zece minute și ne-a anunțat că fata era însărcinată în cinci luni. „Dar are doar treisprezece ani!” am strigat eu. Nu știu cum de nu s-a prins nimeni, nici Eduvigis, nici Blanca, nici măcar infirmiera; ziceau să se îngrășase.

A sosit ambulanța, Daniel și cu mine am primit permisiunea să o însoțim pe Azucena, care plângea speriată. Am ajuns la spitalul din Castro, la urgență, eu am așteptat pe culoar, Daniel, ca medic, a mers în sala de operații. Au operat-o în aceeași seară, copilul era mort. Va avea loc o anchetă pentru a afla dacă avortul a fost provocat, e procedura legală în astfel de cazuri și lasă în urmă cumva stabilirea circumstanțelor în care o copilă de treisprezece ani a rămas borțoasă, pretinde Blanca, furioasă și pe bună dreptate.

Azucena Corrales refuză să spună cine e autorul, localnicii vorbesc deja că ar fi vorba de Trauco, miticul pitic înalt de un cot și înarmat cu o secure, care sălășluiește prin scorburile copacilor și apără pădurile. E în stare să rupă spinarea unui om doar privindu-l și urmărește virginele ca să le lase borțoase. El a fost, zice lumea, pentru că au fost văzute excremente galbene în apropierea casei Corrales.

Eduvigis se poartă ciudat, refuză să-și vadă fiica și să afle amănunte. Alcoolismul, violența domestică și incestul sunt blestemele arhipelagului Chiloé, mai ales în comunitățile

izolate, iar Manuel pretinde că mitul lui Trauco a fost inventat pentru a acoperi sarcinile fetelor violate de propriii lor tați sau frați. Aflu că Juanito nu e doar nepotul lui Carmelo Corrales, ci și fiul acestuia. Mama lui Juanito, care trăiește în Quellón, a fost violată de tatăl ei, de Carmelo, și l-a făcut pe Juanito la cincisprezece ani. Eduvigis l-a crescut ca pe copilul ei, dar în sat se știe care e adevărul. Mă întreb cum o fi reușit un invalid imobilizat să abuzeze de Azucena, o fi făcut-o înainte să i se amputeze piciorul.

Ieri a plecat Daniel! Ziua de 29 mai 2009 îmi va rămâne în amintire ca a doua cea mai tristă zi din viața mea, după aceea în care a murit bunicul Popo. Am să-mi tatuez acest an pe cealaltă mână, ca să nu uit niciodată. Am plâns două zile în șir, Manuel zice c-o să mă deshidratez, că n-a mai văzut atâtea lacrimi și că niciun bărbat nu merită atâta suferință, mai ales că a plecat la Seattle, nu la război. Ce știe el! Despărțirile sunt tare periculoase. La Seattle probabil sunt un milion de fete mai drăguțe decât mine și mai puțin complicate. De ce i-am dat detalii despre trecutul meu? Acum va avea timp să le analizeze, ba chiar să le comenteze cu tatăl său și cine știe la ce concluzii or ajunge cei doi psihiatri, or să-mi pună eticheta de dependentă și nevropată. Departe de mine, lui Daniel îi va trece entuziasmul și va decide că nu e cazul să se lege de una ca mine. De ce n-am plecat cu el? De fapt, nici nu mi-a cerut-o, de ce să mint...

IARNA

Iunie, iulie, august

Dacă m-ar fi întrebat cineva acum câteva săptămâni care a fost perioada cea mai fericită din viața mea, aş fi spus că s-a întâmplat demult: copilăria în căsoiul magic al bunicilor din Berkeley. Însă acum aş spune că zilele cele mai fericite le-am trăit la sfârșitul lui mai cu Daniel și, dacă nu intervine o catastrofă, le voi retrăi într-un viitor apropiat. Am petrecut nouă zile cu el, dintre care trei am fost singuri în casa asta cu suflet de chiparos. Zile minunate în care mi s-a întredeschis o ușă, am cunoscut dragostea și lumina aproape că mă orbea. Bunicul spunea că dragostea ne face mai buni: nu contează pe cine iubești, nici dacă dragostea e împărtășită sau dacă relația e de durată. Experiența dragostei e de ajuns, ne transformă.

Să văd dacă pot descrie singurele zile de dragoste din viața mea. Manuel Arias a plecat la Santiago pentru trei zile, zice că după niște cărți, dar Blanca pretinde că să-și controleze aneurismul de pe creier. Eu cred că a plecat ca să mă lase singură cu Daniel. Am rămas chiar singuri, pentru că Eduvigis n-a mai venit să facă curat după tărașenia cu sarcina Azucenei, care rămăsese la spitalul din Castro, în convalescență după o infecție, iar Blanca le interzisesese lui Juanito Corrales și lui Pedro Pelanchugay să ne deranjeze. Eram la sfârșitul lui mai, zilele erau scurte și nopțile lungi și reci, o vreme perfectă pentru intimitate.

Manuel a plecat la prânz și ne-a dat o treabă, să facem marmeladă de roșii, până nu putrezesc. E un belșug de tomate, n-ai loc de ele. Tomate de toamnă, unde s-a mai văzut. Sunt atât de multe în grădină la Blanca, încât nu mai știm ce să facem din ele: pastă, suc, sos, uscate la soare, puse la borcan. Marmelada e o soluție extremă, nu știu cui îi poate plăcea așa ceva. Am decojit câteva kile, le-am tăiat, le-am scos semințele, le-am cântărit și le-am pus la fiert în mai multe oale; asta ne-a luat mai bine de două ceasuri, care n-au fost

timp pierdut, căci ne-am dat drumul la limbă și ne-am povestit fel de fel de chestii. Am adăugat apoi câte un kil de zahăr la fiecare kil de pulpă de roșii, puțină zeamă de lămâie și am lăsat să fiarbă până au scăzut, cam douăzeci de minute, amestecând întruna, după care am tras compoziția în borcane curate. Le-am fiert și pe ele o jumătate de oră, acum sunt gata să fie cândva schimbate pe alte produse, de exemplu peltea de gutui de la Liliana Treviño sau lână de la *doña* Lucinda. Când am terminat, în bucătărie se făcuse întuneric și casa mirosea delicios a zahăr și a lemne.

Ne-am așezat apoi la fereastră privind căderea nopții, în fața unei tăvi cu pâine, brânză grasă, salam trimis de *don* Lionel Schnake și pește afumat de la Manuel. Daniel a deschis o sticlă de vin negru, a turnat un pahar, dar l-am oprit înainte de a-l turna și pe al doilea, venise clipa să-i explic de ce nu beam și că el nu trebuia să-și facă griji. I-am relatat în linii mari dependențele mele, fără a insista deocamdată pe viața mea depravată de anul trecut, i-am spus că dacă mi-era dor de un pahar nu era ca să-mi oblojesc oarece răni trecute, ci ca să mă bucur de clipe ca aceea, dar puteam ciocni, el cu vin, eu cu suc de mere.

Cred că va trebui să mă feresc de alcool de-acum încolo; e mai greu să te abții de la băutura decât de la droguri, pentru că asta e ceva legal, se găsește pe toate drumurile. Dar dacă accept un pahar o să-l vreau pe al doilea, și uite-așa până la abisul de atunci e doar un pas. Am avut noroc, i-am spus, pentru că în cele șase luni petrecute la Las Vegas nu am devenit chiar alcoolică, iar acum, dacă mi se face poftă, îmi amintesc de vorbele lui Mike O'Kelly, care știe ce vorbește pentru că e un alcoolic reabilitat: dependența e ca o sarcină – e ori, ori, nu există jumătăți de măsură.

În cele din urmă, Daniel m-a sărutat, mai întâi suav, abia atingându-mă, apoi mai hotărât, lipindu-și buzele groase de ale mele și vârându-și limba în gura mea. Am simțit gustul slab al vinului, puterea buzelor sale, intimitatea plăcută a

răsuflării, mirosul lui de lână și tomate, mâna lui caldă pe ceafa mea. S-a oprit și m-a privit întrebător, atunci am realizat că stăteam țeapănă ca un băț, cu brațele lipite de trup și ochii holbați. „Iartă-mă”, a spus și s-a tras îndărăt. „Ba nu, tu să mă ierți!” am strigat cam prea tare, sperându-l. Cum să-i fi spus că de fapt era primul meu sărut, tot ce fusese până atunci fusese altceva, ceva fără legătură cu dragostea, că de o săptămână visam la sărutul ăsta și acum, când venise, mă zăpăcisem și îmi venea să plâng. Nu știam cum să-i spun toate astea, drept care i-am luat capul în mâini și m-am apucat să-l sărut ca la o despărțire tragică. De aici încolo n-a mai fost decât o chestiune de dezlegat odgoanele și de pornit cu velele umflate de vânt pe niște ape necunoscute, aruncând peste bord problemele trecutului.

Într-o pauză între două sărutări, i-am mărturisit că mai avusesem relații sexuale, dar niciodată nu făcusem dragoste. „Îți imaginezi că asta o să se întâmple tocmai aici, la capătul lumii?” m-a întrebat el. „Când am venit aici, ziceam că Chiloé e fundul lumii, acum știu că e centrul universului...”

Canapeaua desfundată a lui Manuel s-a dovedit nepotrivită, îi ies arcurile și e plină de părul cenușiu al Motanului Bleg și de cel galben al Motanului Literat, astfel că am adus păturile mele și am aranjat un cuib lângă sobă. „Dacă-ăș fi știut că exiști, aș fi plecat urechea la sfaturile bunicii și aș fi avut mai multă grijă de mine”, i-am spus, gata să-i recit pomelnicul greșelilor mele, dar le-am dat imediat uitării, dorința era prea mare. Repezit, smucit, i-am scos puloverul și tricoul cu mâneci lungi, m-am luptat cu cureaua și cu fermoarul blugilor – tare complicată e îmbrăcămintea bărbaților – până m-a luat de mâini și m-a sărutat iar: „Avem trei zile, nu ne grăbim”. I-am mângâiat torsul gol, brațele, umerii, am străbătut topografia necunoscută a corpului său, toate văile și toți mușchii, i-am admirat pielea netedă de culoarea bronzului vechi, pielea de african, arhitectura oaselor lungi, forma nobilă a capului, i-am sărutat gropița din bărbie, pomeții de barbar, pleoapele languroase, urechile inocente, mărul lui Adam, valea

lungă a sternului, sfârcurile mici și negricioase ca afinele. M-am repezit din nou la curea, dar Daniel m-a oprit iar, voia să mă privească.

S-a apucat să mă dezbrace, operațiune care cere timp: vesta aia veche de cașmir a lui Manuel, flaneaua groasă de iarnă, dedesubt alta mai subțire, atât de decolorată că Obama abia se mai vede, sutien de bumbac cu o bretea prinsă cu ac de siguranță, pantaloni luați de Blanca de la un magazin second-hand, cam scurți dar călduroși, ciorapi groși, în fine, chiloții albi de școlăriță puși de bunică-mea în bagaj. Daniel m-a întins pe spate în cuib (am simțit asprimea păturilor, de nesuportat altminteri, dar atât de senzuală în clipele astea). Cu vârful limbii, m-a lins ca pe o bomboană, gâdilându-mă pe alocuri, trezind o făptură adormită, comentând contrastul dintre pielea mea bronzată și zonele albe, culoarea mea originală de scandinavă acolo unde nu ajunsese soarele.

Am închis ochii și m-am abandonat plăcerii, unduindu-mă sub degetele lui care mă atingeau expert ca pe o vioară, am ajuns pe neașteptate la un orgasm lent, prelung, susținut, strigătul meu l-a speriat pe Făkin, care a început să mârâie, arătându-și colții. „*It's okay, fucking dog*”, m-am culcușit eu în brațele lui Daniel, torcând fericită în îmbrățișarea lui caldă și în aroma de mosc a amândurora. „Acum e rândul meu”, l-am anunțat după o vreme, și atunci mi-a dat voie să-l dezbrac și să fac cu el ce aveam chef.

Am stat închiși în casă trei zile memorabile, a fost cadoul pe care mi l-a făcut Manuel; datoria mea față de bătrânul „antropofag” a crescut în mod alarmant. Aveam de făcut confidențe și de inventat sexul. De învățat cum să ne acomodăm trupurile, de descoperit fără grabă cum să-l bucurăm pe celălalt și cum să dormim împreună fără să ne deranjăm. Aici el nu prea are experiență, dar pentru mine e ceva firesc, căci am crescut dormind în pat cu bunicii mei. Lipită de cineva, nu mai trebuie să număr oi, lebede sau delfini, mai ales lipită de cineva mare, cald, care miroase bine și sforăie ușor, ca să știu că trăiește. Patul meu e îngust, să

dormim în patul lui Manuel era o lipsă de respect, astfel că am clădit un munte de pături și perne pe jos, aproape de sobă. Găteam, vorbeam, făceam dragoste; ne uitam pe geam, ne duceam pe stânci, ascultam muzică, făceam dragoste; ne bălăceam în jacuzzi, aduceam lemne de foc, citeam din cărțile lui Manuel despre Chiloé, făceam dragoste iar. Ploua și nu era de ieșit afară, melancolia norilor de aici îndeamnă la idilă.

Cu această ocazie unică de a fi cu el tot timpul am învățat, ghidată de el, deliciul multiplelor posibilități ale simțurilor, plăcerea mângâierilor doar de dragul de a simți atingerea pielii pe piele. Un trup de bărbat poate fi obiect de studiu ani în șir, înveți punctele sensibile și cum să le stimulezi, fiecare loc trebuie atins altfel, unele nici nu trebuie atinse, ajunge să sufli peste ele; fiecare vertebră are povestea ei, te poți rătăci în lărgimea umerilor buni să care poveri și dureri, în tăria mușchilor brațelor făcuți să susțină lumea întreagă. Iar sub piele se ascund dorințe nerostite, supărări nevăzute, urme care nu se văd la microscop. Despre sărut ar trebui scris un manual – sărutări de pasăre, de pește, o varietate infinită. Iar limba e o șopârlă îndrăzneată, și nu mă refer la lucrurile pe care le spune. Preferatele mele sunt inima și penisul, neîmblânzite, transparente în intenții, candido și vulnerabile; nu trebuie să abuzezi de ele.

În fine, i-am putut povesti secretele mele lui Daniel. I-am spus de Roy Fedgewick și de Brandon Leeman și de cei care l-au omorât, de cum împărțeam eu droguri și cum am pierdut totul și am ajuns să cerșesc, de cât de periculoasă e lumea pentru femei, cum trebuie să treci pe celălalt trotuar când te întâlnești pe o stradă pustie cu un bărbat, cum să-i eviți când sunt mai mulți, cum să te uiți peste umăr, în dreapta și în stânga, cum să devii invizibilă. În ultima perioadă petrecută la Las Vegas, când pierdusem totul, m-am apărat trecând drept băiat; sunt înaltă și slabă, asta m-a ajutat, plus că aveam părul scurt și mă îmbrăcam în haine bărbătești de la Armata Salvării. Așa am scăpat, și nu doar o dată. Strada e implacabilă.

I-am povestit și de violurile la care am asistat, doar Mike O'Kelly mai știe asta, căci lui i se poate spune orice. Prima dată, un bețivan scârbos, o matahală blindată parcă în straturile succesive de zdrențe de pe el, deși poate că era slab, a pus mâna pe o fată într-o fundătură plină de gunoaie, ziua în amiaza mare. În fundătura aceea dădea ușa din spate a bucătăriei unui restaurant și nu numai eu scormoneam printre resturi după ceva de mâncare, la întrecere cu pisicile fără stăpân. Erau și șobolani, îi auzeam, dar nu-i vedeam. Fata era o drogată flămândă și jengoasă, aș fi putut fi chiar eu. Omul a înșfăcat-o pe la spate, a trântit-o cu fața în jos pe asfalt, printre resturi și băltoace puturoase și i-a tăiat pantalonii cu briciul. Mă aflam la nici trei metri distanță, pitită printre lăzile de gunoi, și doar întâmplarea a făcut să fie ea care țipa, și nu eu. Nu s-a apărut. Omul a terminat în două sau trei minute, și-a aranjat zdrențele și a plecat, tușind. Aș fi putut în minutele acelea să-i dau una în cap cu o sticlă, ar fi fost ușor și chiar îmi venise ideea, dar am renunțat pe loc: nu era treaba mea. Și nici nu m-am apropiat apoi de fata care rămăsese nemișcată ca s-o ajut cumva, am trecut pe lângă ea și am plecat grăbită, fără să mă uit la ea.

A doua oară au fost doi tineri, traficanți sau borfași, iar victima era o femeie pe care o știam din vedere, bolnavă și ca vai de ea. Nici pe ea n-am ajutat-o. Tipii au tras-o sub un pasaj de nivel, râzând și insultând-o, în timp ce ea se zbătea cu o furie pe cât de tenace, pe atât de inutilă. La un moment dat ea m-a văzut. Privirile noastre s-au întâlnit preț de o clipă eternă și de neuitat; eu m-am răsucit pe călcâie și am luat-o la fugă.

În lunile de la Las Vegas în care banii curgeau gărlă, am fost incapabilă să adun pentru un bilet de avion spre California. Era de-acum târziu să o sun pe Nini. Aventura mea de vară luase o cotitură sinistră și nu puteam să-mi amestec bunica în blestemățiile lui Brandon Leeman.

După saună m-am dus la piscină, în halat, am cerut o limonadă, am agrementat-o cu niște vodcă din flaconul pe care-l aveam mereu în geantă și am luat două tranchilizante și încă o pastilă pe care n-am identificat-o; consumam prea multe, de toate culorile și formele, nici nu le mai deosebeam. M-am întins pe un șezlong cât mai departe de un grup de tineri cu retard mental, care se bălăceau împreună cu cei care aveau grijă de ei. În alte împrejurări m-aș fi jucat o vreme cu ei, îi văzusem adesea și erau singurii de care mă puteam apropia, căci nu reprezentau un pericol pentru siguranța lui Leeman, dar mă durea capul și simțeam nevoia să fiu singură.

Începea să mă cuprindă binecuvântata pace a pilulelor când am auzit în boxe numele Laura Barron, așa ceva nu se mai întâmplase. Mi-am zis că auzisem eu greșit, dar mesajul s-a repetat, abia atunci am sunat la recepție și am aflat că eram căutată pentru ceva urgent. M-am dus în hol, desculță și în halat, unde am dat de un Freddy extrem de agitat. M-a tras într-un colt și m-a anunțat, tremurând tot, că Joe Martin și Chinezu' îl omorâseră pe Brandon Leeman.

— L-au făcut terci, Laura!

— Ce vorbești tu acolo, Freddy?

— Era sânge peste tot, bucăți de creier... Trebuie să fugi, o să te omoare și pe tine!

— Pe mine? De ce pe mine?

— Îți zic eu mai încolo, acum trebuie să ne mișcăm, grăbește-te.

Am fugit să mă îmbrac, am luat toți banii pe care-i aveam și m-am întors la Freddy, care se plimba ca o panteră sub privirile atente ale celor de la recepție. Am ieșit în stradă și am luat-o la picior, încercând să nu atragem atenția. Vreo două străzi mai departe am oprit un taxi. Am ajuns până la urmă la un motel de la marginea orașului, după ce am schimbat mai multe taxiuri și am cumpărat vopsea de păr și o sticlă de gin tare și ieftin de la piață. Am plătit pentru o noapte și ne-am închis în cameră.

În timp ce-mi vopseam părul în negru, Freddy mi-a povestit că toată ziua Joe Martin și Chinezu' se foiseră prin apartament vorbind întruna la mobil și nebăgându-l în seamă. „Mi-era rău, Laura, știi cum mă apucă uneori, dar tot mi-am dat seama că ticăloșii ăia doi puneau ceva la cale, așa că am tras cu urechea fără să mă mișc de pe saltea. Așa că au uitat de mine sau și-au zis că eram drogat.” Din ce vorbeau între ei și la telefon, Freddy s-a prins despre ce era vorba.

Tipii aflaseră că Brandon Leeman plătise pe cineva ca să-i elimine, dar nu se știe cum tipul îi anunțase și le ordonase să-l răpească pe Leeman și să-l oblige să spună unde își ținea banii. Din tonul deferent ai celor doi, Freddy a avut impresia că misteriosul interlocutor era cineva cu autoritate. „Nu am apucat să-l pun în gardă pe Brandon. Nu aveam telefon și nu era timp”, a gemut puștiul. Pentru Freddy, Brandon Leeman era familia sa, era omul care-l adunase de pe stradă, îi dăduse un acoperiș, mâncare și protecție fără să-i pună condiții de niciun fel, fără să încerce să-l aducă pe calea cea bună, acceptându-i viciile și aplaudându-i glumele și demonstrațiile de rap. „M-a prins nu doar o dată în timp ce-l furam, și știi ce mi-a zis? Că de ce nu-i cer, că-mi dă el.”

Joe Martin l-a așteptat pe Leeman în garaj, în vreme ce Chinezu' făcea de gardă în apartament. Freddy se prefăcea adormit pe salteaua lui, de unde a auzit că omul era anunțat la telefon de venirea șefului. Filipinezul a coborât grăbit, puștiul l-a urmat la oarece distanță.

Fordul Acura a intrat în garaj, Leeman a oprit motorul și a dat să iasă, dar a zărit în oglinda retrovizoare siluetele celor doi care-i blocau ieșirea. A reacționat în virtutea obișnuinței îndelungate de a nu avea încredere și a scos pistolul dintr-o singură mișcare, s-a trântit la pământ și a început să tragă. Numai că Brandon Leeman, atât de obsedat de siguranță, nu-și cunoștea propriul revolver; Freddy nu-l văzuse niciodată curățând arma și verificând tragerea, așa cum făceau cei doi, în stare să demonteze și să remonteze pistoalele în câteva secunde. Trăgând orbește în umbrele lor din garaj, Leeman și-

a grăbit moartea, deși până la urmă l-ar fi ucis oricum. Cei doi și-au golit încărcătoarele în omul prins între mașină și zid.

Freddy a văzut măcelul și a șters-o înainte de a fi descoperit de ucigași.

— De ce spui că vor să mă omoare și pe mine? N-am nicio legătură cu povestea asta, Freddy.

— Ei cred că erai cu Brandon în mașină; voiau să vă prindă pe amândoi, ziceau că știi prea multe. Spune-mi, Laura, în ce te-ai băgat?

— În nimic, nu știu ce vor tipii ăștia de la mine!

— Precis că Joe și Chinezu' au venit după tine la sală, singurul loc unde puteai fi găsită. Or fi ajuns la câteva minute după ce-am plecat noi.

— Și-acum ce să fac, Freddy?

— Să stai aici până ne vine vreo idee...

Am deschis sticla de gin și am băut pe rând, întinși pe pat, până ne-am făcut praf.

După multe ore m-am trezit într-o încăpere necunoscută, cu senzația că mă călcase un elefant și cu ace în ochi, fără să-mi amintesc absolut nimic. Cu greu m-am ridicat din pat, am picat lată, m-am târât până la baie și am vomitat, îmbrățișând veceul, un șuvoi interminabil de mâzgă noroioasă. Am rămas pe linoleum, cu gura amară și o gheară în măruntaie, icnind și repetând că vreau să mor, vreau să mor. A trecut o vreme până să pot bea apă și să-mi clătesc gura, speriată de necunoscuta cu păr negru și albă ca o moartă care mă privea din oglindă. N-am reușit să ajung înapoi în pat, m-am prăbușit pe dușumea, gemând.

Cineva a bătut la ușă, parcă erau lovituri de tun, un glas cu accent hispanic a spus că venea să facă curat. Ținându-mă de pereți am ajuns la ușă, am întredeschis-o atât cât s-o trimit dracului pe femeie și să atârni de clanță anunțul „Nu deranjați”, după care am căzut din nou în genunchi. În patru labe m-am întors în pat, cu presentimentul unui pericol imediat și funest, imposibil de precizat. Nu-mi aminteam de ce

mă aflam acolo, intuiam însă că nu era vorba de o halucinație sau un coșmar, ci de ceva real și teribil și legat de Freddy. Un cerc de fier îmi strângea tâmpilele tot mai dureros, îl strigam pe Freddy cu un firicel de voce. Disperată, m-am apucat să-l caut sub pat, în dulap și în baie, de parcă s-ar fi jucat cu mine de-a v-ați ascunselea. Nu era nicăieri, dar am descoperit că-mi lăsase o punguță cu crack, o pipă și o brichetă. Ceva atât de simplu și de familiar!

Crackul era paradisul și osânda lui Freddy, îl văzusem folosind așa ceva în fiecare zi, dar nu încercasem pentru că șeful îmi interzisesse. Fusesem o fată ascultătoare. Dar ce măsă. Mâinile abia mi se mișcau, eram orbită de migrenă, dar tot am reușit să introduc grăunțele în pipa de sticlă și să aprind bricheta sub ea, o muncă titanică. Exasperată, înnebunită, am așteptat câteva secunde eterne ca să ardă pietricelele de culoarea cerii, cu tubul arzându-mi degetele și buzele, în fine s-au desfăcut și am aspirat adânc norișorul salvator, aroma dulceagă de benzină mentolată; starea de rău și premonițiile au dispărut, m-am ridicat în zbor, ușoară și grațioasă ca o pasăre pe cer.

Pentru scurt timp am fost euforică și invincibilă, apoi am aterizat brusc în camera întunecată. Încă un fum din tubul de sticlă, pe urmă încă unul. Unde era Freddy? De ce mă părăsise fără să-și ia la revedere, fără o vorbă? Mai aveam ceva bani, am ieșit împleticindu-mă să mai cumpăr o sticlă, am revenit în vizuină.

Alternând băutura și crackul am plutit în derivă două zile, fără să dorm, să mănânc sau să mă spăl, vomând pe mine căci nu ajungeam la baie. După ce am terminat alcoolul și drogul mi-am răsturnat geanta și am găsit un pic de cocaină pe care am aspirat-o pe loc, plus un flacon cu trei somnifere, pe care mi-am propus să le raționalizez. Am înghițit două, efectul a fost nul, l-am luat și pe al treilea. Nu mai știu dacă am dormit sau am fost inconștientă, ceasul arăta cifre care nu aveau niciun sens. Ce zi era? Ce oră? N-aveam nici cea mai mică idee. Deschideam ochii, mă sufocam, inima mea era o

bombă cu ceas care ticăia tot mai repede, tresăream necontrolat, mi-era greață, horcăiam, din nou vidul.

M-au trezit alte bătăi în ușa și niște strigăte poruncitoare, ale directorului hotelului de data asta. Mi-am ascuns capul sub perne, tânjind după ceva care să mă calmeze, un fum binecuvântat, un pahar de ce-o fi. Doi tipi au forțat ușa și au năvălit înăuntru înjurând și amenințând. S-au oprit scurt înaintea imaginii unei nebune înspăimântate și agitate, care bâiguia incoerent în odaia ajunsă o cocină împuțită, însă văzuseră destule la viața lor în motelul ăla de doi bani și au priceput repede despre ce era vorba. M-au pus să mă îmbrac, m-au apucat de brațe, m-au târât pe scări și m-au scos în stradă. Asta după ce mi-au confiscat singurele lucruri de valoare, geanta de firmă și ochelarii de soare, dar având gentilețea de a-mi lăsa permisul de conducere și portmoneul cu doi dolari și patruzeci de cenți rămași.

Afară era o dogoare de cuptor, asfaltul topit îmi ardea picioarele prin tălpile subțiri, dar zău dacă-mi păsa. Unica mea obsesie era să fac rost de ceva ca să-mi calmez nervii și frica. N-aveam unde merge după ajutor. Mi-am amintit de promisiunea de a-l suna pe fratele lui Brandon Leeman, dar asta mai putea aștepta; mi-am amintit și de comorile din clădirea în care viețuisem în lunile astea – mormane de prafuri delicioase, cristale prețioase, pastile miraculoase, pe care le pusesem pe căprării, le cântărisem, le număraseram și le pusesem cu grijă în punguțe de plastic; acolo până și ultimul nenorocit avea parte de bucățica lui de cer, oricât de mică și de vremelnică. Acolo era musai să găsesc ceva în cavernele garajelor, în cimitirele de la etajele unu și doi, să găsesc pe cineva care să-mi dea ceva; dar dramul de luciditate care-mi rămăsese mi-a spus că apropierea de acel cartier însemna sinucidere curată.

Gândește, Maya, gândește, îmi repetam cu glas tare, așa cum făcusem întruna în ultimele luni. Droguri se găsesc pretutindeni în orașul ăsta afurisit, totul e să le cauți, îmi

spuneam plimbându-mă prin fața motelului precum un coiot înfometat, după care mintea mi s-a limpezit și am fost în stare să gândesc.

Dată afară din motelul în care mă abandonase Freddy, m-am dus la o benzinărie, am cerut cheia de la baie, m-am spălat cât de cât, apoi un șofer m-a lăsat în apropiere de sală. Aveam în buzunarul pantalonilor cheia de la vestiar.

Am stat în fața ușii, așteptând momentul să intru neobservată, m-am alăturat unui grup de trei persoane care veneau trâncănind. Am traversat holul principal, în dreptul scărilor m-am ciocnit de un angajat, care a ezitat să mă salute, mirat din cauza părului meu vopsit. Chiar dacă nu vorbeam cu nimeni la sală – pesemne că aveam faimă de arogantă sau de cretină –, lumea mă cunoștea din vedere, unii dintre angajați chiar și după nume. Am urcat scările spre vestiar și mi-am golit dulapul, aruncând lucrurile pe jos cu atâta frenezie, că o femeie m-a întrebat dacă pierdusem ceva; am slobozit un pomelnic de măscări pentru că nu găseam nimic ca să mă droghez, în timp ce tipa mă privea pe furiș în oglindă. „La ce te holbezi, cucoană?” i-am trântit, și-atunci m-am zărit și pe mine în oglindă așa cum mă vedea și ea și n-am recunoscut-o pe lunatica cu ochii injectați, pielea pătată și o dihanie neagră pe cap.

Am pus lucrurile la loc claie peste grămadă, am aruncat la gunoi hainele murdare de pe mine și mobilul dat de Brandon Leeman – asasinii cunoșteau numărul –, am făcut un duș și m-am spălat pe cap, spunându-mi că puteam vinde cealaltă geantă de firmă care-mi rămăsese ca să mă pot droga câteva zile bune. Mi-am pus rochia neagră, am luat niște schimburi curate într-o pungă de plastic și n-am încercat să mă machiez: tremuram toată și mâinile nu mă ascultau.

Femeia era tot acolo, înfășurată în prosop și cu föhnul în mână, deși avea părul uscat, întrebându-se dacă să cheme sau nu paza. Am schițat un surâs și am întrebat-o dacă nu voia să cumpere geanta, i-am spus că era un Louis Vuitton

autentic și aproape nou, că mi se furaseră banii și trebuia să mă întorc în California. A făcut o mutră disprețuitoare care a urâțit-o, dar s-a apropiat să se uite la geantă, învinsă de lăcomie, și mi-a oferit o sută de dolari. Am făcut un gest obscen cu degetul și am șters-o urgent.

N-am ajuns departe. Din capul scărilor aveam o imagine completă a recepției și, prin ușile de sticlă, am dat cu ochii de mașina lui Joe Martin și a Chinezului. Probabil că veneau zilnic, bănuind că mai devreme sau mai târziu aveam să vin la club, sau poate cineva îi anunțase că eram aici, caz în care unul dintre ei mă căuta chiar acum prin clădire.

Am reușit să-mi înving panica, am revenit la aripa în care se afla spa-ul, cu statuia lui Buddha, cu potpuriuri de petale, fondul sonor de ciripit de păsărele, aroma de vanilie și vasele cu apă și rondele de castravete. Maseurii de ambele sexe se deosebeau prin culoarea halatelor turcoaz, restul personalului era compus din fete aproape identice în halate roz. Cum știam obiceiurile locului, spa-ul fiind un lux la care Leeman îmi dăduse acces, m-am strecurat pe culoar și am intrat fără probleme într-o cabină. Am închis ușa și am aprins lumina roșie care indica „ocupat”. Nimeni nu deranja cât timp era aprinsă. Pe o masă se aflau un încălzitor pentru apa cu frunze de eucalipt, pietre pentru masaj și o serie de flacoane cu produse de înfrumusețare. Cremele nu m-au interesat, dar am băut din trei înghițituri o sticlă cu loțiune, care conținea prea puțin alcool, așa că efectul a fost zero.

În cabină eram în siguranță, cel puțin o oră, cât durează un tratament normal, dar curând m-a cuprins angoasa în spațiul închis, fără fereastră, cu o singură ieșire și mirosind intens a dentist. Nu puteam rămâne acolo. Mi-am pus peste rochie halatul care era pe pat, mi-am legat prosopul pe post de turban și mi-am pus un strat gros de cremă albă pe față, apoi am ieșit pe culoar. Mi-a sărit inima din piept: Joe Martin vorbea cu o fată în halat roz.

Îmi venea s-o rup la fugă, dar m-am silit să pășesc calm, căutând ieșirea personalului, care trebuia să fie aproape. Am trecut pe lângă o serie de cabine închise, am găsit în cele din urmă o ușă mai lată și m-am pomenit pe scara de serviciu. Acolo atmosfera era total diferită de cea de la spa: ciment pe jos, pereți nezugrăviți, lumină crudă, miros inconfundabil de țigări, voci de femei care se auzeau un etaj mai jos. Am așteptat o veșnicie lipită de perete până ce femeile și-au terminat țigările și s-au întors la treabă. Mi-am șters crema, am lăsat prosopul și halatul într-un colț și am coborât în pantecele clădirii, un loc pe care membrii clubului nu-l văd niciodată. Am deschis o ușă la întâmplare și m-am pomenit într-o sală uriașă, străbătută de țevile de apă și ventilație, plină de mașini de spălat și de uscat rufe. Ieșirea nu era spre stradă, cum speram, ci spre piscină. M-am tras înapoi și m-am ghemuit după un munte de prosoape folosite, în zgomotul și căldura insuportabile ale spălătoriei; nu puteam să mă mișc, așteptam ca Joe Martin să se dea bătut și să plece.

Minutele treceau în submarinul asurzitor și fricii de a pica în mâinile lui Joe Martin i-a luat locul urgența de a mă droga. Nu mâncasem nimic de câteva zile, eram deshidratată, îmi vâjâia capul și aveam o gheară în stomac. Îmi amortiseră mâinile și picioarele, vedeam spirale de puncte colorate, ca într-un coșmar de LSD. Am leșinat, a trecut poate un ceas, poate mai multe, poate că am adormit. Presupun că între timp au intrat și au ieșit femeile care spălau rufele, dar nu m-au descoperit. Am ieșit în fine din ascunzătoare, m-am ridicat cu un efort uriaș în picioare și am înaintat cu greu, ținându-mă de pereți, amețită.

Afară era încă zi, să fi fost orele șase sau șapte, piscina era plină de lume. Era ora cea mai aglomerată, acum ieșeau funcționarii. Era și ora la care Joe Martin și Chinezu' se pregăteau pentru activitățile lor nocturne, pesemne că plecaseră deja. M-am lăsat pe un șezlong, aspirând mirosul de clor din apă, neîndrăznind să fac o baie pentru că trebuia să fiu gata să fug dacă era cazul. Am cerut unui chelner un

smoothie, înjurând printre dinți că nu serveau decât băuturi sănătoase, alcool deloc, spunându-i să mi-o treacă în cont. Am sorbit de două ori din lichidul gros, dar îmi făcea greață și am renunțat. N-avea rost să mai pierd timpul, am riscat să trec prin fața recepției, sperând ca turnătorul care-i anunțase pe cei doi ticăloși să nu fie acolo. Am avut noroc și am ieșit fără probleme.

Ca să ajung pe stradă trebuia să trec prin parcare, care la ora aceea era plină. L-am zărit pe unul dintre membrii clubului, un tip bine la vreo patruzeci de ani, care-și punea sacul în portbagaj; m-am apropiat, roșie de rușine, și l-am întrebat dacă-mi face cinste cu un pahar. Nu știu cum am avut curaj.

Surprins de atacul frontal, omul a ezitat să mă clasifice; dacă mă văzuse înainte nu m-a recunoscut, iar înfățișarea mea nu se potrivea cu ideea sa despre femeile ușoare. M-a măsurat de sus până jos, a ridicat din umeri, s-a urcat în mașină și s-a tot dus.

Făcusem eu destule imprudente în scurta mea existență, însă niciodată nu mă degradasem în așa hal. Cele întâmplăte cu Fedgewick fuseseră sechestrare și viol, le pățisem din lipsă de prevedere, nu din depravare. Dar ce făceam acum era altceva, purta alt nume, pe care refuzam să-l rostesc. Peste puțin timp am ochit alt tip, la vreo cincizeci sau șaiszeci de ani, burtos, într-un șort care-i lăsa la vedere picioarele albe cu vene albastre; și el se îndrepta spre mașina sa, l-am urmărit. De data asta am avut mai mult noroc... sau mai puțin, nu știu. Dacă și acesta m-ar fi refuzat, poate că viața mea nu s-ar fi răsucit atât de mult.

Când mă gândesc la Las Vegas mă apucă greața. Manuel îmi repetă că e vorba de niște lucruri petrecute recent, acum câteva luni, îmi sunt proaspete în memorie, timpul le va vindeca și-ntr-o bună zi voi putea putea vorbi despre acest episod cu ironie. Zice el așa, dar nu e și cazul lui, nu vorbește niciodată despre trecutul lui. Credeam că-mi asumasem

greșelile, ba chiar eram un pic mândră de ele, iată că mă făcuseră mai puternică, îmi spuneam, însă acum că l-am cunoscut pe Daniel tare-aș vrea să fi avut un trecut mai puțin interesant ca să apar mai demnă înaintea lui. Cea care a agățat un burtos varicos în parcare clubului eram eu; cea dispusă să se vândă pentru un pahar eram eu, dar acum sunt alta. Aici, în Chiloé, am o a doua șansă, am mii de oportunități, dar glasul acuzator nu-mi dă pace.

Moșul în pantaloni scurți a fost doar primul dintr-o serie de tipi care m-au ținut pe linia de plutire preț de mai multe săptămâni, până n-am mai rezistat. Faptul că m-am vândut așa a fost mai rău decât foamea sau supliciul abstenenței. Niciodată, beată sau trează, nu scăpăm de senzația de degradare, aveam impresia că bunicul mă vede și suferă pentru mine. Bărbații profitau de timiditatea și lipsa mea de experiență. În comparație cu alte femei care făceau asta, eu eram tânără și arătam bine, aș fi putut să mă administrez mai cu folos, însă mă dădeam pe băutură, pe un pic de pudră albă, pe un pumn de cristale gălbui. Cei mai de treabă mă lăsau să beau repede la tejgheaua unui bar, sau îmi ofereau cocaină înainte de a mă duce în camera de hotel; alții se limitau să cumpere o sticlă cu băutură ieftină și să facă treaba în mașină. Unii îmi lăsau zece sau douăzeci de dolari, alții mă aruncau în stradă fără un chior, eu nu știam că banii se cer înainte, când am aflat renunțasem deja să mai merg pe acest drum.

Cu un client am încercat în fine heroina, direct în venă, și l-am blestemat pe Brandon Leeman pentru că nu-mi dăduse voie să mă înfrupt și eu din paradisul său. N-am cuvinte să descriu clipa în care lichidul acela divin pătrunde în sânge. Am încercat să vând puținul pe care-l aveam, n-a fost nimeni interesat, am obținut doar șaiszeci de dolari pe geanta de firmă, după ce m-am rugat îndelung de vietnameza care stătea în ușa unei frizerii. Făcea de douăzeci de ori pe atât, însă i-aș fi vândut-o și la jumătate de preț, atât de puternică mi-era nevoia.

Nu uitasem numărul lui Adam Leeman și nici promisiunea făcută lui Brandon de a-l suna dacă i se întâmpla ceva, dar n-am sunat: ideea era să mă duc doar eu la Beatty și să pun mâna pe averea din sacoșele de acolo. Însă planul cerea o strategie și o luciditate care-mi lipseau cu desăvârșire.

Se spune că după ce trăiești pe stradă niște luni ajungi un marginal fără scăpare, căci capeți înfățișare de vagabond, îți pierzi identitatea și relațiile sociale. În cazul meu totul a mers mai repede, în trei săptămâni am căzut la fund. M-am prăbușit cu o rapiditate uluitoare în această lume mizerabilă, violentă, sordidă, care există în paralel cu viața normală a unui oraș, o lume de delincvenți cu victimele lor, de demenți și drogați, o lume lipsită de solidaritate sau compasiune, unde supraviețuiești călcându-i în picioare pe alții. Eram în permanență drogată sau căutând droguri, eram murdară, împruțită și nepieptănată, tot mai înnebunită și mai bolnavă. Stomacul meu abia suporta un pic de mâncare, tușeam, îmi curgea întruna nasul, îmi era greu să țin ochii deschiși, pleoapele mi se lipeau de puroi, uneori leșinam. Mi s-au infectat înțepăturile de ac, aveam răni și vânătăi pe brațe. Noaptea mergeam dintr-un loc în altul, era mai sigur decât să dorm, ziua îmi căutam o vizuină unde să mă odihnesc.

Am învățat că locurile cele mai sigure erau cele la vedere, cerșind cu un pahar de carton în mână pe stradă la intrarea unui mall sau a unei biserici, asta zgândărea sentimentul de culpă al trecătorilor. Unii lăsau să cadă monede, dar niciunul nu-mi vorbea – sărăcia de azi e precum lepra de pe vremuri, provoacă silă și frică.

Evitam să mă apropii de zonele prin care umblasem înainte, de pildă bulevardul, pe unde-și făceau veacul Joe Martin și Chinezu'. Cerșetorii și drogații își marchează teritoriul asemenea câinilor și se limitează la câteva cvartale, însă disperarea mă făcea să explorez alte cartiere, fără să respect barierele rasiale: negrii cu negrii, hispanicii cu hispanicii, asiaticii cu asiaticii, albi cu albi. Dar nu rămâneam mai mult

de câteva ceasuri într-un loc. Eram incapabilă de lucruri absolut elementare cum ar fi să mănc și să mă spăl, dar reușeam să fac rost de băutură și droguri. Eram veșnic în alertă, eram ca o vulpe hăituită, mă mișcam iute, nu vorbeam cu nimeni, dușmanii erau la fiecare colț de stradă.

Am început să aud voci, uneori mă surprindeam răspunzându-le, deși știam că nu erau reale, văzusem aceste simptome la mai mulți obișnuiți ai clădirii lui Brandon Leeman. Freddy le spunea „invizibili” și făcea mișto de ei, dar când îi era lui rău făpturile alea căpătau viață, la fel ca insectele, invizibile și ele, și îl chinuiau. Dacă zăream o mașină neagră ca aceea a urmăritorilor mei, sau o figură cunoscută, o zbugheam în direcția opusă, dar nu-mi pierdusem speranța de a da de Freddy. Mă gândeam la el cu un amestec de recunoștință și ciudă, nu pricepeam de ce dispăruse, de ce nu-l găseam deși cunoșteam fiecare colțișor al orașului.

Drogurile adormeau foamea și feluritele dureri ale corpului, doar cârceii nu se calmau. Îmi simțeam oasele grele, din cauza murdăriei mă mânca pielea, pe picioare și pe spate îmi ieșise o spuzeală pe care mi-o scărpinam până la sânge. Brusc, îmi aduceam aminte că nu mai mâncasem de două sau trei zile, îmi târam picioarele până la un adăpost pentru femei sau făceam coadă la organizația catolică Saint Vincent de Paul, unde primeam o mâncare caldă. Mult mai greu era să găsesc un loc să dorm. Noaptea temperatura nu scădea sub douăzeci de grade, dar eu sufeream de frig pentru că eram foarte slabă, până am primit o haină groasă de la Armata Salvării. Generoasa organizație s-a dovedit a fi o destinație prețioasă, nu era nevoie să mergi acolo cu bagajele într-un căruț furat de la supermarket, precum alți dezmoșteniți ai sorții; dacă hainele ajungeau să pută prea rău sau îmi rămâneau mari, le schimbam la Armata Salvării. Slăbisem cu câteva mărimi, mi se vedeau claviculele și-mi ieșeau oasele bazinului, picioarele mele atât de musculoase înainte erau acum de toată jalea. În decembrie, când am avut ocazia să mă cântăresc, am descoperit că în două luni slăbisem treisprezece kilograme.

Toaletele publice erau fieful delincvenților și perversilor, dar n-aveam încotro și trebuia să le folosesc, astupându-mi nasul, căci nu mă puteam duce la cele ale magazinelor sau hotelurilor, m-ar fi dat afară pe loc. Nu aveam acces nici la toaletele benzinăriilor, angajații refuzau să-mi dea cheia. Astfel am coborât rapid treptele infernului, laolaltă cu atâtea alte ființe abjecte care supraviețuiau cerșind pe stradă sau furând pentru un pumn de crack, un pic de metadonă sau de acid, o gură de ceva tare, aspru, brutal. Cu cât mai ieftin trăscaul, cu atât mai eficient, exact de asta aveam eu nevoie. Așa s-au scurs și lunile octombrie și noiembrie; nu mai știu precis cum trăiam, dar țin bine minte clipele scurte de euforie, urmate de cursa nedemnă pentru a face rost de următoarea doză.

Nu m-am așezat niciodată la o masă, dacă aveam bani îmi cumpăram *tacos*, *burritos* sau hamburgeri, pe care îi vomitam imediat pe stradă, în icnituri interminabile, stomacul mă ardea, aveam răni la buze și nas, nu era nimic curat și plăcut, doar cioburi, gândaci, lăzi de gunoi, niciun chip care să-mi zâmbească în mulțime, nicio mână care să mă ajute, universul întreg era format din dealeri, drogați, pești, hoți, criminali, târfe și nebuni. Mă durea tot corpul. Îl uram, uram viața asta nenorocită, uram lipsa mea nenorocită de voință de salvare, îmi uram afurisitul de suflet, afurisita de soartă.

Treceau zile întregi fără să schimb un salut, fără să primesc un cuvânt sau un gest de la altă ființă omenească. Singurătatea, gheară de gheață în piept, mă copleșise în așa hal, că nu mi-a venit ideea simplă de a da un telefon la casa mea din Berkeley. Atât ar fi fost de ajuns, un telefon; dar îmi pierdusem speranța.

La început, când mai eram în stare să alerg, dădeam târcoale pe la cafenelele și restaurantele cu mese afară, unde se așază fumătorii, iar dacă cineva lăsa pe masă un pachet de țigări, îl înhățam din zbor, ca să-l schimb pe niște crack. Am folosit toate substanțele toxice de pe lumea asta, cu excepția

tutunului, deși îmi place mirosul, îmi aduce aminte de bunicul Popo. Mai furam și fructe de la supermarket sau batoane de ciocolată de la chioșcurile de la gară, dar, așa cum n-am reușit să stăpânesc trista meserie de curvă, n-am reușit nici să învăț să fur. Freddy era expert, începuse să fure de când mergea de-a bușilea, așa zicea, mi-a făcut și demonstrații ca să-i prind trucurile. Mi-a spus că femeile nu prea au grijă de poșetele lor, le agață de spătarul scaunului, le lasă în prăvălii în timp ce probează câte o țoală, le pun pe jos la coafor, și le agață de umăr în autobuz, de parcă s-ar ruga să fie furate. Freddy avea mâini invizibile, degete de magician și grația tăcută a unui leopard. „Fii atentă, Laura, stai cu ochii pe mine”, îmi spunea. Intram la mall, scana lumea căutându-și victima, se plimba cu mobilul la ureche, prefăcându-se absorbit într-o conversație purtată în gura mare, se apropia de o femeie neatentă, o ușura de portofelul din geantă înainte ca eu să prind de veste și mergea mai departe, calm și continuând să vorbească la telefon. Cu aceeași eleganță era în stare să descuie orice mașină sau să intre într-un magazin și să iasă după cinci minute pe altă ușă cu două sticle de parfum sau două ceasuri.

Am încercat să-i pun în practică lecțiile, dar îmi lipsea dezinvoltura, nu mă țineau nervii și la halul în care arătam eram suspectă din prima; în magazine nu mă slăbeau din ochi, pe stradă lumea se dădea la o parte, căci puțeam a boschetar, aveam părul slinos și o expresie hămesită.

La jumătatea lui octombrie vremea s-a schimbat, noaptea era frig și eram bolnavă, urinam des cu o durere ascuțită și arzătoare, care nu trecea decât cu droguri. Aveam cistită. Am recunoscut-o imediat, mai avusesem așa ceva la șaisprezece ani, trece repede cu un antibiotic, dar în Statele Unite un antibiotic fără rețetă se procură mai greu decât un kil de cocaină sau o pușcă mitralieră. Abia mergeam, îmi era greu să stau dreaptă, dar n-am avut curaj să mă duc la urgență, m-ar fi luat la întrebări și erau polițiști la intrare.

Trebuia să găsesc un loc sigur pentru noapte, m-am decis să încerc un adăpost pentru săraci; era un fel de baracă neaerisită plină de șiruri înghesuite de paturi de campanie pe care stăteau cam douăzeci de femei și mulți copii. M-a izbit faptul că doar foarte puține femei se resemnaseră la mizerie ca mine: doar câteva vorbeau singure de nebune sau căutau ceartă cu lumânarea, celelalte păreau ca lumea. Iar cele cu copii erau cele mai zdravene, active, curate, ba chiar vesele, pregăteau mâncare pentru plozi, spălau rufe; am văzut că una citea din cartea doctorului Seuss unei fetițe de vreo patru ani, care o știa de-acum pe dinafară și o repeta împreună cu maică-sa. Nu toți cei fără un acoperiș deasupra capului sunt schizofrenici sau ticăloși, cum credeam, sunt și oameni sărmani, bătrâni sau șomeri, majoritatea sunt femei cu copii care au fost părăsite sau au fugit de diferite forme de violență.

La intrare era un afiș pe care n-am să-l uit niciodată: „Viața fără demnitate nu merită trăită”. Demnitate? Am realizat într-o clipă, cu o certitudine înfricoșătoare, că devenisem o alcoolică și o drogată. Bănuiesc că mai păstram un dram de demnitate bine ascuns în cenușă, căci am simțit o tulburare de violență unui pumnal înfipt în piept. Am început să plâng în fața afișului, pesemne că spectacolul era sfâșietor, căci a venit la mine o angajată care m-a dus într-un mic birou, mi-a dat un pahar cu ceai rece și m-a întrebat amabil cum mă cheamă, ce iau, cât de des, când a fost ultima oară, dacă am făcut vreun tratament și dacă putea suna pe cineva.

Știam pe dinafară numărul bunicii, nu-l uitasem, dar asta însemna s-o întristez și s-o pun pe jar, însemna și dezintoxicare obligatorie pentru mine și abțință. Nu, nici pomeneală. „Ai familie?” a insistat femeia. M-au apucat furiile, ca de obicei, și am slobozit un șuvoi de măscări. M-a lăsat să mă descarc fără să-și piardă calmul, apoi mi-a dat voie să petrec o noapte la adăpost, încălcând astfel regulamentul, pentru că o condiție era să nu fii băut sau drogat.

Erau acolo suc de fructe, lapte și biscuiți pentru copii, cafea și ceai la discreție, erau băi, telefon și mașini de spălat, inutile

pentru mine, care nu aveam decât hainele de pe mine și-mi pierdusem punga de plastic cu puținele lucruri. Am făcut un duș prelungit, primul după multe săptămâni, savurând plăcerea apei calde pe corp, săpunul, spuma în păr, mirosul delicios al șamponului. A trebuit să intru în aceleași haine jechoase. M-am ghemuit în pat, mi-am evocat în șoapta bunicii să vină să mă ia în brațe ca pe vremuri, să-mi spună că totul o să fie bine, să nu-mi fac griji că ei veghează, nani-nani puișor, dormi inimioara mea. Dormitul a fost problema mea de când mă știu, de când m-am născut, dar am reușit să mă odihnesc în ciuda aerului greu și al sforăitului femeilor. Unele țipau în somn.

Lângă patul meu se instalase o mamă cu doi copii, un sugar și o fetiță adorabilă de doi sau trei ani. Era o albă tânără, pistruiată și grasă, care pesemne rămăsese recent fără locuință, pentru că părea să aibă și acum un scop, un plan. Ne-am încrucișat la baie și mi-a surâs, iar fetița m-a fixat cu niște ochi rotunzi și albaștri și m-a întrebat dacă aveam un câine. „Am avut și eu unul, îl chema Toni”, a spus fetița. În timp ce femeia schimba scutecele bebelușului, am ochit o hârtie de cinci dolari pe care o avea în geantă și am rămas cu gândul la ea. În zori, în tăcerea dormitorului, în timp ce femeia dormea dusă cu copiii în brațe, m-am strecurat tiptil până la patul ei, i-am scotocit în geantă și am furat bancnota. Am revenit la patul meu cu coada între picioare, ca o cățea.

Dintre toate greșelile și păcatele pe care le-am făcut în viață, aceea este cea pe care nu mi-o voi putea ierta nicicând. Am furat pe cineva care era mai nevoiaș decât mine, o mamă care cu banii ăia ar fi cumpărat mâncare pentru copiii ei. E ceva de neiertat. Îmi pierdusem omenia, sufletul.

La opt dimineața, după ce am primit o cafea și o gogoasă, aceeași asistentă socială care mă primise mi-a dat un bilețel cu adresa unui centru de dezintoxicare. „O cauți pe Michelle, e sora mea și te va ajuta”, a adăugat. Am zbughit-o fără să-i mulțumesc și am aruncat biletul la primul coș de gunoi. Cei

cinci dolari îmi ajungeau să-mi cumpăr o doză de ceva ieftin și eficient. N-aveam nevoie de nicio Michelle.

În aceeași zi am rătăcit poza bunicului pe care mi-o dăduse Nini la instituția din Oregon și pe care o păstrasem cu sfințenie. Mi s-a părut un semn rău, asta însemna că bunicul mă văzuse furând banii, fusese dezamăgit și nu mai veghea asupra mea. Zilele și nopțile care au urmat au fost un coșmar compus din frică, spaimă, nevoia de a mă ascunde, a fugi, a cerși.

Mă bântuie și acum amintirea unui episod din perioada aceea, năvălește brusc și mă lasă tremurând. Sau mă trezesc transpirată, sub imperiul unor imagini extrem de vii. În vis mă văd alergând goală, strigând fără glas, într-un labirint de străduțe înguste și încolăcite precum șerpilor, ușile și ferestrele caselor sunt ferecate, n-am cui cere ajutor, mă arde tot corpul, tălpile îmi sângerează, am un gust amar în gură, sunt singură. La Las Vegas mă credeam condamnată la o singurătate iremediabilă, care se instaurase odată cu moartea bunicului. Nici nu bănuiam că voi ajunge aici, pe insula asta din Chiloé, ascunzându-mă printre străini, fără să pot comunica, departe de tot ce-mi fusese aproape, dar fără să mă simt deloc singură.

Când l-am cunoscut pe Daniel am vrut să-i fac o impresie bună, să-mi șterg trecutul și să încep o pagină nouă, să-mi inventez o versiune ameliorată, numai că mi-am dat seama că așa ceva nu era nici posibil, nici indicat. Omul care sunt e rezultatul trăirilor mele anterioare, chiar și al marilor mele greșeli. Confesiunea către el a fost o experiență pozitivă, i-am dat dreptate lui Mike O'Kelly, care spune că demonii își pierd puterea odată scoși din văgăunile în care se ascund și priviți drept în ochi, la lumină; doar că acum parcă nu mai sunt atât de sigură că am procedat corect. Cred că l-am speriat pe Daniel, de aceea nu-mi răspunde cu aceeași patimă, precis că îi inspir neîncredere, e logic. O poveste ca a mea e de natură să-i sperie și pe cei mai curajoși. Dar la fel de adevărat e că el însuși mă provoacă la mărturisiri. Mi-a fost ușor să-i relatez

episoadele cele mai umilitoare, căci mă asculta fără să mă judece, pesemne că asta ține de formația sa. Că doar asta fac psihiatrii, ascultă și tac, nu-i așa? Nu mă întreba ce se întâmplase, ci ce simțeam în timp ce-i povesteam, iar eu îi descriam cum mă ardea pielea, cum aveam palpitații și o piatră pe inimă care mă strivea. Îmi spunea să nu resping acele senzații, să le accept fără să le analizez, astfel, dacă aveam curaj, acestea se vor deschide până la urmă ca niște sertare și îmi vor elibera spiritul.

— Ai suferit mult, Maya, nu numai atunci, dar și pentru că ai fost abandonată în copilărie.

— Despre ce abandon vorbești tu? Nici n-ai idee cât m-au răsfățat bunicii.

— Da, dar mama și tatăl tău te-au abandonat.

— Asta spuneau și terapeuții din Oregon, dar bunicii...

— La un moment dat va trebui să rezolvi povestea asta la terapie, m-a întrerupt el.

— Pentru voi, psihiatrii, totul se rezolvă prin terapie!

— Pentru că rănilile psihice nu trebuie îngropate, ci scoase la aer ca să se cicatrizeze.

— M-am săturat de terapie în Oregon, dar, dacă zici că e necesar, poate mă ajuți tu.

Răspunsul său a fost mai curând rațional decât romantic, mi-a spus că avea să fie un proiect de lungă durată, el urma să plece curând, în plus, relația dintre pacient și terapeut exclude sexul.

— Atunci o să-l rog pe bunicul Popo să mă ajute...

— Bună idee, a zâmbit el.

În perioada sinistră de la Las Vegas bunicul mă vizitase o singură dată. Făcusem rost de o heroină atât de ieftină, că ar fi trebuit să bănuiesc că era contrafăcută. Știam de persoane dependente care muriseră din cauza porcăriilor cu care se lungesc drogurile, însă n-am rezistat. Am aspirat-o într-o toaletă publică grețoasă. Nu aveam o seringă ca să mi-o injectez, poate că asta m-a și salvat. Imediat am simțit niște izbituri în tâmpile de parcă m-ar fi lovit niște copite, inima mi-

a luat-o razna, m-a acoperit un fel de beznă, m-am sufocat, nu mai puteam respira. M-am prăbușit în cei patruzeci de centimetri dintre closet și perete, printre hârtii folosite, în duhoarea de amoniac.

Am realizat vag că eram pe moarte, dar, departe de a mă speria, asta mi-a dat o mare ușurare. Pluteam într-o apă neagră, tot mai adânc, ca în vis, mă cufundam mulțumită în abisul lichid care avea să pună capăt întregii rușini în care trăisem, mă lăsam dusă dincolo, ca să scap de farsa asta care ajunsese viața mea, de minciuni și justificări, de ființa nedemnă, necinstită și lașă care devenisem, care-și învinuia tatăl, bunica și tot universul pentru propria ei stupidenie, de nefericita asta care la cei nouăsprezece ani recent împliniți își arsese deja toate corăbiile și era terminată, prinsă fără scăpare, pierdută, de scheletul acoperit de răni și păduchi, de nenorocita care se vindea pe un gât de alcool, care fura de la o mamă săracă; voiam să scap definitiv de Joe Martin și de Chinezu', de corpul meu, de viața mea futută.

Și atunci, din hăul în care mă prăbușisem, am auzit de departe un îndemn: „Maya, respiră, Maya, respiră!” Am ezitat o clipă, dorind să leșin din nou pentru a nu trebui să iau o decizie, încercând să scap și să mă afund rapid în neant, dar eram legată de lumea asta prin glasul poruncitor care mă striga și-mi spunea să respir. Am deschis instinctiv gura, am tras aer, am început să respir scurt, icnind ca în agonie. Treptat, încet, am ieșit din vis. Nu era nimeni cu mine, dar în spațiul lat de o palmă dintre ușa veceului și dușumea am văzut niște pantofi bărbătești pe care i-am recunoscut. Tu ești, bunicule? N-a răspuns nimeni, dar mocasinii englezești au rămas pe loc, pe urmă s-au depărtat fără zgomot. Am mai stat o vreme acolo, gâfâind, cu o senzație de greață, strigându-mi bunicul.

Lui Daniel nu i s-a părut ciudată apariția bunicului Popo și nici n-a încercat să-mi ofere o explicație rațională a celor întâmplute, așa cum ar face oricare dintre numeroșii psihiatri pe care i-am cunoscut. Nici măcar nu mi-a aruncat o privire

glumeață, așa cum face Manuel Arias când, vorba lui, devin ezoterică. Deci cum să nu fiu amoretată de Daniel, care nu e numai frumos, ci și sensibil? Dar mai ales frumos. Seamănă cu *David* de Michelangelo, dar e mai atrăgător din cauza culorii pielii. La Florența bunicii îmi cumpăraseră o replică în miniatură a statuii, un *David* cu o frunză de viță peste părțile rușinoase, care mie îmi plăceau cel mai mult: încă nu văzusem așa ceva la un om, doar în cartea de anatomie a bunicului. Dar să revenim la Daniel, care crede că jumătate din problemele lumii s-ar rezolva dacă fiecare dintre noi ar avea un bunic protector în loc de un superego exigent, pentru că marile virtuți apar grație iubirii.

Viața lui Daniel Goodrich a fost o prăjitură față de a mea, dar a avut și el necazurile lui. E un tip serios, știe ce are de făcut, a știut de mic care-avea să-i fie drumul, spre deosebire de mine, care plutesc în derivă. La prima vedere te păcălește cu atitudinea sa de copil fără probleme materiale și cu zâmbetul prea facil, zâmbetul cuiva care e mulțumit de sine și de lume. Aerul acesta de eternă satisfacție e ciudat, pentru că în timpul studiilor de medicină, al practicii de spital și al călătoriilor făcute pe jos și cu rucsacul în spinare a văzut destulă mizerie și suferință. Dacă nu m-aș fi culcat cu el aș zice că e încă un adept al lui Siddhartha, încă unul care s-a lepădat de emoții, la fel ca Manuel.

Povestea familiei Goodrich e de roman. Daniel știe că tatăl său biologic era negru, iar mama era albă, dar nu îi cunoaște și nici n-a avut curiozitatea să-i caute, pentru că-si adoră familia adoptivă. Robert Goodrich, tatăl adoptiv, e un englez cu titlu de *sir*, pe care nu-l folosește, căci în State așa ceva ar fi un bun prilej să fie luat peste picior. Ca dovadă, există o fotografie color în care o salută pe regina Elisabeta II purtând la gât o decorație fătoasă atârnată de o panglică oranj. E un psihiatru de renume, cu câteva cărți publicate, iar titlul de *sir* l-a obținut pentru merite științifice.

Sir Goodrich s-a căsătorit cu Alice Wilkins, o tânără violonistă americană în trecere prin Londra, s-a mutat cu ea în Statele Unite și s-au instalat la Seattle, unde și-a deschis propria clinică, iar ea s-a angajat la filarmonică. Pentru că Alice nu putea face copii, după multe ezitări l-au adoptat pe Daniel. Patru ani mai târziu, pe neașteptate, Alice a rămas gravidă. Inițial au crezut că era vorba de o sarcină „isterică”, dar n-a fost așa și, la sorocul potrivit, s-a născut micuța Frances. În loc să fie gelos pentru apariția unei rivale, Daniel a prins drag de soră-sa, iubind-o în mod absolut și exclusiv, sentiment împărtășit pe de-a-ntregul de fetiță. Amândoi au învățat să iubească muzica clasică, cockerii spaniel ai familiei și sporturile de munte, din care-avea să se tragă nenorocirea lui Frances.

Daniel avea nouă ani iar soră-sa cinci când părinții lor s-au despărțit: Robert Goodrich s-a dus zece străzi mai departe ca să trăiască cu Alfons Zaleski, pianistul orchestrei simfonice în care cânta Alice, un polonez talentat, brusc în purtări, zdravăn ca un tăietor de lemne, cu o claie de păr pe cap și un umor vulgar, în evident contrast cu ironia britanică și finețea lui *Sir* Robert Goodrich. Copiii au primit o explicație poetică în legătură cu ostentativul prieten al tatălui și au crezut că era vorba de ceva trecător, dar iată că s-au scurs nouăsprezece ani și cei doi sunt încă împreună. Între timp, Alice a ajuns vioara întâi în orchestră, continuă să cânte alături de Alfons Zaleski ca doi buni prieteni, ceea ce și sunt, căci poleacul nici n-a vrut să-i răpească soțul, ci să-l împartă.

Alice a rămas în vechea casă cu jumătate din mobilier și doi cockeri, Robert s-a mutat în același cartier, într-o casă identică, cu restul mobilei și cel de-al treilea cățel. Daniel și Frances au crescut venind și plecând cu valiza câte o săptămână în fiecare casă. Au învățat la aceeași școală, unde situația părinților nu era deloc prilej de scandal, petreceau sărbătorile și aniversările cu ambii și un timp au fost convinși că numeroasa familie Zaleski, care venea de la Washington exact ca să se așeze la masa întinsă de Ziua Recunoștinței, era

compusă din acrobați de circ, încă una din multele basme inventate de Alfons ca să câștige simpatia copiilor. Nu era nevoie, Daniel și Frances țin la el pentru cu totul alte motive: a fost ca o mamă pentru ei. Polacul îi adora, se ocupa de ei mai mult decât părinții lor adevărați, e un tip vesel și amuzant, le făcea demonstrații de dansuri populare rusești în pijama și cu decorația lui *sir* Robert la gât.

Așa că părinții s-au despărțit fără să se mai complice cu un divorț legal și rămânând prieteni. Îi leagă aceleași interese și preocupări pe care le împărtășeau înainte să apară Alfons Zaleski, în afară de alpinism, pe care nu-l mai practică după accidentul lui Frances.

Daniel a terminat liceul cu note bune la șaisprezece ani și a fost admis la universitate ca să studieze medicina, dar era atât de necopt, încât Alfons l-a convins să mai aștepte un an și să se mai maturizeze. „Ești un mucos, Daniel, cum o să fii medic dacă nici la nas nu știi să te ștergi?” Deși Robert și Alice se opuneau, polonezul l-a trimis în Guatemala în cadrul unui stagiu studentesc ca să se călească și să învețe spaniola. Daniel a viețuit nouă luni cu o familie indigenă într-un sat de pe malul lacului Atitlán, cultivând porumb și împletind frânghii de sisal, fără să trimită vești despre el, și s-a întors ars de soare, cu părul ca un mărciniș impenetrabil, idei de *guerrillero* și vorbind limba quiche. După experiența asta, să studieze medicina a fost un joc de copii.

Poate că triumphiul cordial Robert-Alice-Zaleski s-ar fi destrămat odată copiii ajunși mari, dar îngrijirea lui Frances i-a unit mai mult ca niciodată. Frances e complet dependentă de ei.

Acum nouă ani, Frances Goodrich a căzut rău în timp ce toată familia, în afară de polonez, escalada munții din Sierra Nevada; și-a rupt mai multe oase decât putea număra și, după treisprezece operații complicate și exerciții permanente de recuperare, de-abia se poate mișca. Daniel a ales medicina

văzându-și sora făcută bucăți la terapie intensivă și a optat pentru psihiatrie la rugămintea ei.

Fata fusese în comă profundă timp de trei săptămâni. Părinții au luat în considerare posibilitatea de a o deconecta de la aparatul de respirat – suferise o hemoragie cerebrală și, după părerea medicilor, avea să rămână legumă – însă Alfons Zaleski s-a opus: avea intuiția că Frances era suspendată undeva în limb și avea să revină până la urmă pe pământ. Ai ei o vegheau cu rândul la spital, zi și noapte, vorbindu-i, mângâind-o, chemând-o, până când, într-o sâmbătă la cinci dimineața, fata a deschis ochii. Daniel era cu ea, Frances nu putea vorbi din cauza traheotomiei, însă el a tradus ceea ce spuneau ochii ei, anunțându-i pe toți că soră-sa era foarte mulțumită că trăia și că era cazul să se renunțe la planul de a o ajuta să moară. Cei doi crescuseră legați precum gemenii, se cunoșteau mai bine decât pe ei înșiși, nu aveau nevoie de cuvinte pentru a se înțelege.

Hemoragia făcuse mai puțin prăpăd în creierul ei decât se credea, își pierduse vremelnice memoria, devenise sașie și surzise de-o ureche, dar Daniel și-a dat seama că se mai schimbaseră ceva fundamental la ea. Înainte fusese precum tatăl ei, rațională, logică, înclinată spre știință și matematică, dar după accident gândește cu inima, zice el. Frances poate ghici intențiile și stările sufletești ale oamenilor, e imposibil să-i ascunzi ceva sau s-o păcălești, are scipiri de premoniție atât de exacte, încât Alfons Zaleski o antrenează pentru a ghici numerele câștigătoare la loterie. Imaginația, creativitatea și intuiția i s-au dezvoltat în mod spectaculos. Iar când a putut vorbi din nou i-a spus: „Mintea e mult mai interesantă decât trupul, Daniel. Tu să te faci psihiatru, ca tata, ca să descoperi de ce am eu atâta poftă de viață în timp ce oameni perfect sănătoși se sinucid”.

Curajul pe care-l avusese la sporturi extreme a ajutat-o să-și suporte suferința; a jurat că se va recupera. Deocamdată e ocupată cu recuperarea fizică – multe ore zilnic –, cu internetul prin care are o uimitoare viață socială și cu

învățatul – anul ăsta va absolvi Istoria Artelor. Trăiește cu bizara ei familie. Cuplul Goodrich și Zaleski a decis că era mai convenabil să locuiască toți împreună (plus cockerii spaniel, care acum au ajuns la șapte), drept care s-au mutat într-o casă pe un singur nivel, unde Frances se poate deplasa comod dintr-o parte în alta cu scaunul cu roțile. Zaleski a urmat niște cursuri ca s-o ajute la exerciții și nimeni nu-și mai amintește ce legătură există de fapt între familia Goodrich și pianistul polonez și nici nu are vreo importanță: sunt trei oameni buni care se stimează reciproc și au grijă de o fiică, care iubesc muzica, cărțile și teatrul, colecționează vinuri bune și-și împart aceiași căței și aceiași prieteni.

Frances nu e în stare să se pieptene sau să se spele pe dinți singură, dar își mișcă degetele pe claviatură, astfel e în legătură cu universitatea și cu lumea. Am intrat pe net și Daniel mi-a arătat pe Facebook pozele soră-sii înainte și după accident; e o fată cu mutră de veveriță, pistruiată, roșcată, veselă și delicată. Pe pagina ei de Facebook sunt și diverse comentarii, fotografii și filme video făcute de Daniel în călătoriile sale.

— Suntem foarte deosebiți noi doi. Eu sunt mai curând potolit și sedentar, ea e un butoi de pulbere. Când era mică visa să fie exploratoare, cartea ei preferată era *Naufragii și comentarii*, de Álvaro Núñez Cabeza de Vaca, un aventurier spaniol din secolul al XV-lea. Ar fi vrut să ajungă la capătul lumii, pe fundul mării, pe lună. Periplul meu prin America de Sud a fost ideea ei, planul pe care n-a mai putut să-l pună în aplicare. Trebuie să văd totul cu ochii ei, să aud cu urechile ei și să filmez cu camera ei.

Mă temeam, mă tem și acum, ca Daniel să nu se sperie de confidențele mele și să nu mă respingă pentru că aș fi dezechilibrată, dar trebuia să-i spun tot, nu poți clădi ceva solid pe minciună și omisiuni. Blanca, pe care am înnebunit-o de cap, pretinde că fiecare om are dreptul să aibă secrete, iar zelul ăsta al meu de a mă arăta într-o lumină mai puțin favorabilă e o formă de îngâmfare. M-am gândit și eu la asta.

Îngâmfarea ar fi să pretind ca Daniel să mă iubească în pofida problemelor și a trecutului meu. Nini a mea spunea că pe copii și nepoți îi iubești necondiționat, nu și pe partener. Manuel tace, dar m-a pus în gardă despre imprudența de a mă îndrăgosti de un necunoscut care locuiește foarte departe. Păi, ce altceva mi-ar fi putut spune? Așa e el, nu-și asumă riscuri sentimentale, preferă singurătatea vizuinii în care se simte în siguranță.

În noiembrie trecut, viața mea la Las Vegas îmi scăpase în așa hal de sub control, eram atât de bolnavă, încât nu mai țin minte toate amănuntele. Umblam îmbrăcată bărbătește, cu gluga canadianei trasă până la ochi, cu capul vârat între umeri, mișcându-mă rapid, fără să privesc pe nimeni. Ca să mă odihnesc mă lipeam de un zid, cel mai bine în unghiul format de două ziduri, ghemuită, cu o sticlă spartă în mână, cică să mă apăr. Nu mai mergeam să mănânc la adăpostul pentru femei, mergeam la cel pentru bărbați, stăteam la coadă, îmi luam farfuria și devoram iute într-un colț. Printre acei bărbați, o privire directă putea fi interpretată ca o agresiune, o vorbă în plus era periculoasă, erau ființe anonime și invizibile, în afară de bătrânii vag demenți care veneau acolo de ani de zile, era teritoriul lor și de ei nu se lua nimeni. Eu treceam drept încă un băiat drogat printre atâția alții aruncați acolo de marea mizeriei umane. Păream atât de vulnerabilă, că uneori unul care-și mai păstrase o brumă de milă îmi arunca un *hi, buddie* prietenos. Nu răspundeam, m-ar fi trădat glasul.

Același traficant care-mi dădea crack pe țigări cumpăra și electronice, CD-uri, DVD-uri, iPod-uri, telefoane mobile și jocuri video, dar astea erau greu de procurat. Ca să furi așa ceva e nevoie de îndrăzneală și iuțeală, care mie-mi lipseau. Freddy îmi arătase metoda sa. Mai întâi faci o recunoaștere ca să studiezi ieșirile și locul camerelor de supraveghere; pe urmă aștepți ca magazinul să fie aglomerat și vânzătorii ocupați, asta se întâmplă mai ales în perioada lichidărilor, a

sărbătorilor și la jumătatea lunii, în ziua de leafă. Teoria e una, dar când ești la nevoie nu stai să așteți condițiile ideale.

Iar ziua în care m-a prins ofițerul Arana a fost tocmai una de suferință continuă. Nu făcusem rost de nimic și mă chinuiam de ore întregi cu cârceii, tremuram de abținere și durerea de la cistită mă îndoia, se agravase și nu trecea decât cu heroină sau medicamente foarte scumpe obținute la negru. Nu mai rezistam încă o oră și am procedat exact invers față de cum mă sfătuiseră Freddy: am intrat disperată într-un magazin de electronice pe care nu-l cunoșteam, dar al cărui unic avantaj era absența paznicului înarmat la intrare, și fără să mă uit nici după camere și nici la vânzătorii m-am dus glonț la secția de jocuri. Pesemne că atitudinea și aspectul meu au atras atenția. Am găsit jocurile, am ales unul japonez de război, care-i plăcea lui Freddy, l-am ascuns sub tricou și m-am grăbit să ies. Codul de siguranță al jocului video a activat alarma care a țiuit năprasnic de cum m-am apropiat de ușă.

Am rupt-o la fugă cu o energie surprinzătoare dată fiind starea lamentabilă în care mă aflam înainte ca vânzătorii să reacționeze. Am alergat întâi prin mijlocul străzii, printre mașini, apoi pe trotuar, împingând trecătorii și înjurând de mama focului. Văzând că nu mă urmărește nimeni, m-am oprit gâfâind și abia trăgându-mi sufletul, cu un junghi în plămâni, o durere surdă în mijloc și în vezică, simțind umezeala caldă a urinei între picioare, m-am lăsat pe marginea trotuarului cu cutia în brațe.

După un timp, două mâini puternice m-au apucat de umeri. M-am întors și am dat de doi ochi albaștri care mă priveau de pe un chip bronzat. Era ofițerul Arana, pe care nu l-am recunoscut imediat pentru că nu purta uniformă și nici nu eram în stare să focalizez bine, eram gata să leșin. Acum, e de mirare că nu mă găsiseră mai devreme: lumea cerșetorilor, a hoților, a prostituatelor și a dependenților de droguri se limitează la câteva cartiere și străzi, pe care poliția le știe și le controlează, așa cum supraveghează și adăposturile pentru

săraci, unde ajung mai devreme sau mai târziu toți nemâncații. Învinsă, am scos jocul video de sub tricou și i l-am dat.

Polițaiul m-a ridicat de pe jos și m-a sprijinit, că mi se îndoiau genunchii. „Vino cu mine”, a spus pe un ton mai blând decât mă așteptam. „Vă rog... nu mă arestați, vă rog...”, am bâiguit eu. „Nu te arestez, stai liniștită.” M-a dus douăzeci de metri mai încolo la Taquería, o cârciumă mexicană, unde chelnerii n-au vrut să mă lase să intru, văzând în ce hal arătam, dar Arana s-a legitimat și n-au avut încotro. M-am prăbușit pe un scaun, cu capul pe masă, zguduită de tremurături incontrolabile.

Nu știu cum m-a recunoscut Arana. Mă văzuse doar de câteva ori, iar arătarea care se afla acum cu el nu semăna cu fata sănătoasă cu șuvițe platinat și îmbrăcată la modă pe care o știa el. S-a prins din prima că nu de mâncare aveam eu nevoie, cât de ceva mai urgent; ajutându-mă ca pe o invalidă, m-a dus la toaletă. S-a asigurat că eram singuri, mi-a pus ceva în mână și m-a împins în cabină, în timp ce el ținea de șase. Praf alb. Mi-am suflat grăbită nasul cu hârtie igienică și am aspirat drogul, care mi s-a suit ca un cuțit de gheață la frunte. Pe loc m-a cuprins ușurarea aceea miraculoasă pe care o știe bine orice dependent, am încetat să tremur și să gem, mintea mi s-a limpezit.

M-am spălat pe față și am încercat să-mi aranjez cumva părul cu degetele, nerecunoscând în oglindă stafia cu ochi injectați și lațe slinoase în două culori. Nu-mi suportam propria duhoare, dar n-avea rost să mă spăl dacă nu-mi puteam primum hainele. Arana mă aștepta afară, cu brațele încrucișate, sprijinit de perete. „Am mereu la mine ceva pentru urgențe ca aceasta”, mi-a zâmbit el mijindu-și ochii.

Am revenit la masă, ofițerul mi-a comandat o bere care mi-a alunecat în stomac precum o apă sfințită și m-a silit să mănânc un pic de *fajitas* cu pui înainte de a-mi da două pastile. Cred că era un anestezie puternic, pentru că a insistat

că nu trebuia să le iau pe burta goală. În mai puțin de zece minute renăscusem.

— Când Brandon Leeman a fost ucis te-am căutat ca să-ți iau o declarație și ca să identifici cadavrul. O formalitate, doar știam că el era. A fost o crimă tipică între traficanți.

— Se știe cine l-a omorât, domnule ofițer?

— Avem o idee, dar ne lipsesc dovezile. A încasat unsprezece gloanțe, precis că împușcăturile au fost auzite, dar nimeni nu colaborează cu poliția. Credeam că te-ai întors la ai tăi, Laura, parcă aveai de gând să te duci la universitate. Nu credeam să te gălesc în halul ăsta.

— M-am speriat... Când am aflat că l-au omorât n-am avut curaj să mă mai întorc în casa aceea. N-am putut suna acasă și am ajuns pe stradă.

— Și drogată, după cum se vede... Ai nevoie...

— Nu! Sunt bine, n-am nevoie de nimic! Mă duc acasă, o să-mi trimită bani de autobuz.

— Îmi datorezi niște explicații, Laura. Așa-zisul tău unchi nu se numea Brandon Leeman și nici cum scria pe alte șase cărți de identitate false pe care le folosea. A fost identificat ca Hank Trevor, cu două condamnări la închisoare în Atlanta.

— Nu mi-a pomenit niciodată de asta.

— Nici de fratele său Adam?

— Posibil, nu-mi amintesc.

Polițaiul a mai comandat câte o bere pentru fiecare, apoi mi-a spus că Adam Trevor era unul dintre cei mai buni falsificatori de bani din lume. La cincisprezece ani începuse să lucreze la o tipografie din Chicago, unde învățase toate tainele cernelii și hârtiei, iar ulterior ajunsese la o tehnică atât de perfectă de a falsifica bancnote, încât acestea treceau testul stiloului și al luminii ultraviolete. Le vindea cu patruzeci sau cincizeci de cenți dolarul mafilor din China, India și din Balcani, care le amestecau printre banii adevărați și le introduceau pe piață. Afacerea cu bani falși, una din cele mai lucrative din lume, cere discreție totală și sânge rece.

— Brandon Leeman, mai bine zis Hank Trevor, era lipsit de talentul sau inteligența fratelui său, era un delincvent fără anvergură. Singurul lucru pe care-l aveau în comun cei doi era mentalitatea criminală. La ce bun să te spetești făcând o muncă cinstită dacă delincvența era mai rentabilă și mai amuzantă? Păi, ce zici, nu aveau dreptate? Ți spun sincer că am un fel de admirație pentru Adam Trevor, e un artist și n-a făcut rău nimănui – doar statului american.

Arana mi-a mai spus că regula de bază a unui falsificator e să nu cheltuiască acești bani, ci să-i vândă cât mai departe posibil și fără să lase urme care-ar putea duce la autor sau la tiparniță. Adam Trevor încălcase regula dându-i o sumă fratelui său, care, în loc s-o păstreze, conform indicațiilor, s-a apucat s-o cheltuie prin Las Vegas. A mai adăugat că avea o vechime de douăzeci și cinci de ani în Departamentul de Poliție și era la curent cu ocupațiile lui Brandon Leeman și cu ce făceam eu pentru acesta, dar nu ne arestase pentru că nu merita osteneala și nu eram atât de importanți; dacă ar băga la pârnaie toți drogații și traficanții din Nevada, n-ar avea destule celule în care să încapă. Numai că, începând să pună în circulație bani falși, Leeman intrase în altă categorie, mult superioară. Singurul motiv pentru care nu-l arestase imediat fusese că sperau ca prin el să descopere originea bancnotelor.

— Îl urmăream de mai multe luni, sperând să mă conducă la Adam Trevor, așa că-ți imaginezi ce ciudă mi-a fost când l-au asasinat. Te căutam pentru că știai unde ascunsese amantul tău banii primiți de la frate-său...

— Nu era amantul meu!

— N-are importanță. Vreau să știu unde a ascuns banii și cum pot da de Adam Trevor.

— Dacă as ști unde sunt banii, credeți că aș fi pe stradă, domnule ofițer?

Cu un ceas în urmă i-aș fi spus fără să stau pe gânduri, însă drogul, pastilele, berea și un păhărel de tequila mă scăpaseră vremelnic de frică și mi-am amintit că nu trebuia să mă bag în încurcătura asta. Habar n-aveam dacă banii din

depozitul din Beatty erau falși, autentici sau amestecați, dar Arana nu trebuia să creadă că aveam o legătură cu ei. Vorba lui Freddy, cel mai sigur e să taci mâlc. Brandon Leeman fusese asasinat, criminalii erau liberi, polițaiul pomenise de mafii și orice informație pe care i-aș fi dat-o ar fi provocat răzbunarea lui Adam Trevor.

— Cum credeți că Leeman mi-ar fi încredințat așa ceva? Eu eram cea care făcea comisioanele. Joe Martin și Chinezu' erau asociații lui, ei participau la toate afacerile și umblau peste tot cu el, nu eu.

— Erau asociați?

— Așa cred, dar nu sunt sigură, Leeman nu-mi spunea nimic. Până acum nici n-am știut că numele lui era Hank Trevor.

— Deci Joe Martin și Chinezu' știu unde se află banii.

— Întrebați-i pe ei. Singurii bani pe care-i vedeam eu erau bacșișurile pe care mi le dădea Brandon Leeman.

— Plus ce încasai pentru el la hoteluri.

A continuat să mă interogheze ca să afle amănunte despre viața în fieful delictelor care era clădirea lui Brandon Leeman, i-am dat răspunsuri precaute, fără să pomenesc de Freddy și de sacoșele El Paso TX. Am încercat să-i bag la apă pe Joe Martin și pe Chinezu' în ideea că, dacă i-ar fi arestat, aș fi scăpat de ei, numai că Arana nu părea deloc interesat. Terminasem de mâncat, era aproape cinci după-amiaza și în modesta crâșmă mexicană rămăsese un singur chelner, care aștepta să ne vadă plecați. De parcă nu făcuse destule pentru mine, ofițerul Arana mi-a dat zece dolari și numărul lui de mobil, ca să rămânem în legătură și să-l pot suna în caz de urgență. M-a prevenit că trebuia să-i anunț înainte de a părăsi orașul și m-a sfătuit să am grijă, că în Las Vegas sunt cartiere foarte periculoase, mai ales pe timp de noapte, de parcă n-aș fi știut. La despărțire l-am întrebat de ce nu purta uniformă; colabora cu FBI-ul, mi-a mărturisit, falsificarea de bani era delict federal.

Precauțiile care mă făcuseră să mă ascund la Las Vegas s-au dovedit învinse de Forța Destinului, cu majuscule, cum ar fi spus bunicul referindu-se la una din operele sale preferate de Verdi. Căci el accepta ideea poetică a destinului, ce altă explicație să fi dat pentru că o întâlnise pe femeia vieții sale la Toronto, însă era mai puțin fatalist decât bunică-mea, pentru care destinul e ceva la fel de cert și de concret precum moștenirea genetică. Ambele, destinul și genele, determină ceea ce suntem și nu pot fi schimbate; dacă combinația e virulentă, am încurcat-o, dacă nu, ne putem controla viața, asta dacă harta astrologică ne este favorabilă. Mi-a explicat Nini că venim pe lume cu niște cărți în mână pe care le jucăm; având aceleași cărți, unii se duc la fund, alții se înalță. „Asta e legea compensației, Maya. Dacă destinul tău e să te naști oarbă, nu-i musai să cânti la flaut la metrou, mai bine îți dezvolti mirosul și devii expertă în vinuri.” Exemplu tipic al bunică-mii.

Conform teoriei sale, eu mă născusem predestinată pentru a deveni dependentă de droguri – naiba știe de ce, că doar nu e în genele mele, bunica e abstinentă, tata bea din an în Paște un pahar de vin alb, iar mama, prințesa din Laponia, mi-a făcut o impresie bună singura dată când am văzut-o. Sigur, era abia ora unsprezece, când toată lumea e mai mult sau mai puțin trează. Oricum, printre cărțile mele se află și cea a dependenței, dar cu voință și inteligență aș putea să o joc astfel încât să mi-o țin sub control. Numai că statisticile arată rău: există mai mulți orbi care devin oenologi decât drogați reabilitați. Având în vedere și alte piedici pe care mi le-a pus destinul, ca de exemplu faptul că l-am cunoscut pe Brandon Leeman, posibilitățile de a duce o viață normală erau minime până la întâlnirea oportună cu Olympia Pettiford. Așa i-am spus la un moment dat bunicii Nini, care mi-a replicat că oricând se poate trișa la cărți. Exact asta a făcut ea, trimițându-mă pe insulița din Chiloé: a trișat la cărți.

În ziua întâlnirii cu Arana, câteva ore mai târziu, Joe Martin și Chinezu' au dat în fine de mine, la câteva străzi de

cârciuma mexicană. Nu am văzut temuta camionetă neagră și nu i-am simțit decât când erau în fața mea, pentru că topisem cei zece dolari pe droguri și pluteam. M-au încadrat, m-au luat pe sus și m-au băgat cu forța în vehicul, deși țipam și dădeam din picioare. Mai mulți oameni s-au oprit, atrași de scandal, dar nu s-a băgat nimeni, ce sens are să te iei de doi bătăuși și de o cerșetoare isterică. Am încercat să sar din mers, dar Joe Martin m-a potolit cu o lovitură zdravănă în ceafă.

M-au dus la clădirea pe care o cunoșteam atât de bine și unde acum ei erau stăpânii; deși amețită, am observat că deteriorarea avansase, măscările mângălite pe ziduri se înmulțiseră, gunoiul și geamurile sparte sporiseră, mirosea a excremente. M-au dus la etajul trei, au descuiat grilajul, am intrat în apartamentul pustiu. „Acum o să ne spui tot, zdreanță”, m-a amenințat Joe Martin, apropiindu-se la doi centimetri de mine și răsucindu-mi sânii cu labele lui de maimuțoi. „Ai să ne spui unde-și ține Leeman banii sau îți rupem oasele unul câte unul.”

Exact atunci a sunat mobilul Chinezului; tipul a rostit vreo două fraze, apoi i-a spus lui Joe Martin că aveau tot timpul să-mi rupă oasele, acum trebuiau să plece, erau așteptați. Mi-au vârât în gură o cârpă pe post de căluș, fixând-o cu bandă adezivă, mi-au legat gleznela și mâinile cu un cablu, unindu-le astfel ca să stau îndoită spre spate. Și au plecat, nu înainte de a-mi repeta ce aveau să-mi facă după ce se vor întoarce; am rămas singură, neputând nici să strig, nici să mă mișc, cu cablul care îmi tăia gleznela și mâinile, cu gâtul înțepenit, cu călușul care mă sufoca, îngrozită de ce-aveau să-mi facă ucigașii ăia și de faptul că efectele alcoolului și ale drogurilor începeau să treacă. Îmi venea înapoi gustul de pui, încercam să-mi controlez voma care îmi urca pe gât și care m-ar fi sufocat.

Cât timp am stat așa pe salteaua aia? Imposibil de spus cu certitudine: aveam impresia că fuseseră zile întregi, deși e

posibil să fi fost mai puțin de o oră. Începusem să tremur violent și să mușc cârpa udă de salivă ca să n-o înghit. Fiecare mișcare îmi înfigea și mai mult cablul în carne. Frica și durerea mă împiedicau să gândesc, începeam să mă sufoc, mă rugam ca Joe Martin și Chinezu' să se întoarcă mai repede, ca să le spun tot ce știam, să-i duc la Beatty, unde aveau să spargă lacătele cu gloanțe și-apoi să-mi tragă și mie unul în cap, era mai bine decât să mor în chinuri ca un animal. Nu-mi păsa de banii ăia blestemați, de ce oare nu-i spuseseam adevărul ofițerului Arana, de ce, de ce? Acum, în Chiloé, după niște luni și cu calmul distanței, îmi dau seama că nici n-aveau de gând să-mi rupă oasele: aș fi mărturisit tot, chinuită de abținere. Precis că acesta fusese și ordinul primit la telefon.

Afară soarele asfințise, lumina nu se mai filtra printre scândurile bătute în fereastră, înăuntru era chiar beznă, mă simțeam din ce în ce mai rău și nu-mi doream decât întoarcerea asasinilor. Forța destinului. Nu Joe Martin și Chinezu' au aprins lumina și s-au aplecat asupra mea, ci Freddy, atât de slab și de înnebunit, că l-am recunoscut cu greu. „Futu-i, ce naiba, Laura”, bombănea în timp ce încerca să-mi scoată călușul cu o mână tremurătoare. L-a scos, am înghițit o gură de aer, mi-am umplut plămâni, tușind și icnind, Freddy, să fii binecuvântat, Freddy. N-a putut să mă dezlege, nodurile parcă se fosilizaseră, iar el își putea folosi doar o mână, de la cealaltă îi lipseau două degete, nu-și recăpătase mobilitatea după ce i-o zdrobiseră. S-a dus la bucătărie să ia un cuțit cu care să taie cablul, la capătul unor minute interminabile a reușit. Aveam răni sângerânde la glezne și la încheieturile mâinilor, dar nici nu le-am văzut, acum tot ce-mi trebuia era o doză de ceva.

N-am putut să mă ridic în picioare, eram zguduită de spasme convulsive, nu-mi controlam extremitățile. „Futu-i mama mă-sii, Laura, trebuie să pleci de aici”, repeta băiatul ca o litanie. S-a dus din nou la bucătărie, a venit cu o pipă, un arzător și un pumn de crack. Am inhalat adânc, am recăpătat

ceva putere. „Cum ieșim de aici, Freddy?” am întrebat cu dinții clănțănind. „Pe două picioare. Sus, Laura.”

Și chiar așa am și plecat, pe ușa din față. Freddy avea telecomanda grilajului, am coborât scările pe întuneric, lipiți de perete, el susținându-mă de mijloc, eu sprijinindu-mă de umerii lui. Era atât de mic și de fragil! Dar ce inimă vitează! Poate că niște fantome de la etajele inferioare ne-au văzut și le-au spus celor doi ticăloși că Freddy mă eliberase, asta n-am s-o știu niciodată. Și, chiar dacă nu le-au spus, or fi dedus singuri: cine altcineva să-și riște viața ca să mă ajute?

Am mers preț de câteva cvartale la umbra clădirilor, depărtându-ne. Freddy a încercat de mai multe ori să oprească un taxi, fără succes, pesemne că arătam mult prea jalnic. Ne-am dus la o stație de autobuz, ne-am urcat în primul, fără să ne pese unde mergea și neluând în seamă mutrele scârbite ale pasagerilor și privirile șoferului în oglinda retrovizoare. Eu miroseam a pipi, eram ciufulită și cu urme de sânge uscat pe brațe și pe teniși. Ar fi putut să ne dea jos sau să cheme poliția, dar n-au făcut-o, am avut noroc și de data asta.

Am coborât la capătul liniei, unde băiatul m-a dus la toaletă, m-am spălat cât am putut, dar efectul a fost minim, căci hainele mele puteau și aveam părul slinos, apoi ne-am urcat în alt autobuz, și în altul, ore în șir, ocolind orașul ca să ne pierdem urma. În cele din urmă, Freddy m-a dus într-un cartier al negrilor unde eu nu călcaseam niciodată; străzile erau pustii de-acum, slab luminate, cu case umile de mici funcționari și muncitori, cu verande pe care se aflau scaune de răchită, curți pline de troace și mașini vechi. După bătaia groaznică pe care o primise pentru că umblase printr-un cartier în care nu avea ce căuta, era nevoie de mult curaj ca să mă ducă acolo, însă băiatul era calm, părea că știe bine străzile acelea.

Am ajuns la o casă la fel ca toate celelalte, Freddy a sunat de mai multe ori, insistent. „Care îndrăznești să deranjezi la ora asta?” a tunat o voce. S-a aprins becul din verandă, ușa s-

a întredeschis și niște ochi ne-au cercetat. „Lăudat fie Domnul, tu ești, Freddy?”

Era Olympia Pettiford, într-un halat de pluș roz, infirmiera care-l îngrijise la spital după bătaia aceea, uriașa cea minunată, madona dezmoșteniților, femeia cea bună care conducea biserica Văduvelor întru Isus. A deschis ușa larg și m-a strâns la pieptul ei de zeiță africană, „biata fată, biata fată”. Apoi m-a dus la canapeaua din living și m-a culcat cu blândețea cu care se poartă o mamă cu pruncul nou-născut.

În casa Olympiei Pettiford am pătit din plin de sindromul abstenenței, pare-se mai rău decât orice durere fizică, însă mai puțin rău decât durerea morală de a mă simți nedemnă sau decât cea a pierderii unei ființe dragi precum bunicul Popo. Nici nu vreau să mă gândesc c-aș putea să-l pierd pe Daniel... Bărbatul Olympiei, Jeremiah Pettiford, un adevărat înger, și Văduvele întru Isus, niște cucoane negre, în etate, generoase și poruncitoare, care știau ce e suferința, au făcut cu rândul ca să mă ajute în clipele cele mai grele. Când dinții îmi clănțăneau atât de tare că nici nu puteam vorbi ca să implor să-mi dea o înghițitură de ceva tare, orice ca să nu mor, când eram chinată de tremurături și spasme și caracatița angoasei îmi strângea tâmplele și mă zdrobea cu mii de tentacule, când transpiram și mă zbăteam și luptam și încercam să fug, Văduvele mă țineau, mă legănau, mă consolau, se rugau și cântau pentru mine și nu mă lăsau nicio clipă singură.

„Mi-am distrus viața, nu mai pot, vreau să mor”, am plâns la un moment dat, când am putut rosti și altceva decât înjurături, rugăminți și blesteme. Olympia m-a apucat de umeri, m-a silit s-o privesc în ochi, să fiu atentă și s-o ascult: „Cine ți-a spus că va fi ușor, fato? Îndură. Nimeni nu moare din asta. Ți interzic să pomenești de moarte, e un păcat. Lasă-te în mâna lui Isus și-ai să trăiești frumos cei șaptezeci de ani pe care-i mai ai de trăit”.

Într-un fel sau altul, Olympia Pettiford a făcut rost de un antibiotic care m-a vindecat de infecția urinară și de Valium

ca să pot trece mai ușor peste sevraj; bănuiesc că le-a sustras de la spital, cu conștiința curată, căci conta pe iertarea anticipată a lui Isus. Cistita îmi ajunsese la rinichi, mi-a explicat ea, dar cu injecțiile ei a reușit să o controleze în doar câteva zile, după care mi-a dat să iau niște pastile încă două săptămâni. Nu știu cât a durat agonia sevrajului, mie mi s-a părut o lună, dar or fi fost două sau trei zile.

Am ieșit treptat din puțul adânc, am ajuns la suprafață. Am putut să înghit supă și terci de ovăz, să mă odihnesc și chiar să dorm puțin; timpul își râdea de mine, un ceas se lungea cât o săptămână. Văduvele m-au îmbăiat, mi-au tăiat unghiile și m-au scăpat de păduchi, mi-au vindecat rănilor inflamate de ac și cele lăsate de la cablu la glezne și mâini, m-au masat cu ulei de bebeluși ca să-mi treacă bubele, mi-au adus haine curate și m-au păzit ca să nu sar pe geam și să umblu după droguri. Iar când am fost în cele din urmă în stare să mă ridic și să merg neajutată, m-au dus la biserica lor, un șopron vopsit în albastru în care se adunau membrii micii congregații. Nu se vedeau tineri, cu toții erau afro-americieni, mai ales femei, puținii bărbați nu erau neapărat văduvi, mi s-a spus. Jeremiah și Olympia Pettiford, în tunici de mătase violet brodate cu galben, au condus slujba, înălțând mulțumiri lui Isus în numele meu. Și cum mai cântau! Cu tot corpul, legănându-se precum palmierii, cu brațele ridicate spre cer, și veseli, atât de veseli încât cântecul lor m-a spălat de dinăuntru.

Olympia și Jeremiah n-au vrut să afle nimic despre mine, nici măcar numele meu, le era suficient că Freddy mă adusese la ușa lor. Ghiciseră că fugeam de ceva și preferau să nu știe de ce anume, în caz că i-ar fi întrebat cineva. Se rugau și pentru Freddy, zilnic, se rugau lui Isus ca băiatul să scape de droguri și să accepte ajutor, „numai că Isus mai întârzie uneori, pentru că primește prea multe cereri”. Mă gândeam și eu la Freddy, mă temeam să nu pice în ghearele lui Joe Martin și ale Chinezului, dar Olympia avea încredere în istețimea lui și în uluitoarea sa capacitate de supraviețuire.

După încă o săptămână, vindecată de infecția urinară și potolită cât de cât de Valium, am rugat-o s-o sune pe bunică-mea în California; eu nu eram în stare. Era șapte dimineața când Olympia a format numărul, iar Nini a mea a răspuns imediat, ca și cum timp de șase luni ar fi stat lipită de telefon. „Nepoata dumneavoastră e pregătită să se întoarcă acasă, veniți să o luați.”

Unsprezece ore mai târziu, o camionetă roșie oprea în fața casei cuplului Pettiford. Nini s-a sprijinit în sonerie, eu i-am căzut în brațe, sub privirile mulțumite ale stăpânilor casei, ale câtorva Văduve și ale lui Mike O’Kelly, care-și scotea din mașina închiriată scaunul cu rotile. „Mucoasă afurisită, cât am suferit din cauza ta! De ce n-ai sunat ca să știm că ești în viață?” au fost primele ei cuvinte, în spaniolă și răcnind, așa cum face când e emoționată, după care: „Arăți ca dracu’, Maya, dar aura ta e verde, culoarea vindecării, asta e semn bun”. Bunica e mult mai scundă decât o țineam minte, în lunile alea parcă intrase la apă, iar cearcănele violete, atât de senzuale înainte, acum o îmbătrâneau. „L-am sunat pe taică-tău, vine cu avionul din Dubai, mâine te așteaptă acasă”, m-a luat ea de mână, scrutându-mă cu ochi de cucuvea ca să nu dispar din nou, dar fără să mă ia la întrebări. Curând, Văduvele ne-au chemat la masă: pui fript, cartofi prăjiți, legume pane, gogoși prăjite – un festin de colesterol pentru a celebra întoarcerea mea în sânul familiei.

După cină, Văduvele întru Isus și-au luat la revedere și au plecat, noi ne-am adunat în micul living în care scaunul cu rotile abia încăpea. Olympia le-a făcut bunică-mii și lui Mike un rezumat al stării mele de sănătate și i-a sfătuit să mă trimită la un program de dezintoxicare imediat ce-aveam s-ajungem în California, lucru pe care Mike, expert în astfel de probleme, îl aranjase deja pe barba lui. După ce s-a retras discret, i-am pus eu la curent cu ce fusese viața mea începând cu luna mai, sărind peste noaptea cu Roy Fedgewick la motel și peste prostituția la care mă dedasem, căci așa ceva ar fi

distrus-o pe Nini. În timp ce le povesteam despre Brandon Leeman – mai corect, Hank Trevor –, despre banii falși, despre asasinii care mă sechestraseră, bunica se răsucea pe scaun, murmurând printre dinți „mucoasă afurisită”, însă ochii albaștri ai Albei-ca-Zăpada sclipeau precum luminițele unui avion. Era încântat că avea de-a face în sfârșit cu un caz polițienesc.

— Falsificarea de bani e un delict foarte grav, se plătește mai scump decât o crimă cu premeditare, ne-a informat el voios.

— Exact asta mi-a spus și ofițerul Arana. Cel mai bine ar fi să-l sun și să mărturisesc tot, am propus eu.

— Genială idee! Demnă de găscă de nepoată-mea! Ce, vrei să stai douăzeci de ani la San Quentin și să sfârșești pe scaunul electric, toanto? N-ai decât să-i spui polițaiului că ești complice.

— Calmează-te, Nidia. Mai întâi trebuie să distrugem dovada, pentru ca nimeni să nu facă legătura între nepoată-ta și bani. Pe urmă o ducem în California fără să rămână nici urmă din trecerea ei prin Las Vegas, iar după ce se face bine de tot o facem dispărută, ce zici?

— Și cum facem?

— Aici toți o cunosc drept Laura Barron, în afară de Văduvele întru Isus, așa e, Maya?

— Nici ele nu-mi cunosc numele adevărat, l-am lămurit eu.

— Perfect. Ne vom întoarce în California cu camioneta închiriată.

— Bine gândit, Mike, a intervenit Nini a mea, căreia începeau și ei să-i sclipească ochii. Pentru avion ar avea nevoie de un bilet pe numele ei și de un act de identitate, iar asta lasă urme, pe când cu mașina putem străbate toată țara fără să afle nimeni. Da, ne întoarcem la Berkeley cu camioneta.

Și astfel cei doi membri ai Clubului Criminalilor mi-au organizat plecarea din Orașul Păcatului. Se făcuse târziu, eram obosiți și aveam cu toții nevoie de somn. Eu am rămas la Olympia, bunică-mea și Mike s-au dus la hotel. A doua zi de

dimineață eram iar împreună în casa Pettiford pentru micul dejun, pe care l-am lungit cât am putut, căci mi-era greu să mă despart de binefăcătoarea mea. Nini, recunoscătoare și etern datoare cuplului Pettiford, le-a oferit ospitalitate necondiționată la Berkeley – „casa mea e casa voastră” –, dar din precauție cei doi nici n-au vrut să-mi cunoască numele și adresa. Totuși, când Albă-ca-Zăpada a spus că salvase tineri precum Freddy, deci putea să-l ajute, Olympia i-a acceptat cartea de vizită. „Văduvele și cu mine îl vom căuta pe băiat și vi-l aducem legat”, i-a promis ea. M-am despărțit de adorabilul cuplu cu o îmbrățișare uriașă și cu promisiunea de a ne revedea.

Am pornit la drum cu camioneta roșie către Beatty, gândindu-ne cum aveam să deschidem lacătele. Nu era cazul să folosim dinamită, cum sugera Nini; chiar dacă am fi reușit să facem rost de așa ceva, explozia putea atrage atenția, în plus, forța brută e ultima soluție a unui bun detectiv. M-au pus să repet de zece ori amănuntele celor două drumuri făcute acolo cu Brandon Leeman.

— Care era exact mesajul pe care trebuia să-l transmiți la telefon fratelui său? m-a întrebat pentru a nu știu câta oară bunica.

— Adresa la care se găseau sacoșele.

— Atât?

— A, nu! Stai că mi-am amintit: Leeman a insistat să-i spun fratelui unde se aflau gențile cu El Paso TX.

— Adică orașul El Paso din Texas?

— Posibil, nu sunt sigură. Cea de-a doua sacoșă nu era inscripționată nicicum, era o sacoșă de voiaj obișnuită.

Drept care detectivii amatori au dedus că cheia lacătelor era în acest nume, că nu degeaba mă bătuse Leeman atâta la cap. Le-a luat fix trei minute să transpună literele în cifre, o cheie atât de simplă, că au fost de-a dreptul dezamăgiți, se așteptau la ceva care să fie la înălțimea capacității lor. Era de ajuns să

te uiți la tastatura unui telefon ca să transpui cele opt litere în două combinații de câte patru: 3578 și 7689.

Pe drum am oprit să cumpărăm mănuși de cauciuc, o cârpă, o mătură, chibrituri și alcool, un bidon de plastic și o lopată, iar la o benzinărie am făcut plinul și am umplut și bidonul. Am ajuns la depozit, noroc că mi-am amintit care era, căci în zonă erau mai multe. Am localizat ușa cu pricina, Nini, cu mănușile puse, a deschis lacătele la a doua încercare; rar am văzut-o mai încântată. Înăuntru erau cele două sacoșe așa cum le lăsase Leeman. Le-am spus că nu mă atinsesem de nimic în cele două dați când fusesem acolo, însă bunică-mea a spus că, dacă eram drogată, nu putea fi sigură de nimic; Mike a șters cu cârpa muiată în spirt suprafețele pe care s-ar fi putut afla amprente digitale, luând-o de la ușă spre interior.

De curiozitate ne-am uitat și în lăzi: erau pline cu puști, pistoale și muniție. Nini a propus să ne înarmăm până-n dinți, că tot ne vârâserăm în povestea asta criminală, Albă-ca-Zăpada nu avea nimic împotriva, dar eu nu am fost de acord. Bunicul meu nu avusese niciodată vreo armă, zicea că dracul le încarcă și omul trage cu ele și apoi se căiește. Dacă ar fi avut una, ar fi tras în Nini când aceasta i-a aruncat partiturile de operă la gunoi, la nicio săptămână după nuntă, așa pretinde ea. Ce n-ar fi dat membrii Clubului Criminalilor pentru cele două lăzi cu jucării mortale! Am pus gețile în camionetă, Nini a măturat ca să șteargă urmele încălțărilor noastre, am încuiat la loc și am luat-o din loc, neînarmați.

Ne-am oprit să ne odihnim la un motel, am făcut provizii de apă și mâncare pentru drumul care avea să dureze cam zece ore! Cei doi veniseră cu avionul și închiriaseră mașina la aeroportul din Las Vegas, nu știau cât de lungă, dreaptă și plicticoasă e șoseaua, dar cel puțin în această perioadă a anului nu mai era încinsă ca în lunile precedente, când temperatura depășește patruzeci de grade. Mike O'Kelly a luat sacoșele cu el în cameră, eu am împărțit un pat dublu în altă cameră cu bunică-mea, care m-a ținut de mână tot timpul.

„N-am de gând să fug, stai liniștită, Nini”, am asigurat-o eu, ruptă de oboseală, dar tot nu mi-a dat drumul. N-am prea dormit niciuna, am stat de vorbă, aveam atâtea de povestit. Mi-a spus că tata fusese foarte afectat de fuga mea, mi-a repetat că nu mă va ierta pentru cele cinci luni, o săptămână și două zile în care o lăsasem fără vești despre mine, că o îmbolnăvisem de nervi și îi frânsesem inima. „Iartă-mă, Nini, nu m-am gândit...” Ceea ce era perfect adevărat, mă gândisem doar la mine.

Am întrebat-o de Debbie și de Sarah; asistase la ceremonia de absolvire a clasei mele de la Berkeley High, invitată în mod special de domnul Harper, cu care se împrietenise, căci omul o întreba de mine. Debbie absolvise cu bine, dar Sarah fusese exmatriculată și de luni de zile se afla într-o clinică, în ultimul hal de slăbiciune, un adevărat schelet. La sfârșit, Debbie venise la ea și o întrebase de mine. În robă albastră, proaspătă și drăguță, fără urmă de țoale gotice și de machiaj ca de dincolo de mormânt; înțepată, bunică-mea i-a spus că mă măritasem cu un băiat de bani gata și eram în Bahamas. „Păi, de ce să-i fi spus că erai dispărută? De ce să-i fac plăcerea asta, uite cât rău ți-a făcut nenorocita asta cu obiceiurile ei rele”, a concluzionat Don Corleone al mafiei chiliene, care nu iartă nimic.

Cât despre Rick Laredo, fusese arestat pentru o stupizenie care doar lui putea să-i treacă prin minte: să răpească animale de companie. Operațiunea, prost planificată, consta în a fura un câțel răsfățat și a suna apoi familia pentru a-l aduce acasă pentru o recompensă. „Idea i-a venit de la sechestrările de milionari din Columbia, știi tu, insurgenții ăia, cum le zice, FARC? Mă rog, cam așa ceva. Dar Mike are grijă de el și-n curând o să fie eliberat.” I-am declarat că nu-mi pasă dacă Laredo se afla după gratii, dimpotrivă, acela era chiar locul desemnat pentru el în Univers. „Nu fi rea, Maya, băiatul ăsta a fost îndrăgostit de tine până peste urechi. Când o să-i dea drumul, Mike o să-i găsească de lucru la Societatea de Protecție a Animalelor, ca să învețe să respecte cotarlele

altora.” O idee care precis a fost a ei, Albă-ca-Zăpada nu s-ar fi gândit la așa ceva.

Pe la trei dimineața, Mike ne-a sunat din camera sa, ne-a împărțit banane și gogoși, ne-am strâns puținele bagaje și după o jumătate de ceas mergeam spre California cu bunică-mea la volan. Era întuneric beznă, fără trafic și fără patrule. Picoteam, parcă aveam nisip sub pleoape, vată în genunchi și tobe în cap, așa fi dat oricât să dorm o sută de ani, precum prințesa din basmul lui Perrault. După ce am parcurs o sută nouăzeci de kilometri am ieșit de pe autostradă și am luat-o pe un drum îngust, pe care Mike îl alesese pentru că nu ducea nicăieri; peste puțin timp ne aflam într-o pustietate selenară.

Era frig, dar m-am încălzit săpând o groapă, o treabă imposibilă pentru Mike din scaunul său cu roțile și pentru cei șaiszeci și șase de ani ai bunică-mii, și foarte anevoioasă pentru o somnambulă ca mine. Pământul era pietros, acoperit de o vegetație pitică și uscată, eu nu lucrasem în viața mea cu cazmaua, sfaturile celor doi erau perfect inutile și mă enervau și mai mult. După o jumătate de oră reușisem să fac o adâncitură în sol, dar cum făcusem bășici sub mânușile de cauciuc și abia mai puteam să mă mișc, membrii Clubului Criminalilor s-au văzut obligați să se declare mulțumiți.

Să arzi o jumătate de milion de dolari e mai complicat decât credeam noi, căci nu luaserăm în calcul factorul vânt, calitatea de pânză întărită a hârtiei bancnotelor și grosimea teancurilor. După mai multe încercări am optat pentru o metodă mai pedestră: aruncam o mână de hârtii în groapă, stropeam cu benzină, dădeam foc și făceam vânt ca să se împrăștie fumul și să nu se vadă de departe, deși pe întunericul ăla era puțin probabil.

— Ești sigură că toți sunt falși, Maya?

— De unde să știi, bunico? Ofițerul Arana zicea că de obicei se amestecau printre bani adevărați.

— Ar fi mare păcat să ardem bani adevărați la cheltuielile pe care le avem... Ce-ar fi să păstrăm câte ceva pentru vreo urgență...

— Ai înnebunit, Nidia? Așa ceva e mai periculos decât nitroglicerina, a sărit Mike.

S-au contrazis aprins preț de câteva minute în timp ce eu terminam de ars conținutul primei sacoșe și o deschideam pe a doua. În care nu erau decât patru teancuri de bani și două pachete de dimensiunile unei cărți învelite în plastic și lipite bine cu scoci gros. Pe care l-am rupt cu dinții, că n-aveam nimic de tăiat și trebuia să ne grăbim: se crăpa de ziuă, norii plumburii se mișcau iute pe un cer roșu închis. În pachete se găseau patru plăci metalice, patru matrițe pentru tipărit bilete de o sută și de cincizeci de dolari.

— Asta valorează o avere, e mai prețios decât toți banii pe care i-am ars! a exclamat Mike.

— De unde știi? am vrut eu să aflu.

— Polițistul însuși ți-a spus că banii produși de Adam Trevor sunt atât de perfecți, că e aproape cu neputință să-i detectezi. Mafiile ar da milioane pentru plăcile astea...

— Cu alte cuvinte, putem să le vindem, s-a entuziasmat bunică-mea.

— Nici să nu-ți treacă prin cap, Don Corleone, a fulgerat-o Mike din priviri.

— Astea nu ard, am intervenit eu.

— Trebuie îngropate sau aruncate în mare.

— Ce păcat, adevărate opere de artă, a oftat Nini a mea, împachetându-le la loc cu multă grijă ca să nu se zgârie.

Am terminat de ars prada, am astupat groapa cu pământ și, când să plecăm, Albă-ca-Zăpada a insistat să marcăm locul. „Pentru orice eventualitate. Așa se procedează în romanele polițiste.” Așa că tot eu a trebuit să adun pietre și să clădesc o piramidă peste fosta groapă, în timp ce bunica număra pașii până la diverse puncte de reper și Mike desena un plan. Se jucau de-a pirații, dar n-am avut inimă să mă cert cu ei. Ne-am întors la Berkeley făcând doar trei opriri: ca să ne ducem la toaletă, să bem cafea, să alimentăm și să scăpăm de sacoșe, cazma, bidon și mănuși, lăsându-le în lăzile de gunoi. Culorile ca de incendiu ale zorilor se transformaseră în lumina

albă a miezului de zi, transpiram în mijlocul deșertului pentru că aerul condiționat mergea ca vai de lume. Bunica n-a vrut să mă lase să conduc, era convinsă că mintea mea încă nu funcționa bine și că aveam reflexele amorțite. A condus până seara pe autostrada care nu se mai sfârșea, fără să se plângă. „Nu degeaba am fost șoferiță pe limuzină”, a spus la un moment dat, referindu-se la epoca în care-l cunoscuse pe bunicul Popo.

Când i-am relatat, Daniel Goodrich a vrut să știe ce se întâmplase cu matrițele. Rămăsese ca bunică-mea să le arunce în golful San Francisco de pe feribot.

Îmi amintesc că atitudinea profesională de psihiatru a lui Daniel s-a muiat când, cred că era luna mai, i-am povestit partea asta a istoriei mele. Mă asculta cu gura căscată și, din expresia sa, am dedus că nu trăise ceva atât de pasionant ca aventurile mele din Las Vegas. Mi-a spus că după ce va reveni în State voia să ia legătura cu Nini și cu Albă-ca-Zăpada (încă nu a făcut-o). „Bunică-ta e o figură, Maya, ar face pereche cu Alfons Zaleski.”

— Acum știi de ce trăiesc aici, Daniel. Nu e niciun fel de capriciu turistic, îți dai seama. Nini și O’Kelly au decis să mă trimită cât mai departe până se mai potolesc lucrurile. Joe Martin și Chinezu’ caută banii, nu știu că erau falși; poliția umblă să-l aresteze pe Adam Trevor, care vrea să-și recupereze matrițele înainte s-o facă FBI-ul. Iar legătura dintre toate astea sunt eu, când o vor descoperi, mă vor căuta cu toții.

— Laura Barron e legătura, mi-a reamintit Daniel.

— Între timp poliția o fi descoperit deja că aia sunt eu. Ampretele mele au rămas în multe locuri, pe dulapul de la vestiar, în clădirea lui Brandon Leeman, acasă la Olympia Pettiford – dacă au pus gheara pe Freddy și l-au silit să vorbească, Doamne ferește.

— Ai uitat de Arana...

— Ăla e de treabă. Colaborează cu FBI-ul, dar nu m-a arestat, deși mă bănuia, dimpotrivă, m-a protejat. Tot ce vrea

e să demanteleze industria de dolari falși și să-l aresteze pe Adam Trevor. O să-i dea o medalie pentru asta.

Daniel a aprobat planul de a sta izolată o vreme, dar nu i s-a părut ceva periculos să ne scriem, n-avea sens să exagerăm cu delirul persecuției. Am deschis un cont de e-mail pe numele juanitocorrales@gmail.com. Nimeni n-ar fi considerat suspect ca Daniel Goodrich din Seattle să-i scrie unui puști din Chiloé, încă un amic făcut în peregrinările sale și cu care comunică în mod regulat. De când a plecat Daniel, scriu zilnic. Manuel nu e de acord, zice că spionii FBI-ului și hackerii lor sunt pretutindeni și văd tot.

Juanito Corrales e fratele pe care mi l-aș fi dorit, la fel ca Freddy. „N-ai decât să-l iei în țara ta, *gringuita*, mie nu-mi e de niciun folos”, a glumit odată Eduvigis, dar Juanito a luat-o în serios: face planuri să stea cu mine la Berkeley. „Când mă fac mare, mă însor cu tine, tanti Gringa”, îmi zice el. Am ajuns la volumul trei din Harry Potter și visează să urmeze cursurile Colegiului Hogwarts și să aibă propria sa mătură zburătoare. Și e mândru că numele lui figurează pe un cont de poștă electronică.

Firește, lui Daniel i s-a părut o treabă nesăbuită arderea banilor în deșert: am fi putut fi surprinși de o patrulă, șoseaua interstatală 15 are un trafic intens de camioane și e supravegheată de la sol și din elicopter. Dar Mike și bunica trecuseră în revistă și alte opțiuni, de exemplu să dizolve banii în lichid de desfundat țevi, așa cum făcuseră cu kilul de cotlete, dar toate erau riscante și nimic nu era atât de definitiv și teatral ca focul. Peste niște ani, când vor putea povesti episodul fără să fie arestați, un rug în mijlocul desertului Mojave sună mai bine decât lichidul de desfundat chiuveta.

Până să-l cunosc pe Daniel nu mă preocupase corpul masculin și nici nu contemplasem așa ceva, în afară de imaginea de neuitat a lui *David* din Florența, cu cei cinci metri și șaptesprezece centimetri ai săi de perfecțiune în marmură, dar cu un penis destul de mic. Băieții cu care făcusem sex nu

semănau cu statuia, erau împiedicați, murdari, pletoși și acneici. În adolescență am fost îndrăgostită de niște actori de cinema, nici nu le mai rețin numele, asta pentru că Sarah și Debbie și alte fete de la instituția din Oregon erau îndrăgostite și ele de ei, însă erau tot atât de lipsiți de concretețe precum sfinții bunică-mii. Nici nu-ți venea să crezi că erau muritori, atât de albi le erau dinții, atât de neted le era torsul epilat cu ceară și bronzat la soarele celor trândavi. N-aveam să-i văd niciodată de aproape, cu atât mai puțin să-i ating, fuseseră creați pentru ecran, nu pentru a fi pipăiți. Nici nu apăreau în fanteziile mele erotice. Când eram mică, bunicul îmi dăruise un delicat teatru de carton cu personaje îmbrăcate în costume de hârtie și care personificau subiecte complicate de operă. La fel ca siluetele de carton, iubiții mei imaginari erau actori lipsiți de identitate pe care-i mișcăm pe o scenă. Acum în locul lor e Daniel, el îmi ocupă zilele și nopțile, la el mă gândesc, la el visez. A plecat prea repede, n-am apucat să consolidăm nimic.

Intimitatea cere timp ca să se coacă, o istorie comună, lacrimi vărsate, obstacole depășite, poze într-un album, e ceva ce se durează lent. Cu Daniel sunt suspendată într-un spațiu virtual, despărțirea asta dăunează amorului. A rămas în Chiloé mai mult decât planificase, n-a mai ajuns în Patagonia, s-a dus cu avionul în Brazilia, iar de acolo la Seattle, unde lucrează de-acum în clinica tatălui său. Între timp, eu trebuie să-mi termin exilul pe această insulă și, la momentul potrivit, probabil că vom stabili unde să ne întâlnim. Seattle e un loc bun, acolo plouă mai puțin ca în arhipelag, însă eu aș vrea să trăiesc aici, n-aș vrea să-i las pe Manuel, pe Blanca, pe Juanito și pe câinele Fákin.

Nu știu dacă Daniel va găsi de muncă în Chiloé. Manuel spune că în țara asta un psihiatru moare de foame, deși sunt mai mulți nebuni decât la Hollywood, și asta pentru că chilenilor fericirea li se pare ceva kitschos și nu sunt deloc dispuși să dea bani ca să scape de tristețe. Eu zic că el însuși e un exemplu în acest sens, pentru că, dacă nu ar fi chilian, și-

ar fi căutat traumele la un profesionist și ar trăi ceva mai mulțumit. Nu că mă dau în vânt după psihoterapie, cum ar fi logic după experiența mea din Oregon, numai că asta chiar ajută, vezi cazul bunicii după ce a devenit văduvă. Dar poate că Daniel ar putea face altceva. Știu eu cazul unui academician de la Oxford, știți, ăia cu haină de tweed cu coate de piele, care s-a amoretat de o chiliană, a rămas pe Insula Mare și acum conduce o agenție de turism. Ce să mai spun de austriaca cu posterior de poveste, cea care făcea ștrudel cu mere; era dentistă la Innsbruck, acum ține un hotel. Aș putea să fac cu Daniel plăcinte, e o chestie de viitor, pretinde Manuel, sau să facem o crescătorie de vigonii, cum visam eu în Oregon...

Pe 29 mai m-am despărțit de Daniel cu o seninătate prefăcută – erau destui gură-cască pe debarcader și despre relația noastră se vorbea mai mult decât despre telenovela la zi – și nu voiam să mă dau în spectacol în fața băștinașilor trâncănitori, dar acasă, cu Manuel, am bocit pe săturate. Daniel a găsit la Seattle cincizeci de mesaje de la mine; mi-a răspuns fără cine știe ce romantism, pesemne că era obosit. De atunci ne scriem întruna, evitând tot ce m-ar putea identifica; avem un cod pentru chestiile de dragoste, pe care el îl folosește cu măsură, după cum îi e felul, iar eu cu asupra de măsură, că așa sunt eu.

Trecutul meu e scurt și-ar trebui să-mi fie limpede în minte, dar nu am încredere în memoria mea capricioasă, așa că trebuie să-l aștern pe hârtie înainte de a-l modifica sau a-l cenzura. Au zis la televizor că niște savanți americani au inventat un nou medicament menit a șterge amintirile și vor să-l folosească în tratamentul traumelor psihice, mai ales la soldații care se întorc varză din război. Se mai experimentează, acest medicament trebuie pus la punct ca nu cumva să elimine memoria pe de-a-ntregul. Dacă l-aș avea, oare ce aș vrea să uit? Nimic. Chestiile nasoale din trecut sunt

lecții pentru viitor, iar lucrul cel mai rău care mi s-a întâmplat mie, moartea bunicului Popo, n-aș vrea să-l uit niciodată.

Pe malul mării, aproape de grota Pincoyei, l-am văzut pe bunicul. Stătea în picioare pe marginea falezei privind în zare, cu pălăria sa italienească, în haine de călătorie și cu valiza în mână, de parcă ar fi venit de departe și nu știa ce să facă, să rămână sau să plece. A stat așa o vreme, în timp ce eu, nemișcată și abia respirând, îl strigam fără glas; pe urmă au trecut niște pescăruși gălăgioși și el s-a topit. N-am spus nimănui, ca să evit explicațiile prea puțin convingătoare, deși aici poate că aș fi fost crezută. Căci dacă sufletele pierdute urlă la Cucao, dacă o corabie cu un echipaj de fantome navighează prin golful Ancud și dacă vrăjitorii se prefac în câini la Quincaví, apariția unui astronom mort la grota Pincoyei e perfect posibilă. Poate că n-a fost o fantomă, ci doar imaginația mea, care l-a materializat ca pe o proiecție de cinema. Chiloé un loc potrivit pentru ectoplasma unui bunic și imaginația unei nepoate.

Când eram împreună și ne povesteam viața, i-am vorbit mult lui Daniel despre bunicul Popo. I-am povestit ce copilărie fericită am avut eu în aiureala arhitectonică din Berkeley. Amintirea acelor ani și a mării iubiri a bunicilor mei m-a susținut în perioadele de nenorocire. Tata n-a prea contat, meseria de pilot îl ținea mai mult în aer decât la sol. Până să se însoare locuia cu noi, în două odăi de la etaj, cu intrare separată printr-o scară exterioară și îngustă, dar abia de-l vedeam: era mai mult în brațele unor femei care-l sunau la ore neobișnuite și de care nici nu pomenea. Programul lui se schimba din două în două săptămâni, ne obișnuiserăm să nu-l așteptăm și să nu-i punem întrebări. Bunicii au fost cei care m-au crescut, ei mă duceau la dentist, ei mă ajutau la lecții, ei veneau la ședințele cu părinții, ei m-au învățat să-mi leg șireturile la teniși, să merg pe bicicletă, să folosesc computerul, ei mi-au șters lacrimile și au râs cu mine; nu țin minte nici măcar un singur moment din primii mei cincisprezece ani de viață în care cei doi să nu fi fost alături de

mine, iar acum, când bunicul e mort, îl simt mai aproape ca oricând: și-a ținut promisiunea de a fi mereu cu mine.

S-au făcut două luni de la plecarea lui Daniel, două luni fără să-l văd, două luni de inimă strânsă, două luni de când scriu în caietul ăsta lucruri pe care ar trebui să i le spun prin viu grai. Cât îmi lipsește! E un fel de agonie, de boală mortală. În mai, când Manuel a revenit de la Santiago, n-a băgat, cică, de seamă că toată casa trăsnea a sărutări și că Fákin era supărat că nu-l mai scosesem la plimbare. Ieșea singur, ca orice cotarlă din țara asta, uitându-și pretențiile de animal răsfățat de companie. Manuel și-a lăsat valiza și ne-a anunțat că trebuia musai să rezolve niște treburi cu Blanca Schnake și, având în vedere că se anunța ploaie, avea să doarmă la ea. Aici se știe că vine ploaia când dansează peștele în apă și când se văd „bare de lumină”, adică raze de soare care traversează norii. Din câte știu, Manuel nu mai dormise niciodată acasă la Blanca. Mulțumesc, mulțumesc, i-am suflat la ureche sufocându-l într-o îmbrățișare interminabilă, lucru pe care el îl detestă. Îmi făcea cadou încă o noapte cu Daniel, care era ocupat să pună lemne pe foc în mașina de gătit ca să prepare un pui cu muștar și costiță, o invenție a soră-sii Frances, care nu a gătit în viața ei, dar colecționează cărți de bucate și a devenit un *chef* teoretic. Iar eu mă sileam să nu mă uit la ceasul naval de pe perete, care devora mult prea repede timpul rămas cu Daniel.

În scurta noastră lună de miere îi relatasem și perioada petrecută în clinica de dezintoxicare din San Francisco, unde stătusem aproape o lună și care seamănă leit, cred eu, cu cea a tatălui său de la Seattle.

Pe drumul de 919 kilometri de la Las Vegas la Berkeley, bunica și Mike O'Kelly au pus la cale un plan pentru a mă face dispărută înainte ca autoritățile sau criminalii să-mi dea de urmă. Pe tata nu-l mai văzusem de un an și nici că mi-era dor de el, ziceam că el poartă vina tuturor nenorocirilor mele, însă resentimentul meu s-a topit pe loc în momentul în care am

parcat camioneta cea roșie în fața casei și el ne aștepta în prag. Ca și Nini, era și el mai slab și mai gârbovit, îmbătrânise în lunile când fusesem dispărută și nu mai semăna cu un actor de cinema seducător, așa cum mi-l aminteam. M-a strâns la piept, repetându-mi numele cu o duioșie pe care nu i-o cunoșteam. „Credeam că te-am pierdut, Maya.” Era prima dată că-l vedeam potopit de emoție. Andy Vidal, personificarea autocontrolului, atât de chipeș în uniforma de pilot, neatins de asprimile vieții, dorit de cele mai frumoase femei, un tip călătorit, cult, mulțumit și sănătos. „Dumnezeu să te apere, fiica mea”, repeta el întruna. Era deja noapte, dar el ne pregătise nu o cină, ci un mic dejun: ciocolată caldă și frigănele cu frișcă și banane, felul meu preferat.

În timp ce mâncam, Mike O’Kelly a deschis discuția despre programul de recuperare de care pomenise Olympia Pettiford și a subliniat că era modalitatea cea mai potrivită de a gestiona dependența. Tata și bunica Nini s-au înfiorat ca izbiți de un curent electric auzind aceste cuvinte fioroase – drogată, alcoolică –, numai că eu le încorporasem deja în realitatea mea grație Văduvelor întru Isus, a căror experiență în astfel de treburi le făcuse să-mi vorbească fără ocolișuri. Mike a mai spus că dependența e o fiară vicleană și plină de răbdare, cu resurse infinite și veșnic la pândă, iar argumentul cel mai tare e că cel în cauză pretinde că de fapt nu e dependent. După care a trecut în revistă opțiunile, de la centrul său de dezintoxicare, gratuit, dar foarte modest, până la clinica din San Francisco, care costa o mie de dolari pe zi și pe care eu am refuzat-o din prima: de unde banii ăia? Tata a ascultat cu dinții și pumnii strânși, alb ca varul, iar la urmă ne-a anunțat că pune fondul lui de pensie pentru tratamentul meu. N-a fost chip să-l facem să se răzgândească, deși Mike a insistat că programul era similar cu al său, deosebirea consta doar în dotări și în vederea spre mare.

Așa că am petrecut luna decembrie la clinica a cărei arhitectură japoneză îndemna la pace și meditație: lemn, ferestre uriașe și terase, multă lumină, grădini cu cărării

discrete, bănci pe care să stai și să contempli ceața, piscină cu apă încălzită. Panorama – apă și pădure – făcea mai mult de o mie de dolari pe zi. Eu eram cea mai tânără dintre rezidenți, cei mai mulți aveau între treizeci și șaiszeci de ani, toți erau amabili, mă salutau pe culoar sau mă invitau să joc cu ei scrabble sau tenis de masă, de parcă ne-am fi aflat în vacanță. În afară de felul compulsiv în care beau cafea sau fumau, păreau absolut normali, nimeni n-ar fi bănuit că erau dependenți.

Programul semăna cu acela din Oregon, discuții, cursuri, ședințe de grup, același jargon al psihologilor și consilierilor pe care-l știam atât de bine, plus cei Doisprezece Pași, abținerea, recuperare, sobrietate. Mi-a luat o săptămână să mă împrietenesc cu ceilalți și să-mi înving pornirea de a pleca – ușa era deschisă și șederea era voluntară. „Așa ceva nu e pentru mine”, a fost mantra mea din săptămâna aceea, dar m-a oprit gândul că tata își investise economiile în cele douăzeci și opt de zile, plătite anticipat, și nu puteam să-l dezamăgesc încă o dată.

Colega mea de cameră era Loretta, o tipă bine de treizeci și șase de ani, măritată, mamă a trei copii, agent imobiliar, alcoolică. „Asta e ultima mea șansă. Bărbatu-meu mi-a spus că dacă nu termin cu băutul divorțează și-mi ia și copiii.” În zilele de vizită omul venea, aducea și copiii, îi aduceau desene, flori și bomboane, păreau o familie fericită. Loretta îmi arăta albumele cu fotografii: „După ce s-a născut băiatul cel mare, Patrick, doar bere și vin; concediu în Hawaii, daiquri și martini; Crăciunul din 2002, șampanie și gin; aniversarea căsătoriei din 2005, spălătură stomacală și program de dezintoxicare; picnic pe 4 Iulie, primul whisky după unsprezece luni de abținere; ziua mea din 2006, bere, tequila, rom, amaretto”. Știa că cele patru săptămâni de program nu aveau să fie de ajuns, trebuia să mai rămână trei sau patru luni înainte să se întoarcă printre ai ei.

În afară de conversații menite să ne ridice moralul, ne educau despre dependență și consecințele ei și aveam întrevederi private cu consilierii. Cel o mie de dolari pe zi ne dădeau dreptul la piscină și la sală, la plimbări prin parcurile din jur, la masaj și tratamente de relaxare și frumusețe, mai aveam și cursuri de yoga, meditație, grădinărit și artă, dar, oricâte ocupații ar fi avut, fiecare căra în spate ca pe un cal mort propria problemă, imposibil de ignorat. Calul meu mort era dorința imperioasă de a fugi cât mai departe, să fug de aici, de California, de lume, de mine însămi. Viața te solicită prea mult, nu merită osteneala să te scoli dimineața și să vezi cum se târăsc orele fără nicio finalitate. Să te odihnești. Să mori. Să fii sau să nu fii, ca în Hamlet. „Nu gândește, Maya, încearcă să fii ocupată tot timpul. Etapa asta negativă e ceva normal, o să treacă repede”, mă sfătuiseră Mike O’Kelly.

Ca să fiu ocupată mi-am vopsit părul de câteva ori, sub privirile stupefiate ale Lorettei. Din culoarea neagră aplicată de Freddy în septembrie mai rămăseseră doar niște urme plumburii la vârfuri. Eu mi-am făcut șuvițe în tonurile care în mod normal se văd pe steaguri. Consiliera mea a spus că asta era o agresiune împotriva mea, o formă de autopedepsire; exact asta ziceam și eu despre cocul ei de tantică.

De două ori pe săptămână noi, femeile, ne adunam în ședință cu o psihologă ce aducea cu Olympia Pettiford ca dimensiuni și blândețe. Ne așezam pe jos în sala luminată de lumânări și fiecare aducea câte ceva pentru un altar improvizat: o cruce, un Buddha, poza copiilor, un urs de pluș, o cutiuță în care se găsea cenușa unei ființe iubite, o verighetă. În lumina scăzută și ambianța feminină cuvintele curgeau mai ușor. Femeile povesteau cum le distrusese viața dependența de droguri, cum ajunseseră datoare vândute, cum fuseseră părăsite de prieteni, familie sau partener, erau torturate de vina de a fi călcat pe cineva cu mașina în timp ce conduceau bete sau de a-și fi părăsit copilul bolnav ca să se ducă după droguri. Altele ne spuneau cât de jos decăzuseră, ne vorbeau de hoție și prostituție, iar eu le ascultam cu

sufletul la gură, doar trecusem și eu prin asta. Multe erau recidiviste și-și pierduseră orice urmă de încredere în ele însele: știau bine cât de efemeră și alunecoasă poate fi abstenența. Credința era de ajutor dacă te puteai lăsa pe mâinile lui Dumnezeu sau ale unei forțe superioare, însă nu toate aveau această posibilitate. Cercul acela de femei debordând de tristețe era exact opusul celui al frumoaselor vrăjitoare din Chiloé – în coliba de acolo nimeni nu era copleșit de rușine, totul emana abundență și viață.

Sâmbăta și duminica aveau loc întâlniri cu rudele, dureroase dar necesare. Taică-meu punea întrebări logice: ce e crackul și cum se folosește, cât costă heroina, ce efect au ciupercile halucinogene, ce procent de succes are organizația Alcoolicilor Anonimi, iar răspunsurile numai liniștitoare nu erau. Alte rude își manifestau dezamăgirea și neîncrederea, trăiseră cu dependentul ani în șir fără să-i înțeleagă această pornire de a se distruge și a distruge părțile bune pe care le avusese. În ce mă privește, tata și bunica Nini se uitau la mine cu iubire, nu-mi reproșau nimic și nici nu se îndoiau de mine. „Tu nu ești ca ei, Maya, te-ai aplecat deasupra prăpastiei, dar n-ai căzut în ea”, mi-a spus într-un rând bunica. Exact de asta mă puseseră în gardă Olympia și Mike, împotriva tentației de a te crede mai bun decât alții.

Pe rând, fiecare familie venea în mijlocul cercului să-și expună cazul. Consilierii gestionau abil confesiunile și reușeau să creeze o atmosferă de încredere în care cu toții eram pe picior de egalitate, nimeni nu făcuse ceva original și nemaivăzut. Și nimeni nu rămânea indiferent, rând pe rând cedau nervos, câte unul izbucnea în plâns, nu neapărat pacientul. Tați abuzivi, parteneri violenți, mame odioase, incest, alcoolism ereditar – de toate.

Când mi-a venit rândul, Mike O'Kelly a venit în mijlocul cercului pe scaunul său cu rotile și a cerut să se mai pună un scaun, care a rămas neocupat. Bunică-mii îi spusese multe din cele petrecute după evadarea mea din Oregon, sărind însă

peste amănuntele care ar fi distrus-o; dar, între patru ochi, i le mărturisise lui Mike, care suportă orice și nu se lasă impresionat. Tata a vorbit de munca sa de pilot, care-l ținu departe de mine, de frivolitatea sa și de egoismul cu care mă lăsase în grija bunicilor, neîndeplinindu-și rolul de tată; abia după accidentul de bicicletă de la șaisprezece ani începuse să-mi dea atenție. Nu era supărat și nici nu-și pierduse încrederea în mine, era dispus să facă tot posibilul ca să mă ajute, a mai spus el. Nini a vorbit de copila care fusesem, veselă și sănătoasă, de fanteziile mele, de poemele mele epice și de meciurile mele de fotbal, repetând cât mă iubește.

Și atunci a intrat bunicul Popo, așa cum era în perioada de dinainte de boală, răspândind o mireasmă de tutun fin, cu ochelarii cu rame aurite și pălăria borsalino, ocupând scaunul cel gol și deschizându-și larg brațele către mine. Ceva cu totul neobișnuit pentru o fantomă. Pe genunchii lui am plâns amarnic, am cerut iertare și am acceptat adevărul cel adevărat, că nimeni nu mă putea salva de mine însămi, că eram singura responsabilă. „Dă-mi mâna, bunicule”, l-am rugat, iar de atunci mi-o ține mereu pe a mea. Ce-or fi văzut ceilalți? Cum îmbrățișam un scaun gol, însă Mike îl așteptase pe bunicul, de-aia ceruse un scaun, iar bunica a acceptat firesc prezența sa invizibilă.

Nu mai știu cum s-a terminat ședința, țin minte doar oboseala care mă copleșise, îmi amintesc că Nini a mea și Loretta m-au băgat în pat și că am dormit dusă paisprezece ore. Am dormit pentru nenumăratele ceasuri de insomnie, pentru toate nenorocirile care se adunaseră și pentru frica mea tenace. Un somn reparator, care nu s-a mai repetat, pentru că insomnia mă aștepta răbdătoare după ușă. De a doua zi m-am ținut serios de program și am avut curajul de a explora pe rând toate cavernele întunecate din trecutul meu. Intram orbește în câte una și mă luptam cu balaurii, când ziceam c-am învins se căsca alta, apoi încă una, un labirint nesfârșit. Trebuia să mă înfrunt cu întrebările din sufletul meu – care nu era plecat, cum crezusem la Las Vegas, ci doar

lovit, chircit și speriat. Nu mă simțeam în siguranță în peșterile acelea, dar cel puțin am scăpat de frica de singurătate, de aceea sunt mulțumită acum, în noua mea viață solitară din Chiloé. Uite ce prostie am putut să scriu! Că doar nu sunt deloc singură în Chiloé. Adevărul e că pe insula asta, în casa asta, alături de nevroticul domn Manuel Arias, sunt mai puțin singură ca oricând.

În timp ce-mi duceam la capăt programul de dezintoxicare, bunică-mea mi-a reînnoit pașaportul, a luat legătura cu Manuel și mi-a pregătit călătoria în Chile. Dacă ar fi avut bani, ar fi venit să mă predea ea însăși în mâinile prietenului ei. Cu două zile înainte de terminarea programului, mi-am strâns lucrurile și de cum s-a întunecat am părăsit clinica fără să-mi iau rămas-bun de la nimeni. Nini mă aștepta două străzi mai încolo, așa cum conveniserăm, în Volkswagenul cel hărtănit. „Din clipa asta, te evapori, Maya”, mi-a făcut ea complice cu ochiul. Mi-a dat altă fotografie plastifiată a bunicului în locul celei pe care o pierdusem și m-a dus la aeroportul din San Francisco.

Îl înnebunesc de cap pe Manuel: Crezi că bărbații se îndrăgostesc așa tare ca femeile? Crezi că Daniel ar veni să se îngroape în Chiloé de dragul meu? Ți se pare că sunt grasă? Precis? Spune-mi sincer! Manuel spune că în casa asta nu se mai poate respira, aerul colcăie de lacrimi și suspine muieresti, de pasiuni arzătoare și planuri ridicole. Până și animalele noastre se poartă ciudat, Motanul Literat, atât de curat înainte, a vomitat pe tastatura computerului, iar Motanul Bleg, atât de indiferent, îmi caută afecțiunea luându-se la întrecere cu câinele Fákin, mă trezesc cu el în pat cu labele în sus ca să-l scarpin pe burtă.

Am avut câteva discuții despre dragoste, prea multe, după părerea lui Manuel. „Nu e nimic mai profund ca dragostea”, decretez eu printre alte banalități siropoase, iar el, care are memorie academică, îmi citează prompt niște versuri de D.H. Lawrence despre ceva mai profund ca dragostea care este

singurătatea fiecăruia dintre noi, iar în străfundul acestei singurătăți arde focul mistuitor al vieții ca atare, mă rog, ceva cam deprimant pentru mine, care am descoperit focul mistuitor al unui Daniel în pielea goală. Iar dacă nu-mi citează din poezi morți, Manuel tace. Conversațiile noastre sunt mai degrabă monologuri în care vorbesc despre Daniel; nu pomenesc de Blanca Schnake, femeia mi-a interzis categoric, însă prezența ei plutește în aer. Manuel crede că e prea bătrân pentru dragoste și că n-are ce să-i ofere unei femei, dar mie mi se pare că problema lui e lașitatea, se teme să împărtășească, să depindă, să sufere, se teme ca Blancăi să nu-i revină cancerul și să moară înaintea lui, sau invers, s-o lase văduvă sau să ajungă senil când ea va fi încă în putere, pentru că e mult mai bătrân decât ea. Dacă n-ar avea aneurismul ăla în creier, precis că Manuel ar ajunge la nouăzeci de ani sănătos tun. Cum o fi oare dragostea între doi bătrâni? Mă refer la partea fizică. Or mai face... chestia aia? Când am împlinit doisprezece ani și începusem să-mi spionez bunicii, au pus zăvor la ușă. Am întrebat-o pe Nini a mea ce făceau ei încuiați acolo și mi-a zis că spuneau rugăciuni.

Nu mă pot abține și îi dau lui Manuel tot felul de sfaturi, pe care el le face praf cu ironie, dar știu că le ține minte. Încet-încet își schimbă obiceiurile de schimnic, parcă nu mai e așa de obsedat de mania ordinii și e mai atent cu mine, nu mai îngheață când îl ating și nu mai fuge când mă vede țopăind și dansând cu căștile pe urechi; căci trebuie să fac exerciții dacă nu vreau să ajung precum sabinetele lui Rubens, grăsanetele alea în pielea goală pe care le-am văzut la pinacoteca din München. Aneurismul lui cerebral nu mai e un secret, nu-mi mai ascunde migrenele sau episoadele de vedere dublă, când nu mai distinge literele pe pagină sau pe ecranul computerului. Aflând de aneurism, Daniel mi-a sugerat Clinica Mayo din Minneapolis, cea mai bună din Statele Unite pentru neurochirurgie, iar Blanca a sugerat că tatăl ei ar putea finanța operația, numai că Manuel nici n-a vrut să audă, îi era oricum prea îndatorat lui *don* Lionel. „Păi tocmai de-aia,

omule, ce mai contează o favoare în plus”, a sărit Blanca. Îmi pare rău că am ars bancnotele alea în deșertul Mojave – false sau nu, ar fi folosit la ceva.

Am reînceput să scriu în caietul pe care îl părăsisem o vreme ca să-i trimit lui Daniel mailuri. Când ne vom revedea, vreau să i-l dau să citească, așa mă va cunoaște mai bine pe mine și pe ai mei. Prin mail nu pot să-i povestesc totul, doar ce-am făcut azi și niște declarații de dragoste. Manuel mă sfătuiește să-mi cenzurez elanurile pătimășe: oamenii regretă mai târziu misivele amoroase pe care le-au scris, nimic nu-i mai banal și mai ridicol, iar în cazul meu nici nu trezesc ecou din partea destinatarului. Răspunsurile lui Daniel sunt laconice și rare. O fi ocupat la clinică; sau urmează cu strictețe măsurile de siguranță impuse de bunică-mea.

Mă mențin ocupată ca să nu ard în combustie spontană tot gândindu-mă la Daniel. Au fost cazuri, oameni care au luat foc fără cauză aparentă și au pierit în flăcări. Trupul meu e o caisă coaptă, pregătită pentru a fi savurată, gata să pice din copac și să fie mâncată de furnici. Mai curând asta, căci Daniel nu dă semne că ar veni să mă savureze. Viața asta de călugăriță îmi dă o dispoziție oribilă, izbucnesc la cea mai mică contrariere, dar trebuie să recunosc că dorm în sfârșit mai bine și visele mele sunt interesante, deși nu toate erotice, cum mi-aș dori. După moartea lui Michael Jackson l-am visat de câteva ori pe Freddy. Michael era idolul său, acum prietenul meu o fi în doliu. Ce-o mai fi făcând? Și-a riscat viața ca să mă salveze, nici n-am apucat să-i mulțumesc.

Într-un fel, Freddy seamănă cu Daniel, are aceeași culoare, ochi mari cu gene lungi și păr creț. Dacă Daniel ar avea un fiu, pesemne că ar semăna cu Freddy, dar dacă l-ar avea cu mine ar exista riscul să semene a danez. Genele mamei Marta Otter sunt puternice, eu n-am luat nimic din sângele latin. În State, Daniel trece drept negru, deși e de culoare deschisă și-ar putea fi luat de grec sau arab. „În America bărbații tineri de culoare sunt o specie amenințată, foarte mulți ajung la

închisoare sau sunt asasinați înainte să facă treizeci de ani”, mi-a spus odată Daniel. El a crescut printre albi, într-un oraș liberal de pe Coasta de Vest, se învârte într-un mediu privilegiat, unde culoarea n-a fost o opreliște pentru nimic, însă în altă parte situația sa s-ar schimba. Viața e mai ușoară pentru albi, asta o știa și bunicul.

Cu un metru nouăzeci și o sută patruzeci de kile, cu părul său cărunt, ochelarii cu rame aurite și eternele pălării aduse de tata din Italia, bunicul Popo emana un aer autoritar. Alături de el mă simțeam în siguranță, nimeni n-ar fi îndrăznit să se ia de bărbatul acela formidabil. Așa am crezut până la incidentul cu ciclistul, cred că aveam pe atunci vreo șapte ani.

Universitatea din Buffalo îl invitase să țină o serie de conferințe. Eram cazați la un hotel de pe bulevardul Delaware, unul dintre fostele conace de milionari din secolul trecut acum transformate în clădiri publice sau comerciale. Era frig și sufla un vânt înghețat, dar el s-a încăpățânat să ne plimbăm printr-un parc din apropiere. Eu mergeam înainte cu bunica, sărind peste băltoace, n-am văzut ce s-a întâmplat, am auzit doar strigătul și scandalul care s-a iscat. În spatele nostru venea un tânăr pe bicicletă, se pare că a alunecat pe o pojghiță de gheață, s-a izbit de bunicul și a căzut. Bunicul s-a clătinat, i-a căzut pălăria și umbrela nedeschisă, dar a rămas în picioare. Am alergat să-i ridic pălăria, el s-a aplecat după umbrelă, apoi i-a întins mâna băiatului ca să-l ajute să se ridice.

Și atunci lucrurile au luat-o razna. Ciclistul, speriat, s-a pornit să țipe, o mașină a oprit, apoi alta, în două minute a sosit o patrulă de poliție. Nu știu cum, dar s-a crezut că bunicul provocase accidentul și îl amenințase pe ciclist cu umbrela. Fără să întrebe, polițiștii l-au lipit violent de mașină, l-au somat să ridice brațele și să desfacă picioarele, l-au percheziționat și l-au încătușat cu mâinile la spate. Nini a mea a venit ca o leoaică, s-a proțăpît în fața lor și i-a potopit cu un discurs în spaniolă, singura limbă pe care și-o amintește în momentele de criză, iar când au dat să o împingă

la o parte, l-a apucat pe cel mai mare dintre polițiști de haină și l-a ridicat un pic de la pământ, o ispravă nemaipomenită pentru cineva care n-are nici cincizeci de kile.

Am ajuns la comisariat, dar acolo nu era Berkeley, acolo nu era un sergent Walczak care să ne trateze cu cappuccino. Bunicul, sângerând din nas și dintr-o tăietură la sprânceană, a încercat să explice ce se petrecuse pe un ton umil pe care nu i-l știam și a cerut un telefon ca să sune la universitate. L-au amenințat cu închisoarea dacă nu se potolea. Bunicii, încătușată la rândul ei ca să nu mai atace pe cineva, i-au poruncit să stea pe o bancă până completeau un formular. Pe mine, care tremuram toată lipită de ea, nici nu m-au luat în seamă. „Maya, fă ceva”, mi-a suflat bunica, iar din privirile ei am priceput ce-mi cerea. Am tras aer în piept, am slobozit un strigăt gutural care a cutremurat pereții și m-am prăbușit arcuindu-mă pe spate, cu spume la gură și ochii dați peste cap. Mimasem de atâtea ori o criză de epilepsie în hachițele mele de mucoasă răsfățată ca să nu mă duc la școală, încât puteam păcăli ditamai neurochirurgul, darămite niște curcani din Buffalo. Am primit telefonul. Am fost dusă cu bunică-mea cu ambulanța la spital, unde am ajuns perfect refăcută, spre uluirea polițiștii care ne păzea, în timp ce universitatea trimitea un avocat care să-l elibereze pe bunicul din celula pe care o împărțea cu bețivii și borfașii.

Seara târziu ajungeam la hotel, epuizați. Am înghițit doar o supă și ne-am culcat tustrei în același pat. Izbitura îi făcuse bunicului niște vânătăi de toată frumusețea, cătușele îi răniseră încheieturile. Pe întuneric, adăpostită între ei precum un boboc, i-am întrebat ce se petrecuse. „Nimic grav, dormi”, a spus bunicul. Au tăcut o vreme, prefăcându-se că dorm, până când bunica a spus: „S-a întâmplat că bunicul tău e negru, asta s-a întâmplat, Maya”. Și era atâta furie în glasul ei că n-am mai întrebat nimic.

A fost prima mea lecție despre diferențele rasiale, pe care nu le percepușem până atunci și care, pretinde Daniel, nu pot fi ignorate.

Împreună rescriem cartea lui Manuel. Zic împreună, pentru că el vine cu ideile, iar eu scriu – chiar și în spaniolă scriu mai bine decât el. Ideea i-a venit după ce i-a povestit lui Daniel miturile din Chiloé, iar acesta, ca bun psihiatru ce se află, a început să despice firul în patru. I-a spus că zeitățile reprezintă diferite aspecte ale psihicului și că miturile sunt istorii ale creației, ale naturii sau ale dramelor umane fundamentale, deci legate de realitate, însă cele de aici parcă ar fi lipite cu gumă de mestecat, sunt lipsite de orice coerență. Manuel a rămas pe gânduri și, două zile mai târziu, m-a anunțat că se scrisese destul despre miturile din Chiloé, cartea sa n-avea să aducă nimic nou, doar dacă vine cu o interpretare a mitologiei. I-a sunat pe editori, aceștia i-au prelungit cu patru luni data de predare a manuscrisului; e cazul să-i dăm zor. De la distanță, Daniel contribuie și el, iată încă un motiv pentru a fi în contact permanent cu consilierul nostru din Seattle.

Iarna limitează activitățile din insulă, dar mereu e ceva de făcut: să ai grijă de copii și de animale, să culegi scoici când marea se retrage, să dregi năvoadele, să mai repari ceva la casele lovite de furtună, să teși și să numeri norii până la ora opt, când femeile se adună la telenovelă și bărbații să bea și să joace cărți. A plouat toată săptămâna, ploaia asta tenace ca un plâns al cerului, care ni se prelinge printre țiglele deplasate la vântoasa din martie. Punem borcane și umblăm întruna cu cârpele după noi ca să ștergem pe jos. Eu o să mă urc pe acoperiș când o sta ploaia, Manuel nu mai e la vârsta acrobațiilor și ne-am pierdut orice speranță să-l vedem pe aici pe meșterul în cârpăceli înainte de venirea primăverii. Umezeala pare să-i neliniștească pe cei trei lilieci ai noștri, atârnați cu capul în jos de bârnela cea mai de sus, feriți de ghearele inutile ale Motanului Bleg. Nu pot să-i sufăr pe șoareciiăștia înaripați, mi-e frică să nu-mi sugă sângele în timp ce dorm, deși Manuel îmi dă asigurări că nu sunt înrudiți cu vampirii din Transilvania.

Depindem mai mult ca oricând de lemnele de foc și de soba neagră de fontă, pe care apa e mereu gata pentru maté sau ceai; un iz înțepător de fum pătrunde în permanență în haine și în piele. Conviețuirea cu Manuel e un balet delicat, eu spăl vasele, el aduce lemnele, amândoi gătim. Într-un timp făceam și curat, pentru că Eduvigis nu mai venea la noi, doar îl trimitea pe Juanito să ia rufele murdare și să le aducă spălate, dar acum s-a întors.

După avortul Azucenei, Eduvigis devenise tăcută și nu ieșea în sat decât dacă era neapărat nevoie și nu vorbea cu ceilalți. Era la curent cu bârfele care circulau despre familia ei, cu faptul că mulți o învinuiau pe ea că-l lăsase pe Carmelo Corrales să-și violeze fiicele, deși mai erau și unii care pretindeau că ele erau de vină „pentru că-și ispitiseră tatăl, care era beat și nu știa ce face”, cum am auzit chiar eu în Taverna Mortului. Blanca mă lămurește că supușenia femeii față de abuzurile bărbatului e ceva obișnuit în astfel de cazuri și că e nedrept să fie acuzată de complicitate: și ea e o victimă, ca și fetele. I-a fost mereu frică de bărbatu-său și nu l-a înfruntat. „Ce simplu e să-i judeci pe alții dacă n-ai trăit situația asta.” Am rămas pe gânduri, pentru că mă numărasem printre primii care o judecaseră aspru pe Eduvigis. Spăsită, m-am dus la ea. Aplecată peste albie, ne spăla cearșafurile cu săpun albastru și le bătea cu o măturică. Și-a șters mâinile de șorț și m-a poftit la un „ceiuț” fără să mă privească în ochi. Ne-am așezat lângă sobă așteptând să fiarbă apa, am băut în tăcere. Intenția mea de împăcare era limpede, însă ar fi fost jenant pentru ea să-i cer scuze și o lipsă de respect să pomenesc de Carmelo Corrales. Amândouă știam perfect de ce mă aflam acolo.

— Ce mai faci, *doña* Eduvigis? am întrebat eu după ce am băut și a doua ceașcă, făcută cu același pliculeț.

— Ceac-pac, mulțumesc. Dar mătăluță, duduică?

— Ceac-pac și eu, mulțumesc. Dar vaca, e sănătoasă?

— Sănătoasă, dar la anișorii ei nu prea mai dă lăptic, sărăcuța.

— Manuel și cu mine bem lapte condensat.
— Isuuse! Păi să-i spui dumnealui că de mâine vă aduce Juanito lăptic și brâznică.
— Multe mulțumiri, *dona* Eduvigis.
— Dar căsuța, n-o fi prea curățică nici ea...
— Nu, ba e chiar murdară, de ce să mint...
— Aoleu, mă ierți, duduia.
— Vai, nu, de ce să te iert?
— Să-i spuneți dumnealui că poate conta pe mine.
— Deci rămâne așa cum a fost, *doña* Eduvigis.
— Da, da, *gringuita*, ca înainte.
Pe urmă am mai vorbit de boli și cartofi, după cum cere protocolul.

Astea sunt veștile recente. Iarna în Chiloé e rece și lungă, însă mult mai suportabilă decât iernile din nordul lumii, aici nu trebuie să dai zăpada și nici să te încotoșmănești în blănuri. Când vremea o permite, școală funcționează, dar la cârciumă se joacă *truco* chiar dacă cerul ar plesni de atâtea fulgere. Nu ne lipsesc cartofii din supă, lemnele din sobă și ceaiul mate pentru prieteni. Când nu e curent stăm la lumânare.

Dacă nu plouă, echipa Caleuche se antrenează feroce pentru campionatul din septembrie, băieților nu le-a crescut piciorul și încălțările le mai sunt bune. Juanito e rezervă, ca portar a fost ales prin vot Pedro Pelanchugay. În țara asta totul se rezolvă prin vot democratic sau prin instituirea unor comisii; e destul de complicat, dar chilienii cred că soluțiile simple sunt ilegale.

Doña Lucinda a împlinit o sută zece ani și de câteva săptămâni încoace a început să semene cu o păpușă de cârpă plină de praf, nu mai are energie să vopsească lâna și stă toată ziua așezată și privind către moarte, în schimb îi ies dinți noi. Până la primăvară nu vom avea nici *curanto* și nici turiști, între timp femeile țes sau fac obiecte de artizanat, pentru că e păcat să stai cu mâinile în sân, lenea e treabă de

bărbați. Învăț și eu să tricotez, ca să nu rămân pe dinafară: deocamdată fac fulare simple din lână groasă.

Jumătate din insulă e răcită, cu bronșită sau dureri de oase, dar dacă șalupa Serviciului Național de Sănătate întârzie o săptămână, două Liliana Treviño e singura care-i duce dorul, căci se pare că se vrăjește cu doctorul cel spân. Lumea n-are încredere în medicii care nu primesc bani, să se trateze cu remedii naturale, iar în cazuri grave apelează la magia unei *machi*. În schimb, preotul ține slujbă în fiecare duminică, pentru ca nu cumva penticostalii și evanghelicii să i-o ia înainte. Ipoteză puțin probabilă, zice Manuel, pentru că în Chile Biserica Catolică e mai influentă decât la Vatican. Asta a fost ultima țară din lume care a adoptat o lege a divorțului, dar e atât de complicată că e mai ușor să-ți ucizi soțul decât să divorțezi, de aceea nimeni nu vrea să se căsătorească și majoritatea copiilor se nasc din flori. Despre avort nici nu se vorbește, e un cuvânt rușinos, deși se practică în draci. Chilenii îl venerază pe Papă, dar nu în aspectele sexuale și consecințele acestora; un burlac bătrân, cu bani și care n-a muncit în viața lui, habar n-are de chestiile astea.

Telenovela avansează în ritm de melc, a ajuns la episodul nouăzeci și doi și tot acolo stă. E evenimentul cel mai important al insulei, oamenii suferă mai mult pentru nefericirile personajelor decât pentru ale lor. Manuel nu se uită la televizor, iar eu pricep greu ce vorbesc actorii și mai nimic din subiect – se pare că o anume Elisa a fost răpită de unchi-su, care s-a amoretat de ea și o ține închisă undeva, în vreme ce mătușă-sa umblă s-o omoare, în loc să-l omoare pe bărbat-su, cum ar fi logic.

Prietena mea Pincoya și familia ei nu mai sunt în grotă, au emigrat spre alte ape și alte stânci, dar se vor întoarce; pescarii m-au asigurat că e vorba de animale cu obiceiuri bine înrădăcinate, care revin negreșit vara.

Livingston, câinele carabinierilor, s-a făcut mare și e poliglot: pricepe comenzile în engleză, spaniolă și în dialectul local. L-am învățat cele patru trucuri de bază pe care le știe

orice animal domestic, restul l-a învățat singur, astfel că mână oile și bețivii, aduce vânatul când e luat la vânătoare, dă alarma în caz de incendiu sau inundație, detectează droguri – în afară de marijuana – și atacă în glumă la ordinul lui Humilde Garay, dar de fapt e cât se poate de blând. Cadavre n-a găsit, că din păcate n-am avut așa ceva, vorba aceluiași Garay, dar l-a găsit pe nepoțelul de patru ani al lui Aurelio Ñancupel, care se rătăcise pe deal. Susan, fosta mea mamă vitregă ar plăti regește pentru un câine precum Livingston.

Am lipsit de două ori de la adunarea vrăjitoarelor bune din colibă, prima dată când mai era Daniel aici, a doua oară luna asta, când n-am putut merge cu Blanca pe Insula Mare pentru că se anunțase furtună și navigația era interzisă. Mi-a părut tare rău, căci urma să-l vedem pe pruncul uneia dintre ele, abia așteptam să-l miros; îmi plac copiii când nu te contrazic încă. Mi-a lipsit sabatul lunar cu femeile acelea tinere, senzuale, zdravene la minte și la trup. Între ele mă simt acceptată, nu mai sunt *gringa*, sunt Maya, sunt una dintre ele și aparțin acestui pământ. Când mergem la Castro dormim o noapte sau două în casa lui *don* Lionel Schnake, de care m-aș fi îndrăgostit dacă nu mi-ar fi ieșit în cale și în harta mea astrologică Daniel Goodrich. Tipul e irezistibil, e ca miticul Millalobo, e uriaș, sangvin, mustăcios și depravat. „Mare baftă ai avut, comunistule, să-ți intre în casă americanca asta mișto”, îi repetă de fiecare dată când se văd lui Manuel Arias.

Ancheta în cazul Azucenei Corrales n-a dus la nimic din lipsă de probe, nu s-a găsit nicio dovadă că avortul ar fi fost provocat – iată avantajul infuziei concentrate din frunze de avocado și iarba-mielului. Fata n-a mai fost văzută, a plecat la Quellón să stea cu soră-sa mai mare, mama lui Juanito, pe care încă n-o cunosc. După cele întâmplate, carabinierii Cárcamo și Garay s-au apucat să facă cercetări asupra paternității pruncului mort, ajungând la concluzia deja cunoscută, că Azucena fusese violată de propriul ei tată, așa cum făcuse și cu celelalte fiice. E o chestie „privată”, cum se

zice pe aici, nimeni nu se amestecă în treburile altuia, rufele murdare se spală în familie.

Ca să intervină în mod legal, carabinierii au cerut familiei să facă plângere, dar n-au avut succes. Nici Blanca nu le-a convins pe Azucena sau pe Eduvigis să vorbească. Satul zumzăia de bârfe și acuze, fiecare își dădea cu părerea, dar în cele din urmă la asta s-a rămas, la vorbe; totuși, dreptate s-a făcut în felul cel mai neașteptat, atunci când Carmelo Corrales a făcut cangrenă la piciorul rămas. Omul a așteptat ca Eduvigis să plece la Castro pentru a face actele pentru cea de-a doua amputare și și-a injectat o cutie întreagă de insulină. L-a găsit inconștient și l-a ținut până și-a dat ultima suflare, câteva minute mai târziu. Nimeni, nici măcar carabinierii, n-a suflat o vorbă despre sinucidere; consensul general a fost că omul murise de moarte bună, astfel l-au putut îngropa creștinește, evitând o umilință în plus pentru biata familie.

Carmelo Corrales a fost înmormântat fără preotul itinerant, într-o scurtă ceremonie oficiată de diacon, care a elogiat talentul de făcător de ciubote al răposatului, singura virtute care i-a venit în minte, după care i-a încredințat sufletul mizericordiei cerești. Au asistat o mână de vecini, din milă, am fost și eu cu Manuel. Blanca era atât de furioasă pe Azucena, că n-a venit la cimitir, dar a cumpărat la Castro o coroană din plastic pentru mormânt. Nici copiii lui Carmelo n-au venit, în afară de Juanito, înțolit în costumul de la prima comuniune, care-i rămăsese mic. O ținea de mână pe bunică-sa, cernită din cap până-n picioare.

Am sărbătorit procesiunea Nazarineanului pe insula Caguach. Au venit mii de pelerini, chiar și argentinieni și brazilieni, cei mai mulți în ambarcațiuni cu o capacitate de două sau trei sute de oameni în picioare, înghesuiți ca sardelele, dar au venit și în bărci mici. Toate navigau destul de precar pe o mare agitată și sub un cer înnorat, însă nimeni nu era speriat: există credința că Mântuitorul îi apără pe

pelcerini. Nu e chiar așa, nu doar o ambarcațiune a naufragiat în trecut și destui creștini au pierit înecați. În Chiloé se îneca mulți pentru că nimeni nu știe să înoate, cu excepția militarilor, care sunt obligați să înețe.

Christos cel Sfânt și făcător de minuni e de fapt o armătură de sârmă cu cap și mâini din lemn, cu o perucă din păr natural, ochi de sticlă și chip chinuit, scaldat în lacrimi și sânge. Una dintre obligațiile paracliserului este să dea cu lac de unghii peste sângele acela înainte de fiecare procesiune. Pe cap are o coroană de spini, e înveșmântat într-o tunică albastră și duce în spate o cruce grea. Manuel a scris despre Nazarineanul acesta vechi de trei sute de ani, simbol al credinței locuitorilor arhipelagului, pentru el nu era nimic nou, dar m-a însoțit la Caguach. Pentru mine, crescută la Berkeley, spectacolul a fost cât se poate de păgân.

Caguach are doar zece kilometri pătrați și cinci sute de locuitori, dar în timpul procesiunilor din ianuarie și august se adună mii de credincioși; e nevoie de ajutorul forțelor armate și al poliției pentru a menține ordinea în timpul navigației și pe parcursul celor patru zile de ceremonie, când oamenii se bulucesc să-și plătească cererile și promisiunile. Isus nu-i iartă pe cei ce nu-și plătesc datoria pentru favorurile primite. Coșurile se umplu până la refuz cu bani și bijuterii, pelerinii plătesc cum pot, unii își lasă chiar și telefoanele mobile. Mie mi-a fost cam frică, mai întâi pe *Cahuilla*, care era zgâlțâită cu orele de un vânt schimbător, cu părintele Lyon cântând imnuri la pupa, iar apoi pe insulă, printre fanatici, în fine, pe drumul de întoarcere, când pelerinii au dat năvală pe șalupa noastră, căci mijloacele de transport erau insuficiente. Așa că am luat la bord unsprezece suflete în picioare, câțiva bețivi și cinci plozi adormiți în brațele mamelor.

Mă dusesem la Caguach mânată de un scepticism sănătos, doar ca să văd sărbătoarea și s-o filmez, cum îi promisesem lui Daniel, însă trebuie să recunosc că fervoarea religioasă m-a molipsit și pe mine și m-am pomenit în genunchi în fața Nazarineanului, mulțumindu-i pentru cele două vești

minunate de la Nini. Mania persecuției o face să compună mesaje criptice, dar, cum scrie des, am învățat să le descifrez. Prima e că a recuperat căsoiul bălțat în care mi-am petrecut copilăria, după trei ani de lupte legale pentru a-l da afară pe negustorul din India, care nu-și plătise chiria și se baza pe legile din Berkeley, care favorizează chiriașii. Bunică-mea a făcut curat, a dres ce era de dres și a închiriat câteva camere studenților, ca să aibă bani. Vai, ce dor îmi e să mă mai plimb prin încăperile acelea miraculoase! Iar cea de-a doua veste, mult mai importantă, este legată de Freddy. Olympia Pettiford a venit la Berkeley, însoțită de încă o cucoană la fel de impunătoare ca ea, aducându-l pe Freddy și încredințându-l lui Mike O'Kelly.

În insula Caguach am dormit cu Manuel într-un cort, că nu erau destule locuri de cazare. Zău că ar trebui să fie mai bine pregătiți pentru invazia de credincioși care se repetă an de an de mai bine de un secol. Era o zi umedă și rece, dar noaptea a fost cu mult mai rău. Dârdâiam în sacii de dormit, cu toate hainele pe noi, căciulă, șosete groase și mănuși, în timp ce ploaia bătea pe prelată și se strecura pe sub plasticul de jos. În cele din urmă am hotărât se dormim alături, ca să ne încălzim. M-am lipit de spina lui Manuel ca un rucsac, și n-a mai pomenit nimeni de înțelegerea din februarie prin care promiteam să nu mă mai vâr niciodată în patul lui. Am dormit buștean și ne-a trezit vacarmul pelerinilor.

De foame n-am răbdat, căci mâncare era din belșug, plăcinte, cârnați, scoici, cartofi copti în cenușă, miei întregi la proțap, plus dulciuri chiliene și vin la discreție, dar pus în sticle de suc, pentru că preoții nu văd cu ochi buni băutura în timpul sărbătorilor religioase. Doar toaletele, un șir de WC-uri mobile lăsau de dorit: după câteva ore erau de-a dreptul grețoase. Bărbații și copiii se ușurau după copaci, pentru femei era mai complicat.

A doua zi Manuel a trebuit să apeleze la o cabină și, în mod inexplicabil, a rămas încuiat înăuntru. Eu căscam gura pe la

chioșcurile cu artizanat și mărunțișuri din coasta bisericii, dar am fost atrasă de zarva iscată. M-am apropiat curioasă, nebănuind despre ce era vorba; mai multe persoane zgâlțâiau cabina de plastic gata-gata s-o răstoarne, în timp ce dinăuntru Manuel striga și bătea în pereți ca un nebun. Unii râdeau, dar eu știam că groaza lui Manuel era cea a unui îngropat de viu. În cele din urmă a apărut un meșter care a dat lumea la o parte și s-a apucat să demonteze încuietorii cu briceagul. După cinci minute, ușa se deschidea și Manuel ieșea ca un bolid, congestionat, și se prăbușea icnind de greață. Nu mai râdea nimeni.

A venit și părintele Lyon, l-am ridicat pe Manuel și l-am dus aproape pe sus spre cort. Atrași de gălăgie, au venit și carabinierii să întrebe dacă domnul era cumva bolnav, bănuind pesemne că băuse peste măsura, vedeai deja pe unii clătinându-se pe-acolo. Nu știu ce-o fi crezut Manuel, cert e că s-a smuls din mâinile noastre cu o expresie de teroare pe chip, de parcă l-ar fi văzut pe dracu', a făcut doi pași și a vomitat o spumă verzuie. Părintele Lyon s-a proțăpît în fața oamenilor legii cu autoritatea conferită de reputația sa de sfânt, i-a asigurat că era vorba de o indigestie și că o să avem noi grijă.

L-am dus așadar în cort, l-am spălat cu o cârpă udă și l-am lăsat să se odihnească. A dormit trei ceasuri, ghemuit de parcă ar fi fost bătut. „Lasă-l în pace, *gringuita*, și nu-l întreba nimic”, m-a sfătuit părintele Lyon înainte de a se duce la treburile lui, dar nu l-am ascultat și am rămas să-i veghez somnul.

Pe esplanada din fața bisericii se scosese niște mese, preoții împărtășeau acolo credincioșii. Pe urmă a început procesiunea, cu Nazarineanul purtat pe umeri de credincioșii care cântau cât îi țineau plămâni, în timp ce zeci de penitenți se târau în genunchi prin noroi sau își frigeau mâinile cu ceara scursă din lumânări, cerând iertare pentru păcatele comise.

N-am putut să-mi îndeplinesc promisiunea făcută lui Daniel de a filma procesiunea, pentru că pe marea agitată în

drum spre Caguach camera îmi căzuse în apă, o pierdere minoră în comparație cu cea a unei femei căreia îi căzuse cățelul. A fost salvat pe jumătate congelat, dar viu, încă o minune a Nazarineanului, cum a spus Manuel. „Lasă ironiile astea de ateu, că ne putem scufunda cu toții”, l-a pus la punct părintele Lyon.

La o săptămână după pelerinajul la Caguach m-am dus împreună cu Liliana Treviño la părintele Lyon, pe ascuns de Manuel și Blanca. Nici n-aș fi știut ce să le explic, pentru că nu am dreptul să-mi vâr nasul în trecutul lui Manuel, cu atât mai puțin fără știrea sa. Am prins mare drag de el și îl iubesc tot mai mult. După plecarea lui Daniel și venirea iernii am petrecut mult timp împreună în casa fără uși și prea mică pentru secrete. Legătura noastră a devenit în fine mai strânsă, are în sfârșit încredere în mine, am acces deplin la hârtiile și notițele lui, la înregistrări și la computer. Lucrul împreună mi-a dat pretextul de a-i umbla prin sertare. L-am întrebat de ce nu are fotografiile rudelor și prietenilor și mi-a spus că pentru că a călătorit mult, luând-o de la capăt într-un loc sau altul și că s-a lepădat de orice povară materială sau sentimentală, că, pentru a-ți aminti de niște oameni care contează, nu e nevoie de poze. În arhivele lui n-am găsit nimic despre partea de trecut care mă interesează. Știu că a fost încarcerat mai bine de un an în timpul puciului militar, că a fost surghiunit în Chiloé și că în 1976 a părăsit țara; știu de nevestele și divorțurile sale, știu de cărțile pe care le-a scris, dar nimic care să-mi explice claustrofobia și coșmarurile sale. Iar dacă nu aflu, n-am cum să-l ajut și nici să-l cunosc pe de-a-ntregul.

Mă înțeleg bine cu Liliana Treviño: are personalitatea bunică-mii, e la fel de energică, idealistă, intransigentă și pătimașă, doar că nu e la fel de poruncitoare. Ea a aranjat să plecăm pe furiș cu șalupa Serviciului Național de Sănătate, la invitația iubitului ei doctorul, pe numele său Jorge Pedraza. Tipul pare mult mai tânăr decât este, are patruzeci de ani și

de zece lucrează în arhipelag. E despărțit de nevastă de care e într-un divorț care se eternizează, are doi copii, unul cu sindromul Down. Vrea să se însoare cu Liliana imediat ce va scăpa, deși ea nu vede care ar fi avantajul: părinții ei au trăit douăzeci și nouă de ani împreună și au crescut trei copii fără niciun fel de acte.

Drumul a durat mult de tot, căci șalupa făcea multe escale, așa că am ajuns la părintele Lyon pe la patru după-amiaza; Pedraza urma să ne culeagă după un ceas și jumătate. Cocoșul cu pene strălucitoare și berbecul obez erau la locul lor, păzind căsuța. În lumina hibernală locul părea schimbat, până și florile din plastic de la cimitir erau mai palide. Ne aștepta cu ceai, prăjituri, pâine proaspătă, brânză și jambon, servite de o vecină care avea grijă de el și îl muștruluia ca pe un plod. „Părintele, pune-ți ponchoul pe mătăluță și ia o aspirină, că n-am chef să doftoricesc mosuleți bolnavi”, i-a poruncit într-o chiliană plină de diminutive, neluându-i în seamă bombănelile. După ce femeia a ieșit, părintele ne-a rugat să mâncăm noi dulciurile, că la vârsta lui îi cădeau greu la stomac.

Trebuia să ne întoarcem până la lăsarea întunericii, nu aveam timp, așa că i-am expus problema mea fără ocolișuri.

— Și de ce nu-l întrebi direct pe Manuel, a sugerat părintele între două sorbituri de ceai.

— L-am întrebat, dar se fofilează...

— Păi, atunci respectă-i tăcerea, fata mea.

— Scuzați-mă, părinte, dar n-am venit să vă deranjez din curiozitate. Manuel are sufletul bolnav și vreau să-l ajut.

— Sufletul bolnav... ce știi tu despre așa ceva, *gringuita?* a zâmbit el zeflemitor.

— Știu destule, pentru că și eu am venit în Chiloé cu sufletul bolnav și Manuel m-a primit și m-a ajutat să mă vindec. Acum trebuie să-i întorc favoarea, nu credeți?

Atunci ne-a vorbit de lovitura militară, de represiunea cruntă care a urmat și de activitatea sa la Vicariatul Solidarității, care n-a durat mult, că a fost și el arestat.

— Am fost mai norocos decât alții, însuși cardinalul m-a eliberat după două zile, dar de exilat tot m-au exilat.

— Care era soarta deținuților?

— Depinde. Unii ajungeau pe mâna poliției politice, DINA sau CNI, a carabinierilor sau a serviciilor de siguranță ale forțelor armate. Pe Manuel l-au dus mai întâi pe Stadionul Național, apoi la Vila Grimaldi.

— Și de ce nu spune nimic Manuel despre asta?

— E posibil să fi uitat, *gringuita*. Uneori mintea blochează traumele prea grave ca să se apere de demență sau depresie. Uite, să-ți dau un exemplu de la Vicariat. În 1974 am stat de vorbă cu un om abia eliberat din lagăr, distrus fizic și moral. Am înregistrat conversația, după cum era tipicul. Am reușit să-l scoatem din țară și multă vreme nu l-am mai văzut. După cincisprezece ani m-am dus la Bruxelles și l-am căutat, știam că trăia acolo, cu intenția de a-i lua un interviu pentru revista *Mensaje*, a iezuiților. Nu-și mai amintea de mine, dar a acceptat să stăm de vorbă. Iar înregistrarea asta n-avea nimic în comun cu prima: omul își amintea că fusese arestat, dar atât. Locuri, date și detalii se merseseră.

— Și nu i-ați dat să asculte prima înregistrare?

— Nu, ar fi fost o dovadă de cruzime. Acolo îmi vorbise de torturile și ultragiile sexuale suferite. Omul le dăduse uitării ca să poată trăi mai departe normal. Poate că Manuel a procedat la fel.

— Dacă e așa, cele reprimite de el ies la iveală în coșmarurile sale, a intervenit Liliana, care asculta atent.

— Trebuie să descopăr ce s-a întâmplat, te rog, părinte, ajută-mă.

— Ar trebui să te duci la Santiago și să scotocești în locuri uitate, *gringuita*. Te pun eu în legătură cu niște oameni care te vor ajuta...

— Așa am să fac, multe mulțumiri.

— Sună-mă când vrei, acum am mobilul meu, dar nu prin e-mail, n-am reușit să pătrund tainele computerului. Am rămas tare în urmă cu comunicarea.

— Comunicați direct cu cerul, părinte, n-aveți nevoie de computer, a spus Liliana Treviño.

— Vai, fiica mea, acum au Facebook și acolo!

De când a plecat Daniel nerăbdarea mea n-a făcut decât să sporească. Au trecut trei luni interminabile și sunt tare îngrijorată. Bunicii mei nu s-au despărțit niciodată – le era frică să nu se piardă; mă tem că exact asta ne paște pe Daniel și pe mine. Încep să-i uit mirosul, apăsarea mâinilor pe trupul meu, sunetul glasului, greutatea sa peste mine, mă năpădesc îndoieli logice, mă iubește oare, are de gând să se întoarcă, întâlnirea noastră nu a fost oare doar un capriciu de drumet? Îndoieli peste îndoieli. E drept, îmi scrie, un motiv să mă liniștesc, după cum îmi spune Manuel atunci când îl scot din sărite, dar nu destul și mesajele sunt sobre și rezervate; nu toată lumea știe să comunice prin scris așa ca mine, ca să las modestia la o parte, plus că nu pomenește deloc de vreo venire în Chile, semn rău.

Am mare nevoie de un confident, de o prietenă, de cineva de vârsta mea cu care să mă descarc. Pe Blanca litaniiile mele de iubită dezamăgită o plictisesc, pe Manuel nu îndrăznesc să-l pisez prea mult, migrenele i s-au îndesit și s-au agravat, o dată-l vezi picând ca fulgerat și nu există analgezice, comprese reci sau leacuri homeopatice în stare să-i ușureze durerea. O vreme a încercat să le ignore, dar la insistențele Blancăi și ale mele și-a sunat neurologul și foarte curând va merge în capitală la un control. Habar nu are c-am să merg cu el, grație mărinimiei minunatului Millalobo, care mi-a dat bani de bilet și de buzunar. În zilele cât voi sta la Santiago am de gând să pun cap la cap firele trecutului lui Manuel. Trebuie să completez datele aflate din cărți și de pe internet. Informațiile sunt disponibile și gratis, dar a fost ca și cum aș fi cojit o ceapă, o mulțime de straturi subțiri și transparente, fără să ajung la miez. Am aflat despre denunțuri de tortură și asasinat, masiv documentate, însă trebuie să ajung acolo unde aceste lucruri chiar s-au petrecut, dacă vreau să-l

înțeleg pe Manuel. Sper să-mi fie de folos contactele părintelui Lyon.

A vorbi despre asta cu Manuel sau cu alții e tare greu; chilenii sunt prudenți, se tem să jignească sau să exprime o opinie tranșantă, limbajul e un balet de eufemisme, obișnuința rezervei e bine înrădăcinată și există multe resentimente ascunse pe care nimeni nu are chef să le facă publice; e un fel de jenă colectivă, căci unii au suferit și alții au tras foloase, unii au plecat și alții au rămas, unii și-au pierdut rudele și alții s-au făcut că nu văd. De ce oare nu mi-ai zis Nini nimic despre asta? M-a crescut vorbindu-mi în spaniolă, deși îi răspundeam în engleză, m-a dus la Peña Chilena din Berkeley unde se adunau latino-americieni ca să asculte muzică, să vadă piese de teatru sau filme, m-a pus să învăț pe de rost poeme de Pablo Neruda din care nu prea înțelegeam mare lucru. Datorită ei am cunoscut Chile înainte de a pune piciorul aici; îmi povestea de munții înalți acoperiți de zăpadă, de vulcanii adormiți care se trezesc brusc cu o zguduitură apocaliptică, de lungă coastă a Pacificului bătută de valuri înspumate, de deșertul din partea de nord, uscat precum luna, care uneori se acoperă de flori ca într-un tablou de Monet, de pădurile reci, lacurile limpezi, râurile pline de pești și ghețarii albaștri. Bunică-mea vorbea despre Chile cu un glas îndrăgostit, dar nu spunea nimic despre oamenii acestei țări și nici despre istoria ei, de parcă ar fi fost un tărâm virgin, nepopulat, abia apărut dintr-un suspin teluric, imuabil, încremenit în timp și spațiu. Când se întâlnea cu alți chileni, vorbele i se precipitau și-și schimba și accentul, nu eram în stare să urmăresc firul conversației. Emigranții trăiesc cu ochii ațintiți spre țara părăsită, însă Nini a mea nu s-a îndemnat niciodată să mai vadă Chile. Are un frate în Germania, vorbesc rar, părinții i-au murit, în cazul ei mitul familiei tribale nu se aplică. „Nu mai am pe nimeni acolo, la ce bun să mă duc?” Până la urmă tot o s-o întreb ce s-a întâmplat cu primul ei soț și de ce a plecat în Canada.

PRIMĂVARA
Septembrie, octombrie, noiembrie și un decembrie
dramatic

Insula e cuprinsă de veselie pentru că au sosit părinții copiilor ca să serbeze Ziua Națională și începutul primăverii; ploaia de iarnă, care inițial mi s-a părut poetică, a sfârșit prin a mă călca serios pe nervi. Pe 25 va fi ziua mea – sunt Balanță. Fac douăzeci de ani, gata cu adolescența, uf, am scăpat! În fiecare weekend mai vin oameni să-și vadă rudele, însă acum, la sfârșitul lui septembrie, au venit în masă, șalupele erau pline. Au adus cadouri pentru copiii pe care nu-i mai văzuseră de luni de zile, bani pentru bunici ca să-și cumpere haine, lucruri pentru casă și ca să-și repare casele după furtunile iernii. A venit și Lucia Corrales, mama lui Juanito, simpatică, fată bună și prea tânără pentru a avea un băiat de unsprezece ani. Ne-a informat că Azucena muncește, face curat la un han din Quellón, nu vrea să învețe și nici să se întoarcă aici, ca să nu dea piept cu bârfele localnicilor. „În cazurile de viol, vina o poartă victima”, mi-a spus Blanca, confirmându-mi cele auzite la Taverna Mortului.

Juanito se poartă timid și neîncrezător cu maică-sa, pe care o știe doar din poze, căci l-a lăsat în grija lui Eduvigis pe când avea doar două sau trei luni și, cât timp trăia Carmelo Corrales, nici n-a mai venit să-l vadă, deși îl suna des la telefon și avea grijă să nu-i lipsească nimic. Puștiul îmi vorbise de multe ori de ea, cu un amestec de mândrie – îi trimitea daruri scumpe – și de ciudă: îl lăsase la bunici. Roșu la față și cu privirile în pământ, mi-a prezentat-o în felul următor: „Ea este Lucia, fiica bunică-mii”. I-am spus după aceea că și mama mea plecase pe când eram doar un bebeluș, că fusesem și eu crescută de bunici, dar că avusesem noroc de o copilărie fericită, pe care n-aș schimba-o pentru nimic pe lume. S-a uitat lung la mine cu ochii lui mari și negri, și-atunci mi-am amintit de urmele de lovituri de curea pe care le purta pe

picioare, de când Carmelo Corrales mai putea să-l bată. L-am luat în brațe și am fost tristă: va purta aceste urme toată viața.

Septembrie e luna țării Chile. De la nord la sud steagurile flutură în vânt, chiar și în ultimul cătun se ridică „ramadas”, patru stâlpi de lemn și un acoperiș din ramuri de eucalipt, unde norodul se adună să bea și să-și miște oasele în ritmuri americane și de *cueca*, dansul național care imită curtea pe care i-o face cocoșul găinii. Am ridicat și aici, s-au mâncat munți de *empanadas* și s-au băut râuri de vin, bere și rachiu; bărbații se prăbușeau sforăind pe jos, pe seară carabinierii și femeile îi adunau în camionul zarzavagiului și-i lăseau la casele lor. Pe 18 și 19 septembrie niciun bețiv nu ajunge în arestul poliției, asta dacă nu scoate cuțitul.

La televizorul lui Ñancupel am urmărit parada militară de la Santiago, unde președinta Michelle Bachelet a trecut în revistă trupele în aclamațiile mulțimii, care o venerază ca pe o mamă; niciun alt președinte chilian nu a fost atât de iubit. Acum patru ani, înainte de alegeri, nimeni nu credea c-o să iasă, că oamenii vor vota o femeie, și socialistă pe deasupra, mamă singură și agnostică; dar a câștigat alegerile prezidențiale și respectul tuturor, al „maurilor și creștinilor”, cum zice Manuel, deși n-am văzut picior de maur în Chiloé.

Am avut zile călduțe și cer albastru, iarna a dat înapoi în fața avântului patriotic. Au fost zăriți și câțiva lei-de-mare în apropierea grotei, cred că în curând se vor așeza din nou acolo și-o să mă reîmprietenesc cu Pincoya, dacă mă mai ține minte. Urc într-acolo aproape zilnic, căci acolo dau de bunicul Popo. Cea mai bună dovadă că e acolo e nervozitatea câinelui Fákin, care uneori o șterge cu coada între picioare. E doar o siluetă difuză, mireasma delicioasă a tutunului englezesc în aer, sau senzația că mă ia în brațe. Atunci închid ochii și mă las în voia sentimentului de căldură și siguranță dat de pieptul său larg, de brațele puternice și pântecul de șeic. L-am întrebat unde era când am avut atâta nevoie de el anul trecut, dar știam răspunsul: fusese mereu alături de mine. Când viața mea era

dominată de alcool și droguri nimeni nu putea ajunge la mine, căci eram precum o scoică ferecată în cochilia ei, dar în clipele de disperare el mă salva. Nu m-a scăpat din ochi, iar când am fost în pericol de moarte, dopată cu heroină contrafăcută în toaleta aceea publică, el m-a ridicat în brațe și m-a salvat. Acum, scăpată de uruitul din cap, îl simt mereu aproape. Dacă ar fi să aleg între plăcerea efemeră a unui gât de alcool și aceea memorabilă a unei plimbări pe faleză cu bunicul, n-aș ezita nicio secundă. Bunicul meu și-a găsit în sfârșit steaua. Se află chiar aici, pe insula asta de departe, invizibilă de pe lumea mare, veșnic verde, asta e planeta aceea; în loc s-o caute atâta timp pe cer, mai bine își îndrepta privirile spre sud.

Lumea și-a lepădat cojoacele și a ieșit la soare, dar eu tot mai port căciula de lână verde ca bila pentru că am pierdut campionatul școlar de fotbal. Amărății mei de jucători au lăsat nasul în jos și și-au asumat întreaga responsabilitate a înfrângerii. Partida s-a jucat la Castro, o jumătate din populația insulei a venit să susțină echipa Caleuche, chiar și *doña* Lucinda, transportată cu ambarcațiunea lui Manuel, bine legată de un scaun și îmbrobodită în șaluri. *Don* Lionel Schnake, mai îmbujorat și mai sonor ca oricând, îi încuraja pe ai noștri răcnind răgușit. Am fost gata să câștigăm, ne-ar fi fost de folos un meci nul, dar soarta ni s-a schimbat în ultimele treizeci de secunde: am primit un gol. Pedro Pelanchugay a parat o minge cu capul, în aclamațiile asurzitoare ale suporterilor noștri, dar șocul l-a zăpăcit și, înainte să-și revină, un nenorocit a băgat calm balonul în poartă. Stupoarea a fost atât de adâncă, încât am rămas paralizați o secundă lungă, apoi au izbucnit urletele și au început să zboare cutii de bere și sticle de suc. *Don* Lionel și eu am scăpat ca prin minune de un atac de cord simultan.

În aceeași după-amiază m-am dus la el să-mi plătesc datoria. „Vezi-ți de treabă, *gringuita*, pariul ăla a fost o glumă!” m-a asigurat, galant, Millalobo, numai că eu

învățasem la cârciuma lui Nancupel că un pariu e ceva sfânt. Așa că m-am dus la o frizerie umilă, din acelea în care tunde chiar patronul, marcate printr-un însemn tricolor la intrare și prevăzute cu un singur scaun străvechi și maiestuos, pe care m-am așezat cu inima strânsă: lui Daniel n-avea să-i placă deloc chestia asta. Cu mult profesionalism, frizerul m-a ras în cap și mi-a lustruit țeasta cu o piele de căprioară. Îmi ies în evidență urechile enorme, parcă sunt toartele unui vas etrusc, mi-au rămas pete colorate pe piele, parcă ar fi harta Africii, asta din cauza vopselelor ieftine, a grăit omul. Cică să mă frec cu zeamă de lămâie și cu clor. Căciula e în continuare necesară, petele astea sugerează o boală contagioasă.

Don Lionel se simte vinovat și nu știe cum să mă mai îmbuneze, dar n-are nicio vină, un pariu e un pariu. A rugat-o pe Blanca să-mi cumpere niște pălării cochete, ca să nu mai par o lesbiană care face chimioterapie, chiar așa a spus, dar căciulile locale mi se potrivesc mai bine. În tara asta părul e simbolul feminității și al frumuseții, femeile tinere îl poartă lung și și-l îngrijesc ca pe o comoară. Ce să mai spun de exclamațiile de jale pe care le-au scos frumoasele aurii cu plete renaștentiste când am apărut în colibă!...

Manuel și-a pus în bagaj niște haine și manuscrisul cărții, pe care vrea să-l discute cu editorul, apoi m-a chemat să-mi dea ultimele instrucțiuni înainte de plecarea la Santiago. Am apărut cu rucsacul făcut și cu biletul în mână și l-am anunțat că va avea plăcerea companiei mele, grație amabilității lui Lionel Schnake. „Și cine va avea grijă de animale?” a întrebat el cu o voce pierită. I-am spus că totul era aranjat, Juanito Corrales îl va lua pe Făkin la el și va veni zilnic să dea de mâncare pisicilor. Nu i-am pomenit însă de plicul închis pe care mi-l dăduse Millalobo și pe care trebuia să-l strecor discret neurologului, care e înrudit cu familia lor, căci e însurat cu o vară a Blancăi. Rețeaua de relații din tara asta parcă ar fi păienjenișul de galaxii ale bunicului Popo. Din lipsă de argumente, Manuel s-a resemnat să călătorim împreună.

Ne-am dus la Puerto Montt și am luat avionul spre Santiago. Traseul pe care îl parcursesem în douăsprezece ore cu autobuzul ne-a luat doar o oră.

— Ce ai, Manuel? l-am întrebat înainte de a ateriza.

— Nimic.

— Cum nimic? N-ai scos o vorbă de când am plecat de acasă. Nu te simți bine? Sau ești supărat?

— Hotărârea ta de a merge cu mine fără să mă anunți îmi cam invadează intimitatea.

— Uite ce e, nu ți-am spus pentru că m-ai fi refuzat. Mai bine să-mi cer iertare decât să-ți cer voie. Mă ierți?

N-a mai zis nimic și peste puțin timp era binedispus. Am tras la un hotelaș din centru, fiecare cu camera sa, căci n-a vrut să doarmă cu mine deși știe ce probleme am să dorm singură, după care m-a dus la o pizza și la film, să vedem *Avatar*, care nu ajunsese încă pe insula noastră și pe care muream să-l văd. E drept, Manuel ar fi preferat să vadă un film deprimant cu o lume post-apocaliptică acoperită de cenușă și cu bande de canibali, dar am dat cu banul și am câștigat eu, ca de obicei. Șpilul e simplu: dacă e cap, câștig eu, dacă e pajură, pierzi tu. Ne-am îndopat cu floricele de porumb, cu pizza și înghețată, un adevărat festin pentru mine, care duceam dorul colesterolului după atâtea luni de hrană proaspătă și sănătoasă.

Doctorul Arturo Puga lucrează dimineața la un spital pentru săraci – acolo l-a primit pe Manuel – iar după amiezile la cabinetul său privat de la Clinica Germană din cartierul bogat. Fără scrisoarea misterioasă de la Millalobo, pe care i-am pasat-o prin recepționistă pe ascuns de Manuel, probabil că n-aș fi putut asista. Spitalul era parcă dintr-un film din Al Doilea Război Mondial, enorm și vechi, haotic, cu țevăria la vedere, chiuvete ruginite, pardoseala spartă și pereți coșcoviți, însă era curat și asistenta era eficientă, având în vedere numărul pacienților. Am așteptat aproape două ceasuri într-o sală cu șiruri de scaune din fier până să fim strigați. Doctorul Puga, șeful secției de neurologie, ne-a primit amabil într-un

birou modest, având pe masă dosarul și radiografiile lui Manuel. „În ce relație sunteți cu pacientul, domnișoară?” „Sunt nepoata lui”, am răspuns fără să stau pe gânduri, sub ochii uimiți ai împricinatului.

Manuel se află pe o listă de așteptare pentru o posibilă operație încă de doi ani și cine știe câți mai pot trece până să-i vină rândul, pentru că nu e vorba de o urgență. Pare-se că a trăit cu bășica aia în creier de mai bine de șaptezeci de ani, așa că nu mai contează niște ani în plus. Operația e riscantă și anevrismul e de așa natură, încât prin amânare e de sperat ca pacientul să moară de altceva, numai că îndesirea migrenelor și amețelilor urgentează lucrurile.

Metoda tradițională constă în a deschide craniul, a separa țesutul cerebral, a pune un clip care să împiedice fluxul sanguin către anevrism și a închide la loc; recuperarea durează un an și poate lăsa sechele grave. Una peste alta, un tablou deloc liniștitor. Dar Clinica Germană poate rezolva problema și altfel: se introduce printr-un picior un cateter în arteră, se ajunge la anevrism navigând prin sistemul vascular și se umple cu o sârmă de platină care se înfășoară acolo precum un coc de babă. Riscul e mult mai mic, internarea durează treizeci și șase de ore și convalescența ține o lună.

— Elegant, simplu și mult peste posibilitățile mele materiale, doctore, a conchis Manuel.

— Nu vă faceți griji, domnule Arias, asta se poate aranja. Vă pot opera *pro bono* – e un procedeu nou, pe care l-am învățat în Statele Unite, unde e deja rutină; trebuie să-l instruiesc și pe alt chirurg pentru lucrul în echipă. Operația va fi ca un fel de curs.

— Adică vine un cârpaci și-i bagă lui Manuel o sârmă în creier, am sărit eu, îngrozită.

Doctorul a râs și mi-a făcut cu ochiul, atunci mi-am amintit de scrisoare și m-am prins că totul era o conspirație a lui Millalobo ca să plătească operația fără știrea lui Manuel, care va afla după, când nu va mai avea ce face. Are dreptate Blanca, ce mi-e o favoare, ce-mi sunt două. Pe scurt, Manuel a

fost internat la Clinica Germană, i s-au făcut analizele și a doua zi doctorul Puga și un presupus învățăcel l-au operat cu deplin succes, deși nu pot da în scris că anevrismul va rămâne stabil.

După ce am sunat-o să-i spun de operație, Blanca a lăsat școala pe mâna unei suplinitoare și a zburat la Santiago, având grijă de Manuel ca o adevărată mamă, în timp ce eu mă duceam să caut ceea ce mă interesa. În noaptea aceea ea s-a dus să doarmă la soră-sa, iar eu am dormit la Clinica Germană în camera lui Manuel, pe o canapea mai comodă decât patul meu din insulă. Mâncarea de acolo era și ea de cinci stele. După multe luni, am făcut duș într-o baie a cărei ușă se închidea, dar după cele aflate jur că n-o să-l mai bat la cap pe Manuel să instaleze uși în casă.

Santiago are șase milioane de locuitori și continuă să crească în sus într-un delir de zgârie-nori în construcție. E un oraș înconjurat de coline și munți înalți cu crestele ninse, curat, prosper, agitat și cu parcuri bine îngrijite. Traficul e agresiv pentru că chilienii, atât de amabili în aparență, își descarcă frustrările la volan. Iar printre mașini mișună vânzători de fructe, de antene TV, bomboane de mentă și tot ce-ți mai poți imagina ca mărunțișuri, pe când la fiecare stop vezi saltimbanci făcând salturi mortale de circ ca să primească de pomană. Am avut și zile frumoase printre cele în care nu vedeai culoarea cerului din cauza poluării.

La o săptămână după intervenție ne-am întors în Chilot, la animalele noastre. Făkin ne-a primit cu o coregrafie patetică și slab de-i numărui coastele, căci nu mâncase nimic în lipsa noastră, ne-a spus Juanito, consternat. Ne-am întors înainte ca doctorul Puga să-i permită lui Manuel să plece: adevărul este că Manuel a refuzat să petreacă luna de convalescență în casa surorii Blancăi, unde deranjam, așa a zis. Blanca m-a rugat să nu pomenesc nimic din cele aflate despre trecutul lui Manuel în prezența acestei familii: e de extremă dreaptă și ar fi picat prost. Dar ne-au primit cu drag și au stat cu toții la

dispoziția lui Manuel, chiar și copiii adolescenți, ca să-l ducă la analize și să aibă grijă de el.

Am stat cu Blanca în cameră și am văzut cum trăiesc oamenii bogați din cartierele păzite, cu servitori, grădinari, piscină, câini de rasă și trei mașini. Ni se aducea micul dejun la pat, ni se pregătea baia cu săruri aromatizate, mi-au călcat până și blugii. Nu mai văzusem așa ceva și zău că mi-a plăcut; cred c-aș putea să mă obișnuiesc rapid cu bogăția. „Chiar bogați nu sunt ei, Maya, că n-au și avion”, a glumit Manuel când i-am spus asta. „Tu ai mentalitate de sărăntoc, asta e problema cu cei de stânga”, i-am răspuns eu, gândindu-mă la Nini a mea și la Mike O’Kelly, niște sărăntoci prin vocație. Dar eu nu sunt ca ei, mie egalitatea și socialismul mi se par vulgare.

La Santiago m-am simțit copleșită de poluare, trafic și de stilul impersonal al oamenilor. În Chiloé știi dacă cineva e din altă parte pentru că nu dă bună ziua pe stradă, dar la Santiago dacă faci așa ceva ești de-a dreptul suspect. În lift la Clinica Germană eu dădeam bună ziua ca o proastă și ceilalți se uitau pe pereți ca să nu-mi răspundă. Nu, nu mi-a plăcut la Santiago și abia așteptam să mă întorc pe insula noastră, unde viața curge precum un râu calm, aerul e curat, e liniște și ai timp să-ți duci la capăt gândurile.

Recuperarea lui Manuel va fi de durată, încă îl mai doare capul și îi lipsesc puterile. Instrucțiunile doctorului Puga sunt categorice: trebuie să ia șase pastile pe zi, să stea cuminte până în decembrie, când va reveni la Santiago pentru altă ecografie, să evite orice efort fizic toată viața de-acum încolo și să se încreadă în soartă sau în Dumnezeu, depinde de el, pentru că sârma de platină nu e infailibilă. Pentru orice eventualitate, îmi zic că n-ar fi rău să consulte și o *machi*...

Am hotărât cu Blanca să nu ne grăbim să vorbim cu Manuel despre cele aflate, să nu-l presăm. Deocamdată avem grijă de el cum putem noi mai bine. Era obișnuit cu autoritarismul Blancăi și al acestei *gringa* care locuiește cu el, drept care amabilitatea noastră de ultimă oră îl enervează,

crede că-i ascundem adevărul și că starea sa e mult mai gravă decât i-a spus doctorul Puga. „Decât să fiu tratat ca un invalid, mai bine mă lăsați singur”, ne bombăne el.

Cu ajutorul unei hărți și al listei de locuri și persoane pe care mi-o dăduse părintele Lyon am reușit să reconstitui viața lui Manuel din anii cheie dintre puciul militar și plecarea sa în surghiun. În 1973 avea treizeci și șase de ani, se număra printre profesorii cei mai tineri de la Facultatea de Științe Sociale, era căsătorit și, am dedus eu, mariajul acela nu mergea tocmai bine. Nu era comunist, cum crede Millalobo, nici nu era afiliat vreunui partid politic, însă simpatiza cu linia lui Salvador Allende și participa la marile manifestații de atunci, fie în sprijinul guvernului, fie în cel al opoziției. Marți 11 septembrie 1973, când a avut loc lovitura de stat militară, țara era divizată în două fracțiuni nereconciliabile, căci nimeni nu rămăsese pe o poziție neutră. Două zile mai târziu s-a ridicat interdicția de circulație decretată în primele patruzeci și opt de ore și Manuel s-a întors la lucru. A găsit Universitatea ocupată de soldați înarmați ca pentru război, în uniforme de luptă și cu chipul vopsit ca să nu fie recunoscuți, a văzut urme de gloanțe în ziduri și pete de sânge pe scări, cineva i-a spus că studenții și profesorii găsiți în clădire fuseseră arestați.

O asemenea violență părea de neimaginat în Chile, o țară care se mândrea cu democrația și instituțiile sale, astfel că Manuel, fără a-și da seama de gravitatea celor petrecute, s-a dus glonț la primul comisariat să întrebe de colegii săi. Și acolo a rămas. A fost dus legat la ochi la Stadionul Național, transformat în centru de detenție. Erau acolo mii de oameni care fuseseră arestați în cele două zile, maltratați și flămânzi, dormind noaptea pe jos pe ciment și așezați ziua în tribune, rugându-se să nu fie duși la infirmerie pentru interogatoriu. Se auzeau urlate, iar noaptea, împușcăturile execuțiilor. Deținuții nu puteau comunica cu rudele, deși acestea le puteau lăsa pachete cu mâncare și haine, în speranța ca

gardienii să le și dea. Soția lui Manuel, care făcea parte din Mișcarea Stângii Revoluționare, gruparea cea mai urmărită de militați, a fugit imediat în Argentina, iar de acolo în Europa; s-au reîntâlnit de-abia după trei ani și s-au refugiat în Australia.

Printre tribunele stadionului se plimba un tip mascat, care-și ascundea astfel rușinea sau vina, flancat de doi soldați. Tipul le arăta acestora presupușii militanți socialiști sau comuniști, iar aceștia erau duși imediat în subsolurile stadionului unde erau torturați sau lichidați. Din greșeală sau din frică, omul l-a indicat și pe Manuel Arias.

Zi după zi, pas cu pas i-am reconstituit drumul calvarului, pipăind cu aceeași ocazie cicatricile de neșters pe care dictatura le-a lăsat în Chile și în sufletul lui Manuel. Acum știu ce se ascundea sub aparențele acestei țări. Stând într-un parc de pe malul râului Mapocho, pe care cu treizeci și cinci de ani în urmă pluteau cadavre, am citit raportul comisiei care a cercetat atrocitățile de atunci, o relatare amplă despre suferință și cruzime. Un cleric, prieten al părintelui Lyon, mi-a facilitat accesul la arhivele Vicariatului Solidarității, o officină a Bisericii Catolice care ajuta victimele represiunii și ținea socoteala celor dispăruți, sfidând dictatura din însăși inima catedralei. Am privit sute de fotografii de persoane arestate și apoi dispărute fără urmă, aproape toate tinere, am citit denunțurile femeilor care-și caută și acum bărbații, fiii sau nepoții.

Manuel s-a aflat în vara și toamna lui 1974 pe Stadionul Național și în alte centre de detenție, unde a fost interogat de nenumărate ori. Declarațiile, care nu aveau nicio importanță, ajungeau în arhive mâncate de șoareci. La fel ca mulți alții, n-a aflat niciodată ce voiau de fapt să audă călăii, a realizat la un moment dat că nici n-avea vreo importanță, pentru că nici ei nu știau ce căutau. Nu erau interogatorii, erau pedepse menite a instaura un regim opresiv și a elimina din față orice manifestare de rezistență din partea populației. Pretextul erau

depozitele de arme pe care cică guvernul lui Allende le predase poporului, numai că după luni de zile nu se găsisse nimic și nimeni nu mai credea în acele arsenale imaginare. Teroarea a paralizat însă oamenii, a fost metoda cea mai eficientă de a impune ordinea de gheață a garnizoanelor. Era un plan pe termen lung pentru a schimba țara din temelii.

În iarna lui 1974, Manuel a fost deținut într-un conac de la marginea orașului care fusese al puternicei familii Grimaldi, de origine italiană, a căror fiică fusese arestată și eliberată în schimbul proprietății. Vila a ajuns pe mâna Direcției Informațiilor Naționale, infama DINA, a cărei emblemă reprezintă un pumn de fier, pe seama căreia se pun multe crime, inclusiv în străinătate – vezi asasinarea la Buenos Aires a unui fost comandant al Forțelor Armate, sau a unui fost ministru în plin centru al Washingtonului, la doi pași de Casa Albă. Vila Grimaldi a fost cel mai temut centru de interogatorii, pe acolo au trecut patru mii cinci sute de deținuți, dintre care mulți n-au mai ieșit vii.

La sfârșitul săptămânii petrecute la Santiago m-am dus și la Vila Grimaldi, trebuia s-o fac; acum, în parcul cufundat în tăcere plutesc sufletele celor care au suferit acolo. Dar n-am fost în stare să mă duc singură; bunică-mea e convinsă că orice loc rămâne marcat de experiențele umane, iar eu n-am avut curaj să dau piept, fără sprijinul unei mâini dragi, cu răutatea și durerea încrustate pe veci în acest loc. Am rugat-o pe Blanca Schnake, singura căreia îi spusese ce anume căutam, în afară de Liliana și de părintele Lyon, să vină cu mine. Întâi a încercat să mă convingă să renunț, „la ce bun să scurmi în ceva care a avut loc cu atâta timp în urmă”, dar intuia și ea că acolo putea fi cheia vieții lui Manuel Arias, iar dragostea pentru el s-a dovedit mai puternică decât ezitarea de a se înfrunța cu ceva ce-ar fi preferat să ignore. „S-a făcut, *gringuita*, hai să mergem până nu mă răzgândesc.”

Vila Grimaldi, care acum se numește Parcul Păcii, e un hectar verde cu copaci somnolenți. Au mai rămas doar câteva din vechile clădiri de pe vremea când Manuel era închis aici,

căci dictatura le-a demolat pentru a șterge urmele impardonabilului. Numai că tractoarele n-au putut distruge fantomele și nici reduce la tăcere vaietele de agonie care se mai percep în aer. Am văzut imagini, monumente, picturi ale chipurilor celor morți și dispăruți. Un ghid ne-a spus cum erau chinuiți deținuții, metodele de tortură cele mai uzitate – oameni atârnați de brațe, cu capul scufundat în butoaie cu apă, puși pe un fel de paturi din fier prin care trecea curent electric, femei violate de câini, bărbați sodomizați cu cozi de mătură. Pe un zid de piatră, printre alte două sute șazeci și trei de nume, am dat și de cel al lui Felipe Vidal și am așezat astfel ultima piesă din puzzle. În dezolanta Vilă Grimaldi se cunoscuseră profesorul Manuel Arias și ziaristul Felipe Vidal, suferiseră împreună și unul scăpase.

Împreună cu Blanca am stabilit că era cazul să vorbim cu Manuel despre trecutul său; am regretat că nu era și Daniel cu noi, căci o astfel de conversație s-ar fi justificat mai bine în prezența unui profesionist, chiar și a unui psihiatru novice ca el. Blanca e de părere că experiențele lui Manuel necesită aceeași atenție și delicatețe ca aneurismul, căci sunt încapsulate într-o bulă de memorie care, dacă plesnește brusc, l-ar putea ucide. În ziua cu pricina Manuel plecase la Castro după niște cărți și am profitat de absența sa ca să pregătim cina, căci urma să se întoarcă la asfințit.

M-am apucat să coc pâine, așa fac eu când am nervi. Mă liniștește să frământ coca, să-i dau formă, să aștept să crească aluatul sub pâna albă, s-o pun la cuptor și s-o las să se rumenească, ca s-o servesc celor dragi caldă, într-un ritual răbdător și sacru. Blanca a gătit felul preferat al lui Manuel, puiul cu muștar și costiță, rețeta infailibilă a lui Frances, iar ca desert a adus castane glasate. Casa era primitoare, învăluită în aroma de pâine proaspătă și de mâncarea care se făcea în oala de lut. Era o zi cam rece, calmă, cu un cer cenușiu și lipsită de vânt. În curând vom avea lună plină și ne vom duce la întâlnirea vrăjitoarelor din colibă.

De când cu operația, ceva s-a schimbat între Manuel și Blanca, le strălucește aura, cum ar zice bunică-mea, răspândesc un fel de lumină de parcă ar fi fost orbiți de ceva. Mai există și alte semne mai vizibile, precum privirile complice, nevoia de a se atinge, modul în care-și ghicesc reciproc intențiile și dorințele. Pe de o parte asta mă bucură, că doar o doream de luni de zile, dar pe de altă parte mă îngrijorează viitorul meu. Ce mă fac dacă cei doi decid să dea frâu liber iubirii îndelung amânate? În casa asta nu încăpem toți trei, nici în cea a Blancăi. În fine, sper ca până atunci să se clarifice și viitorul meu împreună cu Daniel.

Manuel a venit cu o sacoșă cu cărțile comandate amicilor săi librari și cu romanele în engleză trimise de bunica la poșta din Castro.

— Sărbătorim vreo zi de naștere? a întrebat el adulmecând mirosurile.

— Sărbătorim prietenia. Vezi și tu cum ți s-a schimbat casa de când a venit *gringuita*, i-a răspuns Blanca.

— Te referi la dezordine?

— Mă refer la flori, la mâncarea bună și la companie, Manuel, nu fi rău. O să-i duci dorul când o să plece.

— Ce, vrea să plece?

— Nu, Manuel. Vreau să mă mărit cu Daniel și să stau cu tine și cu cei patru copii pe care-i vom avea, am glumit eu.

— Numai să vrea și iubitul tău, mi-a răspuns pe același ton.

— De ce să nu vrea? E un plan perfect.

— O să muriți de plictiseală pe stânca asta, Maya. Cei care se retrag aici sunt dezamăgiți de lume. Nimeni nu se îngroapă aici înainte de a fi început să trăiască.

— Eu am venit să mă ascund și uite câte am găsit: pe voi și pe Daniel, siguranță, natură și un sat de trei sute de suflete pe care să le tot iubesc. Până și bunicul meu se simte bine aici, că l-am văzut plimbându-se pe faleză.

— Ai băut! a sărit Manuel, alarmat.

— Nicio picătură, Manuel. Dar nu ți-am spus pentru că știam că n-ai să mă crezi.

A fost o seară extraordinară, totul a îndemnat la confidențe – pâinea și puiul, luna care ieșea dintre nori, simpatia care ne leagă, conversația presărată cu întâmplări și glume. Mi-au povestit cum s-au cunoscut și ce impresie și-au făcut atunci unul despre celălalt. Manuel a spus cât de frumoasă era Blanca la tinerețe – mai e și acum – o walkirie aurie, numai picioare, plete și dinți, radiind de siguranță și veselie ca toți cei care au fost răsfățați de viață. „Ar fi trebuit s-o detest pe privilegiata asta, dar m-a cucerit, nu puteai să n-o iubești. Numai că eu nu eram în poziția de a cuceri pe nimeni, cu atât mai puțin pe o fată de neatins ca ea.” Pentru Blanca, Manuel avea forța de atracție a lucrurilor interzise și periculoase, venea dintr-o lume opusă lumii ei, din alt mediu social și reprezenta dușmanul politic, însă îl accepta pentru că era oaspetele casei. La rândul meu, le-am vorbit de casa mea din Berkeley, le-am explicat de ce am înfățișare de scandinavă și cum mi-am văzut mama o singură dată. Le-am descris niște personaje cunoscute la Las Vegas: o obeză de o sută optzeci de kile și glas senzual, care-și câștiga pâinea făcând sex la telefon, un cuplu de transsexuali amici cu Brandon Leeman care s-au căsătorit într-o ceremonie formală, ea în smoching, el în organdi alb. Am cinat fără grabă, am stat apoi, ca de obicei, să privim noaptea pe fereastră, ei cu paharele de vin, eu cu cana de ceai. Blanca stătea pe canapea lipită de Manuel, eu pe jos pe o pernă cu Făkin, care de când l-am părăsit ca să plec la Santiago nu se mai dezlipește de mine, e ceva de speriat.

— Am impresia că masa asta a fost o capcană, a mormăit Manuel. Că de câteva zile plutea ceva în aer. Așa că ziceți odată, muierilor.

— Ne-ai stricat strategia, aveam de gând s-o luăm mai diplomatic, a spus Blanca.

— De fapt, ce vreți?

— Nimic, să stăm de vorbă...

— Despre ce?

Și-atunci i-am spus că de luni de zile căutam să aflu ce i se întâmplase după puci, căci credeam că amintirile lui erau închise ca un ulcer într-un colț ascuns din memorie și îl otrăveau lent. I-am cerut scuze că mă băgasem, eram mânată doar de dragostea pe care i-o purtam, îmi făcea rău să-l văd chinându-se noaptea când avea coșmaruri. Că stânca aceea pe care o purta pe umeri îl strivea, îi înjumătățea viața, îi grăbea parcă moartea. Că se închistase atât de mult, că nu mai putea simți nici bucurie și nici iubire. Că Blanca și cu mine puteam să-l ajutăm să lepede stânca aia. Manuel nu m-a întrerupt, dar era foarte palid și respira greu, cu ochii închiși și mâna în mâna Blancăi. „Nu vrei să știi ce-a descoperit *gringuita?*”, l-a întrebat ea cu glas scăzut, iar el a făcut semn că ba da.

I-am spus că la Santiago, în timp ce el se refăcea după operație, eu scotoceam prin arhivele Vicariatului și vorbeam cu cei la care mă trimisese părintele Lyon, adică doi avocați, un cleric și unul din autorii Raportului Rettig, în care apăreau mai bine de trei mii cinci sute de denunțuri de violare a drepturilor omului comise în timpul dictaturii. Printre aceste cazuri, Felipe Vidal, primul soț al bunică-mii, și Manuel Arias însuși.

— Eu nu am participat la raport, a intervenit Manuel cu o voce spartă.

— Cazul tău a fost denunțat de părintele Lyon. Lui i-ai relatat amănuntele celor paisprezece luni de detenție, Manuel. Tocmai ieșiseși din lagărul de la Tres Álamos și fuseseseși surghiunit aici, în Chiloé, unde v-ați cunoscut.

— Nu-mi aduc aminte.

— El da, dar nu mi-a spus nimic, în virtutea tainei spovedaniei, însă mi-a indicat drumul de urmat. Iar cazul lui Felipe Vidal a fost denunțat de nevastă-sa înainte de plecarea ei în exil.

I-am repetat așadar ce descoperisem în acea săptămână esențială de la Santiago și i-am spus că fusesem cu Blanca la

Vila Grimaldi. Numele nu i-a produs nicio reacție specială, avea o vagă idee că trecuse și pe acolo, dar o confunda cu alte centre de detenție. În cei treizeci de ani și ceva scurși de atunci își scosese din memorie experiența aceea, și-o amintea ca pe ceva citit într-o carte, nu ca pe ceva personal, deși avea pe corp cicatrici de arsură și nu mai putea să ridice brațele mai sus de umerii care fuseseră dislocați.

— Nu vreau să știu amănuntele.

Blanca a spus că amănuntele se aflau intacte în el, dar ascunse, și că era nevoie de mult curaj pentru a ajunge la ele, dar noi eram acolo ca să îl sprijinim. Nu mai era un deținut neputincios în mâinile călăilor, însă avea să se elibereze cu adevărat numai dacă se confrunta cu suferințele trecute.

— Acolo, la Vila Grimaldi, ai pățit lucrurile cele mai rele, Manuel. La sfârșitul vizitei, ghidul ne-a arătat celulele de un metru pe doi, în care înghesuiau mai mulți deținuți în picioare, ținuți așa zile și săptămâni în șir. Îi scoteau doar ca să-i tortureze sau la toaletă.

— Da, da... într-o celulă din aia am stat cu Felipe Vidal și cu alții... nu ne dădeau apă... era ca o cutie fără aer, putrezeam în sudoare, sânge și excremente... Iar altele erau nișe individuale, un fel de morminte sau cuști de câine... și cârceii, și setea... Scoateți-mă de aici!!!

L-am îmbrățișat strâns, Blanca și cu mine l-am ținut lângă inimile noastre și am plâns cu el. Văzuserăm cu ochii noștri o astfel de celulă. Mă ținusem de capul ghidului până mă lăsase să intru. În genunchi, iar acolo rămăsesem ghemuită, incapabilă să îmi schimb poziția sau să mă mișc, iar după ce-a închis și ușa, într-o beznă totală. Nu rezistasem mai mult de câteva secunde, începusem să țip și m-au scos afară, trăgându-mă de brațe. „Deținuții rămăneau îngropați de vii cu săptămânile, uneori cu lunile. Unii, puțini, au scăpat cu viață, dar au înnebunit”, ne spusese ghidul.

— Acum știm unde ești când ai visele acelea, a spus Blanca.

În cele din urmă îl scosese pe Manuel din mormântul ăla ca să vâre pe altul, plictisiți să-l tortureze și l-au trimis în alt centru de detenție. Iar după ce-și terminase exilul în Chiloé plecase în Australia, unde se afla nevastă-sa, care nu mai știa nimic de el de mai bine de doi ani, îl socotea mort și ducea o nouă viață în care traumatizatul Manuel nu mai avea loc. Divorțaseră în scurt timp – cazul mai tuturor cuplurilor în exil. Una peste alta, Manuel a avut noroc, căci Australia e o țară primitoare; a reușit să profeseze și a scris două cărți, în timp ce bea pe rupte și se alina cu aventuri trecătoare, care nu făceau decât să-i adâncească singurătatea abisală. Cu cea de-a doua soție, o dansatoare spaniolă pe care a cunoscut-o la Sidney, a stat mai puțin de un an. Nu mai era în stare să aibă încredere în cineva sau să se implice într-o relație amoroasă, avea momente de violență și atacuri de panică, era în continuare închis în celula de la Vila Grimaldi, sau gol și legat de cadrul metalic cu temnicerii care se distrau chinându-l cu electroșocuri.

Într-o zi, Manuel s-a izbit cu mașina de un stâlp de beton armat, un accident puțin probabil chiar și în cazul unui om sub influența alcoolului, așa cum și era. Medicii spitalului unde a stat treisprezece zile (a urmat o lună de imobilizare) au ajuns la concluzia că încercase să se sinucidă. L-au pus în contact cu o organizație internațională care ajută victimele torturii. Un psihiatru cu experiență în cazuri ca ale sale a venit să-l vadă la spital. Nu a reușit să descifreze traumele prin care trecuse, în schimb l-a ajutat să treacă peste salturile bruște de umoare și peste episoadele de violență și de panică, să se lase de băut și să ducă o viață aparent normală. Manuel s-a considerat vindecat, nedând prea multă importanță coșmarurilor și fricii viscerale de lift și locuri închise, a continuat să ia antidepresive și s-a obișnuit cu singurătatea.

În timp ce el ne povestea toate astea, s-a luat lumina, ca de obicei la ora aceea, dar nu ne-am ridicat să aprindem lumânări.

— Iartă-mă, Manuel, a spus Blanca după o pauză lungă.

— Să te iert? Ție pot doar să-ți mulțumesc.

— Să mă ierți pentru neînțelegere și orbire. Criminalii sigur că nu pot fi iertați, dar iartă-mă pe mine și pe ai mei. Am păcătuit prin omisiune. Am ignorat evidența pentru că nu voiam să fim complici. Iar în ce mă privește e și mai grav, pentru că în anii ăia am călătorit mult, știam ce se publica în presa străină despre guvernul lui Pinochet, dar ziceam că sunt minciuni, propagandă comunistă.

Manuel a tras-o spre el, a luat-o în brațe. Eu m-am sculat să pun lemne pe foc și să caut lumânările, să mai aduc o sticlă de vin și ceai pentru mine. Casa se cam răcise. Le-am pus o pătură pe genunchi și m-am ghemuit lângă ei pe canapea.

— Deci bunică-ta ți-a spus despre noi, Maya...

— Doar că ați fost prieteni, atât. Nu vorbește de perioada aceea și pomenește rar de Felipe Vidal.

— Și-atunci, de unde știi că sunt bunicul tău?

— Bunicul meu a fost Popo, m-am tras eu la o parte.

Revelația a fost atât de neașteptată, că mi-a trebuit un minut etern să-i pricep înțelesul, cuvintele îmi intrau greu în minte și în suflet, nu înțelegeam încă.

— Nu înțeleg...

— Andrés, taică-tău, e fiul meu.

— Imposibil, Nini a mea n-ar fi ascuns asta patruzeci de ani și mai bine!

— Credeam că știi, Maya, doar i-ai spus doctorului Puga că ești nepoată-mea.

— Ca să mă lase să asist la consultație!

În 1964 Nini a mea era secretară și Manuel Arias era asistentul unui profesor de la facultate; ea avea douăzeci și doi de ani și era proaspăt măritată cu Felipe Vidal, el avea douăzeci și șapte și o bursă în buzunar pentru a-și face doctoratul în sociologie la Universitatea din New York! Se știau din adolescență, când se îndrăgostiseră unul de celălalt, nu se mai văzuseră apoi niște ani, iar reîntâlnirea întâmplătoare la universitate reaprinsese o patimă nouă și intensă, total

deosebită de idila suavă de dinainte; patimă care-avea să se termine în mod sfâșietor când el trebuise să plece la New York. Între timp, Felipe Vidal, lansat într-o carieră ziaristică notabilă, se afla în Cuba și nici nu-i trecea prin minte că nevastă-sa l-ar fi putut înșela, astfel că a fost convins că băiatul născut în 1965 era al lui. N-a știut de existența lui Manuel Arias până când le-a fost dat să împartă o celulă mizerabilă, însă Manuel îi urmărise de departe succesele de reporter. Întrerupt, amorul celor doi s-a mai reaprins vremelnic, până când Manuel s-a căsătorit în 1970, anul în care Salvador Allende a ieșit președinte și au apărut germenii cataclismului politic ce-avea să culmineze trei ani mai târziu cu lovitura de stat militară.

— Tata știe?

— Nu cred. Nidia se simțea vinovată și era chitită să păstreze taina cu orice preț, voia să uite, voia să uit și eu. N-a mai dat niciun semn de viață până în decembrie trecut, când mi-a scris în legătură cu tine.

— Acum pricep de ce m-ai primit să stau cu tine, Manuel!

— Din corespondența sporadică cu Nidia aflasem de tine, Maya, știam că, fiind fiica lui Andrés, erai nepoata mea, dar credeam că n-aveam să te cunosc niciodată, așa că n-am dat prea mare importanță faptului.

Atmosfera calmă și intimă de dinainte devenise brusc foarte tensionată. Manuel era tatăl tatălui meu, aveam același sânge. N-au avut loc reacții dramatice, nu ne-am îmbrățișat emoționați și n-au curs lacrimi de recunoștință, nu ne-am aruncat în declarații sentimentale; eu percepeam duritatea aceea amară din perioada mea rea, o senzație pe care n-o mai avusesem de când venisem în Chiloé. Toate lunile astea de haz, studiu și conviețuire cu Manuel s-au șters dintr-odată – brusc, omul era un necunoscut al cărui adulter cu bunică-mea mă deranja.

— Dumnezeule mare, Manuel, și de ce nu mi-ai spus? Telenovela a rămas neterminată, a suspinat Blanca.

Vorbele ei au rupt vraja și a limpezit aerul. Ne-am uitat unii la alții în lumina gălbuie a lumânării, am zâmbit, pe urmă am râs, tot mai năvalnic și mai sincer de absurdul și lipsa de importanță a situației, căci, dacă nu e cazul să donez un organ sau să moștenesc o avere, e totuna cine îmi e rudă de sânge, tot ce contează e afecțiunea – iar pe asta, din fericire, chiar o avem.

— Bunicul meu e Popo, am repetat.

— Nimeni nu se îndoiește de asta, Maya...

Din mesaje pe care Nini a mea i le trimite lui Manuel prin Mike O'Kelly am aflat că Freddy fusese găsit leșinat pe o stradă din Las Vegas. O ambulanță l-a dus la același spital în care mai fusese și unde dăduse de Olympia Pettiford – o coincidență fericită pe care Văduvele întru Isus o pun pe seama puterii rugăciunilor. Băiatul a stat la terapie intensivă respirând printr-un tub legat la o mașină care făcea zgomot, timp în care doctorii încercau să-l scape de dubla pneumonie care era să-l curețe. Apoi i-au extirpat rinichiul distrus în bătaia primită mai demult și l-au tratat de multiplele afecțiuni produse de viața sa nenorocită. Între timp, Olympia și-a pus în mișcare toate forțele pentru ca Protecția Copilului și legea să nu ia copilul, care astfel a ajuns până la urmă la ea acasă.

Când Freddy a ieșit din spital, Olympia avea de-acum aprobarea legală de a-l lua în grijă; invocase o rudenie iluzorie, salvându-l de școala de corecție sau de închisoare. Se pare că a fost ajutată și de ofițerul Arana, care prinsese de veste de internarea unui băiat cu datele lui Freddy și venise să-l vadă. Dar impunătoarea Olympia nu l-a lăsat să intre, bolnavul era încă pe teritoriul incert între viață și moarte. Credea că Arana voia să-l aresteze pe protejatul ei, însă omul a lămurit-o că voia doar să ceară vești despre o cunoștință, pe nume Laura Barron, și că era dispus să-l ajute pe băiat. Astfel că, având interese comune, Olympia l-a poftit la o cafea la bufet ca să stea de vorbă. I-a spus că la sfârșitul anului trecut Freddy i-o

adusesse acasă pe numita Laura Barron, drogată și bolnavă, după care o ștersese; îl revăzuse abia acum, după ce-i scosese rinichiul și ajunsese în salonul de care se ocupa. Cât despre Laura Barron, după câteva zile de îngrijire fusese luată de rudele ei și dusă probabil la un centru de recuperare, după cum ea însăși îi sfătuisse. Unde anume nu știa, și nu mai avea nici numărul de telefon al bunicii la care sunase. Iar Freddy trebuia lăsat în pace, a adăugat pe un ton ce nu admitea replică, băiatul nu știa nimic de Laura Barron aceea.

Freddy a părăsit spitalul arătând ca o sperietoare de ciori, dar Olympia Pettiford l-a luat la ea și l-a dat pe mâna temutului comando al Văduvelor. Copilul avea de-acum două luni de abținere și forțe cât să se uite la televizor. Însă regimul de prăjeli al Văduvelor l-a pus pe picioare, iar când Olympia a socotit că era gata s-o șteargă pe străzi și să se reapece de droguri, și-a adus aminte de omul din scaunul cu rotile, a cărui carte de vizită o păstra între paginile Bibliei, și l-a sunat. Și-a scos economiile de la bancă, a cumpărat biletele de drum și, ajutată de una dintre femei, l-a adus pe Freddy în California. Povestește Nini că au apărut în haine de duminică în sediul fără aer condiționat, de lângă închisoarea pentru minori, al Albei-ca-Zăpada, care îi aștepta. Asta mi-a dat speranțe, căci dacă cineva pe lumea asta e în stare să-l ajute pe Freddy, doar Mike O'Kelly poate fi acela.

Daniel Goodrich și tatăl său au asistat la San Francisco la conferința analiștilor jungieni, unde tema principală a fost Cartea Roșie a lui Carl Jung, recent publicată după ce zăcuse câteva decenii într-un seif din Elveția, ascunsă de ochii publicului și înconjurată de o mare taină. *Sir* Robert Goodrich a cumpărat la greutatea în aur o replică de lux, identică cu originalul, pe care o va moșteni Daniel. Profitând de duminica liberă, Daniel a venit la Berkeley să-mi cunoască familia și să aducă pozele făcute în Chiloé.

În bună tradiție chiliană, bunică-mea a insistat să rămână peste noapte la noi și l-a instalat în camera mea, zugrăvită

într-o tonalitate mai potolită decât cea stridentă de mango din copilăria mea și din care dispăruseră dragonul înaripat de pe tavan și făpturile costelive de pe pereți. Musafirul a rămas paf în prezenta pitoreștii mele bunici și a căsoiului din Berkeley, mai dărăpănat și mai bălțat decât în descrierile mele. Foișorul cu stele fusese folosit de chiriaș ca depozit de mărfuri, însă Mike trimisese câțiva delincvenți pocăiți ca să facă curat și să reinstaleze telescopul la locul lui. Nini spune că asta l-a liniștit pe bunicul, care până atunci se împiedica prin casă de lăzi și mobile. Nu i-am spus că bunicul e în Chiloé; e posibil să se afle în mai multe locuri în același timp.

Daniel a mers cu Nini să vadă biblioteca, hipioții bătrâni de pe strada Telegraph, cel mai bun restaurant vegetarian, Peña Chilena și, firește, pe Mike O'Kelly. „Irlandezul e amorezat de bunică-ta și cred că nici el nu-i e indiferent”, mi-a scris Daniel, dar nu mi-o imaginez luându-l în serios pe Mike, Albă-ca-Zăpada e nimic în comparație cu bunicul Popo. Are el calitățile lui, dar față de bunicul Popo toți sunt nimic.

La Mike acasă a dat de Freddy, care cred că s-a schimbat mult de tot, pentru că descrierea lui Daniel nu se potrivește cu puștiul care mi-a salvat viața de două ori. Urmează programul de recuperare, pare sănătos, însă e deprimat, nu are prieteni, nu iese, nu vrea să învețe și nici să muncească. O'Kelly spune că are nevoie de timp și că va reuși, căci e foarte tânăr și are inimă bună, ceea ce ajută întotdeauna. Băiatul a fost total indiferent la pozele din Chiloé și la veștile despre mine; dacă nu i-ar lipsi cele două degete de la o mână, aș putea să jur că Daniel l-a confundat.

În duminica aceea a venit și tata din nu știu ce emirat arab și a prânzit cu Daniel. Mi-i imaginez pe toți trei în bucătăria demodată, cu șervetele albe subțiate de folosință, cu carafa veche din ceramică verde pentru apă, cu sticla de Sauvignon alb Veramonte, preferatul tatii, cu supă de pește a bunică-mii, o variantă chiliană de *cioppino* italianesc și *bouillabaisse* franțuzească, după propria ei descriere. Prietenul meu a dedus în mod eronat că tata e foarte emotiv, căci a fost mișcat până

la lacrimi la vederea pozelor mele, și că eu nu semăn cu nimeni din mica mea familie. Păi n-a văzut-o pe Marta Otter, prințesa din Laponia. A petrecut o zi de ospitalitate splendidă și a rămas cu ideea că Berkeley e un fel de țară din Lumea a Treia. S-a înțeles bine cu Nini, cu toate că n-au în comun decât persoana mea și slăbiciunea pentru înghețata de mentă. După ce au cântărit riscurile, cei doi s-au pus de acord să comunice telefonic, e cel mai puțin periculos, cu condiția să nu-mi rostească numele.

— I-am spus lui Daniel să vină în Chiloé de Crăciun, l-am anunțat eu pe Manuel.

— În vizită, ca să rămână sau ca să te ia cu el?

— Păi, nu știu.

— Și tu ce-ai prefera?

— Să rămână aici! am răspuns eu repede, luându-l prin surprindere cu siguranța mea.

De când a ieșit la lumină gradul nostru de rudenie, Manuel mă privește uneori cu ochi umezi, iar vineri mi-a adus bomboane de ciocolată de la Castro. „Știi ceva, nu ești logodnicul meu și să nu crezi cumva că-l poți înlocui pe bunicul Popo.” „Nici nu-mi trece prin cap, *gringuita* proastă.” Relația noastră e aceeași, lipsită de dulcegării și cu destule ironii, doar că el pare acum alt om (a observat și Blanca); eu trag nădejde să nu se moaie și să ajungă un moșuleț ramolit. S-a schimbat și relația dintre ei. De câteva ori pe săptămână Manuel rămâne peste noapte la Blanca și mă lasă singură cu trei lilieci, două pisici cu manii și un câine șchiop. Trecutul său nu mai e tabu, dar, deși am vorbit despre acest subiect, încă nu am curaj să deschid eu discuția, îl las pe el s-o facă, iar asta se întâmplă destul de des, căci odată deschisă cutia Pandorei Manuel simte nevoia să se descarce.

Am reconstituit o imagine destul de exactă a sorții lui Felipe Vidal, grație amintirilor lui Manuel și a declarației detaliate a soției sale de la Vicariatul Solidarității, unde se păstrează și două scrisori pe care i le-a scris înainte de a fi arestat. Trecând

peste normele de siguranță, i-am scris bunică-mii prin intermediul lui Daniel, ca să-i cer explicații. Mi-a răspuns pe aceeași cale și astfel am aflat tot.

În haosul primelor momente de după lovitura de stat, Felipe și Nidia Vidal au crezut că, dacă nu făceau valuri, viața lor putea decurge mai departe în mod normal. Felipe realizase o emisiune politică TV în cursul celor trei ani de guvern Allende, motiv mai mult decât suficient pentru ca militarii să-l considere suspect; totuși, n-a fost arestat. Nidia era convinsă că democrația avea să se reinstaureze repede, el însă se aștepta la o dictatură de cursă lungă, de-a lungul carierei sale jurnalistice făcuse reportaje din războaie, revoluții și lovituri militare și știa că, odată descătușată, violența e de neoprit. Presimțise deja că stăteau pe un butoi de pulbere și îl avertizase între patru ochi și pe președinte, după o conferință de presă. „Știi ceva ce eu nu știu sau e o intuiție, tovarășe Vidal?” îl întrebase Allende. „Am luat pulsul țării și cred că militarii se vor ridica.” „Chile are o lungă tradiție democratică, aici nimeni nu ia puterea cu forța. Cunoscut gravitatea crizei, tovarășe, dar am încredere în comandantul Forțelor Armate și în onoarea soldaților noștri, știu că-și vor face datoria”, a rostit Allende pe un ton solemn, de parcă ar fi vorbit pentru posteritate. Se referea la generalul Augusto Pinochet, pe care-l numise recent în post, un tip din provincie, dintr-o familie de militari, despre care predecesorul său, generalul Prats, demis în urma presiunilor politice, îi vorbise frumos. Vidal a reprodus cuvânt cu cuvânt conversația în rubrica sa din ziar. Nouă zile mai târziu, marți 11 septembrie, auzea la radio ultimele cuvinte ale președintelui care-și lua rămas-bun de la popor înainte de a muri și zgomotul bombelor care cădeau peste Palatul La Moneda, sediul președinției. Nu credea în mitul purtării civilizate a militarilor chilieni pentru că studiase istoria și existau prea multe dovezi contrare. Presimțea că represiunea avea să fie feroasă.

Junta militară a declarat stare de război și printre primele măsuri luate a fost și cenzura mijloacelor de comunicare. Nu

circulau știri, ci doar zvonuri, pe care propaganda oficială nu le interzicea pentru că era interesată să semene teroare. Se vorbea de lagăre de concentrare și centre de tortură, de mii și mii de deținuți, exilați și morți, de tancuri care făceau una cu pământul cartierele muncitorești, de soldați împușcați pentru că refuzaseră să se supună, de prizonieri aruncați în mare din elicopter, legați de bucăți de șine de cale ferată și spintecați ca să se scufunde imediat. Felipe Vidal a văzut soldați înarmați de război, tancuri, camioane militare, elicoptere și oameni mânați cu lovituri. Nidia a smuls de pe pereți afișele cântăreților protestatari și a strâns toate cărțile, chiar și romanele inofensive, aruncând totul la gunoi pentru că nu voia să le ardă ca să nu atragă atenția. Precauție inutilă, căci existau sute de articole, documentare și înregistrări compromițătoare ale activității jurnalistice a soțului.

Ideea ca Felipe să se ascundă a fost a ei, ca să fie mai liniștiți, și i-a propus să plece în sud, la o mătușă. *Doña Ignacia* era o octogenară originală, care de cincizeci de ani primea în casa ei persoane muribunde. Trei servitoare aproape la fel de bătrâne ca ea o secundau în nobila misiune de a ajuta să moară bolnavi în stadii terminale cu nume distinse, de care propriile familii nu puteau sau nu voiau să se ocupe. Nimeni nu venea în vizită la lugubra reședință, cu excepția unei infirmiere și a unui diacon, căci se credea că pe acolo umblau fantomele celor morți. Felipe nu credea așa ceva, însă i-a scris nevastă-sii că mobila se mișca singură și nu putea dormi noaptea pentru că auzea inexplicabile bătăi în uși și în acoperiș. Sufrageria era folosită pe post de capelă funerară, exista și un dulap ticsit de danturi false, ochelari și flacoane cu medicamente lăsate de oaspeții plecați la ceruri. *Doña Ignacia* l-a primit pe Felipe Vidal cu brațele deschise. Nu-și amintea cine era, credea că e alt pacient trimis de Domnul și se mira ce bine arată.

Casa cu acoperiș de ardezie era o relicvă colonială pătrată și cu o curte interioară. Camerele dădeau spre o galerie în care lânzeau mușcate prăfuite și ciuguleau câteva găini. Bârnel

și coloanele erau strâmbe, pereții erau crăpați, ușile hâite de vreme și cutremure; ploua prin acoperiș, curentul și sufletele rătăcite mișcau statuile de sfinți care împodobeau încăperile. Era antecamera perfectă a morții, rece, umedă și sumbră ca un cimitir, dar pentru Felipe Vidal era un adevărat lux. Camera sa era mare cât apartamentul lui din Santiago, plină de mobilier greoi, cu gratii la ferestre și tavanul atât de înalt, încât deprimantele tablouri cu scene biblice erau înclinate ca să poată fi văzute de jos. Mâncarea s-a dovedit excelentă, pentru că mătușa era pofticioasă și nu le refuza nimic muribunzilor, care stăteau cumiți în pat, abia respirând și abia gustând din farfurii.

Din refugiul acela provincial Felipe a încercat să tragă niște sfori ca să-și lămurească situația. Nu mai avea de lucru, postul de televiziune era controlat, ziarul dispăruse cu clădire cu tot, care arsesse din temelii. Figura și scrisul îl plasau în presa de stânga, nici gând să găsească de lucru în profesia sa, dar mai avea ceva economii ca s-o ducă niște luni. Problema esențială era să afle dacă figura pe lista neagră și, dacă da, să fugă din țară. Trimitea mesaje cifrate și se consulta discret la telefon, însă amicii și cunoscuții nu-i răspundeau sau se încurcau în scuze.

După trei luni dădea pe gât o jumătate de sticlă de *pisco* pe zi, era deprimat și cuprins de rușine pentru că, în vreme ce alții luptau în clandestinitate împotriva dictaturii militare, el se îndopa ca un prinț pe seama unei babe demente care se încăpățâna să-i pună întruna termometrul. Crăpa de plictiseală. Nu se uita la televizor ca să nu audă fanfara și marșurile militare, nu citea pentru că toate cărțile din casă erau din secolul al XIX-lea, unica activitate socială era cititul rozariului de seară împreună cu slujnicele și mătușa, pentru sufletul bătrânilor în agonie: trebuia să participe, fusese singura condiție pusă de *doña* Ignacia când îi dăduse găzduire. Îi scria soției, două scrisori le-am citit la arhiva Vicariatului. A început să iasă puțin câte puțin, mai întâi până la poartă, apoi la brutăria din colț și la chioșcul de ziare,

pe urmă să dea o tură prin piață și la cinema. A constatat că venise vara și lumea se pregătea de vacanță cu un aer de normalitate, de parcă patrulele de soldați cu cască și pușcă mitralieră ar fi făcut parte din peisajul urban. A trecut și Crăciunul, a început anul 1974 tot despărțit de soție și copil, în fine, în februarie, după cinci luni în care trăise ca un șobolan, fără ca poliția secretă să fi dat semne că-l caută, și-a spus că era timpul să revină în capitală și să reînnoade legăturile cu viața și familia.

Felipe Vidal și-a luat rămas-bun de la mătușă și de la cele trei slujnice, care i-au umplut valiza cu brânzeturi și prăjituri, emoționate pentru că era primul pacient într-o jumătate de secol care în loc să dea ortul popii se îngrășase nouă kile. Cu lentile de contact, pletele tunse și fără mustață, era de nerecunoscut. S-a întors la Santiago și și-a zis să-și scrie memoriile, încă nu era cazul să caute de lucru. O lună mai târziu, nevastă-sa a ieșit de la serviciu, a trecut să-l ia pe Andrés de la școală, a cumpărat ceva pentru cină. Ajungând acasă, a găsit ușa apartamentului scoasă din țâțâni și pisica moartă în prag, cu capul zdrobit.

Nidia Vidal a urmat calea obișnuită în căutarea soțului, întrebând de el alături de sute de alți oameni speriați care făceau coadă la posturile de poliție, în fața închisorilor, centrelor de detenție, spitalelor și morgilor. Bărbatul ei nu se găsea pe lista neagră, nu era înregistrat nicăieri, nu fusese arestat, nu-l mai căuta, cucoană, o fi plecat cu amanta la Mendoza. Ar fi continuat așa ani în șir dacă n-ar fi primit un mesaj.

Manuel Arias se afla la Vila Grimaldi, recent inaugurată ca sediu al DINA, într-una din celulele de tortură, în picioare, strivit de alți deținuți la fel de nemișcați. Printre aceștia, Felipe Vidal, celebru pentru emisiunile sale de televiziune. Firește, Vidal habar n-avea că Manuel Arias era tatăl lui Andrés, copilul pe care-l credea al său. După două zile, Felipe a fost dus la interogatoriu și nu s-a mai întors.

Deținuții comunicau prin lovituri și zgârieturi în pereții de lemn despărțitori, astfel a aflat Manuel că Vidal făcuse stop cardiac pe grătarul electric. Cadavrul, ca și al atâtor altora, a fost aruncat în mare. Să ia legătura cu Nidia a devenit pentru el o obsesie. Cel mai mărunț lucru pe care-l putea face pentru femeia pe care o iubise atât de mult era să o oprească să-și caute toată viața bărbatul și să-i spună să plece din țară înainte de a păți și ea ceva asemănător.

Nu se puteau trimite mesaje afară, dar miracolul a făcut ca tocmai atunci să aibă loc prima vizită a Crucii Roșii, căci denunțurile de încălcare a drepturilor omului făcuseră deja ocolul lumii. Drept care deținuții au fost ascunși, sângele a fost spălat, grătarele electrice demontate în vederea inspecției. Manuel și alții care se găseau într-o condiție fizică mai bună au fost doftoriciți, îmbăiați, îmbrăcați curat și prezentați observatorilor cu amenințarea că dacă suflă o vorbă familiile lor vor suporta consecințele. Manuel a profitat pentru a transmite un mesaj pentru Nidia Vidal, în singurele clipe în care a putut șopti două fraze unui membru al Crucii Roșii.

Nidia a primit mesajul, și-a dat seama de la cine era și a fost convinsă că spune adevărul. A luat legătura cu un cleric belgian care lucra la Vicariat și pe care-l cunoștea, iar acesta a reușit s-o introducă împreună cu copilul în ambasada Hondurasului, unde au așteptat două luni permisul de a părăsi țara.

Reședința diplomatică era ticsită de vreo cincizeci de bărbați, femei și copii, care dormeau pe jos și ocupau întruna cele trei băi, în vreme ce ambasadorul încerca să plaseze oamenii în alte țări, căci în a sa nu mai era loc de alți refugiați. O sarcină ce părea fără de sfârșit, căci tot timpul alți oameni urmăriți de regim săreau gardul din stradă și îi aterizau în grădină. A reușit ca douăzeci să fie primiți de Canada, printre ei Nidia și Andrés Vidal, a închiriat un autobuz, l-a înregistrat ca vehicul diplomatic și i-a înfipt două drapele ale Hondurasului, apoi, însoțit de atașatul militar, i-a

condus personal pe cei douăzeci de refugiați la aeroport și la ușa avionului.

Nidia și-a propus să-l crească pe fiul ei în Canada normal, fără frică, ură sau ranchiună. Nu l-a mințit spunându-i că tatăl lui murise de inimă, însă a omis detaliile cele groaznice: copilul era prea mic ca să le priceapă. Anii au trecut, ea n-a găsit o ocazie – sau un motiv – pentru a lămuri împrejurările acelei morți, numai că acum eu dezgropasem trecutul și trebuia s-o facă și Nini a mea. Și trebuia să-i spună și că Felipe Vidal, a cărui fotografie tronase mereu pe noptiera lui Andrés, nu era tatăl său.

La Taverna Mortului ne-a sosit prin poștă un pachet și am știut chiar înainte de a-l deschide de la cine venea, căci avea ștampila de Seattle. Conținea scrisoarea după care tânjiseam atâta, lungă și plină de informații, însă lipsită de tonul pătimaș care ar fi pus capăt îndoielilor mele referitoare la Daniel. Conținea și pozele pe care le făcuse la Berkeley: Nini – arătând mai bine decât anul trecut pentru că se vopsise – la braț cu tata în uniformă de pilot, arătos ca întotdeauna; Mike O’Kelly în picioare și ținându-se de cadru, cu niște brațe și un trunchi de luptător și picioarele atrofiate de paralizie; casa cea vrăjită umbrită de pini într-o zi luminoasă de octombrie; golful San Francisco presărat de vele albe. Cât despre Freddy, exista o singură fotografie făcută probabil într-un moment de neatenție al băiatului care nu apărea în celelalte poze, de parcă ar fi evitat cu tot dinadinsul aparatul. Făptura cu ochi hămesiți, costelivă și tristă semăna perfect cu acei zombi din clădirea lui Brandon Leeman. Să scape de dependența de droguri poate dura ani de zile, asta dacă reușești; între timp, suferi.

În pachet mai era și o carte despre mafii, pe care am s-o citesc, și un lung reportaj dintr-o revistă despre falsificatorul de dolari cel mai căutat în toată lumea, un american de patruzeci și patru de ani, pe numele său Adam Trevor, arestat în august pe aeroportul din Miami, pe când revenea în State

din Brazilia și sub un nume fals. Fugise din țară cu nevasta și fiul la jumătatea anului 2008, păcălind FBI-ul și Interpolul. Din închisoarea federală în care avea toate șansele de a-și petrece restul vieții, socotise că era preferabil să coopereze cu autoritățile în schimbul unei detenții mai scurte. Informațiile furnizate de el ar putea duce la demantelarea unei rețele internaționale în stare să influențeze piețele financiare de la Wall Street și până la Beijing, se scria în articol.

Trevor își începuse industria de dolari falși în statul Georgia, se mutase apoi în Texas, lângă granița permeabilă cu Mexicul, își instalase tiparnița de bani falși în beciul unei fabrici de încălțăminte închisă de niște ani buni, într-o zonă industrială foarte activă pe timp de zi și complet moartă în timpul nopții, când își putea transporta materialele fără să atragă atenția. Bancnotele erau într-adevăr cum îmi spusese ofițerul Arana, pentru că își procura aceeași hârtie fără amidon din care erau făcute cele autentice și descoperise tehnica ingenioasă de a introduce banda metalică de siguranță, astfel că nici măcar casierul cel mai expert nu le putea detecta. În plus, o parte din producția sa era compusă din bancnote de cincizeci de dolari, mult mai rar cercetate decât cele de valoare superioară. Revista repeta spusele lui Arana: banii falși erau trimiși în afara Statelor Unite, unde bande criminale le amestecau cu bani adevărați înainte de a le pune în circulație.

Adam Trevor recunoștea și că-i dăduse spre păstrare fratelui său o jumătate de milion de dolari; acesta fusese asasinat înainte de a-i spune unde ascunsese prada. Nu s-ar fi descoperit nimic dacă acest frate, un mărunț traficant de droguri care-și spunea Brandon Leeman, nu ar fi început să cheltuiască din acești bani. În puhoiul de bani cash al cazinourilor din Nevada bancnotele n-ar fi fost descoperite cu anii, însă Brandon Leeman mituise și niște polițiști, iar FBI-ul începuse să descâlcească tot ghemul urmând această pistă.

Departamentul de Poliție din Las Vegas păstrase tăcerea asupra scandalului mitei, dar ceva tot a ajuns la presă; s-a

purces la o purificare sumară menită să liniștească publicul, câțiva ofițeri corupți au fost demiși. Ultimul paragraf al reportajului m-a cam speriat:

O jumătate de milion de dolari nu e mare lucru. Important e să fie găsite matricele pentru tipărit bancnote, pe care Adam Trevor i le încredințase spre păstrare fratelui său pentru a nu ajunge pe mâinile grupărilor teroriste sau a unor guverne, de exemplu ale Coreei de Nord sau Iranului, interesate să inunde piața cu dolari falși și să saboteze economia americană.

Bunică-mea și Albă-ca-Zăpada sunt convinși că nu mai există intimitate, că poți ști orice despre oricine, nimeni nu se poate ascunde, e de ajuns să folosești un card de credit, să te duci la dentist, să te urci într-un tren sau să suni la telefon pentru a lăsa o urmă de neșters. Cu toate astea, an de an dispar sute de mii de copii și adulți din diverse motive: răpiri, sinucideri, asasinate, boli mintale, accidente; mulți fug de violența domestică sau de lege, intră într-o sectă sau călătoresc sub altă identitate, asta fără a mai pomeni de victimele traficului sexual sau de cei care sunt exploatați prin muncă forțată ca sclavi. Manuel pretinde că în prezent există douăzeci și șapte de milioane de sclavi, deși sclavia a fost abolită în toată lumea.

Anul trecut eram și eu o persoană dispărută, iar Nini n-a dat de mine deși nu făcusem nimic special ca să mă ascund. Ea și Mike cred că, sub pretextul terorismului, guvernul Statelor Unite ne spionează fiecare mișcare și gest, dar eu mă îndoiesc c-ar putea accede la miliardele de mesaje electronice și de convorbiri telefonice, aerul e saturat de cuvinte în sute de limbi, ar fi cu neputință să ordonezi și să descifrezi vacarmul acestui adevărat Turn Babel. „Ba pot s-o facă, Maya, dispun de tehnologie și de milioane de funcționari mărunți a căror unică misiune este să ne spioneze. Dacă până și cei nevinovați trebuie să se ferească, cu atât mai mult trebuie s-o faci tu, crede-mă”, insistase ea în ianuarie, când ne luam rămas-bun

pe aeroportul din San Francisco. Ideea e că unul dintre nevinovații aceia, amicul ei Norman, geniul afurisit care-mi spărsese poșta electronică și mobilul la Berkeley, se apucase să răspândească pe internet bancuri cu Bin Laden și, după nicio săptămână, doi agenți FBI se înființaseră la ușă ca să-l ia la întrebări. Obama nu a desființat mașinăria de spionaj domestic montată de predecesorul său, astfel că nicio precauție nu e în zadar, susține bunică-mea, iar Manuel Arias e de aceeași părere.

Manuel și Nini folosesc un cod ca să vorbească despre mine: eu sunt cartea pe care o scrie el. De exemplu, ca să-i spună cum m-am adaptat în Chiloé, Manuel spune: cartea avansează peste așteptări, nu s-a lovit de nicio problemă serioasă, iar localnicii, atât de închiși de obicei, cooperează cu dragă inimă. Nini scrie ceva mai liber, cu condiția să n-o facă de la computerul ei. Am aflat astfel că s-a terminat divorțul lui tata, care continuă să facă curse în Orientul Mijlociu, că Susan s-a întors din Irak și acum se ocupă de securitatea Casei Albe. Bunica a rămas în legătură cu ea pentru că s-au împrietenit până la urmă, în ciuda conflictelor inițiale, când soacra se băga prea mult peste noră. Am să-i scriu și eu lui Susan, după ce se liniștesc lucrurile cu mine: nu vreau s-o pierd, a fost bună cu mine.

Nini lucrează mai departe la bibliotecă, stă cu muribunzii de la *Hospice* și-l ajută pe Mike. Clubul Criminalilor a făcut știre în presa americană pentru că doi membri ai săi au descoperit identitatea unui criminal în serie din Oklahoma. Prin deducție logică au reușit ce n-a reușit să facă poliția, cu toate mijloacele ei moderne de investigație. Notorietatea a declanșat un val de cereri de admitere în club. Bunica ar dori să le ceară noilor membri o taxă lunară de participare, însă O'Kelly spune că astfel s-ar duce naibii tot idealismul.

— Matrițele alea ale lui Adam Trevor pot provoca un cataclism în sistemul financiar internațional, echivalează cu o bombă nucleară, i-am spus lui Manuel.

— Sunt pe rundul golfului San Francisco.

— Nu știm sigur și, chiar de-ar fi așa, FBI-ul nu știe. Ce ne facem, Manuel? Dacă înainte mă căutau pentru un pumn de dolari falși, cu atât mai abitir mă vor căuta acum pentru plăcile alea afurisite. Și o să se mobilizeze serios ca să dea de mine.

Vineri, 4 decembrie 2009. A treia zi funestă. De miercuri nu m-am mai dus la lucru, n-am mai ieșit din casă, n-am mai ieșit din pijama, n-am avut poftă de mâncare, m-am certat cu Manuel și cu Blanca; zile lipsite de bucurie, tăvălug de emoții. Cu doar o clipă înainte de a pune mâna pe telefon în miercurea aceea blestemată eram ca pasărea în zbor, eram cuprinsă de lumină și fericire, apoi am picat de parcă aș fi fost lovită de plumbi direct în inimă. Și astfel am trăit trei zile într-un hal fără de hal, jeluindu-mă cu glas tare pentru dragostea, greșelile și durerile mele, dar azi mi-am zis „ajunge!”, am stat sub duș până s-a terminat apa din rezervor, mi-am spălat toate necazurile, după care m-am așezat pe terasă la soare și am devorat tartinele cu marmeladă de tomate pregătite de Manuel și care au avut darul să-mi bage mințile în cap după criza de demență amoroasă. Am privit situația cu oarece obiectivitate, deși știam că efectul calmant al tartinelor n-o să tină o veșnicie. M-am umflat de plâns și-o să mai plâng cât va fi nevoie, de milă de mine însămi și de iubire neîmpărtășită, pentru că știu ce se întâmplă dacă încerc s-o fac pe viteaza, ca atunci când s-a prăpădit bunicul. Las că bocetele mele nu impresionează pe nimeni, Daniel nu mă aude și lumea se învârtește mai departe, indiferentă.

Daniel Goodrich mi-a declarat textual că „apreciază prietenia noastră și dorește să rămânem în legătură”, că sunt o fată excepțională și bla-bla-bla; pe scurt, că nu mă iubește. N-o să vină în Chiloé de Crăciun, asta a fost ideea mea și nu comentează, nu și-a făcut planuri să mă revadă. Aventura noastră din luna mai a fost foarte romantică, și-o va aminti mereu etc. etc, dar viața lui e la Seattle. Când primisem mesajul pe adresa de mail a lui Juanito Corrales crezusem că

era o neînțelegere, de aceea îl sunasem – primul meu telefon, la dracu' cu măsurile de siguranță ale bunică-mii. Fusese o convorbire scurtă, penibilă cât cuprinde, de nereprodus că mă apucă rușinea, eu îl imploram, el dădea înapoi.

— Sunt urâtă, proastă și alcoolică, pe drept cuvânt nu vrea Daniel să aibă de-a face cu mine, m-am jeluț eu.

— Așa, dă în tine, bine faci, a spus Manuel, care-și bea cafeaua alături de mine.

— Ce viață e asta? Spune și tu: scap de nenorocirea de la Las Vegas, ajung în Chiloé, mă îndrăgostesc de Daniel și-acum îl pierd! Moarte, înviere, dragoste, iar moarte. Sunt tare nefericită, Manuel.

— Ia nu mai exagera, că nu suntem la operă. Ai făcut o greșeală, dar nu e vina ta, tânărul trebuia să fie mai atent cu sentimentele tale. Psihiatrul lui pește! E un papagal.

— Un papagal foarte sexy...

Am zâmbit amândoi, pe urmă iar m-a bușit plânsul, el mi-a întins un șervețel să-mi suflu nasul și m-a îmbrățișat.

— Îmi pare tare rău pentru computer, Manuel, am șoptit cu nasul în haina lui.

— Cartea e salvată, nu am pierdut nimic.

— Am să-ți cumpăr alt computer, îți promit.

— Cu ce bani?

— Îmi împrumută Millalobo.

— Asta în niciun caz!

— Atunci mă apuc să vând marijuana de la *doña* Lucinda, mai are ceva prin grădină...

Nu numai computerul a fost distrus atunci, îmi cășunase și pe rafturile cu cărți, pe ceasul de pe corabie, pe hărți, farfurii și pahare, urlam ca un plod tâmpit, fusese criza cea mai rușinoasă din viața mea. Mâțele o zbughiseră pe geam, câinele se vârâse sub masă, speriat rău. Pe la nouă seara, când s-a întors, Manuel a găsit casa devastată ca de taifun, iar pe mine trântită pe jos, beată cui. Asta a fost cel mai rău, de asta mă rușinez cel mai tare.

Manuel a chemat-o pe Blanca, femeia a venit în galop, deși nu mai e la vârsta galopului, m-au pus pe picioare cu cafea neagră, m-au spălat, m-au băgat în pat și au strâns urmele dezastrului. Răsesem o sticlă întreagă de vin plus niște vodcă și niște rachiu găsite prin dulap, mă făcusem praf. Începusem să beau fără să mă gândesc. Eu, care mă laudam că-mi depășisem problemele, că mă puteam descurca și fără terapie și Alcoolicii Anonimi pentru că eram puternică și nu eram de fapt dependentă, pusesem mâna pe sticlă în mod automat imediat ce mă văzusem respinsă de excursionistul din Seattle. Motivul era serios, recunosc, dar nu asta e problema. Mike O'Kelly are dreptate: dependența stă la pândă, așteptând ocazia.

— Ce proastă am fost, Manuel...

— N-a fost prostie, Maya, te-ai îndrăgostit de dragoste.

— Cum adică?

— Pe Daniel abia de-l cunoști, ești îndrăgostită de euforia pe care ți-o provoacă.

— Păi, euforia aia e tot ce mă interesează, Manuel. Nu pot trăi fără Daniel!

— Sigur că poți. El a fost cheia care ți-a deschis inima. Dependența de iubire n-o să-ți distrugă nici sănătatea, nici viața, însă trebuie să înveți să faci diferența între obiectul dragostei – în cazul de față Daniel – și sentimentul de a avea inima deschisă.

— Spune mai clar, că vorbești ca terapeutii din Oregon.

— Știi bine că o jumătate din viață am trăit ferecat sub șapte lacăte, Maya. Abia acum încep să mă deschid, dar sentimentele nu le pot alege, pe unde intră iubirea intră și frica. Ce vreau să spun: dacă ești în stare să iubești mult, vei și suferi mult.

— O să mor, Manuel, nu pot să suport, e lucrul cel mai rău care mi s-a întâmplat!

— Nu, *gringuita*, e doar o supărare trecătoare, un grăunte de nisip față de nenorocirea de anul trecut. Excursionistul

ăsta ți-a făcut un serviciu, ți-a dat ocazia să te cunoști mai bine.

- N-am nici cea mai mică idee cine sunt.
- Ești pe cale să afli.
- Tu știi cine e Manuel Arias?
- Încă nu, dar fac primii pași. Tu mi-ai luat-o înainte și ai mult mai mult timp decât mine, Maya.

Manuel și Blanca au suportat cu o generozitate exemplară criza americancei nebune, cum m-au calificat; mi-au suportat bocetele și jeluirile, autocompasiunea și vina, dar mi-au tăiat scurt vorbele urâte, insultele și tendința de a continua să distrug o proprietate străină, adică a lui Manuel. Am avut niște certuri zdravene, de care aveam nevoie toți trei. Nu poți fi tot timpul Zen. Au avut delicatețea de a nu pomeni de beția mea și nici de costul obiectelor distruse, știu că sunt gata de orice penitență ca să fiu iertată. După ce m-am liniștit și am văzut computerul pe jos, mi-a venit să mă arunc în mare. Cu ce inimă să-l mai privesc în ochi? Mult trebuie să mă iubească noul meu bunic dacă nu m-a dat pe ușă afară. Oricum, asta a fost ultima criză de furie din viața mea. Am douăzeci de ani și de-acum așa ceva nu mai are niciun haz. Și trebuie să-i fac rost de alt computer, indiferent cum.

Sfatul lui Manuel în legătură cu inima deschisă către sentimente a continuat să-mi sune în cap, același lucru mi l-ar fi putut spune bunicul Popo, chiar și Daniel Goodrich. Uite că nici numele nu i-l pot scrie fără să mă umfle plânsul! O să mor de durere, niciodată nu am suferit atât... Nu-i adevărat, am suferit de o mie de ori mai mult la moartea bunicului Popo. Daniel nu e singurul care mi-a frânt inima, cum se spune în acele *rancheras* mexicane pe care le fredonează bunică-mea. Când aveam opt ani, bunicii au decis să mă ducă în Danemarca: scopul era să-mi iasă din cap ideea că aș fi fost orfană. Planul era să mă lase să stau cu mama ca să ne cunoaștem, timp în care ei ar fi făcut turism prin Mediterana, să mă culeagă după două săptămâni și să ne întoarcem

împreună în California. Era primul meu contact cu Marta Otter; ca să-i facă o impresie bună, mi-au pus în valiză hăinuțe noi și niște cadouri sentimentale, adică un fel de răcliță cu dințișorii mei de lapte și o șuviță de păr. Tata, care inițial s-a opus călătoriei și a cedat la presiunea combinată a bunicilor și a mea, ne-a prevenit că fetișul acela de dinți și păr n-avea să fie apreciat: danezii nu colecționează părți de corp omenesc.

Deși aveam fotografii ale maică-mii, din cauza numelui Otter mi-o imaginam precum focile din acvariul de la Monterrey. În pozele trimise de Crăciun se vedea o femeie subțire, elegantă și platinată, așa că am avut o surpriză dând în casa ei din Odense de o cucoană cam durdulie, în pantaloni de sport și cu părul vopsit neglijent într-o culoare care aducea cu vinul roșu. Era măritată și avea doi băieți.

Conform ghidului turistic cumpărat de bunicul în gara din Copenhaga, Odense e un oraș încântător din insula Fionia, chiar în centrul Danemarcei, leagăn al celebrului scriitor Hans Christian Andersen, ale cărui cărți ocupau un loc de frunte în biblioteca mea, alături de *Astronomia pentru începători*, asta pentru că începeau cu litera A. (Prilej de discuții, căci bunicul insista pentru ordinea alfabetică, iar bunica pretindea că trebuie aranjate pe teme, că doar lucra la biblioteca din Berkeley). Nu știu dacă Fionia e chiar atât de frumoasă cum scria în ghid, căci n-am apucat s-o cunosc. Marta Otter locuia într-un cartier de case identice, cu o mică peluză la intrare, deosebindu-se doar printr-o mică sirenă de ipsos așezată pe o piatră, aidoma celei pe care o aveam acasă într-un glob de sticlă. Ne-a deschis cu o mutră mirată, de parcă ar fi uitat că Nini îi scrisese că veneam cu niște luni înainte, o sunase înainte de a părăsi California și cu o zi în urmă, de la Copenhaga. Ne-a salutat cu o strângere de mână formală, ne-a poftit în casă și ne-a prezentat băieții, pe Hans și pe Vilhelm, de patru și doi ani, doi puști atât de albi că străluceau pe întuneric.

Interiorul era curat, impersonal și deprimant, în același stil ca la hotelul din Copenhaga, unde nu am putut face duș pentru că nu descoperiserăm în baie niciun fel de robinete în suprafețele netede și minimaliste de marmură albă. Mâncarea de acolo fusese la fel de austeră precum decorul, iar Nini a mea s-a simțit păcălită și a cerut reducere. „Ne puneți să plătim o avere și nici măcar scaune nu aveți!”, argumentase la recepția mobilată doar cu o tejghea de oțel și un tub de sticlă în care se găsea o anghinare. Acasă la Marta Otter, singura decorație interioară era un tablou pictat de regina Margareta, destul de bun; dacă n-ar fi regină, ar fi poate mai apreciată ca artistă.

Stăteam pe o canapea incomodă din plastic gri, bunicul cu valiza mea la picior, bunica ținându-mă de un braț ca să n-o zbughesc afară. Ani de zile îi bătusem la cap ca să-mi cunosc mama, însă acum nu-mi doream decât s-o iau la goană, îngrozită la gândul că voi petrece două săptămâni cu femeia aceea necunoscută și cu albinoșii de frați ai mei. Marta Otter s-a dus la bucătărie să facă cafea, i-am șoptit bunicului că dacă mă lasă acolo mă sinucid. El i-a repetat vorbele mele bunicii, în mai puțin de treizeci de secunde au ajuns la concluzia că voiajul fusese o greșeală; era preferabil să cred mai departe în legenda prințesei din Laponia pentru restul zilelor mele.

Cafeaua a sosit în niște ceșcuțe minuscule și fără toartă, tensiunea s-a mai relaxat în timp ce-și treceau zahărul și frișca. Albi mei frațiori se uitau la televizor la o emisiune despre animale, cu sonorul închis ca să nu deranjeze (erau foarte bine crescuți), adulții s-au apucat să vorbească despre mine ca și cum nici n-aș fi fost acolo, ca despre o moartă. Bunica a scos albumul de fotografii din geantă și îi arăta maică-mii pozele pe rând: Maya la două săptămâni, încâpând într-o singură mână a lui Paul Ditson II, Maya la trei ani în costum hawaiian cu ukulele în mână, Maya la șapte ani jucând fotbal. Timp în care eu îmi studiam atent șireturile tenișilor mei noi. Marta Otter a observat că semănăm mult cu

Hans și Wilhelm, deși singura asemănare era că tustrei eram bipezi. Cred însă că aspectul meu a fost o ușurare pentru ea: genele latino-americeane ale tatălui meu nu săreau în ochi, iar la rigoare puteam trece drept scandinavă.

După patruzeci de minute lungi cât patruzeci de ore, bunicul a cerut la telefon un taxi, după care ne-am despărțit fără să pomenim nimic de valiza mea, care între timp devenise parcă mare și grea cât un elefant. În ușa, Marta Otter m-a pupat timid pe frunte și mi-a zis că rămânem în legătură și că peste un an sau doi va veni în California, pentru că cei mici voiau să vadă Disneyworld. „Dar asta e în Florida”, am lămurit-o eu. Nini m-a ciupit ca să tac.

În taxi, bunica a remarcat lejer că, departe de a fi o nenorocire, absența maică-mii fusese o binecuvântare, căci crescusem liberă și fericită în căsoiul magic din Berkeley, cu pereții lui colorați și foisorul astronomic, nu în decorul minimalist al danezei. Am scos globul cu mica sirenă din geantă și l-am lăsat pe banchetă.

După vizita la Marta Otter am trăit câteva luni închisă în mine. De Crăciun, Mike O'Kelly mi-a făcut un cadou de consolare: un coșuleț acoperit cu un șervet de bucătărie cadrilat. Am dat cârpa la o parte, dedesubt dormea dusă, pe alt șervet, o cățelușă albă cât un grapefruit. „O cheamă Daisy, dar poți să-i spui cum vrei tu”, mi-a spus irlandezul. Daisy a devenit marea mea pasiune, abia așteptam să mă întorc de la școală, era confidenta, prietena, jucăria mea, dormea cu mine în pat, îmi mânca din farfurie, o căram în brațe, nu cântărea nici două kilograme. A avut darul de a mă liniști și a mă face fericită, nu m-am mai gândit la Marta Otter. Dar când a trecut anul, Daisy a intrat în călduri, și-a urmat instinctul și a scăpat pe stradă. N-a ajuns departe, la primul colț a fost călcată de o mașină și a murit pe loc.

Bunică-mea n-a avut curaj să-mi spună, și-a sunat bărbatul, care a lăsat baltă treaba la Universitate și a venit să mă ia de la școală. Am dedus ce se petrecuse înainte să deschidă gura. O vedeam parcă fugind, vedeam mașina,

vedeam trupul ei nemișcat. Bunicul m-a luat în brațele lui enorme, m-a strâns la piept și a plâns împreună cu mine. Am pus-o pe Daisy într-o cutie și am îngropat-o în grădină. Nini voia să luăm altă cățea, dacă se poate una la fel, dar bunicul a spus că ideea era să trăiesc fără Daisy, nu să o înlocuiesc. „Nu pot, bunicule, am iubit-o atât de mult!” „Iubirea e în tine, nu în Daisy. O poți da altor animale, iar ce-ți prisosește îmi dai mie”, a spus înțeleptul de el. Acum lecția asta despre iubire și doliu îmi poate fi de folos: e limpede că l-am iubit pe Daniel mai mult decât pe mine însămi, dar nu mai mult decât pe bunicul Popo și pe Daisy.

Vești rele, foarte rele, una după alta: mai întâi povestea cu Daniel, iar acum asta. Așa cum mă temeam, FBI-ul mi-a dat de urmă și ofițerul Arana a ajuns la Berkeley. Asta nu înseamnă c-o să ajungă și în Chiloé, mă liniștește Manuel, dar mie mi-e frică, pentru că, dacă mă tot caută din noiembrie trecut, n-o să se oprească acum că a dat de ai mei.

Arana s-a înființat la ușă în civil, dar fluturându-și insigna. Nini era în bucătărie, taică-meu a deschis ușa, crezând că era ceva în legătură cu delincvenții lui Mike O'Kelly. A rămas mască aflând că Arana cerceta un caz de falsificare de bani și trebuia să o interogheze pe Maya Vidal, alias Laura Barron; cazul era practic închis, a mai spus, dar fata era în primejdie și datoria lui era să o protejeze. S-ar fi speriat mult mai tare ai mei dacă nu le-aș fi spus că Arana era un polițist corect care se purtase mereu bine cu mine.

Bunica l-a întrebat cum dăduse de mine, iar omul i-a explicat, mândru de nasul său de copoi, cum scria ea în mesajul trimis lui Manuel. O luase metodic, de la baza de date a Departamentului de Poliție, unde cercetase lista fetelor dispărute din țară în 2008. Nu și în anii anteriori, căci cunoscându-mă știuse că nu băteam străzile de mult; adolescenții rătăciți dobândesc rapid o marcă inconfundabilă de neajutorare. Din duzinile de fete de pe listă le alesese pe cele între cincisprezece și douăzeci și cinci de ani din Nevada și

statele limitrofe. În majoritatea cazurilor erau și fotografii, chiar dacă nu toate recente. Bun fizionomist, redusese lista la doar patru fete, iar una i-a atras atenția pentru că dispariția coincidea cu data la care o cunoscuse pe presupusa nepoată a lui Brandon Leeman: iunie 2008. Comparând fotografia cu informațiile disponibile, ajunsese la concluzia că pe Maya Vidal o căuta, astfel mi-a aflat numele adevărat, antecedentele, adresa instituției din Oregon și a familiei mele din California.

Cu alte cuvinte, contrar presupunerilor mele, tata mă căutase luni în sir și-mi lăsase datele la toate comisariatele și spitalele din țară. Arana sunase în Oregon, vorbise cu Angie, de la care aflase amănuntele care-i lipseau, ajunsese astfel la vechea adresă a lui tata, unde noii locatari îi dăduseră adresa căsoiului bălțat al bunicilor mei. „Mare noroc că acest caz mi-a fost repartizat mie, și nu altui ofițer, căci sunt sigur că Laura, sau Maya, e o fată bună și doresc s-o ajut înainte ca lucrurile să se complice pentru ea. Eu cred că participarea ei la acel delict a fost nesemnificativă”, a spus el în încheiere.

Purtarea sa atât de conciliantă a determinat-o pe Nini să-l invite la masă, iar pe tata, să deschidă sticla cu vinul preferat. Polițaiul a declarat că supa era cum nu se poate mai bine-venită în acea zi mohorâtă de noiembrie – era cumva un fel tipic din țara de baștină a doamnei? Căci observase accentul. Tata l-a informat că era vorba de o supă de pui chiliană, tot de acolo era și vinul, și că mama sa și el se născuseră în această țară. Ofițerul a vrut să știe dacă mergeau des în Chile, tata i-a spus că nu mai fuseseră de mai bine de treizeci de ani. Atentă la fiecare cuvânt al lui Arana, Nini a mea l-a pocnit pe fiu-său pe sub masă ca să nu mai trăncănească atâta. Cu cât mai puțin știa tipul despre familia lor, cu atât mai bine. Mirosise o minciună care o pusese în gardă: cum să se închidă cazul dacă nu recuperaseră banii falsificați și matrițele? Citise și ea reportajul din revistă despre Adam Trevor și studiasse luni în șir traficul internațional de bani falși, se considera expertă și cunoștea valoarea comercială și strategică a acelor matrițe.

Era gata să colaboreze cu legea, i-a declarat lui Arana, astfel că i-a oferit niște informații pe care le putea obține și singur. I-a spus că nepoată-sa fugise de la școala din Oregon în iunie trecut, o căutaseră în zadar, primiseră în fine un telefon de la o biserică din Las Vegas și se dusesse ea după fată, căci tatăl ei avea curse. O găsisse pe Maya ca vai de ea, de nerecunoscut, fusese un adevărat șoc s-o vadă pe frumoasa, sportiva și inteligenta ei nepoată ajunsă dependentă de droguri. Aici glasul i s-a înecat de lacrimi. Tata a adăugat că o internaseră într-o clinică de dezintoxicare din San Francisco, dar cu puține zile înainte de terminarea programului fiică-sa fugise din nou și nu știau unde se afla acum. Maya împlinise douăzeci de ani, dacă avea de gând să-și distrugă viața nu mai aveau cum s-o împiedice.

Nu voi ști niciodată în ce măsură i-a crezut Arana. „E extrem de important să o găsiți cât mai curând. Niște criminali umblă să-i facă felul”, le-a spus, adăugând și care era pedeapsa pentru tănuire și complicitate la un delict federal. Apoi a băut vinul din pahar, a lăudat crema de zahăr ars, a mulțumit pentru masă și le-a lăsat cartea de vizită, ca să-l anunțe dacă aveau vești de la Maya Vidal sau își mai aduceau aminte un detaliu util investigației. „Vă rugăm mult, domnule ofițer, găsiți-o”, l-a implorat bunică-mea în prag, apucându-l de revere cu chipul scaldat în lacrimi. Dar, de cum a plecat, și-a șters lacrimile histrionice, și-a pus paltonul, l-a apucat pe tata de o aripă și au plecat cu hârbul de mașină acasă la Mike O’Kelly.

Freddy, care de când era în California se cufundase într-o tăcere abulică, s-a trezit brusc din letargie auzind că ofițerul Arana adulmea prin Berkeley. Băiatul nu spusese nimic despre cele petrecute între momentul în care mă lăsase în brațele Olympiei Pettiford, în noiembrie trecut, și operația de rinichi pe care o suportase șapte luni mai târziu, dar, de frică să nu fie arestat, și-a dat drumul la gură. Le-a spus prin urmare că după ce mă ajutase nu se întorsese în clădirea lui

Brandon Leeman pentru că Joe Martin și Chinezul' l-ar fi făcut chiftele. Era legat de acel loc ca printr-un cordon ombilical al disperării, căci doar acolo găsea droguri din belșug, însă riscul era imens. Ar fi fost imposibil să-i convingă pe cei doi ucigași că nu avusesse nicio legătură cu fuga mea, așa cum o făcuse după moartea lui Leeman, când mă scosese de la sală exact la timp ca să mă scape de ei.

Plecând de la casa Olympiei, Freddy luase autobuzul până la o mică localitate de la graniță, unde avea un prieten, stătuse acolo o vreme, dar nevoia de droguri a învins. În Las Vegas era la el acasă, se deplasa cu ochii închiși, știa unde să se aprovizioneze. Precaut, a evitat vechile locuri ca să nu dea nas în nas cu cei doi, a supraviețuit vânzând droguri, furând, dormind sub cerul liber, tot mai bolnav, ajungând în cele din urmă la spital și la Olympia Pettiford.

Mai bătea încă străzile când cadavrul lui Joe Martin și cel al Chinezului au fost descoperite într-o mașină incendiată în desert. Ușurarea pe care a simțit-o nu a ținut prea mult: zvonurile care circulau în mica lume a drogaților și delincvenților puneau crima pe seama unei vendete a poliției. În presă apăruseră primele știri despre corupția din sânul Departamentului de Poliție, pesemne că dublul asasinat al asociaților lui Brandon Leeman avea o legătură. Într-un oraș colcăind de viciu și mafie mita era ceva obișnuit, dar acum era vorba de bani falși și intervenise FBI-ul; ofițerii corupți voiau să stăvilească prin orice mijloace scandalul, cadavrele din desert erau o avertizare pentru cei dispuși să vorbească în plus. Știau că Freddy locuise în casa lui Leeman și n-aveau deloc chef ca puștiul drogat să-i dea în gât, deși nici n-ar fi putut să-i identifice, că nu-i cunoștea. Leeman însărcinase pe unul din acei polițiști să-i elimine pe Joe Martin și pe Chinezul', mi-a spus Freddy, lucru care se potrivea cu ce-mi spusese chiar Brandon Leeman pe când ne duceam la Beatty, dar făcuse prostia să-l plătească cu dolari falși. Lucrurile ieșiseră prost, banii fuseseră descoperiți, polițistul s-a răzbunat mărturisindu-le planul celor doi, care i-au făcut în

aceeași zi felul lui Leeman. Freddy auzise cum cei doi gangsteri primeau instrucțiuni prin telefon să-l ucidă pe Brandon Leeman, ulterior a dedus că acestea veneau de la polițist. Imediat după crimă, dăduse fuga la sală să mă pună în gardă.

Câteva luni mai târziu, când Joe Martin și Chinezu' mă săltaseră de pe stradă și mă duseseră la apartament ca să mă silească să le spun unde erau banii, Freddy mă ajutase din nou. Nu fusese o întâmplare că mă găsisse legată și cu căluș în gură pe saltea: îl auzise pe Joe Martin vorbind la mobil și spunându-i apoi Chinezului că au dat de urma Laurei Barron. Se ascunsese la etajul trei, îi văzuse întorcându-se cu mine, apoi plecând iar. Așteptase mai bine de o oră neștiind ce să facă, pe urmă intrase în apartament și mă găsisse. Rămânea de aflat dacă vocea de la telefon care ordonase uciderea lui Brandon Leeman era aceeași care le spusese celor doi criminali de unde să mă ia și dacă vocea era a polițistului corupt; putea fi unul, puteau fi mai mulți.

Mike O'Kelly și bunica n-au mers atât de departe încât să-l acuze fără dovezi pe ofițerul Arana, dar nici nu l-au eliminat cu totul de pe lista suspectilor; Freddy nici atât, de aceea și tremura de frică. Tipul – sau tipii – care-i eliminase pe cei doi în deșert l-ar fi ucis și pe el, dacă-l prindea. Nini era de părere că, dacă ticălosul era Arana, s-ar fi descotorosit de Freddy la Las Vegas, însă Mike a argumentat că ar fi cam greu să asasinezi un pacient în spital sau un protejat al oțelitelor Văduve întru Isus.

Manuel a plecat cu Blanca la Santiago, la doctorul Puga, la control. Între timp, cu mine s-a mutat Juanito Corrales, ca să termine în sfârșit volumul patru din Harry Potter. A trecut o săptămână de când am terminat-o cu Daniel, mai bine spus de când a terminat-o el cu mine, dar tot mai scâncesc și umblu ca bătută. Oricum, m-am apucat de treabă, sunt ultimele săptămâni înainte de vacanța de vară și nu puteam lipsi de la școală.

Joi, pe 9 decembrie, m-am dus cu Juanito să cumpăr lână de la *doña* Lucinda, ca să-i tricotez lui Manuel unul din fularele mele oribile, măcar atât să fac pentru el. Am luat cântarul nostru – scăpat ca prin minune de furia mea distrugătoare – pentru că al ei are cifrele șterse de vechi ce e, iar ca să-i îndulcesc ziua i-am dus o tartă cu pere, cam turtită, dar o să-i placă oricum. Ușa principală a rămas înțepenită de la cutremurul din 1960, se folosește ușa din spate, se trece prin curtea interioară, unde se află plantația de marijuana, cuptorul și vălătucii de lână pentru vopsit, plus găinile care ciugulesc libere, iepurii în cuști și două capre, care pe vremuri dădeau lapte pentru brânză, dar acum se bucură de o bătrânețe lipsită de obligații. Făkin ne însoțea cu mersul lui șui și adulmecând întruna, astfel a aflat ce se petrecuse încă înainte de a intra noi în casă și s-a apucat să urle. Imediat s-au auzit și urletele câinilor din apropiere, apoi au urlat toți câinii din insulă.

Înăuntru am găsit-o pe *doña* Lucinda în fotoliul de paie de lângă soba stinsă, îmbrăcată în rochia pentru biserică, cu rozariul în mâini și cele trei fire albe strânse într-un coc, rece. Presimțind că era ultima ei zi pe această lume, se aranjase singură, ca să nu dea de lucru altora nici după moarte. M-am așezat pe jos lângă ea în timp ce Juanito anunța vecinii, care începeau să vină, alertați de corul câinilor.

Vineri n-a muncit nimeni din cauza priverghiului, sâmbătă am mers cu toții s-o îngropăm. Moartea acestei femei centenare a produs o uimire generală, lumea o credea nemuritoare. La priverghi femeile au adus scaune, mulțimea a umplut curtea și strada. Au pus-o pe masa pe care mânca și cântărea lână, într-un coșciug simplu, înconjurată de flori în borcane și sticle de plastic – trandafiri, hortensii, garoafe și crini. Bătrânețea o micșorase, ocupa doar o jumătate de sicriu, capul sprijinit de pernă era ca al unui copil. I-au pus pe masă lumânări aprinse și poza de la nuntă, colorată manual, în care apărea în rochie de mireasă la brațul unui soldat în

uniformă de pe vremuri, primul din cei șase soți, de acum nouăzeci și patru de ani.

Diaconul insulei a condus rugăciunile și cântările cam false ale femeilor, în vreme ce bărbații își alinau la mesele din curte durerea cu bere și porc cu ceapă. A doua zi a venit și preotul itinerant, un misionar poreclit Trei Marea, pentru predicile sale interminabile, care încep cu prima maree și se termină cu a treia; și-a ținut predica în biserica ticsită de lume, flori și fum de lumânări care m-a făcut să am viziuni cu îngeri care tușesc.

Sicriul se afla înaintea altarului pe o armătură metalică, acoperit de o pânză neagră cu cruce albă, încadrat de două sfeșnice și cu o copaie dedesubt, „în caz că dă pe dinafară”. Nu știu ce-o fi asta, dar sună urât. Congregația s-a rugat și a cântat valsuri locale acompaniată de două chitări, apoi Trei Marea a luat cuvântul și preț de șaiszeci și cinci de minute nu s-a mai oprit. A început prin a face elogiul *donei* Lucinda, însă a trecut repede la alte teme, de politică, industria somonului și fotbal, în timp ce enoriașii picoteau. Acest misionar a venit în Chile acum cincizeci de ani și tot mai vorbește cu accent străin. La împărțășanie câțiva au început să lăcrimeze, ne-am molipsit cu toții, până la urmă au plâns chiar și chitariștii.

După ce s-a terminat slujba și au bătut clopotele, opt bărbați au ridicat pe umeri sicriul care nu cântărea mai nimic și au ieșit în pas solemn în stradă, urmați de tot satul care ducea florile. La cimitir, preotul a mai binecuvântat-o o dată pe răposată și, chiar când se pregăteau să o coboare în groapă, au sosit găfâind dulgherul de bărci și fiu-său, aducând o căsuță pentru mormânt perfectă, deși făcută în grabă. Cum *doña* Lucinda nu mai avea rude în viață și fusese găsită moartă de Juanito și de mine, oamenii s-au perindat prin fața noastră, prezentându-ne regretele lor cu o puternică strângere de mână bătătorită de muncă, după care s-au îndreptat cu toții spre Taverna Mortului ca să dea pe gât cinzeaca de rigoare.

Am plecat ultima din cimitir, când începea să se lase ceața pe mare. Zăbovisem gândindu-mă la cât îmi lipseau acum Manuel și Blanca, la biata *doña* Lucinda, atât de iubită de toți, la cât de lipsită de asistență fusese, prin comparație, înmormântarea lui Carmelo Corrales, dar mai ales la bunicul Popo. Nini voise să-i împrăștie cenușa pe un munte, ca să fie cât mai aproape de cer, dar uite că au trecut patru ani și urna de ceramică așteaptă și acum pe un scrin. Am urcat pe cărare spre grotă Pincoyei, cu speranța de a percepe prezența bunicului în aer și a-i cere permisiunea de a-i aduce cenușa pe insula asta, unde s-o îngrop în cimitir, marcând locul cu replică în miniatură a foisorului său astronomic, numai că el nu vine când îl chem, ci doar când vrea el, așa că am așteptat în zadar pe faleză. Eram tristă din cauza lui Daniel și bântuită de presimțiri rele.

Mareea urca, ceața era tot mai deasă, dar de sus zăream încă gura grotei și, mai departe, formele mătăhăloase ale leilor de mare care dormeau pe stânci. Faleza are doar vreo șase metri înălțime, dar e foarte abruptă, parcă tăiată cu cuțitul; am coborât-o nu doar o dată împreună cu Juanito. E nevoie de agilitate și de noroc, poți aluneca ușor și-ți rupe gâtul, de aceea turiștii nu au voie acolo.

Încerc acum să fac un rezumat al celor întâmplare în zilele acelea, așa cum mi s-au relatat și cum îmi aduc eu aminte, cu toate că mintea îmi funcționează încă pe jumătate din cauza loviturii. Există o serie de aspecte neelucidate în ce privește accidentul, numai că pe aici nimeni n-are intenția să le cerceteze în mod serios.

Am stat deci o vreme privind de pe faleză peisajul repede înghițit de ceață – oglinda argintie a mării, stâncile și leii-de-mare nu se mai vedeau, totul era cenușiu. În decembrie sunt zile luminoase și altele reci, ca aceea, cu ceață sau o burniță aproape imperceptibilă, dar care se poate transforma oricând în aversă. Ziua aceea de marți începuse cu un soare strălucitor, pe parcurs se lăsase ceața. Dacă în cimitir plutise

doar un vâl subțire, care aducea o notă de melancolie potrivită înmormântării străbunicii satului care fusese *doña* Lucinda, cu doar o oră mai târziu, de unde mă aflam, lumea era învăluită într-o pătură groasă, o metaforă perfectă pentru stătea mea de spirit. Furia, rușinea, dezamăgirea și lacrimile care mă cuprinseseră la pierderea lui Daniel lăsaseră locul unei tristeți nelămurite și schimbătoare precum ceața. Asta se cheamă deziluzie din dragoste, despre care Manuel Arias pretinde că ar fi cea mai banală tragedie din istoria omenirii – numai că doare tare... Ceața e periculoasă, nu știi ce te poate aștepta doi pași mai încolo, e ca în romanele londoneze care-i plac atât de mult lui Mike O'Kelly, în care criminalul e apărat de ceața de pe Tamisa.

Mi s-a făcut frig, umezeala îmi pătrundea prin haine, mă luase și frica pentru că eram absolut singură. Am perceput o prezență, dar nu era bunicul Popo, era ceva vag amenințător, ca un soi de animal mare, mi-am zis că imaginația îmi joacă iar feste, dar tocmai atunci Fákin a început să mârâie, i s-a zbârlit părul de pe spinare și și-a arătat colții. Am auzit niște pași vătuiți.

— Cine e acolo?

Am mai auzit doi pași și din ceață a apărut o siluetă.

— Ține câinele, Maya, eu sunt...

Era ofițerul Arana. L-am recunoscut imediat, în ciuda ceții și a deghizării sale bizare, de turist american, cu pantaloni cadrilați, șapcă de baseball și camera atârnată de gât. M-a cuprins o stare de adâncă vlăguire, o liniște înghețată: uite cum lua sfârșit un an în care fugisem și mă ascusesem, un an de incertitudine.

— Bună seara, domnule ofițer, vă așteptam.

— Cum așa?

La ce bun să-i mai explic ceea ce dedusesem din mesajele de la Nini și el știa perfect; la ce bun să-i spun că de o vreme îi vizualizam fiecare pas inexorabil pe care-l făcea spre mine, socotind timpul rămas și așteptând îngrozită clipa. Când îmi vizitase familia la Berkeley ne descoperise originea chiliană,

apoi verificase pesemne data la care părăsisem clinica de dezintoxicare din San Francisco. Cu relațiile pe care le avea o fi fost un joc de copii să afle că-mi reînnoisem pașaportul și să verifice listele de pasageri ale celor două linii aeriene care zboară în Chile.

— Țara asta e tare lungă, cum de ați nimerit tocmai în Chiloé, domnule ofițer?

— Din experiență. Arăți tare bine. Ultima dată când te-am văzut la Las Vegas erai o cerșetoare care-și zicea Laura Barron.

Vorbea pe un ton amabil și colocvial, de parcă am fi purtat o conversație în condiții absolut normale. Mi-a spus pe scurt că, după masa cu Nini și tata, așteptase în stradă și îi văzuse plecând după cinci minute. Intrase în casă, făcuse o cercetare sumară, găsise plicul cu fotografiile aduse de Daniel Goodrich și care i-au întărit bănuiala că mă ascundeam undeva. O anume fotografie i-a atras atenția.

— O casă trasă de boi, l-am întrerupt eu.

— Exact! Iar tu alergai înaintea boilor. Pe Google am identificat steagul de pe acoperișul casei, am tastat „transport de casă cu boi în Chile” și mi-a dat Chiloé. Pe Youtube erau mai multe poze și trei filmulețe video cu o tragere de casă. Nici nu-ți vine să crezi cât te ajută un computer! Am intrat în legătură cu cei care filmaseră scena și am ajuns astfel la o anume Frances Goodrich din Seattle. I-am trimis un mesaj în care spuneam că aveam de gând să fac o călătorie în Chiloé și doream mai multe informații, am trăncănit un pic pe chat, mi-a spus că nu ea, ci fratele ei Daniel fusese acolo, mi-a dat adresa lui electronică și telefonul. Daniel nu mi-a răspuns la mesaje, dar am intrat pe pagina lui și am dat de numele insulei pe care stătuse o săptămână la sfârșitul lunii mai.

— Dar unde nu e nicio referire la mine, am văzut și eu pagina.

— Nu e, dar printre pozele din casa ta din Berkeley era una în care sunteți voi doi.

Până atunci mă mai consolasem cu ideea absurdă că fără un ordin special al Interpolului sau al poliției chiliene Arana nu se putea atinge de mine în Chiloé, însă descrierea lungului periplu al găsirii mele m-a adus cu picioarele pe pământ. Dacă-și dăduse atâta osteneală ca să mă găsească, precis că putea să mă și aresteze. Cât știa oare?

Instinctiv, am făcut un pas înapoi, m-a apucat fără violență de un braț și mi-a repetat ce le spusese și alor mei, că nu voia decât să mă ajute și trebuia să am încredere în el. Misiunea sa se termina odată cu găsirea banilor și a matrițelor, a adăugat, căci tiparnița clandestină fusese distrusă, Adam Trevor era la închisoare și spusese tot despre traficul de dolari falși. El venise în Chiloé din proprie inițiativă și din orgoliu profesional, avea de gând să închidă personal cazul. FBI-ul încă nu știa nimic despre mine, dar mafia legată de Adam Trevor era la fel de interesată să pună gheara pe mine ca și guvernul american.

— Cred că-ți dai seama că, dacă am reușit să dau de tine, o pot face și criminalii ăia.

— Nimeni nu mă poate lega de treaba asta, l-am sfidat eu, dar în glasul meu se simțea frica.

— Ba bine că nu! De ce crezi că gorilele alea două, Joe Martin și Chinezu' te-au sechestrat la Las Vegas? Și apropo, tare-aș vrea să aflu cum ai scăpat de ei, și nu doar o dată, ci de două ori.

— Nu prea îi dădea mintea afară din casă...

La ceva tot mi-o fi folosit să cresc sub aripa Clubului Criminalilor, cu o bunică paranoică și un irlandez care-mi dădea să citesc cărți cu detectivi și mă învăța metoda deductivă a lui Sherlock Holmes. De unde știa Arana că Joe Martin și Chinezu' mă urmăriseră după moartea lui Brandon Leeman? Și că mă sechestraseră în aceeași zi în care el mă prinsese când furasem jocul video? Singura explicație era că prima dată el le ordonase să ne ucidă pe Leeman și pe mine, descoperind că fusese mituit cu bani falși, iar a doua oară tot el îi sunase pe mobil ca să le spună unde eram și ca să mă

facă să spun unde erau banii rămași. În ziua aceea, când mă invitase la cârciuma mexicană și-mi dăruise zece dolari, Arana nu purta uniformă, cum nu o purta nici când îi vizitase pe ai mei la Berkeley și cum nu o purta nici acum, pe faleză. Iar explicația nu era că omul colabora incognito cu FBI-ul, ci că fusese dat afară din Departamentul de Poliție pentru corupție. Era unul dintre cei care luau mită și făceau afaceri cu Brandon Leeman; traversase o jumătate de lume ca să dea de urma prăzii, nu mânat de simțul datoriei, și cu atât mai puțin ca să mă ajute. Pesemne că toate astea s-au citit pe chipul meu; Arana și-a dat seama că spusese prea mult și a reacționat înainte ca eu s-o iau la goană, imobilizându-mă cu mâini de fier.

— Doar nu crezi c-am să plec de aici cu mâna goală. Ai să-mi dai ceea ce caut, de voie sau de nevoie, dar aș prefera să nu-ți fac niciun rău. Putem ajunge la o înțelegere.

— Ce înțelegere? am bâiguit eu, îngrozită.

— Viața și libertatea ta. Am să închid cazul, numele tău nu va apărea în dosar și n-o să te mai caute nimeni. Ți dau și un procent de douăzeci la sută din bani – ca să vezi ce generos pot fi.

— Brandon Leeman păstra cele două geți cu bani într-un depozit din Beatty. Le-am luat și am ars banii în deșertul Mojave, de frică să nu fiu acuzată de complicitate, vă jur că așa am făcut!

— Mă crezi tâmpit? Vreau banii! Și matrițele!

— Le-am aruncat în golful San Francisco.

— Nu te cred, putoare afurisită, te omor, m-a zgâlțâit el.

— Nu am nici banii, nici plăcile alea blestemate!

Făkin a mârâit din nou, Arana i-a tras un picior care l-a aruncat cât colo. Era musculos tipul, antrenat în arte marțiale și obișnuit cu luptele, dar nici eu nu sunt o păpădie speriată și l-am înfruntat, orbită de disperare. Știam că nu aveam scăpare. Am jucat fotbal de mică și am picioare puternice, așa că am dat să-i trag una în boașe, însă el a intuit mișcarea și s-a ferit la timp, așa că lovitura a nimerit în

coapsă. Dacă n-aș fi fost în sandale, i-aș fi rupt osul, numai că n-am reușit decât să-mi disloc degetele de la picior, durerea m-a săgetat din plin. Arana a profitat ca să-mi tragă un pumn în stomac care mi-a tăiat respirația, apoi s-a repezit la mine și nu mai știu nimic, poate că m-a izbit în figură, căci am nasul rupt și va trebui să-mi pun dinții lipsă. Am zărit chipul bunicului Popo pe un fond alb și translucid, văluri albe pluteau în vânt, un vâl de mireasă, o coadă de cometă. Am murit, mi-am zis fericită și m-am abandonat plăcerii de a pluti cu bunicul în gol, ușoară și desprinsă de propriul meu corp. Juanito Corrales și Pedro Pelanchugay pretind că n-au văzut niciun domn negru cu pălărie, că m-am trezit o clipă în timp ce încercau să mă ridice de jos, dar că am leșinat la loc.

M-am trezit din anestezie la spitalul din Castro, cu Manuel de o parte a patului, cu Blanca de cealaltă parte, și cu carabinierul Laurencio Cárcamo înainte. „Numai când o să poți, domniță, să-mi răspunzi la niște întrebări, da?” Ceea ce am și făcut, dar de-abia după două zile, căci contuzia pe care o suferisem era destul de severă.

Investigația carabinierilor a stabilit că un turist care nu vorbea spaniola ajunsese pe insulă după funeraliile *doñei* Lucinda, trecuse pe la Taverna Mortului, unde arătase poza mea primului întâlnit, care fusese Juanito Corrales. Puștiul i-a indicat cărarea îngustă care suia spre grotă și omul plecase într-acolo. Dar Juanito l-a anunțat pe prietenul lui Pedro și au hotărât să meargă după el, curioși. Sus pe faleză l-au auzit pe Fákin lătrând, astfel au ajuns la locul cu pricina, la timp ca să asiste la accident, deși de la distanță și prin ceață n-au prea fost siguri de cele văzute, ceea ce explică elementele contradictorii. Pare-se că necunoscutul și eu eram aplecați peste marginea falezei, privind spre grotă, el s-a împiedicat, eu am încercat să-l țin, ne-am dezechilibrat amândoi și am căzut. De sus, ceața îi împiedica să vadă unde căzuserăm, ne-au strigat în van, așa că cei doi au coborât ținându-se de colții de piatră și de rădăcini. O mai făcuseră și terenul era cât de cât uscat, așa că au reușit să ajungă jos, că dacă ar fi fost umed

ar fi alunecat. S-au apropiat cu prudență, de frica leilor de mare, însă cei mai mulți se aruncaseră în apă, chiar și masculul care de regulă își păzește de pe stâncă haremul.

Juanito a relatat că m-a găsit căzută pe fâșia îngustă de nisip dintre gura grotei și mare și că tipul aterizase pe stânci și era cu o jumătate de corp în apă. Pedro nu era sigur că-l văzuse și el, era prea speriat pentru că eram plină de sânge. Încercase să mă ridic, dar Juanito și-a adus aminte de cursul de prim ajutor al Liliane Treviño și a hotărât că nu trebuia să mă miște din loc; l-a trimis pe Pedro după ajutor, iar el a rămas cu mine, îngrijorat ca marea să nu ajungă până la noi. Nici nu i-a trecut prin minte să vadă ce e cu tipul, era convins că murise, nimeni nu scapă după o prăbușire pe stânci.

Pedro se cățărăse ca o maimuță pe faleză și zburase la postul de carabinieri, dar acolo nu era nimeni, apoi la Taverna Mortului să dea alarma. Echipa de salvare s-a organizat în doar câteva minute, câțiva bărbați au venit pe faleză, alții au dat de carabinieri, care au venit cu jeepul și au luat problema în mână. Nu au încercat să mă ridic în corzi, cum sugerau unii mai băuți, pentru că sângeram serios. Unul și-a scos cămașa cu care mi-au bandajat capul spart, alții au improvisat o targă, între timp a venit și șalupa salvării, care întârziase pentru că trebuise să ocolească insula. După două ore, când mă transportaseră deja, s-au gândit și să caute cea de-a doua victimă, dar între timp se făcuse întuneric și au lăsat pe a doua zi.

Raportul scris al carabinieriilor se deosebește de cele aflate în timpul investigației și e o capodoperă de omisiuni:

Subsemnații subofițeri de politie, Laurencio Cárcamo Ximénez și Humilde Garay Ranquileo, declară că ieri, joi 9 decembrie 2009, au salvat-o pe cetățeanca americană Maya Vidal, din California, temporar rezidentă în acest sat, care a căzut de pe așa-numita faleză a Pincoyei, din nord-estul insulei. Sus-numita domniță se află acum în stare stabilă la

spitalul din Castro, unde a fost transportată cu elicopterul marinei militare, la solicitarea subsemnaților. Domnița accidentată a fost găsită de minorul de unsprezece ani Juan Corrales și de minorul de paisprezece ani Pedro Pelanchugay, de baștină din această insulă, care au descoperit-o la locul sus-menționat. Interogați cum se cuvine, sus-numiții martori au declarat că au văzut prăbușindu-se și altă presupusă victimă, un vizitator străin de sex masculin. A fost găsită o cameră fotografică în stare proastă pe rocile așa-numitei grote a Pincoyei. Deoarece sus-numita cameră are marca Canon, subsemnații deduc că victima era un turist. În prezent, carabinierii din Insula Mare investighează identitatea sus-numitului străin. Minorii Corrales și Pelanchugay cred că cele două victime au alunecat de pe faleza sus-menționată, dar deoarece vizibilitatea era slabă din cauza condițiilor meteorologice de ceață, nu pot fi siguri. Domnița Maya Vidal a căzut pe nisip, însă domnul turist a căzut pe stânci și a murit din cauza impactului. Când a venit marea, corpul a fost tras în mare de curent și nu a fost găsit.

Subsemnații subofițeri solicită încă o dată instalarea unei bariere de siguranță pe așa-numita faleză a Pincoyei pe motiv de pericolozitate, înainte ca alte domnițe și alți turiști să-și piardă viața, ceea ce dăunează grav reputației insulei.

Niciun cuvânt despre faptul că străinul umbla după mine cu poza mea în mână. Nici despre faptul că niciodată un turist nu venise pe cont propriu pe insula noastră, unde nu există elemente atractive, în afară de *curanto*; se vine în grupuri organizate de agențiile de turism. Cu toate astea, nimeni nu a pus la îndoială raportul carabinierilor, probabil că nu se doresc probleme pe insulă. Unii spun că pe înecat l-au mâncat somonii și poate că marea îi va scoate într-o bună zi oasele la mal, alții cred cu tărie că a fost luat de *Caleuche*, corabia-fantomă, caz în care nici măcar șapca de baseball nu va mai fi găsită.

Carabinierii i-au interogat pe copii la post, în prezența Liliane Treviño și a lui Aurelio Nancupel, care au venit pentru ca puștii să nu fie intimidați; în plus, o duzină de localnici așteptau în curte rezultatele, în frunte cu Eduvigis Corrales, care și-a revenit din șocul emoțional produs de avortul Azucenei, și-a lepădat doliul și a devenit combativă. Carabinierul Laurencio Cárcamo a venit la spital să mă întrebe cum căzuserăm noi de pe faleză, dar n-a spus nimic despre fotografie, un amănunt care ar fi complicat accidentul. Asta s-a întâmplat la două zile după evenimente și între timp Manuel Arias mă lămurise că singurul răspuns pe care trebuia să-l dau era că eram zăpăcită de contuzia de la cap și nu-mi aminteam nimic. Nici nu a fost nevoie să mint: carabinierul nici nu m-a întrebat dacă-l cunoșteam pe presupusul turist, era interesat de detaliile de teren și de cădere, din cauza barierei de siguranță pe care o solicită de cinci ani încoace. „Slujitorul patriei cu care stați de vorbă, domniță, și-a informat superiorii în legătură cu pericolozitatea acestei faleze, dar așa merg lucrurile, trebuie să moară un străin nevinovat ca să te ia cineva în seamă.”

După spusele lui Manuel, tot satul va avea grijă să încurce piste și să îngroape accidentul ca să ne protejeze pe mine și pe băieți de orice bănuială. Nu ar fi prima dată când, puși să opteze între adevărul adevărat – care uneori nu pică bine pentru nimeni – și o tăcere discretă, de natură să-i ajute, aleg cea de-a doua cale.

Singură cu Manuel, i-am relatat propria mea versiune a celor întâmplate, inclusiv lupta corp la corp cu Arana și faptul că nu-mi aminteam cum căzusem în prăpastie; eu credeam că eram destul de departe de margine. M-am tot gândit cum s-o fi petrecut scena. Poate că după ce mă lovide și mă amețise, Arana ajunsese la concluzia că nu aveam matrițele și era cazul să scape de mine pentru că știam prea multe. O fi vrut să mă arunce de sus, dar nu sunt chiar ușurică și pesemne se dezechilibrase, sau poate câinele Fákin îl atacase pe la spate

și-l făcuse să cadă odată cu mine. Pentru că Fákin își revenise după lovitura primită, dovadă că puștii l-au auzit lătrând. În absența cadavrului lui Arana, care ar putea oferi oarece dovezi, și a colaborării celor doi băieți, care par chitiți să-și țină gura, nu e chip să te lămurești. Nu pricep nici cum se face că marea l-a tras doar pe el, că doar căzuserăm amândoi în același loc, dar n-oi fi eu la curent cu mișcarea curenților marini din Chiloé.

— Nu crezi că în treaba asta și-au cam băgat nasul băieții, Manuel?

— Ce vrei să spui?

— Adică să fi tras ei corpul lui Arana în apă ca să-l ia marea...

— Păi, de ce s-o fi făcut?

— Poate pentru că tot ei l-au împins de pe faleză când au văzut că voia să mă omoare.

— Ia scoate-ți ideea asta din cap și ai grijă să n-o mai spui nici în glumă, că le poți distruge viața lui Juanito și lui Pedro. Asta vrei tu?

— Sigur că nu, Manuel, dar tare-aș vrea să știu adevărul.

— Adevărul e că bunicul tău Popo te-a salvat și de Arana, și de căderea pe pietre. Asta e explicația, gata cu întrebările.

Sub ordinele Administrației Maritime și ale Marinei militare leșul a fost căutat timp de mai multe zile. Cu elicoptere, șalupe, plase întinse, plus doi scafandri, care nu l-au găsit, în schimb au scos la suprafață o motocicletă de pe la 1930, încrustată cu moluște și semănând cu o sculptură suprarealistă, care va fi piesa cea mai valoroasă a muzeului nostru. Humilde Garay a bătut coasta pas cu pas, cu câinele Livingston alături, fără să găsească nici urmă din bietul turist. Se presupune că ar fi vorba de un anume Donald Richards, pentru că un american s-a înregistrat sub acest nume la hotelul Galionul Albastru din Ancud, a dormit acolo o noapte, apoi a dispărut. Văzând că nu se mai întoarce, administratorul hotelului, care citise în presa locală știrea accidentului, a bănuit că e vorba de aceeași persoană și a

anunțat carabinierii. În valiză se aflau efecte personale, o lentilă fotografică marca Canon și pașaportul lui Donald Richards, emis în Phoenix, Arizona, în 2009, nou-nouț, cu o singură intrare internațională, în Chile, pe 8 decembrie, adică în preziua accidentului. Formularul de intrare în țară spunea că venise în scopuri turistice. De la Santiago luase un avion spre Puerto Montt, dormise o noapte la hotelul din Ancud și avea de gând să părăsească insula a doua zi; un traseu inexplicabil, căci nimeni nu vine din California în Chiloé ca să stea treizeci și opt de ore.

Pașaportul îmi confirma teoria că Arana se afla în cercetarea Departamentului de Poliție din Las Vegas și nu putea părăsi Statele Unite folosindu-și numele real. Iar să procure un pașaport fals era pentru el floare la ureche. N-a venit nimeni de la consulatul american ca să vadă despre ce era vorba, s-au mulțumit cu raportul carabinierilor. Și, dacă și-or fi dat osteneala să caute rudele defunctului ca să le dea de veste, precis că nu le-au găsit, printre cele trei sute de milioane de locuitori ai Statelor Unite or fi mii de Richards. Nu se poate stabili niciun fel de legătură între mine și Arana.

Am stat la spital până duminică, iar luni 13 decembrie am fost dusă acasă la *don* Lionel Schnake, unde am fost primită ca un erou de război. Eram învinețită, cu douăzeci și trei de copci în cap și obligată să stau întinsă pe spate, fără pernă și în semiîntuneric, din cauza contuziei cerebrale. Ca să mă poată coase îmi răsuseră o jumătate de cap – se vede că destinul meu e să fiu cheală. De la precedenta radere, cea din septembrie, părul îmi crescuse vreo trei centimetri, astfel mi-am revăzut culoarea naturală, de un galben precum al Volkswagenului bunică-mii. Mai eram destul de umflată, dar apucasem să mă duc la dentistul lui Millalobo, o doamnă cu nume german, rudă de departe cu familia Schnake. (Mă întreb dacă o fi cineva în țara asta care să nu fie înrudit cu familia Schnake). Dentista a fost de acord să-mi înlocuiască dinții lipsă, care vor arăta chiar mai bine decât cei originali, după cum m-a informat, și să mi-i albească pe ceilalți gratis, ca o

favoare pentru Millalobo, care o ajutase să obțină un împrumut la bancă. Încă un exemplu de troc în carambol care mă favorizează pe mine.

Ar fi trebuit deci să stau întinsă și cuminte, dar am avut parte de un alai de vizite: frumoasele vrăjitoare de la colibă (una cu copilul nou-născut), familia Schnake în păr, prietenii lui Manuel și ai Blancăi, Liliana Treviño cu iubitul ei doctorul Pedraza, localnici, fotbaliștii mei și părintele Luciano Lyon. „Îți aduc împărtașania muribunzilor, *gringuita*”, a râs el înmânându-mi o cutie cu bomboane de ciocolată. După care m-a lămurit că asta se numește împărtașania bolnavilor și că nu-i musai să fii pe moarte ca s-o primești. Așa că numai de odihnă n-am avut parte.

Luni am urmărit alegerile prezidențiale din pat, cu Millalobo alături, extrem de agitat și înfrigurat pentru că favoritul său, Sebastián Piñera, multimilionarul conservator e gata să iasă câștigător, drept care a băut singur o sticlă de șampanie. Mi-a oferit și mie o cupă, dar l-am refuzat spunându-i că sunt alcoolică. „Mare nenorocire, *gringuita*, asta-i mai rău decât să fii vegetarian!” Niciunul dintre candidați nu a obținut voturile necesare, așa că va mai fi un tur de scrutin în ianuarie, dar Millalobo e convins că amicul său va câștiga. S-a cam încurcat în explicațiile politice: o admiră pe președinta socialistă Michelle Bachelet pentru că a format un guvern excelent și pentru că e o doamnă foarte fină, însă el detestă partidele de centru-stânga care au stat la putere douăzeci de ani, acum e rândul dreptei. În plus, noul președinte e prietenul său și asta e foarte important în Chile, unde totul se aranjează prin relații și rude. Rezultatul alegerilor l-a demoralizat pe Manuel, între altele și pentru că Piñera și-a făcut averea în timpul dictaturii lui Pinochet, dar Blanca pretinde că lucrurile nu se vor schimba cine știe ce. Țara asta e cea mai prosperă și stabilă din America Latină, iar noul președinte ar trebui să fie de-a dreptul neghiob să se apuce de inovații. Nu e cazul, Piñeta numai neghiob nu e, ci mai curând de o abilitate teribilă.

Manuel a sunat acasă și i-a anunțat pe bunica și pe tata de accidentul meu, fără să-i sperie cu amănunte violente; ei vor veni să facem Crăciunul împreună. Nini a mea a amânat cam prea mult reîntâlnirea cu țara ei de baștină, tata abia și-o mai amintește, așa că e cazul să vină. De data asta au vorbit cu Manuel fără să se mai complice cu coduri și chei, căci odată cu moartea lui Arana pericolul a trecut, nu mai trebuie să mă ascund și mă pot întoarce acasă imediat ce-o să mă țină picioarele. Sunt liberă.

Ultimele pagini

Acum un an, familia mea era compusă dintr-un mort – bunicul Popo – și trei vii: bunica, tata și Mike O’Kelly, dar acum am un trib întreg, chiar dacă suntem cam răspândiți. Asta am înțeles eu la Crăciunul de neuitat pe care l-am petrecut în casa fără uși și construită din lemn de chiparos de Gualtecas. Era a cincea zi pe care o petreceam pe insula noastră după convalescența de o săptămână în casa lui Millalobo. Nini și tata veniseră cu o zi în urmă, cu patru valize, căci îi rugasem să-mi aducă cărți, două mingi de fotbal, material didactic pentru școală, DVD-uri cu filmele cu Harry Potter și alte daruri pentru Juanito și Pedro, plus un PC pentru Manuel, pe care-l voi plăti cândva, văd eu cum. Aveau de gând să tragă la un hotel, ca și cum aici am fi la Paris, dar singurul de pe insulă e o cameră insalubră deasupra unei pescării. Drept care Nini și eu am dormit în patul lui Manuel, tata în al meu, iar Manuel s-a dus la Blanca. Pe motiv de accident și de repaus obligatoriu nu m-au lăsat să fac nimic și m-au răsfățat ca pe un copil. Arătam încă oribil, cu ochii învinețiți, nasul ca o pătlăgică și un pansament uriaș pe cap, bașca degetele de la picior rupte și vânătăile de pe corp, care virau spre verde; dar îmi pusesem dinții provizorii.

În avion, Nini i-a spus fiului său adevărul despre Manuel Arias. Având centura de siguranță prinsă, tata n-a făcut scandal, dar eu cred că n-o va ierta ușor că l-a păcălit timp de patruzeci și patru de ani. Întâlnirea dintre Manuel și tata a fost civilizată, și-au dat mâna, apoi s-au îmbrățișat timid, nici gând de explicații lungi și inutile. În fond, ce-ar fi putut să-și spună? Vor trebui să se cunoască și, dacă vor găsi afinități, să cultive o prietenie la distanță. Între Berkeley și Chiloé distanța e ca de la Pământ la Lună. Văzându-i alături mi-am dat seama că seamănă, peste treizeci de ani tata va fi un bătrân frumos, ca Manuel.

Nici reîntâlnirea bunică-mii cu Manuel, fostul ei iubit, nu a fost demnă de notat: două sărutări ușoare pe obraz, în stil chilian, și gata. Totul sub ochii atenți ai Blancăi Schnake, deși o prevenisem că bunică-mea e tare distrată și pesemne c-a și uitat de vechea ei iubire înflăcărată pentru Manuel Arias.

Blanca și Manuel au pregătit cina de Crăciun – miel, nu somon – în timp ce Nini a mea împodobește casa în binecunoscutul ei stil kitsch, cu luminițe și stegulețe de hârtie rămase de la Ziua Națională. I-am dus dorul lui Mike O’Kelly, care a făcut mereu Crăciunul cu ai mei de când o știe pe Nini. În timpul mesei ne luăm vorba din gură ca să ne spunem prin ce trecuserăm cu toții. Am râs din belșug, am avut destul umor și bună dispoziție ca să închinăm și în sănătatea lui Daniel Goodrich. Bunica a spus că după ce-mi crește părul în cap să merg să studiez la Universitatea din Seattle, așa poate că o să pun gheara pe drumetul cel alunecos; Manuel și Blanca s-au scandalizat, ideea li s-a părut cât se poate de proastă, mai am atâtea de rezolvat înainte de a mă reîndrăgosti. „Așa să fie, numai că mă gândesc întruna la Daniel”, le-am spus și eram gata-gata să izbucnesc iar în plâns. „O să-ți treacă, Maya, un fost iubit se uită cât ai clipi”, a grăit bunică-mea. Manuel era să se înece cu mielul, ceilalți am rămas cu furculița în aer.

La cafea am întrebat de matrițele lui Adam Trevor, care erau gata să mă coste viața. Exact cum bănuiam, le păstrează Nini a mea, care nici nu se gândește să le arunce în mare, mai ales acum cu criza asta, care ne poate lăsa pe toți în sapă de lemn. Iar dacă nesăbuita mea bunică nu se apucă de tipărit dolari sau nu le vinde mafioților, mi le va lăsa moștenire, împreună cu pipa bunicului Popo.

Isabel Allende: 20 de cărți publicate, traduceri în peste
35 de limbi; peste 57 de milioane de exemplare vândute;
12 doctorate onorifice; 50 de premii în peste 15 țări;
2 filme de succes realizate după romanele ei.

Abia trecută de pragul adolescenței (vârsta la care a experimentat toate senzațiile tari pe care le poate oferi California zilelor noastre), Maya Vidal pătrunde în lumea interlopă, adoptându-i viciile. Pendulând între SUA și Chile, împletind mai multe fire narative și etalând o galerie impresionantă de personaje, *Caietul Mayei* este un roman curajos despre vindecare. De amintiri coșmarești, de false iluzii, dar mai ales de dependența de droguri.

„Un roman exploziv. Fiecare personaj clocotește de viață. Un roman cu un subiect îndrăzneț construit, straniu și cutremurător, despre violența sexuală, teroarea politică, «vina colectivă» și secrete grele de familie, toate depășite prin curaj și iubire.”

Booklist

„Atuul acestei cărți este vocea Mayei: vulnerabilă dar sarcastică, rănită dar impertinentă, ca un adolescent emo cu piercing în limbă.”

Los Angeles Times

„Romanul lui Allende se deosebește de clasicele cărți despre adolescenții cu probleme prin felul în care Maya se regăsește pe sine în Chile. Ritmul netulburat al satului de la capătul lumii îi aduce pacea nu doar tinerei, ci și cititorului.”

Chicago Tribune

ISBN 978-973-689-607-1

9 789736 896071

Foto copertă © Kaleenakari | Dreamstime.com

43 Colibă rituală la populațiile amerindiene din sud-vestul Statelor Unite (N. tr.).